

**Департамент освіти і науки Київської обласної державної адміністрації
Комунальний вищий навчальний заклад Київської обласної ради
«Академія неперервної освіти»**

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Частина 1

**Біла Церква
2017**

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради
«Академія неперервної освіти»
Протокол № 1 від 02 лютого 2017 року*

Організація та зміст професійної орієнтації учнівської молоді : за матеріалами роботи слухачів ООЗО на базі Броварського навчально-виховного об'єднання Броварської міської ради Київської області : збірник. Частина 1 / автори-укладачі І.О.Ткачук, С.В.Сліпкань ; за ред. Т.Л. Панченко. – Біла Церква : КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти», 2017. – 189 с. [з додатками до уроків, заходів на CD].

Авторський колектив:

Берлюта О.В., Бондар К.С., Бугаєнко І.М., Вальченко В.О., Вовченко Л.Д., Діхтярук Т.І., Журбас С.О., Кисіль С.В., Кухтій Л.Л., Матвєєва Л.В., Мельник Н.А., Миколаєнко Ж.М., Пастушенко О.І., Поплавська В.В., Сокольвак А.В., Ступенко О.В., Ткачук Д.В., Ткачук І.О., Фень Т.В., Чернецька Н.В., Шульга О.Б.

Рецензенти:

Бондарук І. П., кандидат педагогічних наук, завідувач відділу методики викладання суспільствознавчих дисциплін КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»;

Микитюк Л. М., методист відділу виховної роботи КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти».

Збірник укладено за результатами роботи обласного опорного закладу освіти на базі Броварського навчально-виховного об'єднання Броварської міської ради Київської області з проблеми «Організація та зміст професійної орієнтації учнівської молоді».

Видання містить нормативно-правове забезпечення функціонування профорієнтаційної роботи у загальноосвітніх навчальних закладах, методичні рекомендації та коментарі, розробки занять, профорієнтаційних заходів.

Пропоновані розробки профорієнтаційних заходів та занять презентують інноваційний підхід до організації профорієнтаційної роботи в системі освіти.

Презентації профорієнтаційної роботи, розробки уроків, заходів розміщено на диску з приміткою:

ООЗО БНВО 2016

Збірник адресовано практичним психологам, соціальним педагогам, педагогам-організаторам, вчителям технологій, вчителям початкових класів, середньої та старшої школи.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. Організаційно-методичні та наукові засади профорієнтаційної роботи: нормативно-правова база.....	7
РОЗДІЛ 2. Психолого-педагогічні аспекти профорієнтаційної роботи з дітьми молодшого шкільного віку.....	12
2.1. Профорієнтаційне заняття «В гостях у лікаря Айболита» (Поплавська В.В.).....	13
2.2. Профорієнтаційне заняття «Всі професії важливі» (Вовченко Л.Д.).....	20
2.3. Профорієнтаційний захід «Знайомство з різними професіями та їх класифікацією» (Діхтярук Т.І.).....	23
2.4. Година психолога «У світі професій» (Миколаєнко Ж.М.).....	27
2.5. Година психолога «Усі професії потрібні, усі професії – корисні»(Мельник Н.А.).....	31
2.6. Профорієнтаційний захід «Професії наших батьків» (Берлюта О.В.).....	34
2.7. Профорієнтаційний захід «Календар професій» (Бугаєнко І.М.).....	39
2.8. Профорієнтаційна заняття«Маленька праця краща за велике безділля» (Шульга О.Б.).....	44
2.9. Профорієнтаційний захід «Професійне розмаїття» (Кисіль С.В.).....	47
2.10. Профорієнтаційне заняття «Професія кухар» (Ступенко О.В.).....	53
РОЗДІЛ 3. Профорієнтаційний супровід позашкільної освіти.....	58
3.1. Профорієнтаційне заняття «У квітнику» (Вальченко В.О.).....	59
3.2. Інтегроване профорієнтаційне заняття «Космічна подорож» (Вальченко В.О.).....	63
3.3. Профорієнтаційне заняття «Одяг фахівців різних професій» (Фень Т.В.).....	69
3.4. Профорієнтаційне заняття «Берізка у різні пори року» (Матвєєва Л.В.).....	71
3.5. Профорієнтаційне заняття «Професія ландшафтного дизайнера» (Сокольвак А.В.).....	74
3.6. Профорієнтаційне заняття «Рухома іграшка з паперу. Світ професій» (Чернецька Н.В.).....	79
3.7. Профорієнтаційний захід «Калейдоскоп професій» (Кисіль С.В.).....	86
3.8. Профорієнтаційний захід «Птахи – перші вісники весни» (Кисіль С.В.).....	90
3.9. Профорієнтаційний захід «Тривожні дзвони Чорнобиля» (Поплавська В.В.).....	93

РОЗДІЛ 4. Організація і зміст професійної орієнтації учнів	
основної школи.....	103
4.1. Профорієнтаційна гра «Професійний орієнтир» (<i>Діхтярук Т.І.</i>).....	104
4.2. Профорієнтаційний захід «Професійне розмаїття» (<i>Вальченко В.О.</i>).....	108
4.3. Профорієнтаційний захід «Світ професій» (<i>Кисіль С.В.</i>).....	112
4.4. Профорієнтаційне заняття «Моя майбутня професія» (<i>Ступенко О.В.</i>).....	118
4.5. Година психолога «У вирі професій» (<i>Мельник Н.А.</i>).....	120
4.6. Профорієнтаційна гра «Світ професій» (<i>Журбас С.О.</i>).....	122
4.7. Профорієнтаційна подорож «Відкриваємо таємниці Всесвіту» (<i>Кухтій Л.Л.</i>).....	124
4.8. Профорієнтаційна подорож «Правильний вибір професії – важливий крок у житті» (<i>Миколаєнко Ж.М.</i>).....	132
4.9. Профорієнтаційне заняття «Історія виникнення автомобільного транспорту та професії водій. Професіограма водія» (<i>Ткачук Д.В.</i>).....	136
4.10. Профорієнтаційний захід «На порозі професійного вибору» (<i>Бугаєнко І.М.</i>).....	142
4.11. Профорієнтаційний захід «Смакові перегони» (<i>Ткачук І.О.</i>).....	153
4.12. Профорієнтаційна година «Хочу – можу – треба» (<i>Фень Т.В.</i>).....	163
4.13. Профорієнтаційний тренінг «Наш вибір – професійна перспектива» (<i>Бондар К.С.</i>).....	167
4.14. Інтегрований урок з елементами профорієнтації «Основи здоров'я – біологія» (<i>Вовченко Л.Д.</i>).....	171
4.15. Година психолога «Знайти своє покликання – джерело щастя» (<i>Берлюта О.В.</i>).....	178
4.16. Година психолога «На порозі вибору» (<i>Мельник Н.А.</i>).....	181
4.17. Профорієнтаційне заняття «Ціннісне ставлення до праці» (<i>Пастушенко О.І.</i>).....	184
Відомості про авторів.....	188

ВСТУП

Питання професійної орієнтації завжди були у центрі уваги держави і суспільства, але сьогодення потребує принципово нових підходів до організації та функціонування системи професійної орієнтації зростаючого покоління. Суттєвою проблемою, що постає під час входження людини у професійне середовище, є її відповідність як носія потенційних можливостей виконання конкретних функцій рівню вимог професійного середовища. Вирішенню означеної проблеми сприяють відповідні суспільні засоби, значуща роль серед яких належить системі професійної орієнтації учнівської молоді. Вдало організована професійна орієнтація учнівської молоді забезпечує оптимальний вибір професії, професійного навчання та визначення напрямів професійної діяльності учнів.

Пропонований Вашій увазі збірник містить методичні матеріали з мультимедійними додатками створені слухачами обласного опорного закладу освіти з проблеми «Організація та зміст професійної орієнтації учнівської молоді», який функціонував на базі Броварського навчально-виховного об'єднання Броварської міської ради Київської області протягом 2013-2016 років.

Обласний опорний заклад освіти об'єднав 26 колег-однодумців, педагогів міських і сільських шкіл Київської області, різної вікової та кваліфікаційної категорії. Це дало змогу підійти до вивчення проблеми «Організація та зміст професійної орієнтації учнівської молоді» всебічно, адже правильно організована професійна орієнтація учнівської молоді сприяє свідомому професійному самовизначенню, цілеспрямованому розвитку професійних здібностей, забезпечує прояв соціально-економічної ініціативи, інтелектуальної та трудової незалежності особистості, підвищує соціальну та професійну мобільність потенційного працівника, стимулює ефективне використання трудового потенціалу та пошук найефективніших засобів покращення професійно-кваліфікаційного рівня.

Метою даної збірки є розкриття проблем організації професійної орієнтації з різними віковими групами учня з метою формування у дитини свідомого професійного вибору та виховання прагнення бути професійно затребуваним в суспільстві.

Перший розділ збірника присвячений організаційно-методичним та науковим засадам профорієнтаційної роботи – у ньому розміщено нормативно-правове забезпечення функціонування професійної орієнтації. В розділі також висвітлено вікові етапи розвитку особистості, основні елементи професійної орієнтації та перераховані форми та методи профорієнтаційної роботи для професійного самовизначення учня.

Другий розділ видання пропонує ознайомитися з основним напрямом профорієнтаційної роботи з учнями молодшого шкільного віку, найбільш поширеними формами професійної орієнтації, використання різних видів навчальної і ігрової діяльності.

Третій розділ містить власні напрацювання слухачів ООЗО: розробки занять, профорієнтаційні заходи та презентації до них у системі позашкільної освіти, яка найповніше розкриває творчі здібності і нахили вихованців.

Запропонований матеріал 4 розділу може бути використаний для виявлення інтересів, нахилів та здібностей учнів основної школи; формування їхнього практичного досвіду в різних сферах пізнавальної та професійної діяльності, орієнтованого на вибір профілю навчання в старшій школі; надання психолого-педагогічної допомоги під час набуття учнями знань про життєві, соціальні цінності, у тому числі, пов'язані з професійним становленням; розвиток широкого спектра пізнавальних та професійних інтересів, освітніх компетенцій, які забезпечать успішність у майбутній професійній діяльності.

Авторський колектив збірника сподівається, що їхній досвід допоможе педагогам в організації професійної орієнтації під час проведення занять, профорієнтаційних заходів.

Саме професійна орієнтація у системі підготовки дітей та учнівської молоді до професійної діяльності може сформувати у них готовність до суспільно корисної, продуктивної праці, мотивацію до навчання і самонавчання, надасть змогу отримати базові знання та навички, що забезпечать постійне оволодіння новими знаннями, комунікативні навички; уміння користуватися сучасними інформаційними технологіями; здатність до соціальної взаємодії, успішної співпраці в команді; уміння перетворювати нові знання на інноваційні технології.

РОЗДІЛ 1

Організаційно-методичні та наукові засади профорієнтаційної роботи: нормативно-правова база

*Дати людині щастя улюбленої праці –
означає допомогти їй знайти серед
безлічі доріг ту, на якій найяскравіше
розкриваються індивідуальні творчі сили
і здібності її особистості*

Василь Сухомлинський

Актуальність комплексного осмислення професійної орієнтації в сучасних умовах підготовки учнів та учнівської молоді пов'язана насамперед із тим, що профорієнтаційна робота в Україні тільки починає складатися в цілісну систему, лише окреслюються її окремі рівні та елементи. Така цілісна система забезпечить необхідні умови для продуктивної соціалізації школярів і вихованців, передусім їхнього успішного професійного і життєвого самовизначення.

Професійна орієнтація – комплексна науково обґрунтована система соціально-економічних, психолого-педагогічних, медико-біологічних і виробничо-технічних заходів з надання молоді особистісно-орієнтованої допомоги у виявленні та розвитку здібностей і схильностей, професійних і пізнавальних інтересів у виборі професії, а також формування потреби і готовності до праці в умовах ринку, багатоукладності форм власності та підприємництва. Вона реалізується через навчально-виховний процес, позаурочну і позашкільну роботу з учнями.

Профорієнтаційна робота має здійснюватися усіма закладами освіти держави на усіх вікових етапах розвитку особистості, оскільки процес її професійного самовизначення має довгий та динамічний характер і передбачає кілька етапів та періодів:

1. *Допрофесійний період*, що забезпечується навчально-виховною діяльністю дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладів, має наступні етапи:

- емоційно-образний етап – *старший дошкільний вік* – ознайомлення з найпоширенішими професіями та їх особливостями в ігровій діяльності;

- пропедевтичний етап – *молодший шкільний вік* – виховання позитивного ставлення до різних видів трудової і професійної діяльності;

- пошуково-зондуючий етап – *молодший підлітковий вік* – формування ціннісних орієнтацій особистості, мотивації самопізнання, установки на власну активність у професійному самовизначенні та оволодінні професійною діяльністю;

- етап розвитку професійної самосвідомості – *старший підлітковий вік* – формування особистісного погляду на проблему вибору професії,

вивчення наукових основ вибору професії, класифікаційних ознак професії, вимог професій до людини, основних професійно важливих якостей, правил вибору професії;

- етап уточнення соціально-професійного статусу – *рання юність* – поглиблене вивчення професійних знань, розвиток професійно важливих якостей особистості з обраного виду діяльності, контроль та корекція професійних планів.

2. *Професійний період* профорієнтаційної роботи передбачає:

- етап входження особистості у професійну діяльність (оволодіння професійними знаннями, уміннями та навичками у вищих та професійно-технічних навчальних закладах);

- етап саморозвитку фахівця у професійному середовищі (безпосередня професійна діяльність).

Високу результативність профорієнтаційної роботи з вихованцями та учнями забезпечують основні принципи організації навчально-виховного процесу у навчальних закладах (практична спрямованість педагогічного процесу, активність вихованців, синтез їх інтелектуальної та практичної діяльності, позитивна мотивація, суб'єкт-суб'єктна взаємодія, виховання у колективі тощо), що якісно формують готовність особистості до професійного самовизначення. Зокрема, принцип активності відображає активну роль учнів під час засвоєння знань, умінь та навичок, їх повноцінну та ефективну реалізацію на практиці; принцип синтезу інтелектуальної і практичної праці в навчальному процесі навчального закладу гарантує трансформацію теоретичних знань, здобутих вихованцями та учнями у внутрішні стимули, підґрунтя для нових можливостей пізнання найрізноманітніших сторін людської праці як свідомої творчої діяльності, яка вимагала б великих інтелектуальних зусиль і відкривала б широкі перспективи для пізнання і творчості.

Загальноосвітні, професійні та вищі навчальними закладами мають складати різнорівневу і, водночас, цілісну освітньо-виховну систему, яка індивідуалізує інтелектуальний, духовний і фізичний розвиток дітей та учнівської молоді в межах єдиного освітнього і соціокультурного простору держави та якісно забезпечує професійне самовизначення і творчу реалізацію

В ході організації навчально-виховного процесу необхідно забезпечити реалізацію основних завдань профорієнтаційної роботи з вихованцями та учнями:

- ознайомити дітей та учнівську молодь з професіями та правилами свідомого вибору професії, що рекомендовані МОН України;

- забезпечити формування та розвиток спрямованості особистості на самопізнання і власну активність як основу майбутнього професійного самовизначення;

- навчити співставляти свої здібності з вимогами, необхідними для набуття конкретної професії, складати на цій основі власний проект оволодіння обраною професією;

- забезпечити розвитку професійно важливих якостей особистості тощо.

Професійна орієнтація вихованців та учнів навчальних закладів має забезпечити реалізацію наступних функцій:

- психолого-педагогічної – виявлення і розвиток професійних інтересів, нахилів та здібностей дітей та учнівської молоді, надання їм психолого-педагогічної підтримки в пошуку життєвого покликання, засвоєння системи знань, що дозволяють вибрати і здійснювати професійну діяльність, визначення дієвих шляхів і способів управління професійним самовизначенням;

- соціально-економічної – підготовка майбутнього конкурентоспроможного працівника, здатного професійно самовдосконалюватися та вести активний пошук виду трудової діяльності;

- медико-фізіологічної – корекція професійних планів вихованців з урахуванням стану здоров'я та окремих фізіологічних можливостей, необхідних для якісного виконання професійної діяльності.

В основу профорієнтаційної роботи з вихованцями та учнями навчальних закладів має бути покладено наступні принципи:

- особистісно орієнтований підхід у здійсненні професійної орієнтації дітей та учнівської молоді;

- комплексний характер профорієнтаційних послуг;

- діяльнісний підхід до визначення професійної придатності особистості;

- узгодження виробничих інтересів особистості та потреб суспільства через ринок праці тощо.

Професійна орієнтація має включати такі основні елементи: професійну інформацію, професійну консультацію, професійний добір, професійний відбір та професійну адаптацію.

Професійна інформація – забезпечує ознайомлення дітей та учнівської молоді із змістом і перспективами розвитку професій, формами та умовами оволодіння ними, станом та потребами ринку праці, вимогами до набуття конкретних професій, можливостями професійно-кваліфікаційного становлення.

Професійна консультація – науково організована система взаємодії психолога-профконсультанта та вихованця, що потребує допомоги у виборі професії чи виду діяльності на основі вивчення її індивідуально-психологічних характеристик, професійних інтересів, нахилів, стану здоров'я, особливостей життєвої ситуації та з урахуванням потреб ринку праці.

Професійний добір – є системою профдіагностичного обстеження особи, що спрямована на визначення конкретної професії, найбільше придатної для оволодіння нею конкретною особою.

Професійний відбір – визначення ступеню придатності особи до окремих видів професійної діяльності відповідно до нормативних вимог.

Професійна адаптація – сприяння входженню особи у подальшу трудову діяльність та практична перевірка правильності професійного вибору.

Розвиток здатності дітей та учнівської молоді до професійного

самовизначення має здійснюватися на основі таких *форм* профорієнтаційної роботи (з обов'язковим врахуванням вікових та фізіологічних особливостей вихованців): профорієнтаційних занять, бесід, лекцій, групових та індивідуальних професійних і медичних консультацій; профорієнтаційних ігор, ситуацій, психологічних тренінгів, вправ; пошукових та дослідницьких навчальних проектів; навчальних екскурсій; зустрічей з уславленими представниками груп споріднених професій та ветеранів праці, тощо. При проведенні вищеназваних профорієнтаційних заходів з вихованцями та учнями необхідно забезпечити використання наступних *методів* професійного самовизначення (самоаналіз особистісних якостей, аналіз професій, практична проба сил; інтерв'ювання, спостереження, анкетування; контроль знань, експертна оцінка; пошукові ситуації, моделювання професійної діяльності, творчі завдання, експерименти) тощо.

Професійна орієнтація є складною науково-практичною системою роботи. Її інформаційну і методичну основу складають глибокі знання змісту й умов професійної діяльності, уявлення про вимоги професій до психофізіологічних та особистісних якостей людини. Це визначає необхідність, конкретність, цілеспрямованість й науково-методичну забезпеченість професійної орієнтації.

Таким чином, здійснення профорієнтаційної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах – важливий аспект у підготовці учнів до усвідомленого вибору майбутньої професійної діяльності. Головну роль в цьому процесі відіграє, безумовно, педагогічна взаємодія вчителів, практичних психологів та учнів. Така взаємодія сприяє підготовці учнівської молоді до усвідомленого вибору школярами майбутньої сфери діяльності з урахуванням не лише інтересів, нахилів, здібностей школярів, а й надання знань, умінь та навиків, які сприятимуть не лише усвідомленому вибору професії, а й призведуть до професійного зростання та втілення власних прагнень у життя.

Організація профорієнтаційної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах регламентується такими ***нормативно-правовими актами***:

Закони України:

- «Про освіту»;
- «Про загальну середню освіту»;
- «Про дошкільну освіту»;
- «Про професійно-технічну освіту»;
- «Про вищу освіту»;
- «Про позашкільну освіту».

Указ президента:

- Державна національна програма «Освіта: Україна XXI століття»;
- «Про Національну доктрину розвитку освіти»;
- «Про Стратегію державної кадрової політики на 2012-2020 роки»;

- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (від 25.06.2013 №344).

Постанови Кабінету Міністрів України:

- «Про Концепцію професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації незайнятого населення» (від 01.02.1996 р. № 150);
- «Про затвердження Типового положення про Молодіжний центр праці» (від 24.01.2001 р. № 40);
- «Про затвердження Концепції державної системи професійної орієнтації населення» (від 17.09.2008 р. № 842);
- «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України» (від 14.11.2012 р. № 1069);
- «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (від 23.11.2011 р. № 1341).

Накази Міністерства освіти і науки України:

- «Про спільну роботу навчальних закладів та державної служби зайнятості з організації навчання незайнятого населення» (від 29.06.1994 р. № 26/2-11);
 - «Про затвердження Положення про професійну орієнтацію молоді, яка навчається» (від 02.06.1995 р. № 159/130/1526);
 - «Про затвердження Положення про порядок надання Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття послуг з професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації» (від 13.02.2001 р. № 53/59);
 - «Про затвердження змін до Положення про порядок надання Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття послуг з професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації» (від 26.05.2008 р. № 276/457);
 - «Про внесення змін до Положення про організацію професійної орієнтації населення» (від 10.10.2006 р. № 375/692);
 - «Про затвердження нової редакції Концепції профільного навчання у старшій школі» (від 11.09.2009 № 854);
 - «Про затвердження Примірного положення про консультативний центр для батьків або осіб, які їх замінюють і дітей, які виховуються в умовах сім'ї» (від 30.06.2011 № 714);
 - «Про Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України» (від 31.10.2011 № 1243).
- Концепція профільного навчання у старшій школі;
 - Положенням «Про психологічну службу системи освіти України»;
 - Положенням «Про міжшкільний навчально-виробничий комбінат»;
 - Положення про професійну орієнтацію молоді, яка навчається;

РОЗДІЛ 2

Психолого-педагогічні аспекти профорієнтаційної роботи з дітьми молодшого шкільного віку

*Кожен ще з дитинства –
Найчастіше несвідомо – думає про своє майбутнє,
ніби прокручує в голові життєві сценарії.
Сценарієм вважається те, що людина планує
здійснити в майбутньому.*

Е. Берн

Основним напрямом профорієнтаційної роботи з учнями молодшого шкільного віку є професійна освіта. Професійна освіта – досить самостійний компонент профорієнтації, без якого неможлива вся наступна робота з підготовки учнів до свідомого вибору професії. Вплив професійної інформації на особистість молодшого школяра є багатограним, складним, здебільшого суперечливим, а її ефективність визначається систематичністю та дозованою подачею інформаційного матеріалу.

Особливо велике значення мають в професійній інформації зустрічі молодших школярів з батьками – виробниками, працівниками промислового і сільського господарства, та інших галузей. В процесі роботи за професійною інформацією педагоги розкривають дітям не тільки зміст самої професії, але і, найголовніше, – якими якостями повинна володіти людина, щоб опанувати цією професією і успішно працювати.

Саме у початкових класах закладаються основи моралі і виробляються навички етичної поведінки школяра. Рання профорієнтація (1-4 класи) полягає в підготовці дітей до трудової діяльності; ознайомленні їх (з урахуванням вікових особливостей) з професіями, світом праці; у формуванні у них потреби своєю працею приносити користь іншим. Досягти цього можна включенням дітей в посильну суспільно корисну працю, в різні види навчальної і ігрової діяльності. Досвід і знання вікової психології дозволяють сказати, що профорієнтацію можна починати в дитячому саду або в 1-4 класах, коли у дітей виникає інтерес до різних видів діяльності.

Професійну орієнтацію можна розділити на етапи, відповідні розвитку школяра, причому вони обумовлені не тільки цілями професійної орієнтації, до яких об'єктивно прагне школа, але і динамікою професійної орієнтації самого школяра.

Перший емоційно-образний етап характерний для дітей старшого дошкільного віку. В цей період в особистості виробляється позитивне ставлення до професії та деякі уміння у певних видах діяльності, що формуються в ігровій діяльності.

Другий пропедевтичний етап (1-4 класи) передбачає – формування у молодших школярів інтересу до професії, розуміння її ролі в житті людини та

суспільства; залучення учнів до різних видів діяльності (пізнавальної, ігрової, суспільно корисної, трудової) для формування необхідних якостей особистості. При цьому застосовують такі форми й методи, як бесіди на уроках (про значення праці й вимогах до неї), і в позаурочній діяльності, зустрічі з видатними людьми різних професій, ветеранами, викладачами навчальних закладів; перегляд і обговорення кінофільмів на професійні теми; членство у клубах за інтересами. На цьому етапі доцільно почати знайомство школярів з широко поширеною класифікацією професій, запропонованою Е. А. Климовим за чотирма головними ознаками, а саме: 1) основні предмети праці; 2) цілі праці; 3) основні знаряддя і засоби праці; 4) умови праці.

Найбільш поширені форми професійної орієнтації учнів молодшого шкільного віку: спеціальна спрямованість уроків, розповіді про професії, демонстрація кінофільмів, обговорення книг і розповідей, екскурсії на виробництво, зустрічі з новаторами і фахівцями, залучення до клубів юних техніків, юних натуралістів, організація діяльності клубів за інтересами, індивідуальна допомога у виборі виду занять і т.д.

Таким чином, рання профорієнтаційна робота в початковій школі є підґрунтям, на якій будується вся наступна робота з професійного самовизначення школярів.

2.1. Профорієнтаційне заняття «В гостях у лікаря Айболита» (1-2 клас)

Поплавська В.В.

Мета: створити умови для закріплення знань учнів з питань здорового способу життя; розширити поняття про знання елементарних правил гігієни, правильної постави;

навчити дітей розпізнавати предмети загальної та особистої гігієни; вчити правильно мити руки, чистити зуби;

виховувати охайність, прагнення чистоти і порядку, виховувати любов до занять фізкультурою і спортом, дати дітям корисні поради щодо збереження і зміцнення здоров'я.

Прилади і матеріали: аркуші паперу, ручки, презентація, картки із завданням.

Хід уроку

Вчитель: (Слайд №1)

Доброго здоров'я, діти, доброго вам дня.

Хай вам ясно сонце світить у вікно щодня.

Хай сміється мирне небо і дивує світ.

А Земля нехай дарує вам барвистий цвіт.

Бо здоров'я, любі діти, в світі головне.

А здоровий і веселий – щастя не мине!

Учень 1:

Гостей наших радо усіх зустрічаєм,
Для них привітання від класу ми маєм.
Ми хочем, щоб ви всі щасливі були,
Щоб діточки ваші здорові росли,
Щоб смуток і горе назавжди пішли.

Вчитель:

Діти, а чому я привіталася з вами, побажавши доброго здоров'я?

Вчитель: (Слайд №2)

Всім відомо, що приємно бути здоровим. Міцне здоров'я – це найдорожчий скарб.

Учні:

Хто здоровий, той сміється,
Все йому в житті вдається,
Радість б'ється в нім щоднини
Це ж чудово для людини!
Хто здоровий, той не плаче,
Жде його в житті удача.
Він уміє працювати,
Вчитись і відпочивати.

Хто здоровий – не сумує,
Над загадками мудрує,
Він сміливо в світ іде
Й за собою всіх веде.
Бо здоров'я – це прекрасно,
Здорово, чудово, ясно!
І доступні для людини
Всі дороги і стежини!

Вчитель: (Слайд №3)

Добре, коли людина здорова. Та щойно хтось захворіє, одразу згадує, що є медичні працівники, які допоможуть удень і вночі. Щоб медична допомога була вчасною та якісною, слід знати, куди звернутися. Про це ми сьогодні й поговоримо. А здійснити чергову подорож у країну здоров'я нам допоможе наш давній знайомий лікар Нехворійко.

Лікар Айболить: (Слайд №4)

Стривайте, стривайте. Я повинен вас оглянути, чи готові ви в дорогу. Прошу всіх стати і виконати мої команди.

Всі вдихайте ...
Видихайте ...
Все в порядку, спочивайте.
Дружно руки піднімайте ...
Все прекрасно, опускайте ...
Нахиліться, розігніться ...
Станьте прямо, усміхніться ...

Так, я оглядом задоволений,
бо ніхто з дітей не хворий.
Всі веселі і здорові.
В путь-дорогу всі готові? (*готові*)
(Слайд №5,6). Пісня «Чарівний вагон»
Чарівний вагон біжить, хитається,
Швидкий потяг набирає хід.
Подорож вже наша починається,
Раді ми зустріти тут усіх.

Приспів:

Стрічкою, стрічкою наша путь стелиться
Бути здоровими хочемо завжди.
Кожному, кожному в краще віриться,
Бо про здоров'я ми дбатимем завжди.

Щоб міцним здоров'я зберегти своє
Чистоти дотримуватись слід,
Сонце, і повітря, і водичка є.
Загартовуватися ти звик.

Приспів.

Вчитель: (Слайд №7-10)

Розпочнемо свою подорож «Хто здоров'я добре має, той загадки відгадає».

Щоб здоров'я добре мати
Слід про нього змалку...(*дбати*)
Кожний ранок обливатись
І зарядкою...(*займатись*)
У дворі щодня гуляти,
Повноцінно їсти й...(*спати*)
Добре мити всі продукти,
Досхочу вживати...(*фрукти*)
За зубами доглядати,
Дірочки всі...(*полатати*)
Будете це все робити –
Перестанете...(*хворіти*)

Вчитель: (Слайд №11)

Діти, коли ви здорові, то маєте добрий фізичний стан. Це означає, що у вас злагоджено діють усі органи. А коли ви захворіли, у вас підвищилась температура, немає апетиту. Що тоді робити? Чи знаєте ви куди звернутися по допомогу?

Вірно, до лікаря. А установа називається поліклініка. Отже наша зупинка так і називається «Поліклініка». Хто з вас бував у поліклініці? У поліклініці працюють лікарі, які називаються педіатрами. Вони обстежують дітей і призначають лікування. Як ви вважаєте чи можна дітям займатися самолікуванням?

(відповіді дітей)

Вчитель: (Слайд №12)

Вірно тільки лікар повинен призначати лікування, а самому не можна лікуватися, тому що це дуже небезпечно. За допомогою гри ми визначимо, до лікарів яких спеціальностей можна звертатися, якщо захворієш.

Гра «Відгадай фахівця» (Слайд №13-19)

Як називається лікар, що лікує зуби? (стоматолог)

Хто лікує горло, вухо, ніс? ЛОР, (отоларинголог)

Робить операції? (хірург)

Лікує очі? (офтальмолог)

Лікує простудні захворювання? (педіатр)

Вправляє кістки після перелому? (ортопед)

Виправляє мовні вади дітей? (логопед)

Вчитель:

Бачите лікарю Айболить, як наші діти розумні, все вони добре знають. Наступна зупинка «Гострий зір».

Сюжетно-рольова гра «На прийомі в окуліста»:(Слайд №20)

Давайте зараз заглянемо у кабінет окуліста. Правила гігієни зору. (Роздає учням пам'ятки)

1. Не можна розглядати рукописний чи друкований текст зблизька.
2. Під час читання чи письма зошит і книжку тримати на відстані 30-35 см.
3. Не можна читати в транспорті, коли він рухається.
4. Шкідливе для зору читання лежачи.
5. Світло повинно падати зліва, щоб тінь від руки не закривала записи.

Лікар Айболить:

Щоб ваші очі менше стомлювалися, пропонуємо вправи. Їх ви можете робити щоденно протягом 3-5 хв.(діти повторюють вправи)

I вправа.

1. Відкинувшись на спинку, глибоко вдихніть.
2. Нахилившись вперед до кришки парти – видихніть. Повторіть 5-6 разів.

II вправа.

1. Відкинувшись на спинку, міцно заплющіть повіки, розплющіть. Повторіть 5-6 разів.

III вправа.

Сидячи, руки на поясі.

- 1 – поверніть голову праворуч, подивіться на лікоть правої руки.
- 2 – поворот голови ліворуч, подивіться на лікоть лівої руки.
- 3 – повторіть 5-6 разів.

IV вправа.

Сидячи, руки вперед, дивитись на кінчики пальців.

- 1 – підніміть руки вгору, вдихніть, очима стежте за пальцями, не піднімаючи голови.
- 2 – поверніться у право, вліво, видихніть (4-5 разів).

V вправа.

2-3 секунди дивіться на класну дошку, потім погляд переведіть на кінчик носа (6-8 разів).

VI вправа. Підніміть голову вгору.

1 – Зробіть кругові рухи за годинниковою стрілкою.

2 - Проти годинникової стрілки (5-6 разів).

VII вправа.

Заплющіть повіки. Протягом 30 с масажуйте їх кінчиками пальців.

Вчитель:

Про чистоту хто всюди дбає,

Завжди здоров'я добре має.

І настрій в того просто гарний,

І в світі він живе не марно.

Слово «гігієна» означає здоровий спосіб життя. А однією з найголовніших вимог гігієни є чистота. Народна мудрість каже:

«Чистота – запорука здоров'я».

Чистота потрібна, щоб перемагати небезпечних ворогів людини – збудників хвороб.

Діти, ми завітали у гості до Королеви Чистоти.

Королева Чистоти: (Слайд №21)

Доброго дня дорогі діти, ви прийшли по допомогу і я б вам з радістю допомогла, але у нас був сильний вітер, який розкидав аркуші паперу, на яких були написані цінні поради і тепер мені потрібна ваша допомога.

(Діти підходять до скриньки, дістають аркуші з правилами гігієни і працюють в групах з деформованим текстом. По черзі читають).

Відповіді учнів:

1. Кожний ранок умивайся, мий вуха та шию.

Мий руки з милом!

- Коли потрібно мити руки? (Після відвідування туалету, ігор з тваринами, перед прийомом їжі, після прогулянки)

2. Чисть зуби вранці і ввечері.

- Скільки разів в день потрібно чистити зуби.

- Чи можна давати свою щітку користуватися іншим людям?

3. Мий руки перед їжею, після будь-якого забруднення, обов'язково після туалету.

4. Коротко обстригай нігті.

Як треба обрізати нігті на руках?

- Як треба обрізати нігті на ногах?

(Нігті на руках треба обрізати округло і щотижня. Нігті на ногах треба обрізати рівно і раз на 2-3 тижні).

5. Носи в школу гребінець і носову хустинку.

- Як потрібно доглядати за волоссям? Мити щотижня і мати охайну зачіску.

6. Ретельно мий овочі та фрукти.

- Як потрібно мити овочі і фрукти? (Ретельно).
Не смокчи та не гризи різні предмети, пальці і нігті.

Королева Чистоти:

Дякую любі діти за допомогу, думаю що ці поради вам стануть у пригоді.

Вчитель: (Слайд № 22)

А ми прямуємо далі, і наша наступна станція «Струнка постава».

Ми багато чуємо про правильну поставу, про те, наскільки важливо стежити за нею, як це красиво і корисно. Але що потрібно робити для підтримання її у гарній формі? Як піклуватись про свою спину та мати правильну і красиву поставу?

Постава – це положення, в якому людина, стоячи, сидячи або лежачи утримує своє тіло, долаючи силу тяжіння. Якщо ж спина викривлена, то затискаються нервові закінчення, що може викликати головний біль, порушення кровообігу, болі у шії і безліч інших неприємних симптомів. І це не дивно, адже правильна постава виконує безліч функцій, і її викривлення призводить до погіршення загального стану організму.

Постава має бути правильною, тому що вона:

1. Утримує кістки і суглоби в правильному положенні, оптимізуючи роботу м'язів.
2. Дозволяє знизити надмірне стирання суглобних поверхонь.
3. Зменшує навантаження на зв'язки, що підтримують суглоби хребта.
4. Запобігає фіксації хребта в неправильному положенні.
5. Запобігає розвитку втоми, оскільки м'язи працюють ефективніше, дозволяючи організму витратити менше енергії.
6. Є профілактикою болю в спині та м'язах.
7. Сприяє поліпшенню зовнішнього вигляду.

Для цього необхідно стежити, щоб положення тіла було правильним:

1. Тримайте голову прямо, підборіддя вперед. Не можна нахиляти голову вперед, назад або в сторони.
2. Мочки вух повинні знаходитися на одній лінії з серединою плечей.
3. Маківка тягнеться до стелі.
4. Плечі мають бути розпрямлені, коліна і спина – прямі.
5. Втягніть живіт та не давайте тазу випинатись.

Нібито немає нічого складного, але сучасний темп життя заважає нам мати правильну поставу. Сидяча робота, носіння великих важких сумок, згорблена хода – все це призводить до викривлення спини.

Ось кілька простих вправ, що допоможуть Вам мати здорову спину

Вправа 1

Для виконання цієї вправи притуліться до стіни всім тілом – потилицею, плечима, сідницями. У такому положенні трохи присядьте і посидьте так приблизно хвилину. Виконуйте вправу 3 рази на день: вранці, вдень і увечері.

Вправа 2

Зробіть одночасно мах лівою ногою і правою рукою 7 разів, потім виконайте те саме правою ногою та лівою рукою, також 7 разів.

Вправа 3

Для виконання цієї вправи необхідно скласти долоні разом, після чого їх слід опустити перед собою, притиснувши ребрами до тіла. У такому положенні необхідно плавно піднімати руки вгору, не розмикаючи при цьому долоні. При виконанні цієї вправи повинні згинатися лише лікті, а плечі мають бути нерухомі. Після цього, опустіть руки, також не розмикаючи долоні. Повторюйте вправу не менше 10 разів.

Виконання кількох простих правил дозволить Вам забути про негаразди зі спиною та мати гарну поставу і привабливу ходу!

Вчитель: *(Слайд №23)*

Для того, щоб повернутися нам додому потрібно відгадати загадки.

Зуби є, рота немає. *(Гребінець)*

Мию, мию без жалю.

Мию там, де брудно.

А купатись не люблю,

Та від неї худну. *(Мило)*

Гарно вмилася Марічка,

Витирає руки, личко...

Всіх охайних діточок

Витирає ... *(Рушничок)*

Гумова Акулинка

Пішла гулять по спинці.

Поки вона гуляла,

Спинка рожевою стала. *(Губка)*

Лежу в кишені і чекаю

Рев, бруднуль і плакс

Витру їм потоки сліз,

Не забуду і про ніс. *(Носова хустинка)*

Щетинкова голівка

Залазить у наш рот,

Рахує наші зубки,

Знімає з них наліт. *(Зубна щітка)*

Колюча, наче їжачок,

Штанці почистить, піджачок. *(одежна щітка)*

Вчитель:

Як ви вважаєте, які із зображених речей у кожної людини мають бути особисті?

(відповіді дітей)

Вчитель:

Любі діти, ми з вами повернулися додому. Сьогодні ми з вами багато чого пригадали, дещо дізналися нове, над чимось задумалися. Ростіть здоровими, діти, щоб раділи ви світові, а світ радів вам!

Лікар Айболить:

Якщо хочеш здоровим бути, правило запам'ятай: сам про своє здоров'я

дбай, на лікарів цю турботу не перекладай. Гарно, діти, вчіться, Старайтесь, не лініться. І здоров'я бережіть, Щоб по лікарнях не ходить.

Вчитель:

Швидко спливають хвилини –

От і прощатись пора.

Я на прощання вам зичу

Щастя, здоров'я, добра.

Презентацію розміщено на диску ООЗО БНВО 2016

Список використаних джерел

1. Артёмова С. П. Ознайомлення старших дошкільників з працею та професіями дорослих : Рання профорієнтація дошкільнят / С.П. Артёмова, Г.В. Сова // Дошкільний навчальний заклад. – 2009. – №10. – С. 24-28.

2. Бондар В. І. Конкурентоздатність педагога як складова його професійної компетентності / В. І. Бондар // Початкова школа. – 2008. – № 7. – С. 22-28.

3. Веленко А. Уроки профорієнтації в початковій школі : авторська розробка ігрових занять / А. Веленко // Психолог. – 2013. – № 11/12. – С. 101-107 ; 2012. – № 1. – С. 19-21.

4. Зайчук С. Ранній вибір майбутньої професії / С. Зайчук // Психолог. – 2012. – № 2. – С. 8-11.

5. Шмельова І. Свято чистоти та здоров'я : [сценарій] / І. Шмельова, Н. Сапожник // Початкова освіта. – 2008. – № 36. – С. 17-19.

6. Яворська І. І. Я майбутнє твоє, Україно! / І. І. Яворська // Позакласний час. – 2006. – № 6. – С. 35-38.

7. Яскал Л. Профорієнтація та професійна підготовка дітей / Л. Яскал // Україна: аспекти праці. – 2003. – № 8. – С. 9-13.

2.2. Профорієнтаційне заняття «Всі професії важливі» (2 клас)

Вовченко Л.Д.

Завдання: збагатити уявлення дітей про різні професії; вдосконалювати вміння чітко відповідати на запитання. Розвивати регулятивні дії. Виховувати шанобливе ставлення до людей різних професій.

Обладнання: картки з узагальнюючими словами, картки з завданнями (будиночки, фотографії), чисті аркуші паперу, олівці, ножиці і клей, картки з продуктами, 2 м'яча, гра з дисками, 2 віники, кеглі, картини)

Попередня робота: учні діляться на команди.

Хід проведення

Учитель: Добрий день, діти. Сьогодні ми будемо говорити на дуже важливу тему. А яка буде тема, ви дізнаєтеся, коли розгадаємо кросворд.

Професія – це робота, яка вимагає підготовки і дає заробітну плату. Щоб отримати професію треба закінчити школу, вступити в середній спеціальний або вищий навчальні заклади, отримати диплом.

Вибір майбутньої професії – один з перших і важких виборів, які доводиться робити кожній молодій людині. Дуже важливо обрати професію до душі, щоб робота приносила не тільки дохід, але й задоволення.

Професій дуже багато. Професія може бути пов'язана з наукою, технікою, медициною, армією і багатьом іншим. Всі професії важливі, всі професії потрібні!

Одна з найдавніших і мирних професій, як ви думаєте яка.

(Відгадування загадки).

Хто зведе новий будинок

Без робочої людини. *(будівельник)*

Будівельник – це одна з найбільш шанованих професій. Роботу будівельника не можна назвати спокійною і легкою, вона дуже важка. Але будівельники пишаються своєю роботою, адже вони створюють будинки. Завдання по картці *(Знайти для кожного хлопчика будинок)*.

Художник – професія творча. Для того, щоб стати справжнім художником недостатньо знати всі правила малювання і вчитися в художній школі, необхідно мати здібності і величезне бажання.

Талановитий художник за допомогою пензля, полотна, фарб може створити дивовижні і великі картини. Він у них вкладають частинку своєї душі і свого настрою.

Кожній команді видається по аркушу паперу і олівці. По черзі кожен малює якусь частину обличчя. Яка команда швидше впоратися із завданням.

Садівник – це відома професія. Садівник повинен вміти не тільки вирощувати квіти, але і створювати красиві композиції (клумби). Догляд за садом – не найлегша праця. Садівник повинен підготувати землю, підживлювати ґрунт і поливати, обприскувати рослини, боротися з хворобами і шкідниками. Сьогодні садівник – бажаний гість у будь-якому саду. Хороші садівники потрібні не тільки в парках, але і будинках.

У кожної команди є клумба і квіти. Треба створити гарну композицію.

Він ніби боровик,

Надів біленьку шапку.

Готує нам він холодник

І запікає бабку. *(кухар)*

Кухар – професія шанована і відповідальна. Хороший кухар любить свою справу і добре знає, які продукти «вживуться» в одній каструлі, а які ні.

Необхідно продукти розкласти на дві групи. 1 група – для приготування борщу, а друга – для компоту.

Знайдіть заховані назва солодошів. (ребуси)

Спортсмен – це чоловік, який досяг великих результатів в одному виді спорту.

Важливі якості спортсмена – працьовитість, цілеспрямованість, рішучість, сила. *(Проведення спортивної естафети для команд)*

Є правило просте:

Сім раз відмір, а раз відріж!

І щоб костюм пошить по зросту,

Потрібно мірку знять раніш... *(кравець)*

Кравець – це людина, яка шиє одяг.

Першим стрічає він сонце у місті.

Двір наш і вулиця, – глянь, які чисті!

Будеш на вулиці біля будинку –

Знаю: не кинеш ти навіть смітинку! *(двірник)*

Двірник – це людина, яка підтримує чистоту і порядок на вулиці.

Йдуть до мене читачі

Зблизька і здалека.

Жду їх радісно завжди:

Я ж.... *(бібліотекар)*

Бібліотекар – це людина, яка працює в бібліотеці. Як звуть нашого бібліотекаря?

Перегляд відеоролика.

Гра «Знайди помилку»

Підсумок

Учитель, лікар чи геолог,

Письменник, слюсар чи кресляр

- Всі називають головною

Одну професію – школяр!

Бо всім відомо, що без школи

Без знань, що мусиш там набуть,

Не станеш у житті ніколи

Тим, ким в дитинстві мрієш бути!

- *Спасибі за увагу. До нових зустрічей.*

Список використаних джерел

1. Кидисюк Н. П. Ким стати? : дидактичні матеріали з профорієнтаційної роботи у 1-4 класах / Н. П. Кидисюк, Т. Б. Хомуленко. – Харків : Основа, 2012. – 143 с.

2. Куріпта В. І. Цікавий світ професій / В. І. Куріпта // Розкази онуку. – 2007.– № 5. – С. 116-121.

3. Ладивір С. Дарувати радість пізнання / С. Ладивір, Т. Кондратенко // Дошкільне виховання. – 1990. – № 10 – С. 4-5.

4. Навігатор у світі професій : профорієнтаційний напрям виховання // Шкільна бібліотека. – 2013. – № 11/12. – С. 118-160.

5. Садоян І. А. Рання професійна орієнтація – актуальна проблема сьогодення / І. А. Садоян // Нива знань. – 2012. – № 4. – С. 57-60.

6. Інтернет-проект «Профорієнтація». – Режим доступу : <http://prof.osvita.org.ua>

2.3. Профорієнтаційний захід «Знайомство з різними професіями та їх класифікацією» (3 клас)

Діхтярук Т.І.

Мета: поглибити знання учнів про професії, познайомити з їх класифікацією за Є.О.Климовим, розширити уявлення учнів про професії людей, трудові дії, знаряддя праці, пізнати професії рідного краю, сформувані зацікавленість працею людей, бажання працювати, збагатити словниковий запас учнів, сприяти розвитку сприймання спостережливості, свідомого запам'ятовування, емоційно-чуттєвої сфери, розвитку естетичних, моральних та інтелектуальних почуттів.

Обладнання: ноутбук, проектор, мультимедійна дошка, виставка дитячих малюнків на тему «Моя майбутня професія», стенд з фотографіями батьків на робочому місці.

Хід заходу

I. Організаційний момент.

II. Оголошення теми і мети уроку. (Слайд 1)

1. Вступне слово вчителя.

III. Актуалізація опорних знань. (Слайд 2,3)

1. Бесіда з учнями.

- Що таке «професія»?
- Для чого потрібні професії?

2. Слово вчителя.

Тлумачний словник пояснює слово «професія» – як рід занять, трудової діяльності, яка вимагає певних знань, навичок і є джерелом існування. Дослівно слово «професія» означає «шлях у життя». А ще важливо, щоб професія була улюбленою і приносила радість.

IV. Сприйняття і засвоєння учнями нових знань. (Слайд 4-10)

(Увага учнів акцентується на знайомстві з науковцем Є.О.Клімов, який запропонував розділити професії і визначив, які якості потрібні людині для успішної праці).

Класифікація професій відповідно предметів і цілей діяльності (за Є.О.Клімовим).

Орієнтовно можна визначити вимоги кожного типу професії до фахівця.

Класи професій <i>Типи професій</i>	Гностичні (розпізнати, визначити)	Перетворюючі (обробити, обслужити)	Дослідницькі (винайти, вигадати)
Людина-природа	Обліковці та приймальники	Землероби, каменярі	Селекціонери
Людина-техніка	Контролери ВТК і працівники держприймання	Слюсарі, водії, механізатори	Конструктори
Людина-людина	Інспектори, слідчі	Медичні сестри, продавці, менеджери усіх рівнів, педагоги	Працівники НОП
Людина-знакова система	Коректори	Оператори комп'ютерного набору, бухгалтери	Програмісти
Людина-художній образ	Контролери- приймальники малярних робіт	Муляри, художники	Модельєри
Основні особистісні якості, що необхідні працівнику	Інтерес до властивостей певних об'єктів, чітка пізнавальна активність, стійкість уваги, спостережливість	Схильність до практичного впливу на середовище, інтерес до процесу та результату цього впливу, активність і працездатність	Інтерес до нового, здатність легко відмовитися від звичного способу мислення, шукати нові варіанти

У професіях типу «людина-людина» домінуюче значення мають узагальнені відношення (ставлення) особистості, система ціннісних орієнтацій. Комунікативні здібності виявляються в успішності взаємодії з людьми, у легкості налагоджування контактів з ними, у розумінні інтересів інших людей, в узгоджених діях з колективом, в умінні організовувати спільні дії людей та ефективно впливати на них.

Професії типу «людина-техніка» висувають підвищені вимоги до технічного мислення, просторово-образного уявлення, технічного сприйняття, сенсорно-моторної координації, спритності й точності рухів, особливостей уваги, динамічності окоміру. Для регуляції виробничих процесів у деяких видах діяльності суттєве значення належить зоровим, слуховим, вібраційним і м'язово-суглобним сприйняттям.

Для професій типу «людина-знакова система» важливі точність сприйняття, оперативна пам'ять, стійкість уваги, терпіння, посидючість, уміння з інтересом працювати з цифрами, формулами, схемами, графіками тощо.

Вимоги до професій типу «людина-природа» припускається наявність у людини здатності передбачати, оцінювати мінливі стани природи. Терплячість, наполегливість, спостережливість, здатність до систематичного ведення записів у щоденниках, здатність працювати в умовах, коли результати праці виявляються через тривалий час.

Професії типу «людина-художній образ» потребують розвитку аналізатора, який відповідає різновиду художньої діяльності, образної пам'яті, уяви, образного мислення, естетичного почуття.

V. Закріплення вивченого матеріалу. (Слайд 11-23)

Ігрова діяльність на уроці.

Пальчикова гімнастика.

Каменяр із цегли будинок будує,
Маляр стіни, стелю фарбою малює,
Тесля двері вирізає,
Електрик світло підключає.
Заходьте всі у дім новий
І живіть щасливо в нім!

Гра «Знавці професій».

Завдання для з'ясування знань учнів про професії.

Відгадай загадку – знатимеш професію.

Утворити ланцюжок з трьох слів різних стовпців за зразком:

касир-нараховує гроші

Оператор телефонного зв'язку
Кресляр
Комбайнер
Секретар

Молотить
Друкує
Набирає
Креслить

Графічні лінії
Зернові культури
Номери телефону
Документи

З'єднати стрілками види техніки, їх призначення та професії, що пов'язані з ними.

Пасажирський транспорт
Будівельна техніка
Сільськогосподарська техніка
Побутова техніка
Технологічна техніка

Пілот
Токар
Комбайнер
Капітан
Кухар
Машиніст
Тракторист

Швейна машина
Літак
Міксер
Підйомний кран
Екскатор
Катер
М'ясорубка
Трактор
Верстат
Поїзд
Комбайн
Електродуховка

Яким представникам професій належать: швейна машинка, автобус, верстат, відбійний молоток?

Гра «Зобрази професію»

Учитель заздалегідь робить заготовки (аркуші паперу, на яких написано назви професій). Учні по черзі витягують заготовки й за допомогою жестів і міміки показують характерні ознаки (особливості) професії, написаної на аркуші паперу.

(У грі для молодших дітей використовуються професії, найбільш доступні для пантоміми, наприклад: офіціант, швачка, скрипаль, листоноша, лікар, маляр, міліціонер-регулювальник тощо).

Гра «Кому що потрібно».

Діти витягають картки, на яких написані професії і називають предмети, якими користуються спеціалісти під час роботи.

Картки:

- Лікар (*халат, ліки, термометр...*)
- Вчитель (*книги, зошити, ручки, олівці...*)
- Кухар (*продукти, ніж, каструля...*)
- Столяр (*пилка, молоток, рубанок...*)

Доповніть прислів'я.

Народні прислів'я та приказки вражають своєю влучністю, лаконічною формою, багатством змісту.

(До уваги учнів пропонуються прислів'я про працю).

- Праця чоловіка годує, *(а лінь марнує)*.
- Бджола мала, *(а й та працює)*.
- Діло майстра *(величає)*.
- Де господар добре робить, *(там і поле добре родить)*
- На дерево дивись, як родить *(а на людину, як робить)*.
- Не одежа красить людину, *(а добрі справи)*.
- Терпіння і труд *(все перетруть)*.
- Сім раз відміряй, *(а раз відріж)*.
- Зробив діло – *(гуляй сміло)*.
- Тяжко тому жити, *(хто не хоче робити)*.
- Мала праця краща *(за велике безділля)*.
- Без терпіння *(немає уміння)*.
- Хочеш їсти калачі – *(не сиди на печі)*.
- Хто рано підводиться, *(за тим і діло водиться)*.

Слово вчителя

Стіл, за яким ти сам сидиш,
Ліжко, в якому тихо спиш
Диван і туплі, й пара лиж,
Виделка, миска, ложка, ніж,
І кожен цвях, і кожен дім,:

Усе це створено трудом,
А не упало з неба.
За все, що зроблено для нас,
Ми щиро вдячні людям.
Прийде пора, настане час,

І кожна скибка хліба –

І ми трудитись будем.

Висновок: (Слайд 24)

VI. Підсумок уроку.

- *Що нового ви дізнались сьогодні?*
- *Про які професії ви дізналися?*
- *Хто вибрав собі професію? Яку?*
- *Що потрібно робити дітям, щоб стати спеціалістом в обраній професії?*

Презентацію розміщено на диску ООЗО БНВО 2016

Список використаних джерел

1. Борисенко Н. М. Праця людини – окраса і слава. Праця людини – безсмертя її / Н. М. Борисенко // Розкажіть онуку. – 2000. – № 9. – С. 22-23.
2. Зубенко С. У світі професій. Брейн-ринг / С. Зубенко // Шкільний світ. – 2009. – № 10. – С.20-23.
3. Кравецький В. Формування знань про світ професій в учнів молодшого шкільного віку / В. Кравецький // Початкова школа. – 2000. – № 6. – С. 35-36.
4. Кузмінський А. І., Омеляненко В. А. Педагогіка у запитаннях і відповідях : навч. посіб. / А. І. Кузмінський, В. А. Омеляненко. – К. : Знання, 2006. – С. 178-183.
5. Куріпта В. І. Виховуємо особистість. Виховна година «Цікавий світ професій» / В. І. Куріпта // Початкове навчання та виховання. – 2005. – № 28. – С. 14-19.
6. Куріпта В. І. Цікавий світ професій / В. І. Куріпта // Розкажіть онуку. – 2007. – № 5. – С. 116-121.
7. Топчан З.Л. Землю красить сонце, а людину – праця. Урок-КВК. 3(4) клас / З. Л. Топчан // Розкажіть онуку. – 2003. – № 25. – С. 16-20.

2.4. Година психолога «У світі професій» (3 клас)

Миколаєнко Ж.М.

Мета: розширити і закріпити знання учнів про найпотрібніші професії у суспільстві; формувати почуття поваги до людей праці; виявити початкові професійні інтереси школярів

Очікувані результати:

- діти усвідомлюють, що добробут нашої країни і всіх громадян примножується працею;
- в майбутньому школярі прагнуть сумлінно працювати;
- розвивається трудова активність і працьовитості школярів, віра у свої сили, та бажання здобувати знання.

Хід заняття

1. Соціальний педагог. Діти, сьогодні ми з вами поговоримо на дуже цікаву тему «У світі професій». Кожна людина працює і має якусь професію.

Скільки професій на світі існує?

Хто возить, хто вчить, хто літає, хто будує...

Професія кожного варта пошани.

От скоро я виросту. Ким же я стану?

Вам, напевно, вже зараз деколи спадає на думку – а ким ви будете у майбутньому? І хай ви ще серйозно про це не замислювались, однак уже знаєте, що треба зараз учитися для того, щоб стати грамотною, освіченою людиною, забезпечити собі у майбутньому можливість займатися цікавою, улюбленою справою. Навчатися у школі – це тяжка робота, тому що під час навчання ви докладаєте розумових та фізичних зусиль, але замість зарплатні отримуєте оцінки. І тут – наче на справжній роботі: хто працює гірше – у того нижчі оцінки, а хто старається, виконує все, що каже вчитель, той, крім гарних оцінок, ще й премію отримує – схвалення педагога, гарні слова від нього і повагу від однокласників.

Притча «Знання – це скарб»

Було в лікаря двоє синів. Він намагався передати їм свої знання, навчити того, що вмів, але старший мало цікавився медициною, йому більше подобалося витрачати батьківські гроші на всілякі розваги. Молодший уважно придивлявся до всього, що робив батько, переймав його досвід і знання.

Коли лікар постарів і помер, сини поділили спадок. Старший узяв собі все золото й коштовності, а молодшому дісталися книжки з медицини та різне лікарське приладдя.

Радів старший брат, що молодшому не спало на думку ділити багатство порівну. Адже всі гроші отримав він, було за що розважатися! І старший брат вирішив подорожувати.

А молодший тим часом багато працював. До знань, отриманих від батька, додався власний досвід, і незабаром слава про молодого талановитого лікаря облетіла весь світ.

Минуло кілька років. Витративши весь батьків спадок, повернувся з мандрів старший брат. Побачивши, що молодший став не лише відомим і шанованим, а ще й багатим, він зрозумів, що справжнє багатство – знання і вміння. І цей скарб – невичерпний!

(Обговорення притчі)

2. Вправа «Презентація професій» (слайди)

Зараз ми ознайомимось з різноманітними професіями, дізнаємось про значення праці людей різних професій і подумаємо, чи всі професії потрібні, наскільки вони важливі для інших людей.

Запитання до учнів.

- Як ви думаєте, що таке професія? (Професія – це вид трудової діяльності, що вимагає спеціальної підготовки).

Отже, немає професій не потрібних, не важливих, головне – правильно обрати професію, любити свою справу, із задоволенням працювати, поважати працю інших людей, цінувати її.

3. Бесіда про професії батьків

Запитання:

- Де і ким працюють ваші батьки?
- Хто з вас був на роботі у своїх батьків?
- У чому важливість їхньої праці для нашої держави?
- Хто б хотів обрати професію своїх батьків? Чому? Що для цього потрібно?
- Ким хочете бути ви, коли виростите?

Отже, діти, професій дуже багато, всі вони важливі і потрібні, слід з повагою ставитися до результатів чужої праці. Нас оточує багато речей, що є необхідними для життя, здоров'я, навчання, праці, відпочинку. Будь-яка річ – результат праці людей різних професій. Якщо ви бережете речі, то шануєте працю цих людей

4. Фізкультхвилинка

5. Робота з прислів'ями (робота в групах)

Соціальний педагог. Зараз ми дізнаємося, що говорить народна мудрість про працю.

1 група. Зі слів складає прислів'я про працю
(Не одяг прекарашає людину, а добрі справи)

2 група. Доповніть прислів'я
Наполегливість – ... (*запорука успіху*)
Без труда нема ... (*плода*)

3 група. З'єднайте рядки правого і лівого стовпчика

Праця чоловіка годує,	а ділами нікуди;
Який майстер –	а лінь марнує;
Словами туди і сюди,	така й робота

6. Гра з картками (робота в парах) – додаток 1

На дошці вивішуються малюнки людей різноманітних професій, учням потрібно вибрати картку з назвами предметів або інструментів, якими користуються спеціалісти обраної професії.

Лікар – вата, йод, скальпель, шприц, рецепт, таблетки.

Вчитель – указка, зошит, щоденник, підручник, урок.

Кухар – плита, борщ, сковорідка, ложка, каструля.

Художник – фарби, мольберт, картина, пейзаж, пензлик.

Столяр – рубанок, деревина, стамеска, киянка.

Пілот – літак, небо, аеропорт, вертоліт.

Артист – сцена, кіно, театр, вистава.

Швея – нитка, тканьина, голка, одяг.

Будівельник – цегла, будівля, фарба, кельма.

Перукар – розчіска, зачіска, бігуді, волосся.

Поштар – лист, газета, телеграма, звістка.

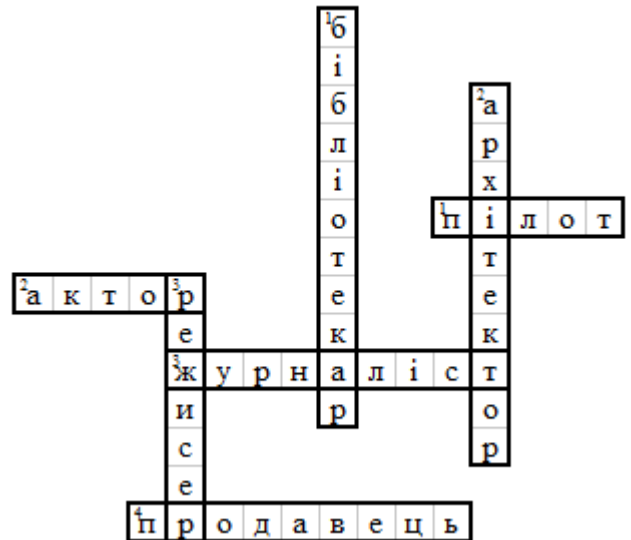
Продавець – вітрина, товар, чек, гроші.

7. Підсумок години психолога.

Кожен із вас може назвати ту чи іншу професію, про яку дізнався сьогодні на уроці чи із книжок, або про яку розповідали інші. А чи знаєте ви їхні назви ми переконаємося, коли розгадаємо кросворд.

Кросворд

1. Хто виконує ролі в театрі? (*актор*)
2. Хто керує літаком? (*пілот*)
3. Хто видає у бібліотеці книжки? (*бібліотекар*)
4. Хто проектує окремі будинки і цілі міста? (*архітектор*)
5. Хто працює в магазині? (*продавець*)
6. Хто пише статті до газети, бере інтерв'ю? (*журналіст*)
7. Хто знімає кінофільми? (*режисер*)

По горизонталі:

1. пілот,
2. актор,
3. журналіст,
4. продавець.

По вертикалі:

1. бібліотекар,
2. архітектор,
3. режисер.

Отже, діти, щоб добре орієнтуватись у певній сфері діяльності, слід починати готуватися до неї ще змалечку. Треба ставити собі мету, йти вперед, щоб досягти успіху. Дорослі (батьки, вчителі) можуть лише допомогти вам у цій нелегкій справі, але основна робота – за вами. Ви самі обираєте свій шлях у житті. Куди він приведе – до успіху, процвітання чи до невдач і розчарування – залежить від вас. Пам'ятайте народну мудрість: «Хто з дороги не звертає, той мети досягає». Щоб досягти успіху в житті, слід постійно розвиватися, вчитися, ніколи не зупинятись на досягнутому.

Презентацію розміщено на диску ООЗО БНВО 2016

Список використаної літератури

1. Абетка соціального педагога. Анкети для організації роботи з профорієнтації // Соціальний педагог. – 2011. – № 2. – С. 9-12.
2. Гавриш Н. Інтегровані заняття : методика проведення. – Київ : Шкільний світ, 2007. – 128 с.

3. Енциклопедія про все на світі / Ред. Л. Слабошпицька. – Київ : Махаон – Україна, 2002. – 652 с.
4. Матеріали до бесід з учнями. Вибір професії – крок у доросле життя // Розкажіть онуку. – 2009. – № 4. – 146 с.
5. Яланська С. Цікавий світ професій. Програма і конспекти занять [для 3-4 класів] / Світлана Яланська // Психолог. – 2011. – № 29. – С. 2-12.
6. . Цікавий світ професій : розробки занять [для учнів 3-4 класів] / авт.-упоряд. Г. І. Білоус. – Харків : Основа, 2012. – 94 с.
7. Юшко В. І. Ярмарок професій / В. І. Юшко // Позакласний час. – 2006. – № 1-2. – С. 59-60.

2.5. Година психолога «Усі професії потрібні, усі професії – корисні» (3-4 клас)

Мельник Н.А.

Мета: розширити уявлення учнів про світ професій та якостей, пов'язаних з ними, ознайомити з поняттями «професія», «спеціальність», формувати позитивне ставлення до всіх видів трудової діяльності.

Ресурси: картки з назвами професій, аркуші паперу, ручки

Хід заняття

Вправа «Привітання»

Кожен з учасників по колу продовжує фразу: «Я – (ім'я), моя мама – (професія мами)». Після того, як учень висловився, усі діти витягують вперед руку великим пальцем догори, говорячи: «Це – класно!»

Обговорення:

Які назви професій ви почули?

Ким би вам хотілося стати у майбутньому?

Який настрій був у вас під час виконання вправи?

Оголошення теми заняття, інформаційне повідомлення «Причини появи професій»

У давні часи первісна людина не замислювалась над тим, ким їй бути, – саме життя ставило людину перед фактом: вижити чи вмерти. А для цього потрібно було шукати їжу, знаходити затишну печеру, годувати дітей, підтримувати вогнище тощо. І тоді типи діяльності (нині професії), почали чітко поділяти на чоловічі та жіночі. Щоби вполювати дичину, людина мала бути кремезною, витривалою, мати сильні м'язи. Ці особливості стосувалися чоловіків. Підтримувати вогонь у печері, доглядати за дитиною, щоб вона не потрапила до паші хижаків, варити їжу на вогнищі могла жінка. Це все означає, що первісний розподіл праці базувався переважно на біологічних особливостях членів колективу (чоловіки – мисливці, жінки – збирачі). А ось робити малюнки

на стінах печери чи горщики з глини ліпити могли вже і жінки, й чоловіки. Це залежало здебільшого від здібностей, які людина розвивала, а інколи й передавала у спадок своїй родині. Так з'явилися покоління гончарів, ковалів, землеробів, кожум'як тощо. На зміну природному добору прийшов розподіл обов'язків між людьми за їхнім соціальним статусом. Подальший розвиток людської цивілізації спонукав і розвиток кола професій. Не так давно з'явилися нові професії: льотчик, космонавт, фотограф, журналіст тощо.

Що таке «професія»

Професія – це конкретна діяльність, ремесло, комплекс функцій, тип діяльності, який виконує людина і який є складовою якоїсь трудової діяльності. У кожній професії є свої різновиди роботи – спеціальності. *Наприклад*, немає просто вчителя, а є вчитель біології, математики, фізики тощо.

Спеціальність – це комплекс знань, умінь, навичок, необхідних для певного типу діяльності в межах певної професії.

Далі учням пропонується скласти речення зі словами «професія», «спеціальність».

Вправа «Відгадай загадку»

Мета: розвиток мислення, розширення уявлень про професії.

Хід проведення: кожному на парту кладуться картки з малюнками або назвами професій. Психолог читає загадку, а учні піднімають картку з відповіддю.

Він у білім ковпаці
з ополоником в руці.
Суп зварив смачний, духмяний
і пиріг нам спік рум'яний.
- Налітайте, малюки,
І хапайтеся за ложки! (*кухар*)
Вона майже чарівниця,
Їй дива робить годиться.
Гребінець, немов казковий,
Робить зачіски чудові.
Всі давно знайомі з нею,
- так звуть цю фею. (*перукар*)
Знає добре він закони,
Носить форму і погони.
Його робота – захищати,
Від розбишак оберігати.
На допомогу нам прийти
Готовий ... завжди. (*поліцейський*)
Він знає симптоми вітрянки і кору
І засіб надійний від суму та болю.
Тим, хто здоровий, він дасть
вітаміни,

Колеса пісеньку співають,
І сонечко в віконцях грає.
Електровоз по рейках мчить,
І потяг слід за ним летить.
Тільки вітру чути свист,
Веде цей потяг (*машиніст*)
Шила вона для сестрички
Дві мережані спіднички.
А для меншенького брата
Зшиті вже штанці до свята.
Вона добре вміє шити,
Буде діткам, що одіти. (*швачка*)
Автобус зранку він заводить
І на роботу всіх розвозить.
Його чекають там і тут,
Він добре знає свій маршрут,
Він уважним бути має,
Бо за людей відповідає. (*шофер*)
Він у класі найголовніший
І, звичайно, найрозумніший.
Його з нетерпінням чекають
малята,

Хворим – таблетку від грипу й
ангіни.

Якщо захворів, то до нього іди,
Бо ... зуміє допомогти. (лікар)

Його професія – смішити,
Дітей він вміє веселити.
Він завжди гість жаданий свята,
Розвеселить і маму, й тата.
Сюрпризів він багато має,
З ним свято в гості завітає. (клоун)

Щоб приклад складний разом
розв'язати.

До кожної вправи підказку він
має,

І думати учнів ... навчає.
(учитель)

Цей працівник весь день рахує,
Та з цифрами він не нудьгує.
Аби батькам начислити зарплату,
Треба вміти рахувати.
У світі цифр він жити звик,
- гарний працівник. (бухгалтер)

Обговорення:

➤ Що потрібно вміти, щоб бути клоуном, лікарем, бухгалтером, учителем, шофером, поліцейським, швачкою, перукарем, машиністом, кухарем?

➤ Якими особистими якостями потрібно володіти?

Гра «Не пропусти професію»

Мета: розвиток уваги, розширення уявлень про професії.

Хід проведення: учні стоять біля своїх парт, після кожного названого слова плескають, почувши назву професії, присідають і одразу піднімаються. У ході вправи можна пояснити значення незрозумілих професій.

Логіка, водій, механік, липа, сталевар, яблуко, ябеда, архітектор, олівець, будівельник, гроза, обруч, столяр, папуга, пекар, аркуш, екскурсовод, вчитель, сіно, терпіння, кондитер, окуляри, ручка, продавець, зошит, перукар, фантазія, тракторист, ветеринар, ложка, вогонь, кулет, чайник, фотограф, метелик, музикант, пиріг, артист, свічка, газета, контролер, жарт, геолог, ковзани, водолаз, океан, президент, посмішка, глина, компас, агроном, пам'ять, вальс, модельєр, брехун, льотчик, книга, поліцейський.

Вправа «Ранжування професій»

Мета: утвердження переконання про важливість усіх професій, розвиток мислення, уяви, творчих здібностей.

Хід проведення: дітям роздається список професій, які треба розставити в порядку від найважливішої до найменш важливої, на їхню думку: журналіст, офіціант, касир, автослюсар, ветеринар, тракторист, прибиральниця, садівник, гуморист. Якщо учні одразу не прийшли до висновку, що важливими є всі професії, вони включаються в суперечку, кожен відстоює свою думку, психолог спрямовує дискусію. Потім учням пропонується написати міні-твір «Життя без ... (ветеринарів, прибиральників, трактористів тощо)» – кожен пише про ту професію, яку поставив на останнє місце, розмірковує, уявляє, яким би було наше життя без таких працівників. Потім учні презентують результати своєї роботи.

Вправа-прощання «Незакінчені речення»

Мета: підведення підсумків заняття, саморефлексія.

Дітям пропонується висловитись по черзі, продовжуючи речення: «На сьогоднішньому занятті я зрозумів...», «Мені найбільше сподобалося...»

Список використаної літератури

1. Буган Ю.В. Дозвілля школярів : зб. сцен. : на допомогу пед. Працівникам загальноосвіт. та позашк. закл. освіти / Ю.В. Буган, О.І. Тимчишин, С. В. Борисюк. – Тернопіль : Астон, 2003. – 195 с.
2. Веленко А. Профорієнтація у початковій школі. Авторська розробка ігрових занять / А. Веленко // Психолог. – 2013. – № 11-12. – С. 101.
3. Гапонова О. Профорієнтаційні ігри / О. Гапонова // Психолог. – 2007. – № 23-24. – С. 9.
4. Глушко М. Подорож у світ професій. Профорієнтаційна гра / М. Глушко // Психолог. – 2008. – № 5. – С. 11.
5. Довідник сучасних професій / Укл. Л. О. Дриль. – Харків : Торсінг плюс, 2010. – 416 с.
6. Куріпта В. І. Конкурс кмітливих і винахідливих : математичний вузлик / В. І. Куріпта // Розкажіть онуку. – 2008. – № 10. – С. 115-118.
7. Сам собі режисер : герої В. О. Сухомлинського на дитячій сцені за мотивами однойменних оповідань: [з досвіду роботи] // Розкажіть онуку. – 2008. – № 10. – С. 17.

2.6. Профорієнтаційний захід «Професії наших батьків» (4 клас)

Берлюта О.В.

Мета: розвивати комунікативну та соціальну компетентності; поширити уявлення учнів про професії людей, результатами праці яких найчастіше користуються у повсякденному житті; розвивати кругозір учнів, мислення, увагу, спостережливість, розумові і творчі здібності, уміння, навички з метою орієнтації на свідомий вибір майбутньої професії; виховувати любов і шанобливе ставлення до праці.

Обладнання: плакати, музика, костюми, паляниця; ілюстрація на тему «Професії», народні прислів'я про працю, художня література про професії, виставка фотоальбомів «Професії моїх батьків»

Хід заходу

Учитель:

Добрий день, вам люди добрі!

Щиро прошим до господи!

Раді вас у нас вітати,

щастя і добра бажати!

(музична композиція «Привітальна» у виконанні дівчаток)

Учениця:

Хлібом-сіллю вас вітаєм і здоров'я всім бажаєм

Під веселий рідний спів посилаєм вам уклін

(дівчинка з короваєм вклоняється)

Учитель:

Сьогодні свято – ще одна сходинка до родинного єднання. Хай буде вам затишно, тепло. Раді бачити дорогих бабусь, дідусів, мам і тат, сестричок і братиків.

Сьогодні ми поринемо у світ професій. Ця зустріч актуальна, тому що праця завжди була, є і буде основою життя. І від того, як людина працюватиме, буде залежати майбутнє не тільки сім'ї, а й держави. А наша Україна завжди славилася і славиться працьовитими людьми. І ми повинні бути горді, що є нащадками народу, що в пісні працю прославляє, в бою країну рідну захищає. Отож народ козацький – славний трудівник. І козакам-українцям нехай не буде переводу!

(Звучить музика «Козацький марш» (танець хлопців-козаків)).

1-й учень-козак

Ми всі діти українські,
працьовитий славний рід!

2-й учень-козак

Свої здібності і сили
розвиваймо раз у раз,

3-й учень-козак

Щоб народу була втіха
і щоб користь була з нас!

4-й учень-козак

Сідаймо разом у гурті,
Маємо чудову нагоду
Про славні руки золоті
Поведемо розмову.

5-й учень-козак

Всі вдячні золотим рукам,
Ми теж їх поважаємо.

Тож хочемо розповісти

Усе про них, що знаємо.

6-й учень-козак

Хто нам шиє черевики

І маленькі, і великі?

Хто будинки збудував?

Залізницю хто проклав?

Хто зробив для школи парти,

Хто книжки друкує, карти?

Хто кує метал для плугів,

Шиє нам пальто та брюки?

Відгадали ми: майстри

Трудяться для нас завжди.

Учитель:

- Нічого не з'являється у світі без праці. Усе, що нас оточує, – від складних механізмів до простих іграшок, від великих будинків до маленьких гудзиків, це творіння людських рук.

- Дуже багато професій є в наш час у світі. І кожна професія відкриває свої двері для нових працівників.

Учень:

В країні нашій стільки справ
І все таке цікаве,

Учень:

Спитаймо в тата чи у мами,
Які професії у них.

А я ще й досі не добрав,
Яка ж найкраща справа?

(по черзі виходять учні і читають вірші про професії своїх мам і тат, інші діти відгадують)

Учениця:

Я знаю хто у мене мама
А спробуйте вгадати ви.
Хто, як квочка із курчатами,
в дитсадку щодня з малятами?
Хто їх пильно доглядає,
няньчить, пестить, розважає,
вчить співати й малювати,
рахувати і читати? *(вихователька)*

Учениця:

Моя мама на роботі
у білім халаті –
Добрими ліками
Пахне в кімнаті. *(лікар)*

Учениця:

Першою в школу мама приходить
всі речі у неї в належному місці.
шкільні коридори –
поглянь, які чисті! *(прибиральниця)*

Учениця, яка мріє стати журналістом:

- Ми просимо тат і мам, про яких говорили ваші діти вийти на сцену.
 - Ви маєте великий досвід у своїй роботі.
 - Чи подобається вона вам?
 - А що є найважливішим для вас у вашій професії?
- (батьки дають відповіді)*

Вчитель:

- Ми просимо батьків пройти на свої місця. Дякуємо вам за ваші слушні поради.

Гадаю, ви зрозуміли, що всі професії важливі й необхідні.

Сподіваємося, що ви оберете професію, якій присвятите все життя і серце.

(під музичний супровід виходять по черзі учні у костюмах і говорять про свої майбутні професії)

Учениця (швачка)

Мрію шити сукні я
Щоб раділа вся сім'я
Щоб коли їх одягали

Учень:

Ну а наші мами й тата
Теж в професії завзяті
Гроші витрачають вміло:
Гарно запускають в діло.
Лік грошам в товар вкладають,
їх на вітер не пускають
(приватні підприємці)

Учень:

За кермом мій тато цілий день,
Всі шляхи йому відкриті.
Знає безліч він пісень,
Відгадали, хто він, діти? *(шофер, водій)*

Учень:

У мене мама теж працює вміло
Свою роботу любить, зрозуміло
Взуття необхідне дорослим, малечі...
то хто в магазині мама, до речі?
(продавець)

Учениця (перукар)

Буду всім відомий перукар
В мене від природи дар
Ще з дитинства пам'ятаю

Всі принцесами ставали

Учень: (адвокат)

А я хочу вам сказати

Мрію бути адвокатом

Учениця: (вчитель)

Мрію вчити я у школі

Всіх дітей англійській мові

За кордоном і на морі

Мова стане у пригоді.

Учень: (фотограф)

Я – в майбутньому – фотограф

Як мій тато – супер-стар.

А сьогодні на цім святі

Фокуси покажем вам.

(демонстрація фокусів)

Учень: (художник)

Можливо, я художник буду всім
відомий,

А ще я можу бути і поет

Вірші в куплети добре я рифмую

А зараз всі погляньте на мольберт.

Учень: (інженер)

У інженера нелегка робота

Та я, дідусю, мрію стать таким, як
ти

Все опаную, все я гарно вивчу

І досягну своєї я мети.

Учениця: (кондитер)

Випікати для малечі

люблю дуже смачні речі:

кекси, печиво, і здобу.

Хто найперший зніме пробу?

Пригощу сьогодні всіх

Ось шедевр мій торт-пиріг

(показує присутнім торт, яким
по закінченню всі пригостяться)

Учениця:

Розкрили ми бажання, свої мрії

А зараз наш танок веселий знов

Хай буде в нас міцною дружба

І хай живе в серцях любов

(танець «Разом весела ми
команда»)

Що це діло полюблю

Підстрижу і пофарбую

Стильну зачіску змайструю

Учень: (міліціонер)

Якщо крадій потрапить в банк

То вмить я відшукаю

Безстрашний буду я агент 102

Про мою мрію всі вже знають.

(виступ «Малюнок коня»)

Учень: (стоматолог)

Якщо вас стурбує зубний сильний
біль –

До мене прийдіть лікуватись

Позбавлю я вас цієї біди

І будете ви усміхатись.

Учень: (музикант)

Я – музикантом мрію стати

І людям радість дарувати

В душі у кожного хай музика луна

І серце буде сповнене добра.

(гра на гітарі)

Учень: (космонавт)

Багато раз у космос я злітаю

На багатьох планетах побуваю

Там кратери і гори, кам'яне

безмовне море

І місяць й зорі у танку

кружлятимуть

І космонавта гарно зустрічатимуть

(Танець зірочок)

Учень: (пожежник)

Коли вогонь палає у будинку

У небезпеці люди всі

Скоріше просять порятунку

а я пожежник їх врятую від біди.

Учні: (танцюристи, хореографи)

А ми – в майбутньому зірки балету
та естради

У танці запальному всіх здивуєм

Сьогодні в образі ковбоїв
затанцюєм

Автографи свої вам подаруєм

(танець ковбоїв)

Вчитель. Дорогі наші діти, обравши собі в майбутньому професію, пам'ятайте про головну для вас сьогодні.

Учениця:

Професій на світі різних багато,
У мене йде обертом голова.
Та поряд зі мною мама і тато,
Запали в душу їхні слова.

Учень:

На світі є одна поміж професій,
Якої вчаться всі в житті,
Яка для кожного найперша,
Навчаємось у школі ми

Учениця:

Учитель, лікар чи геолог,
Письменник, слюсар чи шахтар –
Всі називають головною
Одну професію – школяр!

Учень:

Бо всім відомо, що без школи,
Без знань, що мусиш ти набуть,
Не станеш у житті ніколи
Тим, ким в дитинстві мрієш
буть.

Учень

Тож я учитимусь як слід.
Я буду вірним сином
Найкращої на цілий світ
Моєї Батьківщини.

Тато:

Діти наші, завжди щасливі будьте,
Учіться на славу, шануйте батьків,

Мама:

Україну й рідну мову не забудьте,
Нехай лунає в серці солов'їний спів.

Вчитель

Шановні батьки, учні!
Ми тепло тут зустрілися з вами,
І ще зустрінемося не раз.
Хай буде вогник наш родинний,
Як добра пам'ятка для вас.
А на прощання побажаю
Хороших успіхів в труді,
В навчанні, у праці та в дерзанні,
І в особистому житті.
Нехай боронить мати Божа
Від злих людей і різних бід.
Хай дасть здоров'я і допоможе
Прожити в щасті сотні літ!
До нових зустрічей!

(свято закінчується пригощанням чаю з тістечками)

Список використаної літератури

1. Булавенко С. Д. Мить пробудження. Притчі для дітей / С.Д. Булавенко. – Ніжин : Міланік, 2011. – 48 с.
2. Гуцан Л. А. Гра як засіб пропедевтичного профорієнтаційної роботи / Л. А. Гуцан // Початкова школа. – 2005. – № 9. – С. 51-53.
3. Гуцан Л. А. Світ професій : методичний посібник [для вчителів] / Л.А. Гуцан. – Київ : Педагогічна думка, 2008. – 88 с.
4. Кращі виховні заходи. Сценарії / Упоряд. О. В. Гноінська. – Харків : Веста, 2009. – 320с.
5. Плохій З. П. Праця як пізнавальна цінність // Початкова школа. – 2001. – № 6. – С.12-15.

2.7. Профорієнтаційний захід «Календар професій» (1-4 класи)

Бугаєнко І.М.

Мета: розширити і закріпити знання учнів про найпотрібніші професії, трудові дії та знаряддя праці; поглибити у дітей усвідомлення того, що добробут нашої країни і всіх громадян примножується працею; викликати почуття поваги до трудівників та прагнення сумлінно працювати; сприяти розвитку трудової активності і працьовитості школярів; розширювати інформованість учнів про професії і професійні вимоги; збагачувати уявлення учнів про світ професій та їхні особливості; формувати осмислений підхід до вибору професії.

Обладнання: Ноутбук, проектор, мультимедійна дошка, картки з перерахованими професіями, дзига зі стрілкою.

*Якщо Ви вдало виберете працю,
вкладете в неї свою душу,
то щастя саме вас знайде*

К.Д. Ушинський

Прислів'я:

«Праця людину годує, а лінь марнує».

«Бджілка мала, а й та працює».

«Що посієш, те й пожнеш».

Учитель. Дуже важко не розгубитися у великій кількості професій. До того ж, їх кількість постійно збільшується. У 1926 р. Налічувалося близько 10 тис. професій, у 1991р. – понад 50 тис., а нині – більш ніж 100 тис. професій... І з цієї кількості треба вибрати одну. До того ж, важливо не помилитися – віддати перевагу тій професії, що найбільше відповідає здібностям, покликанню, знанням і потенціалу.

А уявімо собі таку картину: ні на виробництві, ні в школі ніхто нічого не робить. Що б сталося? Не працює електрик...

Учень. Немає світла, у квартирі темно, не працюють телевізори, холодильники, магнітофони, праски, комп'ютери.

Учитель. Не вийшов на роботу пекар...

Учень. Усі залишилися без хліба, булочок, пиріжків.

Учитель. Вирішив відпочити кочегар...

Учень. Холодно в школі, вдома, в дитячому садку, в лікарні та інших установах.

Учитель. А якщо всі хлібороби і доярки не вийдуть на роботу?

Учень. Не буде з чого пекти хліб, виробляти масло, сир тощо.

Учитель. Життя – це праця і бережливість.

Минає рік, минає два,
Минає десять літ –
І школа двері відчиняє
І виряджа у світ.
І ти, мій друже,
З того дня
Не безпорадне пташеня,
А соколя, якого жде

Незвіданий політ.
Як тільки вийдеш за поріг,
Лишивши рідний клас,
Чимало сонячних доріг
Тобі укаже час –
Яку завгодно вибирай,
Професій безліч з краю в край.

Учитель. Поговоримо про деякі з безліч професій. Ті, про які хочете дізнатися більше, записані на картках. Але спочатку продовжимо професії змінивши іменники на дієслова.

Вправа «Хто що робить?»

- Учитель – *навчає, вчить.*
- Кухар – ... *(готує).*
- Будівельник – ... *(будує).*
- Прибиральниця – ... *(прибирає).*
- Продавець – ... *(продає).*
- Художник – ... *(малює).*
- Письменник – ... *(пише).*
- Фотограф – ... *(фотографує).*
- Праля – ... *(пере).*
- Лікар – ... *(лікує).*
- Двірник – ... *(прибирає).*
- Вихователь – ... *(виховує).*

Гра «Що? Де? Коли?»

На столі – дзига зі стрілкою, що вказує напрям, а навкруги – картки із завданнями. Знавці крутять дзигу, визначають картку і відповідають на запитання.

Картка 1.

Чим цікава професія будівельника?

Ця професія виникла дуже давно. Люди завжди піклувалися про своє житло. Навіть первісна людина шукала печеру, де можна було б сховатися від негоди. Поступово знання людини розширювалися, удосконалювалися її вміння. З'явилися спеціалісти, які вміли краще за інших визначати, де, з яких матеріалів і як будувати. Дбали, щоб будівлі були довговічні й красиві. Поступово люди навчилися створювати матеріал для будівництва. Одним із найдавніших будівельних матеріалів є добре усім відома цегла. Цегла й нині – найпоширеніший будівельний матеріал. Вона не боїться вогню, вологи, вітру.

Робота муляра на перший погляд здається нескладною, але він творить справжні дива: з окремих цеглин зводить красиві, міцні споруди.

Картка 2.

Чому кажуть: «Білий хліб росте у чорній землі»? Це вже професія хлібороба.

Саме він перетворює чорне поле у зелене: коли сходить посіяне зерно. Зелене перетворюється у золоте – коли досягають колоски. Золоте стає білим – коли із зерна виготовляють борошно. А ось коли хліб випечений – біле перетворюється на рум'яне.

Чесць і слава хліборобам,
Що живуть в моїм селі!
Хлібороби хліб нам роблять,
Знайте й ви про це, малі.
В пору літню, в час осінній,
Навесні – в гарячий час
Косять, жнуть вони і сіють,
Лан орють – у котрий раз!

Хлібороб на своїм полі
Нам вирощує врожай.
Пшениці шумлять на волі –
Де початок їм, де край?
А їсте ви паляницю,
Калачі смачні їсте –
Не забудьте уклониться
Хліборобові за те!

Картка 3.

Хто ж так смачно нам варить і пече?

Звичайно – це
Наш кухар, ніби боровик,
Надів біленьку шапку.
Готує нам він холодник
І запікає бабку.

Смачний у кухаря пиріг,
Чудова каша манна.
Він дбає про здоров'я всіх –
Йому подяка й шана!

Професія кухаря дуже відповідальна. Він знає всі тонкощі приготування їжі. А всі ми любимо смачненько попоїсти.

Картка 4.

Співають рейки пісеньку
На вулиці моїй,
Веде трамвай повнісінький
Знайомий наш водій.
І весело по вулиці

Водій вусатий хмуриться,
А я йому кажу:
Будь ласка, на хвилинку
Затримайте зупинку.
Нам треба в перший клас,

З друзками я біжу,

Не залишайте нас!

Картка 5.

Що робить токар? Де можна побачити його роботу?

Співає пісеньку й співа

Верстат у токарів!

Які в тій пісеньці слова?

У ній немає слів.

Та в ній звучить – хай знає всяк–

Подяка токарям:

Без них, малята, аж ніяк

Не обійтися нам!

Бо навіть вдома, де живеш,

Приглянься до речей:

Ти працю токаря знайдеш

Хоча б в замку дверей.

Здається, просто річ така,

Як гайка чи гвинти, –

Без них не зробиш літака

І поїзду не йти...

Деталі точать токарі,

В цеху стоять у ряд.

І кожному о цій порі

Співа його верстат!

Картка 6.

А хто ж шиє нам такий гарний одяг? Це вже професія кравця.

Всі ми любимо гарно одягатися. Платтячка, блузки, костюми, штани, спідниці – все це і багато інших речей – робота кравця.

Є правило кравецьке просте:

Сім раз відмір, а раз відріж!

І, щоб костюм пошить по зросту,

Потрібно мірку знять раніш...

Твій одяг вийде мов картинка:

Все по тобі – рукав і спинка.

Тож на примірці – так годиться

Стій рівно і не смій крутитися!

Картка 7.

А хто ж лікує всі хвороби? Випишує нам різні ліки?

Учень. Лікар лікує хвороби в дитини,

Біль головний може зняти в людини.

Лікар уміє усіх лікувати,

Знає, як раду хворобам давати.

Учитель. Ви дізналися чимало нового про професії. І ким би ви не мріяли стати, яку б професію собі не обрали, кожен повинен добре знати свою справу, робити її чесно, вміло.

Обравши собі майбутню професію, пам'ятайте про головну для вас саме зараз:

Спитай у мами і у тата,

Які професії у них.

Професій різних є чимало,

Сповна їх вистачить на всіх!

1-й учень. Та є одна поміж професій

Якої вчать всі в житті –

Вона для кожного найперша,

Якої вчитимешся й ти!

2-й учень. Учитель, лікар чи геолог,

Письменник, слюсар чи кресляр –

Всі називають головною
Одну професію – школяр!

3-й учень. Бо всім відомо, що без школи,
Без знань, що мусиш там набуть,
Не станеш у житті ніколи
Тим, ким в дитинстві мрієш бути!

Вправа «Назви за описом»

* Ваш одяг буде, як картинка: все по вас – і рукав, і спинка. Пришиє рівно комірець. Хто так старається? *кравець, швачка*)

* Ще до зорі прокидатися звук, першим стрічає сонце у місті. Двір наш і вулиця щоб були чисті, трудиться з раннього ранку... *(двірник)*

* Як у народі називають того, хто землю обробляє, хто ниви житом засіває, високі врожаї збирає? *(хлібороб)*

* Робить ліки й продає? Відгадали, хто він є? *(аптекарь)*

* Від хвороб людей лікує, з ліками на них чатує. *(лікар)*

* Є паличка у нього в руках чарівна, за мить всі машини зупинить вона. І він на дорозі з нею працює, і за порядком у місті пильнує. *(регулювальник)*

Учитель. Чи важко було назвати професію? Яку найважче? Чому?

Отже, діти на даний момент головною професією для вас є навчання у школі, бути людиною та вчитись.

Презентацію розміщено на диску ООЗО БНВО 2016

Список використаних джерел

1. Барабаш О. Перші кроки шкільного життя / О. Барабаш // Початкова освіта. – 2008. – № 29. – С. 1-24.

2. Мельничук С. Перспектива в системі навчально-виховної роботи молодших школярів : на основі методики А. С. Макаренка / С. Мельничук // Початкова школа. – 2008. – № 11. – С. 55-57.

3. Мельник Т. Профорієнтаційна робота зі школярами у гімназії / Т. Мельник // Рідна школа. – 2004. – № 10. – С. 16-18.

4. Німець В. П. Прес-конференція. Рольова гра-зустріч з представниками різних професій / В. П. Німець // Бібліотека вчителю початкових класів. – 2000. – № 11. – С. 56-58.

5. Підготовка учнів до професійного навчання і праці (психолого-педагогічні основи) : навч.-метод. посібник / За ред. Г.О. Балла, П.С. Перепелиці, В.В. Рибалки. – Київ : Наукова думка, 2000. – 86 с.

6. Туріщева Л. В. Практикум «Різноманіття світу професій» / Л.В. Туріщева // Класному керівникові. – 2009. – № 3. – С. 23-24.

7. Урок і виховний захід у контексті сучасних педагогічних технологій навчання : [технолог. особист. зорієн. уроку; інтеракт. методи навчання;

проектні технології; педагогічний моніторинг] // Розкажіть онуку. – 2008. – № 10. – С. 2-9.

8. Яворська І. І. Я майбутнє твоє, Україно! / І. І. Яворська // Позакласний час. – 2006. – № 6. – С. 35-38.

2.8. Профорієнтаційна заняття «Маленька праця краща за велике безділля» (1-4 клас)

Шульга О.Б

Мета: розширити знання дітей про професії, формувати інтерес до професій батьків, з'ясувати рівень знань учнів про професії, розвивати вміння працювати самостійно та в групах, розвивати вміння планувати та оцінювати свою діяльність, познайомити з поняттями «професія», «посада», виховувати шанобливе ставлення до людей різних професій.

Обладнання:

Тема на дошці «Маленька праця краща за велике безділля».

Решта дошки поділена на 3 частини для підведення підсумків групової роботи.

БДЖІЛКИ	МУРАШКИ	ЛАСТІВОЧКИ
---------	---------	------------

Фотовиставка «Наші батьки на робочому місці».

Виставка предметів, речей, які виконані руками батьків.

Хід заняття

Учитель: Шановні гості, раді вітати вас на нашому святі.

З загадок, спробуйте відгадати професії.

- Мрія кожного хлопчини – це зіркові височини.

Хто у кораблі відлітає від Землі?

Та, на жаль іще ми діти,

Щоб в ракеті полетіти.

- Він мені призначить ліки,

Перевірять горло й ніс.

Скаже їсти борщ і кашу,

Щоб одужав і підріс.

Учитель вивішує на дошці картки **лікар, космонавт**.

- Хто здогадався, про що сьогодні піде мова? Так сьогодні ми з вами будемо розмовляти про різні професії.

- Що означає слово «професія»?

- Якщо звернемося до словників, то прочитаємо, що професія – це...

- Які професії вам відомі?

- Добре, але у ваших відповідях змішано професії та посади.

- Що таке посада? Давайте звернемося до словника. Тепер ви зможете відрізнити ці поняття.

Наприклад, в нашій школі працюють учителі. Це професії. Але в школі ще є директор, завуч – це посади, які вони посідають, залишаючись за професією учителями.

Конкурс 1. «Професія чи посада»

Клас розділено на 3 групи.

Кожна група отримує картки

лікар	завідуючий	керівник
директор	продавець	бухгалтер
будівельник	бригадир	заступник директора
завуч	кондитер	диригент

Перевірка. Підбиття підсумків.

Касир. Це посада чи професія? На таку посаду ставлять людей які мають певні риси характеру. Спробуйте назвати ці риси.

Конкурс 2. Гра «Засели будиночок» (робота в групах)

Кожна група отримує конверти, на яких намальовано будинок. У кожному вікні написана назва однієї професії. До конверта вкладені риси характеру людини: добрий, розумний, справедливий, неправдивий, хоробрий, швидкий, злий, чесний, ледачий, веселий...

Діти мають вибрати ті риси характеру, які повинні мати люди наступних професій: лікар, повар, військовий, міліціонер, учитель, льотчик, бухгалтер, будівельник, шахтар, рятувальник, фермер, кравчиня.

Підбиття підсумків пошукової роботи.

Конкурс 3 «Збери прислів'я»

Для кожної групи пропонується конверт, в якому містяться слова з прислів'їв про працю, написані на окремих аркушах. Клас працює в групах.

Прислів'я про працю

1. Бджола мала, а й та працює.
2. Без діла жити тільки небо коптить.
3. Без охоти нема роботи.
4. Без труда нема плода.
5. Губами говори, руками роби.
6. Діло майстра величає
7. Де руки й охота, там скоро робота.
8. Без роботи день роком стає.
9. Добре тому ковалеві, що на обидві руки кує.
10. Коли почав орати, то у сопілку не грати.
11. Лежачого хліба нема ніде.
12. Маленька праця краща за велике безділля.
13. На охочого робочого діло знайдеться.
14. Не взявшись за сокиру, діло не зробиш.
15. Не сокира теше, а чоловік.
16. Недарма говориться, що діло майстра боїться.

17. Печені голуби не летять до губи.
18. Під лежачий камінь вода не тече.
19. Хто багато робив, той багато знає.
20. Хто вміє той і діє.
21. Як дбаєш, так і маєш.

Конкурс 4. «Підкажи професію»

Пропонуються учням загадки про професії, для того щоб відгадати їх, треба дібрати риму.

- В океані підступному товарів та цін, бізнес-корабель веде...*бізнесмен.*
- Програми та файли рятує...*програміст.*
- Приймають закони швидко, чітко в нашій уряді...*міністри.*
- Найсправедливіше за всіх, розв'яже всі конфлікти...*суддя.*
- Креслення нової деталі дав...*інженер.*
- Цар – сьогодні, завтра – злодій, ролі всі зіграв...*актор.*
- Вчора два уколи мені зробила...*медсестра.*
- Завмирають глядачі – в клітці з тиграми...*приборкувачі.*
- Піч гуде, як самовар, сталь в ній варить...*сталевар.*

Молодці! Впорались із роботою. На мою думку, і серед вас є майстри своєї справи. А яка справа найголовніша для вас?

Взяти з краю парти по 1 пелюсточці різного кольору – всього 5. Склеїти їх разом.. А середину обрати різну.

Рефлексія

Червоний – кому було цікаво, хто дізнався багато цікавого.

Жовтий – кому було цікаво, але нічого нового не дізнався.

Фіолетовий – кому було нецікаво.

На серединці готової квітки потрібно написати, ким хочете бути, а на пелюстках – яким ви хочете бути?

Приклейте до дошки свої квіти.

- Шановні гості! Ми даруємо вам свій яскравий букет наших вражень.

Підсумок

- Що нового дізналися?
- Про які професії почули.
- Хто такий майстер?
- Що таке посада?

Дякую за роботу!

Список використаних джерел

1. Балл Г. О. Психолого-педагогічні засади професійної орієнтації школярів / О.Г. Балл // Психолог. – 2004. – № 8. – С.2-11.
2. Беленька Г.В. Зростання дошкільника в праці / Г. В. Беленька ; ред. рада : Т.Вороніна, І. Стеценко, М. Мосієнко та ін. ; ред. І Стеценко. – Київ : Шкільний світ, 2010. – 109 с.

3. Гречка Ю.В. Інновації у професійній орієнтації / Ю.В.Гречка // Професійно-технічна освіта. – 2012. – № 3. – С. 37-38.

4. Голосова Т.С. Модель профорієнтаційної роботи : психол. аспекти / Т.С. Голосова // Шкіл. психологу. Усе для роботи. – 2012. – № 2. – С. 4-23.

5. Кидисюк Н. П. Ким стати? : дидактичні матеріали з профорієнтаційної роботи у 1-4 класах / Н. П. Кидисюк, Т. Б. Хомуленко. – Харків : Основа, 2012. – 143 с.

6. Чігріна О. В. Форми профорієнтаційної роботи в умовах ДНЗ / О.В. Чігріна // Дошкільний навчальний заклад. – 2011. – № 3. – С. 3-30.

7. Унтілова Е.А. Педагогічні умови профорієнтаційної роботи в початковій школі / Е.А. Унтілова // Наука і освіта. – 2011. – №4. – С. 445-448.

2.9. Профорієнтаційний захід «Професійне розмаїття» (1-4 клас)

Кисіль С.В.

Мета: розширити знання дітей про світ професій; розвивати логічне мислення, мовлення, вміння аналізувати, спостережливість, кмітливість; виховувати у дітей бажання вчитися, працювати у колективі повагу до людей праці.

Обладнання: картки, ребуси, чайнворд, кросворд, смайлики, ПК, медіа проектор.

Хід заняття

Вчитель:

Знов день почався, діти.
Всі зібрались на урок.
Тож пора нам поспішати –
Кличе в подорож дзвінок.
Сьогодні в нас урок незвичайний,
Він вчить багато нас чому.
Хай буде він для нас повчальний,
За це подякуєм йому.
А що ми будемо робити?
Ви можете усі сказати,

Як спробуєте ребус відгадати.

ГРА

Вчитель:

Правила гри:

Сьогодні будемо грати в гру. Ви матимете змогу показати свої: знання, уміння, навички, ерудицію, кмітливість.

Вчитель:

Гру поділимо на 4 тури.

За кожну правильну відповідь команда отримує смайлик.

На веселій грі

Раді ми вітати вас!

Запитань цікавих низку

Ви почуєте від нас.

Запитаю для порядку:

Чи до гри готові ви?

Тож, назвіть себе спочатку.

В нас команд сьогодні дві!

Вчитель:

Вітаємо команду «Кмітливічки»

Капітан команди:

Кмітливічків сьогодні

У класі багато!

То ж гру зараз розпочинаємо

Девіз:

Хто веселий і кмітливий, той всі труднощі подолає.

Побажання:

Бажаємо вам удачі, а нам перемоги.

Вчитель:

Вітаємо команду «Розумники»

Капітан команди:

Ми розумників команда,

Ми попереду завжди!

На цю гру берем з собою

Розум, старання назавжди!

Девіз:

Один за всіх, і всі – за одного.

Побажання:

Той, хто професій не знає,

Часто в житті «блукає».

Марно ви часу не гайте,

Професій більше пізнавайте.

1 тур Відгадування ребусів

Нудьгувати – не для нас!

Ребуси відгадувати час!

Ребуси для команди «Кмітливічки»

Рибалка

Каменяр

Ребуси для команди «Розумники»

Кравець

Редактор

”””

Молодці! Гарно виконали завдання.

Наступне завдання – **Відгадування загадок.**

Загадки для команди «Кмітливічки»

У пору літню, в час осінній,
 Навесні – в гарячий час –
 Косять, жнуть вони і сіють,
 Орють лан у котрий раз! (*хлібороби*)
 Твій одяг вийде, мов картинка:
 Все по тобі – рукав і спинка.
 Тож на примірці – так годиться –

Він приходить
 у білим халаті –
 Добрими ліками
 Пахне в кімнаті. (*лікар*)
 Хто розносить нам листи,
 Телеграми і газети?
 Ой, важка у нього ноша!

Стій рівно і не смій крутитися. *(кравець)*

Діти, хто він?...*(листоноша)*

Машиною пілот керує,
А будівельник дім будує,
Літак людині підкоряється,
Як ця людина називається. *(пілот)*

Першим стрічає
він сонце у місті.
Двір наш і вулиця –
Глянь, які чисті! *(двірник)*

Загадки для команди «Веселкова»

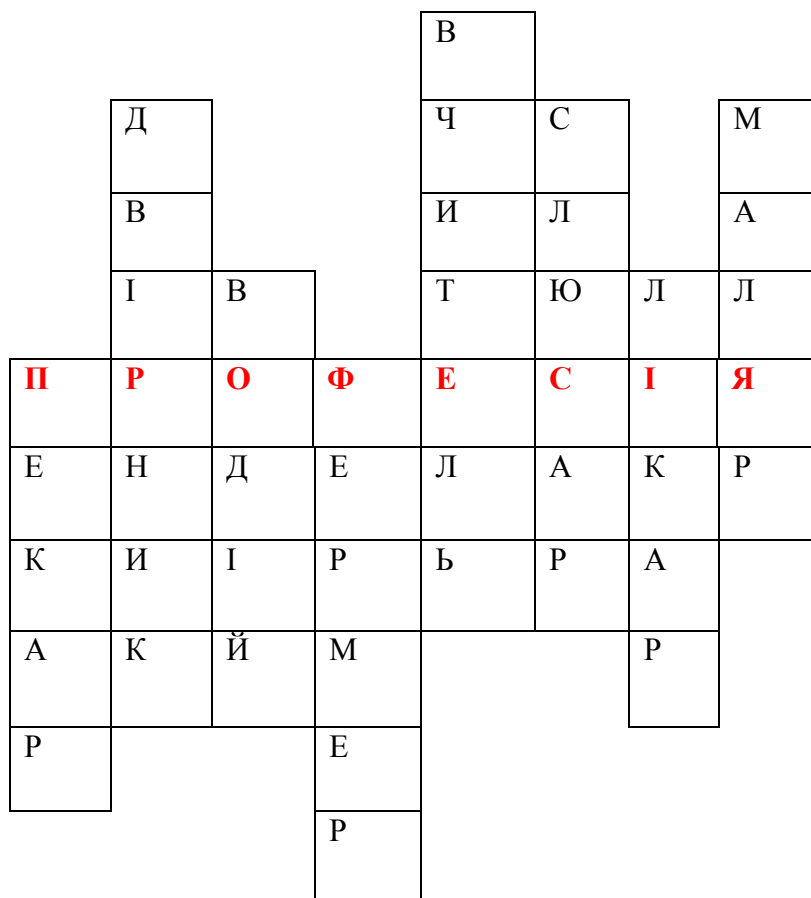
Одяг шиють нам кравці,
У справі цій вони митці!
Вбрання необхідне дорослим, малечі...
А хто продає його, діти, до речі? *(продавець)*
Від хворості лікують лікарі,
У школі нас навчають вчителі.
Нашадкам картини художник залише...
А знаєте, друзі, хто музику пише? *(композитор)*
Сьогодні король він, а завтра – вояк,
Хто він такий – не збагнути ніяк.
На сцені він сумує і всміхається.
Як же його робота називається? *(актор)*
Випікає для малечі
Різні дуже смачні речі:
Печиво, торти і здобу.
Як зовуть таку особу? *(кондитер)*
Впевнено оркестр звучить –
Зал зачарований мовчить.
Прекрасна музика хвилює,
А хто оркестром тим керує? *(диригент)*
Хто навчає футболістів,
Фігуристів і штангістів,
І від турнірів українських
Веде до ігор Олімпійських? *(тренер)*
Дякуємо командам за правильні відповіді!

Наступний конкурс «Кросвордний»

Перші чотири питання відповідає команда для команди «Кмітливічки»,
а наступні – для команди «Розумники»

1. Працівник хлібопекарного виробництва, фахівець з випікання хліба та хлібобулочних виробів.... *(пекар)*
2. Гарно, чисто прибирає і з мітлою дружбу має... *(двірник)*
3. За кермом він скрізь і всюди, і приносить користь людям... *(водій)*
4. Господарство гарне має, за худобою доглядає... *(фермер)*
5. Вчить він вправно рахувати, гарно літери писати... *(вчитель)*
6. Ремонтує труби він, щоб був чистий водогін... *(слюсар)*
7. У лікарні він працює та людей усіх лікує... *(лікар)*
8. Всі будинки розмалює, радість людям подарує... *(маляр)*

(Діти відгадують назви професій, а вчитель вписує назви у кросворд, за кожну вірну відповідь команда отримує смайлик).

Молодці! У першому турі найбільшу кількість смайликів зібрала команда

Переходимо до **2 туру**.

Конкурс «Допитлива ворона»

Кмітлива ворона заглядала в книжку і залишила в деяких словах своє «кар».

__ кар (лікар)

Той, хто лікує людей.

__ кар (токарь)

Фахівець, який працює на токарному станку.

__ кар (казкар)

Той, хто знає багато казок.

__ кар (друкар)

Фахівець, який працює у видавництві.

__ кар (аптекарь)

Той, хто працює в аптеці.

__ кар (перукар)

Особа, чийм заняттям є стрижка волосся будь-якого типу, створення зачісок та бриття чи підстригання борід чоловіків.

Команди по черзі відгадують слова та за правильну відповідь отримують смайлики.

Розгадування чайнворду

Літає в космос ...(*Космонавт*)

Водить трактор ...(*Тракторист*)

Точить на верстаті деталі ...(*Токар*)

Ловить рибу ...(*Рибалка*)

Команди по черзі відгадують слова та за правильну відповідь отримують смайлики.

Добре виконали завдання.

Увага! Назвіть прізвища, які походять від назв професій

Клименко, Кравченко, Петренко, Косаренко, Пасічник, Рибальченко, Крамаренко, Гарматюк, Ковалик, Маляренко, Пастушенко, Коваленко, Столяренко, Лісниченко, Стороженко

Підводимо підсумок 2 туру. Більше смайликів у команди

Розважальний тур. «На городі бузина, а в Києві дядько»

Всі мерщій сідайте, діти.

Домовляймося не шуміти,

В гру цікаву ми пограймо,

Тож гаразд, часу не гаймо.

Команди отримують картку з певним словом (назва професії). Назвати слова-асоціації до професій, які написані на картці.

Наприклад: Лікар – одужання, пацієнт, таблетки.

Детектив – розслідування, злочин, книга.

Бібліотекар – книга, читання, сторінки.

Регулювальник – дорога, світлофор, транспорт.

Художник – олівець, малювання, фарби.

Рибалка – риба, гачок, вудочка.

Кравець - одяг, ножиці, голка.

Листоноша – газети, телеграми, сумка.

Шофер – автомобіль, вантаж, колеса.

Хлібороб – поле, пшениця, комбайн.

Конкурс капітанів «Хто більше назве професій?»

На кожен крок потрібно назвати професію дорослих.

Ось і завершився третій тур конкурсу. Підраховуємо смайлики.

4 тур.

Завдання для команд таке:

Пригадайте професії на певну літеру.

(Капітани витягують картку з літерою від «А» до «Я», команда, яка назве більше професій та й отримає смайлик).

Підводимо підсумок останнього конкурсу.
Смайлик отримує команда ...
Рахуємо зароблені бали. За кількістю смайликів визначаємо переможця гри.

Підсумок заняття

Ось уже б'є Годинник Часу,
Час настав прощатися.
Дуже прошу, дороженькі,
У своїх малих серденьках
Залишити назавжди
Хоч краплину дивини.
До побачення! До нових зустрічей

Презентацію розміщено на диску ООЗО БНВО 2016

Список використаних джерел

1. Білоцерковець І. Планета професій: творчий проект / І. Білоцерковець // Школа. – 2012. – №7. – С. 78-80.
2. Близнюк Н. Профорієнтаційна робота у школі / Н. Близнюк // Завуч. – 2012. – № 15. – С. 34-46.
3. Веленко А. Уроки профорієнтації в початковій школі : авторська розробка ігрових занять / А. Веленко // Психолог. – 2013. – № 11/12. – С. 101-107 ; 2012. – № 1. – С. 19-21.
4. Зайчук С. Ранній вибір майбутньої професії / С. Зайчук // Психолог. – 2012. – №2. – С. 8-11.
5. Косенко Н. Аукціон професій : тренінг / Н. Косенко // Сучасна школа України. – 2012. – №12. – С. 86-87.
6. Лапій В. «Готуємо школярів до свідомого вибору професії...» // В.Лапій. – Педагогічна думка. – 2012. – №4. – С. 35-37.
7. Спеціальний випуск «Профорієнтація в початковій школі» // Початкове навчання та виховання. – 2009. – №36. – С.4-5.

2.10. Профорієнтаційне заняття «Професія кухар» (1-4 клас)

Ступенко О.В.

Мета: познайомити молодших школярів з професією кухар, формувати в учнів уявлення про зміст і значення праці людей професії кухар, значення їхньої праці для інших людей; вчити аналізувати, узагальнювати; виховувати повагу до трудівників, ощадливість і бережливість до результатів праці дорослих, працелюбство.

Обладнання: малюнки людей професії кухар; кілька предметів, рослин і продуктів, що володіють запахами;

Хід заняття

Ведучий. Зараз мова у нас піде про саму «смачну» професію, яка називається кухар. Спробуйте спочатку описати її самостійно. *(Усні відповіді учнів ведучий узагальнює у вигляді короткого опису.)*

Кухар. На підприємствах громадського харчування готує і оформляє страви і кулінарні вироби масового попиту(салати, перші і другі страви, гарячі і холодні напої, печиво, торти, булочки), страви національної і зарубіжної кухні.

Кухар займається тим, що зі звичайних продуктів може приготувати різноманітні і смачні страви.

- Які навчальні предмети необхідно знати майбутньому кухареві?

- Навіщо йому потрібні математика, російська й іноземні мови, історія, географія?

Якими здібностями повинен володіти кухар?

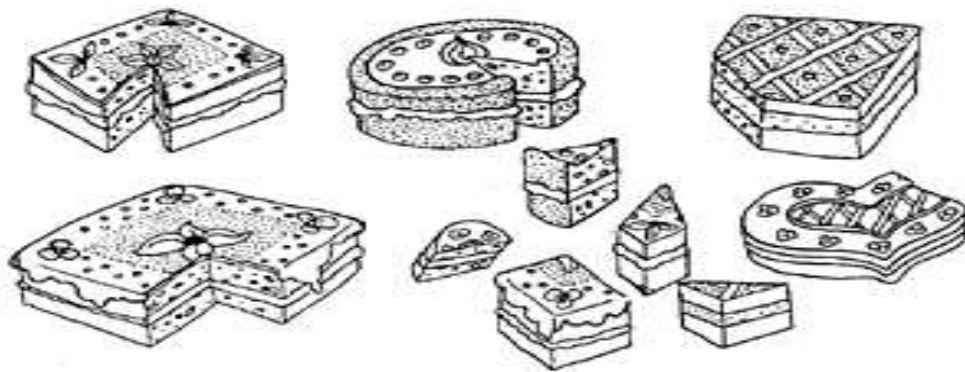
(Спочатку відповіді дають учні.)

- Навіщо кухареві потрібно бути уважним?

(Щоб страва, яку готує кухар, вийшла смачною, йому необхідно уважно стежити за процесом його приготування; хороший кухар може на око визначати якість і ступінь готовності виробів.)

Розминка «Увага»

Необхідно визначити, який шматок відрізали від кожного торта.

Необхідно визначити по буквах на банках, які в них заготовки на зиму.

Ведучий. Кухар повинен володіти хорошими математичними здібностями, так як йому часто доводиться розраховувати час приготування страви, а також кількість продуктів, необхідних для приготування певного

числа порцій. Наступні завдання допоможуть перевірити наявність у вас цих здібностей.

Вирішіть завдання

1. Сім рибаків з'їдять за сім днів сім осетрів. За скільки днів сто рибаків з'їдять сто осетрів?

2. Яйце вариться 15 хвилин. Скільки потрібно часу, щоб зварити два яйця?

3. Самовар закипає за 30 хвилин. Кип'ятити в ньому воду почали в 6 годин вечора. Коли можна запрошувати гостей до столу?

4. Є пісочний годинник на 3 і 7 хвилин. Треба опустити яйце в кип'ячу воду рівно на 4 хвилини. Як це зробити за допомогою пісочного годинника?

5. Бабуся зварила варення з малини. При цьому на кожні дві склянки ягід вона брала три склянки цукру. Скільки склянок ягід бабуся взяла для варення, якщо всього вона витратила 12 склянок цукру?

6. На дні народження 12 гостей випили 18 літрів соку. А скільки потрібно приготувати соку, якщо на свято запрошені 26 гостей?

7. Для того щоб приготувати 20 штук печива потрібно 60 г вершкового масла, 40 г цукру, 100 г борошна, 80 г мигдальних горіхів і 20 вишеньок в цукрі. Яка кількість продуктів буде потрібно для приготування 30 штук печива?

Кухар повинен володіти високою чутливістю до відтінків запаху і смаку; дивлячись на рецепт, він здатний уявити зовнішній вигляд і смакові особливості страви.

Гра «Чутливий ніс»

Ведучий повинен заздалегідь підготувати кілька предметів, рослин і продуктів, що володіють запахами. Бажаючим зав'язують очі і дають понюхати різні предмети. Перемагає відгадав найбільшу кількість предметів

Гра «Колір і смак»

Підготувати картки з назвами кольору і смаку (солодкий, кислий, солоний, гострий, прісний). Клас ділиться на команди. Завдання кожної команди: витягнувши картку із завданням – назвою кольору або смаку, назвати якомога більше відповідних продуктів. За кожен названий продукт команда отримує бал. Бали також нараховуються за доповнення відповідей інших команд. Перемогла команда отримує смачний приз.

Робота у групах.

Учні складають колективну розповідь про професію кухар.

Робота з українськими народними прислів'ями про працю.

Праця людину годує, а лінь марнує.

Що посієш, те й пожнеш.

Маленька бджілка, а й та працює.

Землю прикрашає сонце, а людину – праця.

Дерево міцне корінням, а людина – трудовим горінням.

Роботящі руки гори вернуть.

Без діла сидіти – можна одуріти.
Без діла слабше сила.
Без труда нема плода.
Була б лише охота – наладиться кожна робота. Добрий початок – половина діла.

Вставте пропущені слова.

- 1) — навчає і виховує учнів.
 - 2) — лікує хворих.
 - 3) — перевозить пасажирів.
 - 4) — веде телепередачі.
 - 5) — готує їжу.
- (Диктор, лікар, водій, кухар, учитель)

Вставте пропущені слова.

- 1) — вирощують хліб.
 - 2) — роблять наші вулиці чистими.
 - 3) — сім раз відміряє, а раз відрізає.
 - 4) — шиє і ремонтує взуття.
 - 5) — висаджує і доглядає квіти.
- (Двірники, квітникарка, хлібороби, чоботар, кравець).

Робота в парах.

Учні розповідають про професії батьків за планом:

- де працюють батьки;
- хто вони за професією;
- чим корисна їхня праця для людей.

Гра «Доповніть Словечко».

...(лікар) уважно оглянув дитину,
Каже: «Потрібні тобі вітаміни!»

...(кухар) запрошує

Всіх на обід.

Страви смачні –

Пообідати слід!

...(перукар) чаклує в перукарні –

Зачіски всім робить дуже гарні!

Згасить вмиє пожежа (пожежник)

Чоботи пошиє (швець)

У школі вчить нас (вчитель)

Будує будівлі (будівельник)

Список використаних джерел

1. Навігатор у світі професій : [профорієнтаційний напрям виховання] // Шкільна бібліотека. – 2013. – № 11/12. – С. 118-160.
2. Садоян І. А. Рання професійна орієнтація – актуальна проблема сьогодення / І. А. Садоян // Нива знань. – 2012. – № 4. – С. 57-60.
3. Сергеєнкова О. П. Самопізнання / О. П. Сергеєнкова. – Київ : Вид. центр КНЛУ, 2003 – 184 с.
4. Сервачак, О. Психолого-педагогічний супровід професійного визначення школярів / О. Сервачак // Школа. – 2011. – №7. – С.79-81.
5. Цікавий світ професій : розробки занять для учнів 3-4 класів / авт.-упоряд. Г. І. Білоус. – Харків : Основа, 2012. – 94 с.
6. Інтернет-проект «Профорієнтація». – Режим доступу : <http://prof.osvita.org.ua>

РОЗДІЛ 3

Профорієнтаційний супровід позашкільної освіти

Важливою умовою у підготовці школярів до свідомого вибору професії, розвитку творчих здібностей, формуванню інтересу до роботи у сфері виробництва, науці, техніці є проведення позакласної і позашкільної роботи. Глибокий внутрішній сенс позакласної і позашкільної виховної роботи у всіх її формах полягає в залученні школярів до активної участі в суспільно корисній діяльності, в стимулюванні їх ініціативи і самостійності, в розвитку індивідуальних інтересів, схильностей і здібностей.

Сьогодні суттєво зростає роль і значення позашкільних навчальних закладів як суспільних інституцій додаткової і допрофесійної освіти дітей та учнівської молоді, адже позашкільна освіта є самостійним та самоцінним видом освітньої діяльності і розглядається як одна з головних ланок безперервної освіти в системі виховання всебічно розвиненої особистості, найповнішого розкриття її задатків і нахилів, створення умов для професійного самовизначення, адже чим вище якісний рівень шкільної освіти, тим ширшим і розгалуженішим стає спектр інтересів і запитів особистості.

Розгалужена система профілізації навчального процесу у комплексних та профільних позашкільних навчальних закладах, відповідно до основних напрямів позашкільної освіти, дозволяє створити належні умови для професійної орієнтації і самовизначення особистості від формування її стійких мотивів до самореалізації у професійній діяльності та ефективно сприяє виявленню на ранніх етапах навчання здібностей дитини до того чи іншого виду творчої та професійної діяльності; забезпеченню реалізації інтересів та потреб дитини, можливості подальшої професійної освіти; формуванню системи ціннісних уявлень, професійних знань, умінь та навичок, пошукових та дослідницьких умінь.

Високу результативність профорієнтаційної роботи з вихованцями гуртків, творчих об'єднань забезпечують основні принципи організації навчально-виховного процесу у позашкільних навчальних закладах (практична спрямованість педагогічного процесу, активність вихованців, синтез їх інтелектуальної та практичної діяльності, позитивна мотивація, суб'єкт-суб'єктна взаємодія, виховання у колективі тощо), що якісно формують готовність особистості до професійного самовизначення. Зокрема, принцип активності відображає активну роль вихованця гуртка, творчого об'єднання під час засвоєння знань, умінь та навичок, їх повноцінну та ефективну реалізацію на практиці; принцип синтезу інтелектуальної і практичної праці в навчальному процесі позашкільного навчального закладу гарантує трансформацію теоретичних знань, здобутих вихованцями, у внутрішні стимули, підґрунтя для нових можливостей пізнання найрізноманітніших сторін людської праці як свідомої творчої діяльності, яка вимагала б великих інтелектуальних зусиль і відкривала б широкі перспективи для пізнання і творчості.

3.1. Профорієнтаційне заняття «У квітнику» (для вихованців дошкільного віку)

Вальченко В.О.

Мета:

навчальна: розширювати уявлення дітей про рослини, які цвітуть у квітнику; навчати визначати основні частини будови рослини: стебло, листя, квітка; закріплювати навички вживання іменників із прийменниками; формувати вміння описувати квітку за допомогою запитань вихователя, розповідати невеликі вірші; ознайомити дітей з професією квітникар;

розвиваюча: розвивати зв'язне мовлення, увагу, логічне мислення;

виховна: виховувати любов до природи, охайність;

Вид заняття: інтегроване з природи, розвитку мовлення, математики, малювання та з елементом професійної орієнтації.

Словникова робота: збагачувати словник дітей словами: айстри, жоржини, чорнобривці, різнокольорові.

Обладнання: презентація, пластикові стаканчики, рослинки (на кожную дитину), ґрунт, вода, дерев'яні палички, гуашеві фарби, клейонки, ватман із зображенням жовтого кола.

Хід заняття

I. Організаційна частина

Вихователь:

Доброго дня, малята. Гарного вам настрою. Сьогодні у нас з вами незвичайне заняття. Послухайте вірш і ви дізнаєтесь про що ми будемо розмовляти.

Ох і гарна клумба в дитсадку!

Де іще ви бачили таку?

Скільки квітів, барв яскравих ряд:

Чорнобривці ясно майорять,

А величні сонячні жоржини –

Підвели голівки, мов царівни.

Айстри-побратими струнко стали –

Діточок привітно зустрічали.

Вихователь:

То про що ми будемо розмовляти, діти? *(відповіді дітей)*. Я вас запрошую прогулятися до квітника, згодні?

I. Основна частина

Як же гарно у квітнику, цвіте багато різних квітів, чуєте, який запашний аромат від них іде? Подивіться, а над квітами літають метелики, і співають пташки.

Діти, які квіти ви бачите? Якого вони кольору? А як одним словом назвати кольорову гаму квітів? *(різнокольорові)*.

Вихователь:

Ой, а що це там стоїть? Подивіться, тут якийсь кошик. Давайте подивимося що там? *(відповіді дітей)*

Так, діти – це кошик із квітами. А які квіти у кошику? *(відповіді дітей)*. Вірно, тут є айстри, жоржини і чорнобривці.

Вихователь:

Подув сильний вітер і квіти із кошика розлетілися по галявині. При падінні у квітів зломилася листочки та ніжки, відірвалися голівки. Прилетів метелик, сів на кошик і не розуміє, що ж сталося, де поділися квіти?

Вихователь:

Діти, скажіть будь ласка, який метелик сів на кошик? *(діти роблять опис метелика)*.

А як ви вважаєте, який настрій зараз у нього? *(діти роблять свої припущення)*

Скажіть, а чому метелик може сумувати? *(відповіді дітей)*

А що підніме настрій метелику? *(відповіді дітей)*

Вихователь:

Так метелик зрадіє, якщо ми зберемо квіти та складемо ніжки, листочки, голівку, а потім покладемо квіти до кошика.

Вихователь проводить дидактичну гру «Чого не вистачає?»

(вихователь пропонує дітям подивитися з чого складається квітка, як рослина: корінь, стебло, листя, квітка. Потім на екрані з'являється квітка, як рослина без якоїсь частинки: листочка, кореня і т.д., діти повинні назвати частинку, якої не вистачає)

Потім дітям пропонується скласти квітку із частинок, які лежать у кожного на столику.

Вихователь:

Подивіться, всі квіти з кошика знову цілі. Але на галявині ще багато різних квітів, а у кошик ми повинні покласти тільки ті, які були в ньому раніше.

Вихователь проводить з дітьми дидактичну гру «Склади квіти у кошик»

(на екрані зображені різні квіти, дітям пропонується назвати їх, а до кошика відправити тільки айстри, жоржини та чорнобривці. Решта квітів повинні залишитися на місці)

Вихователь:

Подивіться, малята, як зрадів метелик, що ми з вами склали квіти у кошик. Він літає та тріпоче крильцями!

А ще він хоче дізнатися, чи знаєте ви віршики про квіти.

Дитина:

Айстри – зірочки барвисті.

Наче осені намисто.

Дитина:

Чорнобривців карий цвіт
Зачаровує весь світ.

Дитина:

Всміхаються до сонечка
Яскравії жоржини,
Червоні, жовті, білі
В них квіточки-голівки.

Вихователь:

А зараз метелик пропонує погратися з ним у гру.

Вихователь проводить дидактичну гру «Куди сів метелик»

(діти повинні назвати положення метелика: за чорнобривцями, під жоржиною, на айстрах і т. д.)

Вихователь:

Молодці, малята, гарно попрацювали. Тепер пропоную відпочити і уявити себе метеликами.

Вихователь на килимку проводить з дітьми фізкультхвилинку «Метелики»

Вихователь:

Ми метелики чудові, (нахилити голову вліво, вправо).
Маєм крильця кольорові, (розвести руки в сторони).
Над квітками літаємо, (біг на місці, рухи руками вгору-вниз).
Втоми ми не знаємо,
Пташки ми злякалися, (руки покласти на голову).
Під квітку заховалися. (присісти).

Вихователь:

Друзі, а скажіть будь ласка, які бувають квіти залежно від того де вони ростуть (лугові, лісові, садові, кімнатні). Які квіти вирощує людина? (садові, кімнатні). Як називають місце де висаджують квіти? (клумба, квітник). Щоб вирости квіти, за ними потрібно доглядати, а от хто доглядає за квітами ви дізнаєтесь відгадавши мою загадку.

Вихователь:

А тепер, малята, відгадайте мою загадку.
Клумби гарні закладає,
Вміло квіти доглядає,
Ніби справжній він казкар,
Вправний майстер – (квітникар).

На екрані з'являється слайд із зображеннями роботи квітникаря

Вихователь:

Квітникар – це робітнича професія людини, яка доглядає за клумбами, квітниками або любою озелененою територією. Люди цієї професії вміють оброблювати та вирощувати квіти та декоративно-листяні рослини. Професія квітникаря дозволяє створити красивий інтер'єр вулиці, парку, бульвару, присадибної території, палісадника, і навіть, балкона. Квітникарі чітко

володіють методиками догляду за рослинами від насіння до паростка, займається пересадкою та вирощуванням рослин. Робота квітникаря сезонна – в теплу пору року він працює на відкритому повітрі, зимою – в закритих приміщеннях – теплицях. В своїй роботі використовує ручні знаряддя праці.

На екрані з'являється слайд із зображенням знаряддя праці квітникаря

Вихователь:

Які знаряддя праці необхідні для того, щоб виростити квіти у квітнику, і для чого саме вони потрібні?

Лопата (скопати квітникові грядки),
граблі (підпушити землю),
сапа (виполювати бур'яни),
поливалка (поливати рослини) і так всі предмети.

Вихователь:

А зараз я пропоную вам трішечки побути квітникарями. Сьогодні кожен з вас посадить у ґрунт невелику рослину, а потім буде доглядати за нею.

З дітьми проводиться робота по висадженню рослин.

Вихователь:

Діти, скажіть будь ласка, що потрібно рослині для гарного росту?
(відповіді дітей)

Вірно, рослинам потрібне повітря, земля, вода, світло і тепло.

А що може дати рослинам тепло і світло? (відповіді дітей)

Так, тепло і світло може дати сонечко. Ось подивіться, у нас на ватмані вже є сонечко, я пропоную вам домалювати до нього промінці, які зігріватимуть наші рослини.

Діти пальчиками домальовують до кола промінчики. Потім стаканчики з рослинками ставлять на підвіконня, на підвіконні розміщують і сонечко.

Підведення підсумків

Вихователь:

Чи сподобалося діти, вам наше заняття?

А прогулянка до квітника?

Які квіти ви бачили там?

Без чого не можуть жити рослини?

А бути квітникарями вам сподобалось?

Діти, я дякую вам за гарну роботу, бажаю вам гарного настрою та гарного дня.

Презентацію розміщено на диску ООЗО БНВО 2016

Список використаних джерел

1. Артёмова Л. П. Ознайомлення старших дошкільників із працею та професіями дорослих : рання профорієнтація дошкільнят / Л. П. Артёмова, Г. В. Сова // Дошк. навч. заклад. – 2009. – №5. – С. 24-28.

2. Борисова З. Н. Виховання дошкільника в праці / З. Н. Борисова, Г. В. Беленька. – 2-ге вид., стер. – Київ, 2002. – 111 с.

3. Кондрашов В.П. Введення дошкільнят у світ професій : навчально-методичний посібник / В.П. Кондрашов. – Балашов : Вид-во «Миколаїв», 2004. – 164 с.

4. Котелянець Н. Пізнаємо світ професій : зошит із профорієнтації для учнів 1 кл. / Н. Котелянець, О. Агєєва, Ю. Котелянець. – Київ : Освіта, 2012. – 32 с.

5. Макаренко Л. Л. Формування інтересу до світу професії у старшого дошкільника в системі ранньої профорієнтації / Л. Л. Макаренко // Бібліотечка вихователя дит. садка. – 2011. – Лют. (№2). – С. 58-66.

3.2. Інтегроване профорієнтаційне заняття «Космічна подорож» (для вихованців дошкільного віку)

Вальченко В.О.

Мета: дати дітям уявлення про Землю, як планету Сонячної системи, про Сонце, як небесне світило; показати за допомогою дослідів утворення на Землі гір, вулканів та зміни зовнішнього вигляду планети; закріпити в активному словнику назви деяких космічних об'єктів, терміни «космос», «планета», «земля», «ілюмінатор», «орбіта», «космонавт»; учити відповідати повними реченнями, добирати синоніми; закріпити артикуляцію звука [ш]; формувати в дітей уміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки;

розвивати асоціативне мислення, спостережливість, увагу;

виховувати пізнавальний інтерес до навколишнього середовища; ознайомити дітей з професією космонавта.

Попередня робота: перегляд дітьми відеофільму «Сонце та планети сонячної системи», обговорення побаченого.

Словникова робота: планета, сонячна система, орбіта, океани, суша, лава, вулкан, виверження, магма.

Обладнання: відеоматеріал: про космонавта Юрія Гагаріна, сонячну систему, 8 планет; глобус, макети планет та магніт з металевими предметами на кожну дитину, ящик з манною крупою, пластмасова баночка з питною содою та харчовим барвником червоного кольору, оцет, вірші.

Хід заняття

Діти заходять до групової кімнати, вітаються з вихователем.

Вихователь:

Доброго ранку діти, сьогодні ми з вами проведемо незвичайну мандрівку. Ми вирушимо в космос, і вирушимо не пішки, а ось на цій ракеті!

(на екрані медіа проектора з'являється ракета)

Ця швидка нова ракета,

Для польотів на планети.

Ми в космос вирушаємо,

Бо у нїм всього не знаємо.

Ми місця хутчіш займаємо –

5, 4, 3, 2, 1 — пуск! І швидко відлітаємо!

Вихователь з дітьми вдають, що сідають на ракету (сідають на заздалегідь розставлені стільці). Під час польоту вихователь веде бесіду з вихованцями.

Вихователь 1:

Діти, а от мені цікаво, чи знаєте ви хто керує ракетою? *(діти роблять свої припущення, відповідають, що це космонавт).*

Так, вірно – це космонавт, а хто ж такий космонавт? *(діти міркують, кожен з них відповідає на запитання вихователя).* Діти, космонавт – це професія людини, яка спеціально підготована до польоту у космічний простір. У космонавта є три основні спеціалізації:

- **космонавт-випробувач** – це пілот космічного корабля, його задача управляти літальним апаратом;

- **космонавт-інженер** – обслуговує технічні системи корабля, виконує ремонтні роботи корабля під час польоту;

- **космонавт-дослідник** – відповідає за стан здоров'я членів екіпажу, проводить експерименти, досліджує поведінку живих організмів в умовах невагомості.

Професія космонавта нелегка, щоб нею оволодіти потрібно гарно вчитися, мати міцне здоров'я, бути терплячим, наполегливим, впевненим у своїх силах, бути готовим до надзвичайних ситуацій.

Вихователь 1:

Друзі мої, я хочу розповісти вам про першого космонавта, який здійснив політ у космос. Його звали Юрій Олексійович Гагарін.

Показ слайдів (3,4) із зображенням Гагаріна

Вихователь 1:

Ось ми й прилетіли до космосу! *(на екрані з'являється картинка космосу)*

Малята, я пропоную кожному з вас, на деякий час спробувати себе у ролі космонавта-дослідника. Згодні?

(діти встають зі стільчиків підходять до столиків, де на них чекає вчитель космічної школи)

Вихователь 2:

Доброго дня друзі, вітаю вас у космічній школі!

Вихователь 2:

Друзі, у кожного з вас є тато, мама, брати чи сестри, бабусі, дідусі. А як називається цей колектив одним словом? *(сім'я)*

А хто в людській сім'ї головний, хто піклується про всіх? *(тато).* Вірно діти, у сім'ї головний тато.

Так само і наша Земля має свою родину, і називається вона –«Сонячна система», повторіть, будь ласка!

Вихователь показує карту Сонячної системи. (слайд 5)

Вихователь 2:

Ви запитаете, чому сонячна система? Тому що Сонце – це головна зірка, яка утримує біля себе інші планети. Зверніть увагу, Сонце ніби за руки тримає біля себе планети, і не відпускає їх, щоб вони не розгубилися у величезному космічному просторі. У кожної планети є своя доріжка, якою вона рухається навколо Сонця, і ця доріжка називається орбітою. Діти, може хтось відповість мені, що таке орбіта? *(припущення дітей).*

А тепер настав час дізнатись скільки ж планет в Сонячній сім'ї. В цьому нам допоможе ігрова вправа **«Полічи планети»**.

Вихователь проводить ігрову вправу «Полічи планети». Він називає планету, а діти за допомогою маленьких макетів планет, викладають їх на свою орбіту (аркуш картону з колами сонячної системи). Рахують їх.

Вихователь 2:

1. Найближча від сонця планета – Меркурій. Якою вона буде за рахунком? *(першою).*

Діти виставляють зображення планети на доріжки *(слайд 6).*

2. Сестра Землі – Венера. *(друга планета, слайд 7).*

3. Найкраща з планет – Земля. *(третья планета, слайд 8).*

4. За нею іде Марс *(четверта планета, слайд 9).*

5. Найбільша з планет сонячної системи – Юпітер *(п'ята планета, слайд 10).*

6. Планета, яка має навколо себе кільця – Сатурн *(шоста планета, слайд 11).*

7. Далі планета Уран *(сьома планета, слайд 12).*

8. Планета, названа на честь бога моря – Нептун *(восьма планета, слайд 13).*

Діти ще раз рахують планети сонячної системи та відповідають на запитання вихователя.

Вихователь 2:

Я попрошу вас ще раз уважно подивитися на планети та назвати найкрасивішу *(слайд 13).* Як вона називається? *(планета Земля)*

Чим вона вам сподобалася? *(відповіді дітей.)*

Дитина:

Є в системі Сонячній Планета,
що зветься назвою Земля.

Я знаю, кращої від неї,

В цілому всесвіті нема!

Річки й озера синії,

Гори, ліси й моря –

Серед усіх найкраща

Планета моя – Земля! *(слайд 14)*

Вихователь 2:

А хотіли б ви дізнатися про походження Землі? Тож сідаємо на наш космічний корабель та вирушаємо до планети Земля!

Під музичний супровід проводиться фізкультхвилинка за вибором вихователя. Діти знову сідають до ракети, імітують що летять. В цей час помічник вихователя виставляє глобус.

Вихователь 2:

Діти, погляньте в ілюмінатори ракети! Що ви бачите? (*діти відповідають, що бачать Землю*). Тоді час зупинити наш космічний корабель, ми прилетіли.

Діти виходять з ракети, підходять до глобуса.

Вихователь 2:

Це маленька копія нашої планети, такою її побачили космонавти з космосу. Скажіть, а хто проживає на цій планеті? Яку форму вона має, на що схожа?

А яке забарвлення має планета Земля? (*вихователь слухає відповіді дітей на кожне запитання*). Що означає синій колір на глобусі?

1 дитина:

Синім воду позначають,
Океани і моря,
Всюди ріки протікають,
Розквітала щоб Земля.

Вихователь:

Що означає жовтий колір?

2 дитина:

Жовтий колір – колір суші,
Пояснити слово мушу.
Суша – там, де зараз ми,
Суша – де нема води.

Вихователь:

А що означає зелений колір?

3 дитина:

Що зеленим – то ліси,
Планети легені,
Неймовірної краси,
Зелені-зелені.

Вихователь 2: Діти, а на глобусі присутній ще і коричневий колір – ним позначають гори. Послухайте, що я вам розповім. Давним-давно, мільярди років тому, у космічному просторі не існувало ще Землі. Там хазяйнували темні хмари розпеченого газу, пилу, уламки космічних тіл. Тоді й почала зароджуватися наша планета. Невеличкий шматок космічного тіла був схожий на магніт. Він почав притягувати до себе дрібні камінці, космічні піщинки, уламки інших планет. Так утворилася земна куля. А щоб упевнитися в цьому, ми з вами проведемо дослід.

Вихователь разом з дітьми проводить дослід «Як утворилася Земля».

(На столах у дітей тарілки з дрібними металевими предметами, магніт. Діти беруть магніт, водять ним по колу над металевими предметами).

Вихователь 2:

Що трапилося з металевими предметами? *(прилипи до магніту)*

Де залишився магніт? *(усередині).*

Так поступово і наша Земля росла, росла і стала великою кулею, що обертається навколо Сонця. Але на ній не було ні повітря, ні людей, ні тварин. Земля була схожа на розпечену сковорідку. Куди не кинеш оком, скрізь вогонь, дим. Хочете подивитися, як утворюються гори на нашій планеті? Для цього потрібно підготуватися й зробити невелику фізкультхвилинку.

Вихователь проводить фізкультхвилинку.

Я планета, я – Земля,

Я велика – не мала. *(зведення і розведення рук в сторони)*

Навкруги себе кружляю,

Так у космосі літаю. *(крокування навколо себе)*

Ніч і ранок, день і вечір –

Всі вони завжди доречні. *(нахили тулуба вправо, вліво)*

Літо, осінь, зима, весна

Змінюються теж здавна, *(нахили тулуба вперед)*

Заслуга в цьому є моя.

Я планета, я – Земля. *(руки в боки, пружинка)*

Вихователь 2:

Минав час, Земля поступово оживала. Вона не була тепер звичайною голою кулею. На її поверхні почали утворюватися гори. А щоб краще зрозуміти як це відбувалося ми знову проведемо дослід.

Вихователь разом з дітьми проводить дослід «Як утворилися гори».

(У ящику лежить манна крупа з абсолютно рівною поверхнею).

Вихователь 2:

Яка поверхня піску? *(рівна).* Чи є на ній гори, бугорки? Уявіть, що ваші руки – те, з чого утворилася планета Земля, тобто пісок, камінці, уламки планет, які знаходяться глибоко під землею. Занурте руки в крупу і поворухніть ними.

Якою стала поверхня? Що на ній утворилося? А тепер продовжуйте рухи. Якими стали ваші гори? *(відповіді дітей).* Приблизно так і почали з'являтися гори на Землі. Але то були дуже потужні сили природи, які примушували поверхню Землі постійно рухатися, підніматися й опускатися.

Звучить музика, роздається гуркіт та вибухи.

Вихователь 2:

Діти, ви чуєте вибухи? Це вибухають вулкани. Назвали їх так на честь давнього бога Вулкана, який начебто мав під землею свою кузню. І коли працював там, іскри розпеченого металу вилітали через отвори, які названо вулканами. Виверження вулкану – це небезпечне явище, яке завдає багато лиха. Але в сучасному світі люди вже навчилися використовувати продукти

виверження вулканів. Це і будівельний матеріал, і джерела корисних копалин, і попіл, який є родючим добривом для рослин.

Вихователь показує дітям вулкан на екрані

Вихователь 2:

На що схожі вулкани?

Що викидає вулкан у повітря? (уламки, дим тощо).

Що витікає з вулкану? (гаряча лава).

Вихователь 2:

Друзі мої, ось і добігло до кінця наше заняття у космічній школі. Я вдячна вам за увагу, надіюся, що вам було цікаво.

(діти прощаються з вчителем космічної школи, сідають на стільчики і знову на космічному кораблі повертаються додому. Під час польоту закріплюють свої знання стосовно теми заняття.)

Вихователь 1:

Сьогодні ви спробували себе у ролі космонавтів-дослідників, чи сподобалося вам? Може хтось із вас у майбутньому стане космонавтом? Поки ми летимо додому, пропоную вам погратися у дидактичну гру «Знавці космосу»

Дидактична гра «Знавці космосу»

Вихователь 1:

На екрані по черзі будуть з'являтися картинки із зображенням професій, а ви, за допомогою оплесків в долоні, повинні відгадати хто серед цих професій космонавт (діти виконують завдання). Як ви дізналися, що це космонавт? (відповіді дітей)

Вихователь 1:

І знову увага на екран! Подивіться, скільки картинок! Як можна назвати їх одним словом? (транспорт) Вірно, це транспорт. Давайте поміркуємо, на якому ж них ми можемо полетіти в космос? (відповіді дітей)

Вихователь 1:

А що ж можуть побачити космонавти в космосі? (відповіді дітей) Давайте перевіримо, якщо ви відповіли вірно, картинка залишиться на місці, якщо не вірно – картинка зникне.

Вихователь 1:

Діти, в мандрах космічних ми побували

Планети системи всі ми назвали.

А завтра ми знову у мандри підемо

І ще щось цікаве для себе знайдемо.

Презентацію розміщено на диску ООЗО БНВО 2016

Список використаних джерел

1. Бондаренко Т. В. Світ професій – крок у майбутнє : рання профорієнтація старших дошкільників / Т. В. Бондаренко // Дошк. навч. заклад. – 2009. – №5. – С. 17-23.

2. Гавриш Н. Інтегровані заняття : методика проведення. – Київ : Шкільний світ, 2007. – 128 с.

3. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. І. Білан, Л. М. Возна, О.Л. Максименко. – Тернопіль : Мандрівець, 2013. – 264 с.

4. Проект навчально-виховної роботи з дітьми старшої групи «Професії моїх батьків» // Бібліотечка вихователя дитячого садка. – 2011. – Лют. (№2). – С. 6-14.

5. Сергєєнкова О. П. Стань розумним і кмітливим / О. П. Сергєєнкова, І. В. Підтілок. – Київ, 2003. – 40 с.

6. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку Я у Світі [за ред. О. Кононко], [електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.tutor.in.ua/attachments/bazova_programa.pdf. – Заголовок з екрану.

3.3. Профорієнтаційне заняття «Одяг фахівців різних професій»

Фень Т.В.

Мета: виготовити журнал мод одягу для різних видів професій; ознайомити учнів із переліком професій; формувати пізнавальну спрямованість учнів; ознайомити учнів із профорієнтаційними матеріалами; необхідними для формування у них знань про світ професій;

розвивати пам'ять; творчу уяву; спостережливість;
виховувати повагу до людей різних професій.

Обладнання : кольоровий папір (тканина), ножиці, клей, альбомний лист.

Хід заняття

1. Підготовка робочого місця.

2. Організаційний момент.

Встали, діти, підтягнулись,
Один одному всміхнулись.
Щоб майстрами всім вам стати,
Треба добре працювати.

3. Актуалізація опорних знань.

Відгадавши загадки, ви дізнаєтесь, про кого йтиме мова на сьогоднішньому занятті.

Знань чимало в нього є,
Дітлахам їх віддає.
Міста Знань постійний житель –
Носить горде ймення...*(Вчитель)*
В трубах дірочки латає,
В них несправність виправляє.
Труб і кранів чудо – технік

Тисне вчасно гальма й газ,
Відвезе усюди нас.
Для доріг він хлопець свій!
За кермом сидить...*(Водій)*
Рівно цеглу викладає,
Дах старанно покриває.
Каменярь і покривельник

Добрий дядечко...(*Сантехнік*)
Слоненяті чи качаті,
Котеняті чи курчаті
Дасть пігулку чи відвар
Друг тварин...(*Ветеринар*)

Носять назву...(*Будівельник*)
Квіточки попідливає,
Кущики попідстригає.
Для рослин – чарівник,
Любить землю...(*Садівник*)

Вміє справно рахувати,
Людям здачу видавати.
Зошит, книгу, олівець
Видає нам...(*Продавець*)

4. Мотивація навчальної діяльності. Створення емоційного фону.

Гра «Моя майбутня професія».

(*Пантомімою показати, ким мрієш стати.*)

Вправа «Прес».

Чи важлива професія про яку ви мрієте?

«Я вважаю, що...»

«...тому, що...»

«...наприклад, ...»

«Отже, ...»

Повідомлення теми і мети уроку.

Людей яких професій можна впізнати за одягом? Я пропоную розробити сьогодні свій власний дизайн одягу для професії, яку ви обрали. Результатом вашої роботи повинен стати журнал мод професійного одягу, а для цього ви повинні стати майстрами широкого профілю. Тобто спочатку оволодіти професією дизайнера, закрійника, а потім і кравця.

5. Повторення правил безпеки.

6. Планування трудових дій, відбір матеріалів та інструментів.

Закріплення нового матеріалу.

Наклейте на заздалегідь приготовлені малюнки людини елементи одягу, що вирізали (викроїли).

7. Самостійна робота.

8. Підсумок уроку. Оцінювання робіт.

Будьте всі щасливі, діти.

З усмішкою у світ ідіть.

Хай вам щиро сонце світить,

Всі здоровими ростіть.

9. Прибирання робочих місць.

Список використаних джерел

1. Гапонова О. Профорієнтаційні ігри / Олена Гапонова // Психолог. – 2007. – №23/24. – С. 9-16.
2. Глушко М. Подорож у світ професій : профорієнтаційна гра : [для мол. підлітків, дітей 11-12 р.] / Марина Глушко // Психолог. – 2008. – № 5 – С. 11-15.
3. Золотухіна С. Т. Нові, старі форми організації навчального процесу / С. Т. Золотухіна, О. І. Осипченко // Управління школою. – 2002. – №6. – С. 7-8.

4. Зотова О. Організаційно-педагогічні форми та методи позаурочної роботи / О. Зотова // Рідна школа. – 2001. – №6. – С. 11.

5. Овчаров А. О. Психодіагностична технологія визначення напрямку профілізації дітей молодшого шкільного віку // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2009. – №2. – С. 151-158.

6. Профорієнтаційна робота психолога / [упоряд. Т. Гончаренко]. – Київ : Шкільний світ, 2007. – 127 с.

3.4. Профорієнтаційне заняття «Берізка у різні пори року»

Матвєєва Л.В.

Мета: навчити вихованців виготовляти берізку у різні пори року, поєднувати різні матеріали для передачі особливостей зовнішнього вигляду дерева; знайомство учнів з професіями лісника та лісничого; поглибити знання учнів про ліс та його скарби;

розвивати спостережливість, старанність, акуратність при виконанні роботи, інтерес до занять та дружні стосунки у гуртку, вміння працювати у команді; розвиток живої зацікавленості до світу професій;

виховувати бережливе ставлення до природи;

Обладнання та матеріали: заздалегідь дрібно порізаний кольоровий папір, серветки паперові, дріт, бавовняні нитки, сода харчова, гуаш, акрилові фарби, клей ПВА, суперклей; пензлики для малювання, пензлики для клею, пінцет, ножиці; ілюстрації із зображенням дерев у різні пори року, ескіз малюнка берізки, технологічні картки.

Хід заняття

I. Організаційна частина:

- зустріч керівника гуртка та дітей на подвір'ї;
- привітання;
- запрошення у гості до берізок.

II. Вступна частина (на природі).

1.1. Бесіда.

Дорогі діти, сьогодні ми проведемо незвичайне заняття. Розпочинається воно біля чудових берізок. Ви узнаете, яку роль грає ліс в житті природи та людини, які правила поведінки в лісі потрібно дотримуватись та виконувати, щоб не нашкодити лісу. Люди яких професій забезпечують захист лісу. Лісник та лісничий – дві різні професії. Лісник – працівник державної лісової охорони у лісництві. За лісником закріплюється ділянка лісу (обхід). Лісник зобов'язаний перевіряти документи на право рубки лісу, пасіння худоби, сінокосіння, інші види користування і полювання в лісі, складати акти про самовільну порубку лісу, порушення правил пожежної безпеки, правил полювання. Лісник – це

лісовий заступник. Без його допомоги лісу не встояти перед людським нехлюйством та стихійними лихами.

Лісничий – лісоуправитель. Лісничого цікавить не тільки охорона дерев і тварин від злочинців, але і допомога лісу як екосистемі. Лісничий відповідає за те, щоб рубка дерев не шкодила лісу, щоб не було завалів старих повалених стовбурів і т.д. Завдяки зусиллям лісничого і його помічників, замість пустки може вирости цілий штучний ліс, так звані посадки. Іншими словами, лісничий займається лісовпорядкуванням. Щоб стати лісничим, потрібно закінчити вуз за спеціальністю «Лісове господарство» або «Лісова справа».

Продовжимо нашу розмову про ліс, дерева які тут ростуть, а саме про берізку. Із сивої давнини у різних народів береза символізувала світло, сяння, чистоту, жіночність. В особливій пошані була береза і в давніх слов'ян. Коли зводили оселю, то на місці зрубу, в передньому кутку, спершу ставили берізку – символ господаря і родини. Під час Зелених свят криниці завітчували зеленим березовим гіллям.

За багато віків у народному визначенні погоди зібралося чимало прикмет, пов'язаних із березою.

- Береза розів'ється швидше від клена – літо буде сухим, пізніше – дощовим.
- Якщо береза викине листки раніше за вільху – літо буде сухе, якщо навпаки – замучать холод і дощ.
- Літо буде дощовим, якщо навесні з берези тече багато соку.

Про білокору красуню-берізку складено багато оповідань, пісень та віршів. Давайте послухаємо.

Іван: Берізонько, берізонько,
Ти мавко лісова,
Зелені твої кіски
Вітрисько розвива.
Стоїш ти при дорозі
У травах і кущах,
І білі сої ноги
Все миєш на дощах.

Наталка: Як прийшла до нас
Уквітчана весна,
Посадила я берізку
Край вікна.
Стала, стала
Я берізку поливать,
Стала пісеньку
Веселу їй співать.
Ти рости, моя
Берізонька, рости,
Буйним листям
Всім на радість шелести.

Берізки милують наш зір у будь-яку пору року: весною, коли тільки-но з'явилися ніжно-зелені, ще липкі листочки і повітря сповнилося п'янкими березовими пахощами, літом, коли вона дає прохолодний прихисток у спекотний день, восени, коли берізка вдягається у золоте вбрання та взимку, коли перетворюється на білу, сплячу красуню. Тож запрошую всіх повернутися до навчального кабінету, де ми з вами спробуємо відтворити справжнє диво – берізку у різні пори року.

1.2. Повернення до навчального кабінету. *(В кабінеті підготовлені робочі місця: чотири столи з написами: «Весна», «Літо», «Осінь», «Зима», а також однакові ескізи малюнка берізки.*

1.3. Розподіл дітей на чотири групи *(діти займають місця за столами).*

III. Постановка навчальних завдань.

Кожна група має відповідно до своєї пори року розфарбувати ескіз та виготовити берізку з дроту, ниток та кольорового паперу за технологічною карткою.

IV. Актуалізація опорних знань.

Перш ніж ми приступимо до практичної роботи, давайте згадаємо які особливості має берізка, чим вона відрізняється від інших дерев.

(Керівник гуртка пропонує дітям загадки)

- Навесні прокинеться, з сонечком обніметься та зелені шати нумо приміряти.
 - Біле – не сніг, зелене – не луг, кучеряве – не людина.
 - Зелене, а не гай; біла, а не сніг; кучерява, а без волосся.
- Сережки я повісила тонесенькі такі і радісно та весело готуюсь до весни.
 - Хто плаче без голосу?
 - Лізу, лізу по білому залізу, ліз би далі, та вломиться.

V. Вивчення нового матеріалу.

5.1. Теоретичне обґрунтування виконуваної роботи.

Керівник гуртка. На занятті ви будете вчитися виготовляти макети берізок передаючи характерні особливості будови і забарвлення, залежно від пори року. Для каркасу крони та стовбуру використовується дріт, для гілочок – бавовняні нитки, для листочків – дрібно нарізаний кольоровий папір, для снігу – харчова сода (можна змішати з блискітками).

Керівник гуртка демонструє порядок виконання роботи, нагадує правила безпеки при роботі з ножицями та клеєм. Робота складається з таких етапів:

- Виготовлення каркасу крони та стовбуру.
- Оформлення стовбуру берізки.
- Закріплення стовбуру на підставці.
- Виготовлення гілочок.

VI. Практична робота (з використанням технологічної картки, додаток 1).

Одна дитини з групи розфарбовує ескіз малюнка берізки (додаток 2), решта виконують макет у відповідності до обраної пори року.

Під час виконання практичної роботи відбувається:

- індивідуальний та фронтальний інструктаж керівником гуртка;
- оперативний контроль за виконанням завдання та дотриманням техніки безпеки керівником гуртка;
- самоконтроль вихованців гуртка за якістю виконання завдання.

VII. Підведення підсумків заняття.

7.1. Демонстрація готових берізок у різні пори року.

7.2. Аналіз характерних помилок, загальна оцінка виконаної роботи.

VIII. Прибирання робочих місць.

Список використаних джерел

1. Григорович Р. В. Профорієнтаційна робота : [етапи, структур. компоненти профорієнтац. роботи в школі] / Р. В. Григорович // Соц. працівник. – 2008. – № 12. – С. 2–4.

2. Крушельницька Я. В. Фізіологія і психологія праці : підручник / Я. В. Крушельницька. – Київ : КНЕУ, 2003. – 367 с.

3. Кидисюк Н. П. Ким стати? : дидакт. матеріали з профорієнтац. роботи у 1-4 кл. / Н. П. Кидисюк, Т. Б. Хомуленко. – Харків : Основа, 2011 – 143 с.

4. Професійна орієнтація: як зробити вибір // Позакласний час. – 2001. – №28. – С. 2-18.

5. Професійний вибір : Класифікація професій за типами // Позакласний час. – 2003. – №9. – С.53 (вкладка).

3.5. Профорієнтаційне заняття «Професія ландшафтного дизайнера»

Сокольвак А.В.

Мета: ознайомити запрошених на майстер-клас дітей (віком 10-12 років) і їх батьків із професією ландшафтного дизайнера та з особливостями ландшафтного проектування;

розвивати та формувати навички ландшафтного проектування; запропонувати гостям створити власний міні-проект;

виховувати зацікавлення до дизайну і ландшафту та професії ландшафтного дизайнера.

Обладнання: Фотографії взірців ландшафтного дизайну та прикладів спроектованих ділянок у м. Бровари, ксерокопії планів, заготовки зображених у плані дерев, доріжок, рослин, водойм, альтанок, ручки-лайнери, клей, ножиці, мультимедійна презентація, комп'ютерна програма «Наш сад».

Хід заняття

I. Організаційна частина.

Повідомлення теми та мети заняття.

II. Робота над темою заняття.

1. Вступна бесіда.

Дизайн – порівняно новий вид професійної художньої діяльності з проектування середовища, яке оточує людину. Слово «Дизайн» походить від англійського design – проектувати, креслити, замислювати проект, план, малюнок. Дизайнер розробляє зразки раціональної побудови середовища з метою аби людину оточували ландшафт, речі і предмети корисні, зручні, красиві.

Річ у тому, що професія дизайнера – синтез декількох окремих професій. Це і художник, і психолог, і менеджер, і фахівець з комп'ютерної графіки, і навіть маркетолог. Залежно від етапу роботи дизайнер виконує функції різних фахівців.

Ще ландшафтний дизайнер – це й садівник, і архітектор в одній особі. Його завдання – декорувати природний простір зеленню, квітами з урахуванням розташування комунікацій, альтанок, колодязів, клумб, дерев, чагарників і т.д. Розквіт цього виду дизайну почався в XVI столітті. Найлегендарнішим «ландшафтним дизайнером», «архітектором-садівником» до цього дня залишається людина, яка присвятила все своє життя створенню чудових садів– Андре Ленотр, творець Версальського парку (XVII ст).

Сьогодні наше заняття пройде в незвичній і нетрадиційній формі. До нас завітали діти молодшого віку (10-12 років) з батьками.

2. Особливості професії ландшафтного дизайнера.

Керівник.

Професія ландшафтного дизайнера модна і нова. Саме завдяки майстерності представників цієї професії люди мають змогу відчувати гармонію та комфорт не лише в помешканні, а й за його межами. Можна сказати, що ландшафтний дизайнер – це не професія, а стан душі.

1-ший вихованець.

Професія ландшафтного дизайнера творча, вимагає наявності фантазії, адже це – спеціаліст, який поєднує архітектуру та природу, надає ідеї зрозумілої форми та відтворює її на папері, наче художник, який наносить фарби на полотно. (додаток 2).

2-гий вихованець.

Лише ландшафтний дизайнер може перенести шедевр на ґрунт так, щоб відчувалось єднання з природою і нічого не випадало за межі картини, яку створив би художник. Тоді це і буде справжній витвір мистецтва.

Специфіка професії дизайнера: композицію неможливо створити без художньої уяви, почуття смаку та вміння малювати. Одночасно дизайнер повинен бути топографом, біологом, хіміком та інженером в одній особі. Потрібно добре розбиратись в рослинах, знати в який ґрунт їх потрібно висаджувати, як вони ростуть і квітнуть, грамотно використовувати

особливості рельєфу місцевості для створення садового пейзажу, відводити зайву воду з ділянки, контролювати підведення комунікацій і т. д.

3-тій вихованець.

Враховуючи особливості сучасної архітектури, завжди потрібно пам'ятати про цілісність композиції. Сад і будинок мають бути цілісними. Основна мета ландшафтного дизайнера – створення відчуття комфорту і спокою для людини, а також цілковита гармонія з природою. Щоб влаштувати затишну домашню атмосферу, ландшафтний дизайнер підбирає певну кольорову гамму, яка тоненькою ниточкою проходить через весь садок, і тоді ми можемо зрозуміти значення колористики в ландшафтному дизайні.

Навесні, коли починається сезон, ландшафтним дизайнерам доводиться часто їздити по об'єктах. «Немає більшої втіхи, ніж зробити зі страшного об'єкта гарний ландшафт. Коли бачиш результат роботи – хочеться працювати ще більше», – говорять фахівці.

Процес від першого огляду ділянки до кінцевого результату досить тривалий. На це йде кілька місяців та багато безсонних ночей. Спочатку на місцевості, дизайнер робить дослідження: він оглядає рельєф даного місця, що зовні оточує будинок, визначає ґрунти та, що росте поряд. Звертає увагу на будинок, він – центр композиції і ландшафтний дизайн має гармоніювати з ним.

При першому огляді місцевості звичайно ж приходять деякі ідеї, але для створення повної картини потрібен час, – кажуть дизайнери. «Адже це творчість і дизайнери постійно у пошуку. Іноді проект народжується сам, а іноді доводиться добряче над ним попрацювати. Про нього думаєш і вдень, і вночі. Трапляється, що композиції приходять і уві сні. Це втомлює. Але коли не сезон, роботи менше, чогось у житті не вистачає», – продовжують розповідати ландшафтні дизайнери.

Робота ландшафтного дизайнера – сезонна. Дуже невелика кількість людей замовляє проект завчасно, у зимовий період, коли є час дизайнеру ретельно продумати кожну деталь. Тоді у ландшафтних дизайнерів робота кипить чи не цілодобово.

Крім професійних знань і умінь, ландшафтний дизайнер має бути і психологом. Люди всі різні і потреби та забаганки у них також відрізняються. Тому варто вміти знайти спільну мову з людиною. Ландшафтні дизайнери продовжують спілкуватися зі своїми клієнтами і після закінчення роботи на об'єкті. Адже вони працюють з живим матеріалом, який росте, хворіє, змінюється. Дизайнери допомагають своїм клієнтам у догляді за ландшафтом, консультують їх з будь-яких питань.

3. Продовження бесіди. Етапи ландшафтного проектування.

4-тий вихованець.

Проектування ландшафтного дизайну захоплюючий і творчий процес, який вимагає наявності певних навичок і умінь, тому для виконання ландшафтного проекту необхідні певні знання та практичні навички.

5-тий вихованець.

Для розробки проекту дизайнер створює серії планів: генеральний (концепція, стиль), план організації рельєфу, дендроплан (стінки, доріжки, майданчики, дренаж, схема поливу, дерева, чагарник, освітлення), ескізи всіх елементів проекту, відвідує місця роботи, проводить консультації із замовником та фахівцями. Здійснює замірювання території, затверджує проект із замовниками. Потім продовжуються роботи з реалізації (осушення землі, переміщення ґрунту, зміцнення схилів, створення квітників, систем поливу, влаштування водоймищ, дренажу, прокладання доріжок, визначення місця для альтанок, композицій з використанням різних природних і штучних матеріалів). і т.д. (додаток 3).

А для цього необхідно добре знати дендрологію, мати гарний смак. Потрібно уявляти майбутню висоту дерев, підібрати для газону відповідні сорти квітів та трави, щоб усе це створювало загальну гармонійну картину. Досвідчений дизайнер розробляючи проект, враховує, який вигляд ландшафт буде мати через кілька років, якими дерева будуть пізньої осені.

6-тий вихованець.

Для тих, хто хоче опанувати професію ландшафтного дизайнера необхідно знати: матеріалознавство, ґрунтознавство, дендрологію, меліорацію, квітництво, флористику, ландшафтне проектування і будівництво, ботаніку, історію садово-паркового мистецтва, нарисну геометрію, креслення, правила розробки кошторису на реалізацію проекту, малювання, теорію ландшафтного мистецтва, основи архітектури, класичні традиції і стилі, технології, сучасні течії і новинки у світі дизайну і т.д.

7-тий вихованець.

Якщо Ви обираєте дану професію, пам'ятайте: вам доведеться бути архітектором, художником, ботаніком, біологом, дендрологом, флористом, хіміком, водопровідником і будівельником в одній особі, адже така людина здатна перетворити пересічну дачну ділянку в прекрасний оазис.

Отож, спочатку дизайнер розмовляє з клієнтом, уточнює всі технічні деталі і робить необхідні замірювання, дизайнер показує клієнту ескіз майбутнього раю, намальований від руки або на комп'ютері. Коли дизайнер отримує згоду, він розробляє ландшафтний проект, де буде розписано все: від розташування квітників, альтанок і басейну до описів видів дерев і чагарників. Подальше завдання – ведення проекту до його остаточного втілення.

8-мий вихованець.

Креатив – ось що головне в роботі дизайнера. Як без здатності придумувати він зможе привертати увагу споживачів і утримувати його? Як створюватиме новий дизайнерський проект без уміння «з родзинкою» використовувати ресурси, матеріали та технології? Тільки за допомогою фантазії і креативу!! (додаток 4).

Безумовно необхідно навчатись віртуозному володінню графічними програмами. Професійний дизайнер зобов'язаний ідеально знати Adobe PhotoShop, Corel Draw, ArchiCAD, 3D MAX, а для ландшафтного дизайнера

програму «Наш сад», зокрема, та деякі інші спеціалізовані програми ландшафтного дизайну. У ХХІ столітті без допомоги комп'ютерних технологій – нікуди. Комп'ютер – основний інструмент, завдяки якому створюються дизайнерські проекти.

9-тий вихованець.

Програма «Наш сад» – чудовий спосіб проглядати створений проект не лише у двовимірному режимі, але й у 3Д форматі, а також мандрувати прокладеними доріжками та зонами ландшафтного проекту. Відкривається широка можливість споглядати проектувану ділянку з різних точок зору, фотографувати ландшафт під будь-яким кутом та створювати власну енциклопедію рослин.

Програма «Наш Сад» – зручна і функціональна, з великими бібліотеками об'єктів і можливістю додавання текстур, що дозволяє створювати як складні ландшафтні проекти, так і проектувати власну ділянку. (додаток 1).

5. Видові зображення рокарію, за проектом керівника.

Керівник гуртка демонструє гостям розроблений і втілений в життя рокарій та міні-сад розповідає про особливості такого проектування (додаток 5).

Головний девіз всіх дизайнерів: час – майстерність – оригінальний результат. Ось і виходить, якщо розглядати професію під таким кутом – це творчість, творчість і ще раз творчість.

III. Практична робота для запрошених дітей та їх батьків.

Пропонується створити власні міні-проекти зважаючи на те, що даються заготовки зображених у плані дерев, доріжок, рослин, водойм, альтанок. Все це необхідно склеїти у власний план проекту. (Вихованці роздають заготовки). Гості використовують папір А-4, ножиці, клей.

IV. Перегляд та обговорення ландшафтних проектів.

Наприкінці заняття діти та їх батьки показують свої ландшафтні створені міні-плани. Ведеться обговорення. Кожен пояснює власний вибір форми ділянки, розповідає, які рослини підібрав та мотивує композиційну складову міні-проекту. Керівник гуртка аналізує розробки, звертаючи увагу на їхню оригінальність, ідею, правильність композиційного і ландшафтного рішення.

V. Підсумок заняття.

Керівник.

Наші потенційні ландшафтні дизайнери, чи задоволені ви розповідями вихованців гуртка про професію ландшафтного дизайнера та результатами ваших міні-проектів? Про що ви дізналися сьогодні на майстер-класі?

Отож, необхідні якості, що забезпечують успішність в професії: аналіз і синтез, просторове мислення, конструкторські здібності, креативність, художній смак і здібності (композиція, гармонія, пропорції, відчуття кольору), комунікативні, вербальні, гнучкість мислення, самостійність, відповідальність, реалістичність, винахідливість, володіння інформаційними технологіями.

Професія ландшафтного дизайнера покликана зробити середовище, що довкола нас зеленішим, чарівним, зі смаком, іншим на радість та втіху. І кожен,

хто обере дану професію розвиватиме свої творчі здібності, логічне мислення, естетичні смаки та любов до природи, рослинництва і прекрасного. І створить цей світ дивовижно-гармонійним.

Список використаних джерел

1. Муранова Н. Технологія допрофесійної підготовки старшокласників // Рідна школа. – 2004. – №9. – С. 49-52.
2. Професійний вибір : Класифікація професій за типами // Позакласний час. – 2003. – №9. – С. 53 (вкладка).
3. Пустова Я.Є. Профорієнтація : проблеми, досвід, перспективи // Завуч (Перше вересня). – 2003. – №9. – С. 2-3.
4. Романенко Л. Професійне самовизначення учнів // Сільська школа України. – 2006. – № 7. – С. 14-21.
5. Сергєєнкова О. П. Пізнаю себе : навч. посіб. з психол. [для молодших школярів] / О. П. Сергєєнкова, І. В. Підтілок. – Київ : Науковий світ, 2004. – 104 с.
6. Сиротенко А.Й. Соціально-педагогічні основи діяльності позашкільних закладів у сучасних умовах : науково-методичний посібник / А.Й. Сиротенко, Г. П. Пустовіт, В.В. Мачуський. – Київ : Грамота, 2005. – 80 с.

3.6. Профорієнтаційне заняття «Рухома іграшка з паперу. Світ професій» (для вихованців молодшого шкільного віку)

Чернецька Н.В.

Мета: ознайомити вихованців з різноманітністю існуючих професій та їх класифікацією по типах за предметом праці, професійними якостями представників професій, з умовами праці та специфікою роботи художника; з технологією створення рухомої іграшки; поняттями «реклама», «презентація»;

розвивати вміння працювати самостійно, пізнавальну активність вихованців, увагу, пам'ять, творчу ініціативу, фантазію, винахідливість; удосконалювати вміння при роботі з папером та картоном; формувати у дітей творче мислення та удосконалювати процес розвитку конструкторських здібностей;

виховувати повагу до результатів праці, охайність, естетичний смак, культуру праці; поглибити усвідомлення того, що добробут нашої країни і всіх громадян примножується працею.

Завдання: поповнити знання вихованців про різноманіття професій; навчити самостійно виготовляти та художньо оформляти найпростіші рухомі іграшки з паперу, виконувати рухому іграшку з паперу, дотримуючись чіткої технологічної послідовності.

Обладнання: демонстраційний матеріал: презентація «Світ професій» (додаток 1), плакат «Класифікація професій» (додаток 2), таблиця «Типи

професій» (додаток 3), інструкційна картка «Технологія створення рухомої іграшки з паперу» (додаток 4), розробки рухомих іграшок «Моя улюблена професія» (додаток 5).

Технічне забезпечення: ПК, проектор.

Інструменти та матеріали: шаблон іграшки «Художник», білий картон, копіювальний папір, прості олівці, фломастери, кольорові олівці, м'який дріт, ножиці, шило.

Хід заняття

I. Вступна частина

Організаційний момент.

Повідомлення теми та мети заняття, очікувані результати.

Коли ви дізнаєтесь більше про ту чи іншу професію, вам буде легше зорієнтуватися у виборі професійної діяльності у майбутньому. А будемо починати з найпростішого – результатом нашого практичного заняття буде рухома іграшка «Художник».

Мотивація навчальної діяльності.

Проблемне завдання.

Сідайте, діти, у гурті
Зустрілися ми знову!
Про славні руки золоті
Я поведу розмову.
Ті руки звичні до землі,
Будують, вміють шити...
Ми часто бачим мозолі
На їх долонях, діти.
Всі вдячні золотим рукам,
Я теж їх поважаю.
То хочу розказати вам,
Усе про них, що знаю.

Сьогодні наша розмова – про людей, які створюють для нас комфортні умови життя, про людей, які працюють не тільки для себе, а й для інших, про людей працьовитих, які дбають про те, щоб ми мали все необхідне для життя, про людей різних професій.

Тож поринемо у цікавий світ професій і вже зараз почнемо думати: а яку професію обрати, ким стати, щоб бути корисним іншим людям?

Інтерактивна вправа «Мозковий штурм».

Уявімо життя без роботи: і на виробництві, і в школі ніхто нічого не робить. Що станеться?

- Не працює електрик – (немає світла, не працює техніка);
- Не вийшов на роботу пекар – (всі залишилися без хліба);
- Не вийшов на роботу вчитель – (діти не отримують знання);
- Не вийшов на роботу лікар – (без вчасної допомоги лікаря людина може і померти);

А якщо всі продавці, перукарі, вчителі не вийдуть на роботу? (То й не буде ні продуктів харчування, ні товарів повсякденного вжитку, ні належного обслуговування населення).

II. Основна частина

Показ презентації «Рухома іграшка. Світ професій». (додаток 1. Презентація «Рухома іграшка. Світ професії»).

Слайд 1.

Отже, давайте знайомитись із цікавим світом професій.

Кожна професія має свою історію, що може нараховувати кілька тисячоліть або всього кілька років. І відколи живе людство – існує і проблема вибору занять, трудової діяльності.

Слайд 2.

Хто може відповісти мені: «Що таке професія?».

Професія – це певний вид праці, конкретної трудової діяльності, ремесло, що вимагає певних знань і навичок та є джерелом матеріального забезпечення.

У кожній професії є свої різновиди праці, які називаються спеціальностями. Наприклад, немає професії «вчитель» взагалі, а є – вчитель початкових класів, вчитель математики, лікар може бути лікарем-стоматологом, лікарем-травматологом.

Слайд 3.

Професії за предметом праці умовно поділяються на п'ять груп. (додаток 2. Плакат «Класифікація професій»).

1. Людина – Природа.
2. Людина – Людина.
3. Людина – Художній образ.
4. Людина – Техніка.
5. Людина – Знакова система.

Слайд 4.

Риболов, ветеринар, бджоляр. Людина – природа. Люди цих професій обробляють землю, вирощують тварин або овочі, фрукти тощо. Це дуже важливі професії, адже вони забезпечують людей продуктами харчування й охороняють природу. Назвіть, будь-ласка, які ще професії відносяться до класифікації «Людина – природа» (агроном, овочівник, тваринник, лісничий, садівник, фермер, пастух, шахтар, геолог, біолог, астролог). (додаток 3. Таблиця «Типи професій»).

Слайд 5.

Лікар, вчитель, продавець. Людина – людина. Це люди, які працюють серед людей, з людьми. Працюючи з іншими людьми, дуже важливо бачити і розуміти їх настрій. Володіти своїми емоціями. Які ще професії належать до цієї групи? Назвіть їх (вихователь, юрист, адвокат, журналіст, медсестра, командир, стюардеса).

Широкий світ професій людей, що працюють із людьми. Серед них виділяється професія продавця. Цю людину ви зустрічаєте, коли приходите в

магазин чи кіоск за морозивом, цукерками або іншими товарами. Продавець – найбільш масова й розповсюджена професія серед торговельних працівників. Вона і найдавніша.

Слайд 6.

Комбайнер, винахідник, водій. Людина – техніка. У наш час техніка займає провідне місце в житті кожної людини. Сучасна техніка – надзвичайно різноманітна: транспорт, сільськогосподарські машини, верстати, побутові прилади. Професій, пов'язаних зі світом техніки дуже багато. З машинною технікою працює безліч людей різних професій. Конструктори створюють нову техніку, робітники її використовують у своїй роботі, наладчики ремонтують. Як ви гадаєте, коли ж зародилися професії, пов'язані з технікою? Коли почали виготовляти метал. Це сталося майже 3000 років тому.

Однією з найбільш розповсюджених Технічних професій є професія водія. Вона виникла з появою транспортних засобів. Назвіть ще професії групи «Людина – техніка» (слюсар, пілот, машиніст, механік, токар, капітан).

Слайд 7.

Касир, бухгалтер, телефоніст. Людина – Знакова система. Літери, цифри, креслення, фотографії – усе це різні інформаційні знаки. Нині люди на своєму робочому місці все частіше зустрічаються саме з цими умовними знаками. Сьогодні, натиснувши на кілька клавіш із цифрами, ми можемо розмовляти по телефону, пересилати за допомогою комп'ютера різну інформацію на далеку відстань.

Касири мають справу з грошима. Основним знаряддям праці касира, як правило, є калькулятор, а останнім часом і комп'ютер.

У наш час однією з розповсюджених професій є професія оператора. З'явилася ця професія порівняно недавно, коли на допомогу людям прийшли машини – автомати, роботи, комп'ютери та інша складна техніка.

Слайд 8.

Художник, клоун, танцюрист. Людина – художній образ. Художня діяльність людини є дуже різноманітною. Вона пов'язана з різними видами мистецтва: кіно, живопис, театр, поезія, декоративне мистецтво, музика, архітектура. Уміння уявляти, фантазувати, придумувати щось нове й нестандартне – головне в мистецьких професіях.

Однією із сучасних художніх професій є професія дизайнера. Дизайнер має добре знати образотворче і декоративно-прикладне мистецтво, уміти ліпити. Дизайнери працюють і в декоративному мистецтві, так як і ми з вами.

Назвіть ще професії групи «Людина – художній образ» (актор, вишивальниця, модельєр, режисер, диригент, архітектор).

Слайд 9.

Зараз розгадаємо ребуси, відповідями яких є назви професій. Спочатку нагадаємо правила розгадування. Якщо кома або декілька ком стоять на початку слова, то відповідно одну чи декілька літер слова необхідно видалити. Таке саме правило стосується і ком, які розташовані в кінці слова.

Якщо малюнок зображено догори ногами, необхідно написати назву предмета у зворотному напрямку.

Перша літера «к». Потім зображення «Маша» догори ногами, тобто назву «Маша» необхідно написати у зворотному напрямку – це слово «ашам». На початку «ашам» стоїть дві коми, тобто необхідно видалити дві перші літери, отримаємо «ам». З'єднуємо літери «к», «ам», «е» – це «каме». В слові «диня» прибираємо перші дві літери – отримаємо «ня». З'єднуємо: «каме»-«ня»-«р» – це слово «КАМЕНЯР». До якої групи відноситься професія каменяря?

Слайд 10.

Відгадка «Клоун». До якої групи відноситься дана професія? (Людина-Художній образ).

Слайд 11.

Відгадка «Перукар». До якої групи відноситься дана професія? (Людина-Людина).

Слайд 12.

Відгадка «лікар». До якої групи відноситься дана професія? (Людина-Людина).

Слайд 13.

Відгадайте професії за описом, які містять в назві склад –КАР – .

1. Хто лікує людей? (*Лікар*). До якої групи відноситься дана професія.
2. Фахівець, який працює на токарному станку? (*Токар*). До якої групи відноситься дана професія.
3. Хто знає багато казок? (*Казкар*). До якої групи відноситься дана професія.
4. Фахівець, який працює у видавництві? (*Друкар*). До якої групи відноситься дана професія.
5. Хто робить зачіски? (*Перукар*). До якої групи відноситься дана професія.

Самостійна робота.

Інструктаж до практичної роботи.

Правила техніки безпеки при роботі з ножицями та шилом:

- бажано користуватися ножицями із заокругленими кінцями;
- при роботі уважно слідкувати за лінією розрізу;
- під час різання притримувати матеріал лівою рукою, щоб пальці рук були осторонь від леза ножиць;
- передавати ножиці лише в закритому вигляді, кільцями вперед;
- проколюючи отвори в папері шилом, під нього підкладають товстий картон або дощечку з м'якого дерева.

Слайд 14.

Тематика нашої практичної роботи: створення рухомої іграшки «Художник». Художник – людина, яка створює красу, тому що вміє бачити красу навколо себе. Художники відображають дійсність, створюють образи,

відтворюють, проектують, моделюють. Художники працюють у своїх майстернях, на природі.

Художник чудові картини малює,
В музеї милуюсь пейзажами я,
Там рідна природа, річки і долини,
Лани золоті, Україно моя.

Слайд 15.

Малюють портрети, пейзажі, натюрморти. Працюють з такими матеріалами: акварель, гуаш, олійні фарби, полотно, пензлі, мольберт, палітра. Якими ж якостями повинен володіти художник? Щоб стати справжнім художником потрібно тренувати руку, щоб проводити точні лінії олівцем, крейдою, вугіллям; тренувати очі, щоб розрізняти найтонші відтінки кольору; виховувати спостережливість, пам'ять, уяву. Спробуємо себе у ролі художників, адже зараз будемо створювати іграшку, здійснюючи наступні дії: моделювання, конструювання, наведення ліній, розфарбовування. Найголовнішою в цьому процесі є уява, адже ми повинні уявити – а які ж частини малюнка будуть рухатись, а які залишатимуться за основу.

Розглянемо інструкційну картку «Технологічна послідовність створення рухомої іграшки з паперу» (додаток 4. Інструкційна картка «Технологічна послідовність створення рухомої іграшки з паперу»).

Вихованці починають виконувати завдання.

В ході виконання практичної роботи вихованцям пропонується відгадати наступні загадки про професії.

Залюбки він куховарить
нам смачненькі страви варить. *(Кухар)*

Громадян охороняє
і порушників шукає. *(Міліціонер)*

Все, що бачите, малята,
може вам намалювати. *(Художник)*

Із пожежами воює,
від вогню усе рятує. *(Пожежник)*

Із кермом приятелює,
все дорогами мандрує. *(Водій)*

Спритно зайчика за вуха
він дістане з капелюха. *(Фокусник)*

Золоті у нього руки:

Робить зачіски й перуки,

Підстриже і пофарбує,

Гарний настрій подарує. *(Перукар)*

Хто людей з біди рятує

І хвороби всі лікує –

Призначає процедури

І таблетки і мікстури? *(Лікар)*

Шторм його не налякає,

Адже він штурвал тримає.
Через море й океан
Водить судно... (*Капітан*)
Судно, скарб, людей, печери...
В мулі залишки галери...
Відшукає все це враз
Під водою... (*Водолаз*)

III. Заключна частина

Запитання до вихованців:

1. А тепер, будь ласка, покажіть свої роботи. Кому з вас сподобалося бути художником. Поясніть, якими вміннями, знаннями та здібностями повинен володіти справжній художник?
2. Які типи професій за предметом праці ви можете назвати?
3. Назвіть професії, які відносяться до типів: «Людина-Природа», «Людина-Людина», «Людина-Техніка», «Людина-Знакова система», «Людина-Художній образ».
4. Хто може розповісти послідовність виконання рухомої іграшки?
5. Які інструменти та матеріали використовуються при виконання даної практичної роботи?
6. Навіщо наводити контурні лінії маркером? Що це дає?
7. Прорекламуйте свої роботи (*дати пояснення поняттям реклама, презентація*).

Аналіз робіт.

Демонстрація кращих робіт вихованців.

Прибирання робочих місць.

Висновки.

Обґрунтування можливостей використання отриманих знань.

Сьогодні на занятті ви дізналися як розподіляються професії за предметом праці. Займаючись на заняттях у школі, долаючи шлях зі школи додому, купуючи в магазині цукерки, відвідуючи цирк, театр, тощо ..., подумайте будь ласка, а чи хотіли б ви в майбутньому бути продавцем, художником, лікарем, артистом. Поставте себе на їх місце. Порівнюючи та зіставляючи, вам буде легше зорієнтуватися у виборі майбутньої професії. А займаючись на заняттях гуртка – дізнатися про свої здібності та нахили, вроджені задатки.

Презентацію розміщено на диску ООЗО БНВО 2016

Список використаних джерел

1. Збірник програм для позашкільних навчальних закладів / упоряд. О. А. Артеменко, О. О. Колонькова, А. П. Тараканова. – Київ : Шк. світ, 2012. – 128 с.

2. Зінченко В.П. Теорія і практика розбудови системи професійної орієнтації в сучасних умовах / В. П. Зінченко, М. С. Янцур // Оновлення змісту і методи психології освіти та професійної орієнтації. – Вип. 4. – 1998. – С. 4-15.

3. Програма з позашкільної освіти : Науково-технічний напрям / О. В. Биковська, С. О. Лихота та ін. – Київ : Грамота, 2007. – Вип. 1. – 360 с.

4. Теорія і методика естетичного виховання школярів : навчально-методичний посібник / Д. М. Джола, А. Б. Щербо – Київ : ІЗМН, 1998. – 390с.

5. Професійна орієнтація : як зробити вибір // Позакласний час. – 2001. – №28. – С.2-18.

3.7. Профорієнтаційний захід «Калейдоскоп професій» (для дітей старшого дошкільного віку)

Кисіль С.В.

Мета: формувати в дітей уявлення про зміст і значення праці людей різних професій, вміння висловлювати свої почуття;
розвивати пізнавальні здібності, логічне мислення;
виховувати повагу до результатів праці дорослих.

Обладнання: картки з фото різних професій.

Хід заходу

I. Організаційний момент.

Оголошення теми і мети заняття.

Сідайте, діти, у гурті

Зустрілися ми знову!

Про славні руки золоті

Я поведу розмову.

Ті руки звичні до землі,

Будують, вміють шити...

Ми часто бачим мозолі

На їх долонях, діти.

Всі вдячні золотим рукам,

Я теж їх поважаю.

Тож хочу розповісти вам

Усе про них, що знаю.

Чи задумувалися ви над тим, скільки людей працює, щоб ви були нагодовані, одягнуті, взуті, щоб вдома у вас було світло вечорами і тепло у холодну погоду, щоб у вашій шкільній сумці були книжки і зошити, щоб ви могли сидіти біля радіоприймача чи телевізора і слухати музику?

Якщо б ви задумали порахувати всіх цих людей то, мабуть, до вечора не порахували б.

II. Основна частина. Слайд №2

1. Вправа «Створюємо настрій».

Мета: навчити керувати своїм настроєм, встановити позитивний настрій у колективі.

Щоб гарний настрій мати –
Треба друзів привітати.
У два боки повернись
І до друга усміхнись.

Діти, сьогодні ми поговоримо про професії. Чи знаєте ви, ким працюють ваші батьки? Вам подобаються їхні професії? Що ви відчуваєте, коли згадуєте професії батьків?

2. Вправа «Назви професію» Слайд №3

Мета: розвивати пізнавальні здібності.

Сьогодні до нас принесли пакунок, але відкрити його можна тільки тоді, коли відгадаємо всі професії, які я опишу:

Хто це смачно варить борщ
І компот готує?
Каші з жару дістає,
І дітей частує? (Кухар)
Що у кого заболить,
Зразу кажуть: «Ай, болить».
Їм спішить на допомогу добрий...
(Лікар Айболить).

Модну зачіску він зробить
І волосся підстриже. (Перукар)
Діти, чи важко було відгадати назву професії? Чому?

3. Вправа «Плутанина» Слайд №4

Мета: вдосконалювати пам'ять, мислення, розвивати уяву.

Ось і відкрився наш пакунок. Але речі у ньому перемішалися. Давайте розкладемо їх відповідно до професій.

На картинках – зображення людей за професіями. Доберіть картинки - предмети, потрібні для їхньої роботи.

4. Вправа «Де я був?» Слайд №5

Мета: розвивати логічне мислення.

* Я бачив гребінець – де я був? (У перукарні)

* Я бачив шприц – ...

* Я бачив хліб, цукерки – ...

* Я бачив багато ліків – ...

* Я бачив багато книжок – ...

* Я бачив парту, крейду – ...

Чи сподобалась вам подорож? Чому?

5. Вправа «Хто що робить?» Слайд №6

Мета: навчити прийомів узгодження дії з професією.

- * Учитель – навчає, вчить.
- * Кухар – ... (готує).
- * Будівельник –... (будує).
- * Прибиральниця –... (прибирає).
- * Продавець –... (продає).
- * Художник –... (малює).
- * Письменник –... (пише).
- * Фотограф –... (фотографує).
- * Праля –... (пере).
- * Лікар –... (лікує).
- * Двірник –... (прибирає).
- * Вихователь –... (виховує).

Чи «знайшли» ви себе серед цих професій? У якій саме і чому?

6. Вправа «Попрацюймо» Слайд №7

Мета: об'єднання дитячого колективу, створення позитивного настрою.

Нумо, діти, до роботи!

Покажіть свою охоту.

Зараз дрова рубаємо,

Тепер багаття розкладаємо,

У відрі воду носимо,

Потім кашу варимо.

А тепер усі співаємо,

Та ще й гарно танцюємо,

Усіх розважаємо.

7. Бесіда «Що таке професія?» Слайд №8

Мета: закріпити знання про професії, формувати вміння висловлювати свої почуття.

Професія – це вміння добре виконувати певну роботу.

Діти відповідають на запитання:

– Що таке професія?

– Які професії ти знаєш?

– Що ти знаєш про професії своїх батьків?

8. Вправа «Продовж думку» Слайд №9

Мета: підвищувати самооцінку дітей, розуміння бажань партнера під час розповідей.

Я хочу бути ..., щоб ...

9. Вправа «Назви за описом» Слайд №10-11

Мета: розвиток розумових процесів.

Я називатиму дії, які виконує людина, а ви вгадайте її професію.

* Ваш одяг буде, як картинка: все по вас – і рукав, і спинка. Пришиє рівно комірець. Хто так старається? (*Кравець, швачка*)

* Ще до зорі прокидатися звук, першим стрічає сонце у місті. Двір наш і вулиця щоб були чисті, трудиться з раннього ранку... (*Двірник*)

* Як у народі називають того, хто землю обробляє, хто ниви житом засіває, високі врожаї збирає? (*Хлібороб*)

* Робить ліки й продає? Відгадали, хто він є? (*Аптекарь*)

* Від хвороб людей лікує, з ліками на них чатує. (*Лікар*)

* Є паличка у нього в руках чарівна, за мить всі машини зупинить вона. І він на дорозі з нею працює, і за порядком у місті пильнує. (*Регулювальник*)

III. Заключна частина.

Чи важко було назвати професію? Яку найважче? Чому?

Вибір професії для успішної дитини – це вибір свого місця в житті, подальшого шляху навчання і праці. Навчатися та працювати потрібно на повну силу – тільки тоді можна розраховувати на успіх, на повагу інших.

Обравши собі професію, пам'ятайте про головну для вас сьогодні. Про неї дуже влучно сказав знайомий вам поет А. Костецький у своєму вірші

«Найголовніша професія» Слайд №12

Спитай у тата чи у мами,
Які професії у них.
Професій в світі є чимало,
Сповна їх вистачить на всіх.

Та є одна поміж професій,
Якої вчать всі в житті,
Яка для кожного найперша,
Якої вчитимесь ви.

Учитель, лікар чи геолог,
Письменник, слюсар чи шахтар –
Всі називають головною
Одну професію – школяр!

Бо всім відомо, що без школи,
Без знань, що мусиш ти набуть,
Не станеш у житті ніколи
Тим, ким в дитинстві мрієш бути.

Презентацію розміщено на диску **ООЗО БНВО 2016**

Список використаних джерел

1. Зінченко В.П. Теорія і практика розбудови системи професійної орієнтації в сучасних умовах / В.П. Зінченко, М.С. Янцур // Оновлення змісту і методів психології освіти та професійної орієнтації. – Вип.4, 1998. – С.4-15.

2. Кравецький В. Формування знань про світ професій в учнів молодшого шкільного віку / В. Кравецький // Початкова школа. – 2000. – №6. – С. 35-36.

3. Кухленко Н.А. Чи знаєш ти свої здібності? / Н. А. Кухленко // Позакласний час. – 2009. – №1-2.

4. Абетка професій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.youtube.com/watch?v=4zAKBpOfRe0>

5. Картинки різних професій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://images.yandex.ua/yandsearch>

3.8. Профорієнтаційний захід «Птахи – перші вісники весни» (для дітей старшого дошкільного віку)

Кисіль С.В.

Мета заходу: ознайомити дітей з професією птахівник та орнітолог; розвивати уміння і навички юних дослідників; виховувати патріотизм та любов до праці.

Обладнання: медіа проектор, ПК, цукерки, тарілки.

Хід заходу

Вчитель:

Добрий день, любі діти!

З 21 березня по старому звичаю починається місяць птахів. З 1906 року першого квітня, окрім дня сміху, світ відзначає Міжнародний день птахів, підписавши Міжнародну конвенцію щодо охорони птахів – уже на початку ХХ століття вчені били на сполох через зникнення деяких видів пернатих.

Невід’ємною частиною нашого життя є птахи. Вони поширені скрізь, де є на землі сприятливі умови для їхнього життя. На земній кулі їх налічується 8 тисяч 700 видів, а в Україні майже 770 видів. Скільки шкідливих комах і личинок знищують вони! За літо, не злічити! Працюють не покладаючи крил!

Є птахи свійські та дикі; зимуючі та перелітні.

Яких ви знаєте свійських птахів?

(Діти відповідають)

Діти, може ви пам’ятаєте мультфільм чи пісеньку про свійських птахів?

(Діти відповідають)

А хто пам’ятає пісню «Два веселі гуси»?

(Діти відповідають)

Пропоную вам розіграти невеличку виставу про двох веселих гусей.

(Виходить вихователь, виконує роль бабусі. З групи обирається двох дітей на роль гусей. Під музику діти групи співають пісню, а головні герої виконують рухи до неї. Після закінчення вистави вихованці займають свої місця)

А чи знаєте ви як називається професія людей, які доглядають за свійськими птахами?

(Діти відповідають)

Слайд №2-3

Однією з професій, актуальних на сільськогосподарському ринку праці, є **птахівник**. Фахівці цього напрямку діяльності спеціалізуються на вирощуванні спеціальних порід домашніх птахів. Представники цієї професії повинні знати правила догляду й утримання птиці; зооветеринарні та санітарні вимоги до умов утримання і вирощування птиці. Майбутній птахівник повинен любити птахів, мати терпіння і витримку, почуття відповідальності, впевненість у своїх силах, бути стриманим, тактовним, організованим, вміти контролювати свою поведінку.

Слайд № 4-9

Вчитель:

Зараз пограємося в гру **«Загадка-відгадка»**. Ви повинні дати відповіді на поставлені запитання.

Загадки

1. За якою ознакою птахів відрізняють від інших тварин? *(Пір'я)*
2. Яку користь приносять птахи природі? *(Їдять черв'яки)*
3. З чого з'являються пташенята у птахів? *(Із яйця)*
4. Який птах не вміє літати? *(Страус)*
5. Який птах живе на Північному полюсі? *(Пінгвін)*
6. Який птах найменший у світі? *(Колібри)*

Слайд №10

Вчитель:

Діти. Скажіть, будь-ласка, яких птахів називають зимуючими?

(Діти по черзі відповідають)

Слайд №11

Вчитель:

Яких птахів називають перелітними?

(Діти по черзі відповідають)

Слайд №12

Вчитель:

Тільки птахи щороку мігрують з далекої півночі на далекий південь і повертаються назад, можуть розмовляти людською мовою і наслідувати голоси інших тварин.

Саме люди за професією **«Орнітолог»** вивчають птахів. Орнітологи спостерігають за їх поведінкою в умовах живої природи, мегаполісу і в неволі, проводять дослідження пташиних гнізд, сезонних міграцій птахів, в тому числі і за допомогою методу кільцювання. Орнітологи повинні любити птахів, бути уважними, спостережливими.

Вчитель:

Слайд №13

До вашої уваги **гра-жарт «Птахи»**.

Якщо в грі буде названо не птаха – ви голосно тупаєте ногами.

Прилетіли пташки: голуби, синиці, мухи і стрижі.

Прилетіли пташки: голуби, синиці, галки, мухи і стрижі. Прилетіли птахи: голуби, синиці, галки і стрижі, чібіси й чижі, навіть сплюхи – сови, лебеді і гуски.

Слайд №14

Вчитель:

Уявіть, що ви маленькі дослідники. Для вас гра *«Відгадай голос птаха»*. Звучатиме музика. Ви повинні відгадати, який це птах співає.

(Звучить спів птахів: зозулі, дятла, ворони, солов'я, діти їх відгадують).

Слайд №15

Вчитель:

Дякую. Гарно попрацювали. Птахи – великі ненажери, тому вони поїдають безліч комах, жуків, гусені, чим і приносять велику користь. Якби людина споживала стільки їжі, як птахи, то на день їй треба було б з'їдати 40 буханок хліба.

Гра *«Уяви себе птахом»* для вихованців групи *«Сонечко»*. Уважно слухайте мою команду. Коли грає музика, ви бігаєте по колу і махаєте руками, ніби птахи крилами. Коли музика стихає ви нахиляєтесь до підлоги та уявляєте, що клюєте зернятка. А коли музика стихає, то присідаєте.

(Звучить музика, діти бігають. Після закінчення гри діти сідають на місця)

Слайд №16

Вчитель:

Дякую кмітливим пташеняткам. Запрошую до гри *«Нагодуй себе»* вихованців групи *«Малютко»*.

Група ділиться на 2 команди і стають у два ряди один проти одного. Умови гри: цукерки, які лежать на тарілці потрібно зубами перенести на іншу тарілку. Та команда, яка швидше перенесе цукерки, та й переможе.

Увага! Команди готові? Один, два, три почали!

(Звучить музика, проходить гра. Після закінчення гри діти сідають на місця)

Вчитель:

Молодці, діти, гарно попрацювали. Пропоную подивитися мультфільм *«Пропал петя-петушок»*, який принесе Вам задоволення.

(Перегляд мультфільму)

У Європі під загрозою зникнення понад 50% видів птахів. Від поведінки людей часто залежить їхня доля, адже навіть голосна розмова, просто людська присутність можуть примусити птахів покинути місця, де вони не один рік жили, а знайти нові досить складно. Не буде місця для гнізда – не з'являться пташенята. Відомо, що через це зникали цілі види. Особливо болісно впливає господарська діяльність людини: розорювання земель, осушування боліт, застосування міндобрих і отрутохімікатів, вирубування лісів, викошування трав... Усе це для багатьох птахів – справжні катастрофи...

Одним із видів охорони птахів є складання у нашій державі національної Червоної книги. 56 видів птахів занесені в Червону Книгу України.

З метою охорони птахів встановлюють суворо обмежені терміни полювання, зокрема забороняється полювати на птахів під час їхнього розмноження.

Слайд №17

Вчитель:

І на завершення нашої зустрічі послухаємо, що обіцяють діти нашим пернатим друзям – птахам.

Вихованець1:

Ніколи не зробимо шкоди
Ми пташці у ріднім краю.
Нехай звеселяють природу –
Співають для нас у гаю.

Вихованець2:

Ми друзі і вірні, і щирі,
Бо ми бережемо повсяк час.
Пташок, що літають у вирій,
І тих, що зимують у нас.

Презентацію розміщено на диску ООЗО БНВО 2016

Список використаних джерел

1. Бендюк М. А. Что ты должен знать о выборе профессии и поиске работы / М. А. Бендюк, И. Л. Соломин. – Санкт-Петербург : Изд-во «Речь», 2000. – 203 с.
2. Твоя майбутня професія. Довідник / Упор. Д. О. Закатнов. – Київ : Українська книга, 1999. – 312 с.
3. Картинки про пташок [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://yandex.ua/images>
4. Практикум «Система профорієнтації та її основні напрямки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://te.zavantag.com/docs/350/index-38236.html>
5. Мультфільм про півника [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://video.yandex.ua/#search>

3.9. Профорієнтаційний захід «Тривожні дзвони Чорнобиля»

Поплавська В.В.

Мета: розширити учнів уявлення про причини та наслідки аварії на ЧАЕС; навчати учнів уболівати за минуле своєї держави; формувати загально розвинену людину, що буде протистояти злу, насильству, несправедливості та

руйнуванню навколишнього світу; ознайомити учнів із особливостями професії рятувальник, розвивати вміння використовувати здобуті знання на практиці, виховувати моральні якості учнів та повагу до людей даної професії; виховувати почуття сприймання чужого болю як свого, повагу до людей, які віддали своє життя в ім'я майбутнього життя людства; прищеплювати любов до рідного краю, почуття відповідальності за благополуччя нашої держави.

Хід заходу

Учень 1: *Слайд 1*

(на фоні дзвонів)

Ти відомий сьогодні кожному –

Не ім'ям своїм, а бідною.

Тією вулицею порожньою

Мутною прип'ятською водою...

Мій Чорнобиль! Зелений пагорбе!

У ньому ти жив сторіччя!

Запеклись перестиглі ягоди,

Наче кров, на твоїм обличчі.

Вчитель: *Слайд 2, Слайд 3*

Дорогі діти! Шановні гості! Сьогодні ми проведемо урок пам'яті про трагедію Чорнобиля. Чорною плямою стала на нашій блакитній планеті чорнобильська катастрофа. 28 років пройшло відтоді, 28 років смертоносна пилюка з ядерної печі покриває білі хати, поля і ліси. І багато років цвітом скорботи і суму зацвітають чорнобильські садки і хворіє серце, не на життя.

Горем і болем увійшов понад 28 років тому в наше життя Чорнобиль, що розділив долю людей на «до» і «після».

Давайте ми перенесемося уявою майже на 28 років назад. Вас, сьогоднішніх учнів нашої школи, тоді ще й на світі не було. Для вас це вже історія, далека, невідана...

Чи доводилось вам бачити землю, на якій ніхто не живе?

Хоча ще квітнуть і родять сади, але ніхто не споживає тих гірких плодів, не йде до лісу за його цілющими дарами.

Учень 2: *Слайд 4*

Луг не тішить вже зелен-рутою,

В поле й гай заходити не можна.

Кожна квітка дихає отрутою,

Стронцієм налита квітка кожна.

В порожніх селах вітер квилить,

Тополі гне і лози хилить,

Гірчать на сонці полини,

Ростуть в городах бур'яни,

З річок веселки воду п'ють

І страшно яблуні цвітуть.

Вчитель: *Слайд 5, Слайд 6*

Це – земля Чорнобиля, це чорнобильські стежки, зарослі травами, яких рідко коли зараз ступає нога людини. Чорнобиль... Слово це стало символом горя і страждань, покинутих домівок, розорених гнізд, здичавілих звірів.

А 28 років назад це було звичайне українське містечко, яких сотні в Україні. Весною потопало воно у свіжій зелені, вишневому та яблуневому цвіті.

В літку тут полюбляли відпочивати кияни. Їхали сюди звідусіль, щоб набратися здоров'я, подихати цілющим повітрям.

Збирали гриби, ягоди, яких у місцевих лісах було чимало. Здавалося, що красу цього куточка українського Полісся ніщо й ніколи не затьмарить.

Ведучий 1: *Слайд 7, Слайд 8*

У 1971 році неподалік від Чорнобиля розпочали будівництво потужної атомної електростанції. На 1983 рік уже працювало 4 енергоблоки. Приступили до будівництва п'ятого. Згодом за кілька кілометрів від станції виникло місто. Його назвали Прип'ять – за назвою тутешньої повноводної річки. Місто швидко розбудовувалось: відкривалися школи, дитячі садочки, лікарні, магазини...

Це було місто-сад. Які широкі вулиці! А яких тільки квітів не було у скверах, алеях, парках!

Ніщо не віщувало біди. Квітень завершував свою вахту в природі і мав передати її травню.

Учень 3:

Умився квітень, зболений россою,

Біда прошкує зеленю полів.

І пахне материнською сльозою

Стеблина кожна з українських нив.

Лежить земля, натомлена, як мати

Болить душа і спокою не зна...

О, доки ж, краю, будеш ти страждати?

Коли всміхнеться доленька ясна?

Ведучий 2: *Слайд 9*

26 квітня 1986 року. Чорний день в історії України, день, коли Чорнобиль став відомий усьому людству. Гірка як полин слава.

(удар дзвону)

Ведучий 1:

Протягом 25 квітня 1986 року були збої в роботі, що не дозволяла провести випробування четвертого реактора. Була п'ятниця, кінець трудового дня, команда чекала вихідних. 26 квітня 1986 року в суботу о 1 годині 22 хвилини було прийнято рішення почати випробування. Одночасно була відключена аварійна система захисту.

(удар дзвону)

Ведучий 2: *Слайд 10*

1 година 22 хвилини 30 секунд. Електронно-обчислювальна машина видала інформацію про необхідність термінової зупинки реактора, але

оператори продовжували процес. Потужність проектора почала швидко зростати.

1 година 23 хвилини 40 секунд. Натиснуто кнопку аварійної зупинки реактора. Пізно... Через кілька секунд – вибух.

(удар дзвону)

Ведучий 1:

А місто спало. Була тепла квітнева ніч, одна з кращих ночей року, коли листя зеленим туманом покривало дерева. Спало місто, спала Україна, не відаючи про велику біду, що прийшла на її землю.

Наш народ вперше зустрівся з такою грізною силою, як ядерна енергія, що вийшло з-під контролю.

(перегляд відеофільму «Чорнобиль» 14 хв.)

Учень 4: Слайд 11

Зойкнула Земля чайчиним криком:

- Сину, вбережи і захисти! –

Вийшла мати із іконним ликом:

- Іди, синочку. Хто ж, коли не ти?

Спалахнуло небо, впало крижнем:

- Сину, вбережи і захисти! –

Вийшла жінка з немовлятком ніжним:

- Йди коханий. Хто ж, коли не ти?

І уже ні сина, ані мужа,

Лиш розверсті зорані поля...

Та пліч-о-пліч стали

Біль і Мужність.

Дух і Воля.

Небо і Земля.

Ведучий 1: Слайд 12

Тієї ночі на зміні було 50 чоловік. Усі до одного з честю виконали свій громадський і службовий обов'язок. Всі вони, перебуваючи в зоні високої радіації, не покинули свої робочі місця і, ризикуючи своїм життям, зробили все можливе і навіть неможливе, щоб попередити поширення аварії, врятувати станцію від руйнувань.

Учень 5:

Коли біда чорнобильська війнула,

Коли упав наладчик неживим,

Був перший тут начальник караулу –

Володя Правик з воїнством своїм.

Учень 6:

З усім, що так було безмежно милим,

Тепер навіки обривалось вмиль...

Реактор врятувать немав він сили –

Вони ж бо мали право відступити.

Ведучий 2:

Тієї трагічної ночі лейтенант і сержанти пожежної охорони здійснювали свою звичайну роботу. А ситуація була незвичайна – поруч «дихав» смертельним подихом реактор. Не було часу думати про себе: треба було рятувати станцію. Загін Володимира Правика першим вступив на лінію вогню, а Володимиру було – лише 23 роки.

Ведучий 1: Слайд 13

На підмосковному кладовищі, на плитах з червоними зірками довічно викарбувані імена Володимира Правика, Миколи Ващука, Василя Ігнатенка-перших, хто собою закрив вогонь.

Ведучий 2:

Вшануймо ж хвилиною мовчання пам'ять тих, хто віддав своє життя під час ліквідації чорнобильської катастрофи.

(хвилина мовчання)

Ведучий 1: Слайд 14

А який урок дав нам Чорнобиль? Чорнобиль...Мертва зона... Зростають деревами, кущами, травною опромінені села.

Учень 7: Слайд 15

А в тім селі – ні голосу, ні звуку,
І вікна випромінюють розлуку,
І двері навхрест дошками забиті,
І журавлі криничні сумовиті,
І тихий сад біля старої школи,
І дітям в ній не вчитися ніколи.

Учень 8: Слайд 16

Вмерло місто. Життя тут не буде.
Боже, Боже, який тільки жах!
Покидали його бідні люди
І бриніла сльоза на очах.
Їм казали: «Це скоро скінчиться,
Ви повернетесь знову сюди».
Та Чорнобиль і досі їм сниться,
А літає лиш вітер туди.

Учень 9: Слайд 17

Вже лелека не в'є там гніздечко,
Не лунає там пісня і сміх,
Наче сироти, стали містечка
Без людей нерозумних своїх.
Плачуть дзвони, кричать край безодні,
А на серці тривога і щем.
Ой, ти доленько, доле народна,
Що пошле тобі Боженько ще?

Ведучий 2: *Слайд 18*

Уроки, які людству дав Чорнобиль за даними ООН: 375 000 осіб відселено із забруднених територій після аварії на ЧАЕС 800 000 ліквідаторів складають групу ризику, 12 500 з них тяжко хворі, 7 000 уже померло.

(запалюють свічку)

Вчитель: *Слайд 19*

Свічка поминальна.

І свічка надії...

26 квітня полум'я їхні

В кожному домі

Зіллються в одне полум'я Віри!

Ми будемо жити.

Вчитель: *Слайд 20*

Подій могло б не бути тієї ночі,

А скільки сили віддано й життів

За те, що хтось у чомусь поспішив.

Чорнобиль – тільки лиш маленька віха

Загрозливої для людей біди,

Він є відлунням ядерного віку,

Й, можливо, в нім майбутнього сліди...

Ведучий 2: *Слайд 21*

З подихом вітру радіація розвівалася куди хотіла. Вона розчинялася духмяному повітрі, у біло-рожевому цвітінні яблунь та абрикос, у воді сільських криниць, у всій красі. Та хіба тільки в ній? Вона розчинилася в людях, дітях. Про Чорнобильську трагедію багато згадується у літературі, складено чимало пісень, знято кінофільмів. Слово надається бібліотекарю закладу.

(розповідь бібліотекаря)

Вчитель:

26 квітня – це день коли кожна людина повинна поставити перед собою такі питання: Хто я? Для чого я живу на світі? Як живу? Як дію? Чим можу допомогти іншій людині, яка потребує моєї допомоги?

Адже сама природа зробила нам застереження: люди, не будьте байдужими, жорстокими, безпечними, пам'ятайте, що доля планети, доля усього людства, наше з вами майбутнє у ваших руках.

Б'ють тривожним набатом дзвони Чорнобиля... Вони нагадують: Пам'ятайте! Хай не повториться це лихо знову!

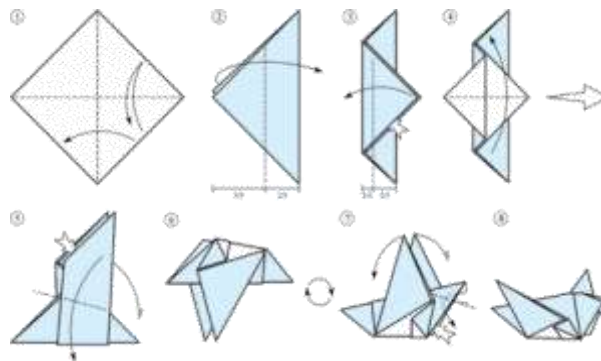
Хай земля зацвітає на весні пишним буйством кольорів, хай тягнуться до сонця трави, хай повертаються з чужих країв журавлі, несучи на крилах радості зустрічі з рідною землею. Хай кожен новий день сповнює ваші серця миром, спокоєм, одухотвореністю. Пам'ятаймо! Тож, шановні наші учні, гості, хай доля дарує вам здоров'я, миру, успіхів, любові. Хай вітер розвіває усе зло, а сонце принесе тепло.

Будьмо чуйними, добрими у ставленні один до одного. Будьмо людьми. Скрашуймо наше життя своїм теплом, ласкою, усмішкою, випромінюймо зі своїх сердець лише добро, побажаймо один одному тільки щастя.

Вправа «Птахи добра» Слайд 22

Вчитель разом з усіма робить птахів та на крилах пише найкращі побажання.

(Учням роздається аркуш паперу з якого за допомогою техніки орігамі вони виготовляють пташку. Дітей ділять на пари і кожна пара на крилах птаха пишуть дві найкращі риси характеру один одного і обмінюються «Птахами добра»).

Вчитель: Слайд 23

Урятований світ – найкращий пам'ятник тим, хто загинув у чорнобильському пеклі.

Слайд 24

Розповідь про професію

Вчитель:

З давніх-давен людина замислювалась над своїм призначенням на Землі. Людина шукає шляхи самовираження, самоствердження насамперед у професії, яку свідомо обирає. Правильний шлях до вибору головної справи життя може окрилити, дати можливість розкрити себе як особистість. А помилка, стихійне непродумане рішення може призвести до моральної трагедії. Звісно вибір залежить і від власної волі людини.

Є професії, про які інакше, як з повагою, не можна й говорити. До одної із них і належить професія рятувальника. Мабуть, це скоріш покликання аніж професія. Адже обирається вона за покликом серця. Тут мало мати хороші фізичні данні та знання й вміння. Це доля сміливих. Мужніх, сильних тілом і духом, благородних і чуйних людей. Адже кожен день свідомо ризикувати власним життям заради допомоги і врятування інших здатна зовсім не кожна людина. Крім того рятувальники ще й як про скромних людей, які обрали собі цю професію не заради слави чи винагороди, а тому, що так їм сказало серце. І саме це заслуговує найбільшої поваги – вчинки людей, які не ставлять собі за мету здобути славу. Також цим людям притаманні такі риси як людяність й співчуття, здатність до самопожертви і порядність. Рятувальник – професія нелегка й небезпечна, але дуже почесна, мужня героїчна і потрібна. Вони знімуть з дерева кішку й врятують людину з палаючого будинку, вони

прийдуть на допомогу в найекстремальніших ситуаціях, бо це їх покликання. Потрібно мати дуже велике й чуйне серце, щоб отак безкорисливо, як вони, допомагати людям.

Вчитель:

Про особливості професії рятувальник ми зараз подивимось документальний кінофільм «Моя професія рятувальник».

(Учні переглядають док. кінофільм «Моя професія рятувальник»)

Вправа «Мікрофон»

(учні обговорюють)

Моє ставлення до професії рятувальник.

Вчитель: Слайд 25

Рятувальник – це справді героїчна професія. Скільки ми бачимо по телебаченню, скільки чуємо по радіо, скільки нам розповідають вчителі про ті надзвичайні ситуації, які відбуваються з нашими однолітками.

Рятувальника ми сприймаємо як захисника, що завжди приходить на допомогу, рятує, відкинувши думки про власну безпеку. Ми повинні шанобливо ставитися до цієї професії, добре виконувати настанови, виробляти навички дотримано правил поведінки в побуті та під час прогулянок, щоб не завдавати прикрощів батькам, вчителям, рятувальникам – всім людям, які нас оточують.

Рятувальники – це люди мужні, витривалі, загартовані. Для них немає дрібниць, вони завжди готові до виконання свого обов'язку, здатні знайти оптимальні рішення.

Професія рятувальника не менш небезпечна, ніж військового або міліціонера. Одних нагороджують орденом за життя, а інших посмертно. Проте юнаків та чоловіків, які хочуть працювати у цій галузі, віддавати себе служінню народу і батьківщині, не стає менше. І не тільки тому, що рятувальники мають право на:

- підвищення рівня своїх теоретичних знань, практичних навичок та майстерності за рахунок робочого часу;
- харчування за рахунок коштів аварійно-рятувальних служб під час чергування тривалістю понад 12 годин або грошову компенсацію за нього;
- обов'язкове особисте страхування;
- санаторно-курортне лікування, яке передбачає медико-психологічну реабілітацію;
- отримання житла на пільгових умовах.

першочергове встановлення квартирних телефонів, влаштування дітей у дитячі дошкільні заклади.

Вчитель:

Професії рятувальника та пожежника – одні з найромантичніших. І водночас – це робота для людей мужніх, сильних, рішучих, витривалих, готових ризикувати власним життям, допомагаючи людям у надзвичайних ситуаціях, дорожньо-транспортних пригодах, під час стихійного лиха. Недаремно з січня 2003 року розпочалася щорічна Всеукраїнська акція «Герой-

рятівник року», проведення якої зумовлене прагненням привернути особливу увагу всіх верств населення України до професії рятівника.

Можна навчитися ходити у гори, щоб шукати людей, можна підкорити повітряний простір, вести пошукові роботи під водою, гасити вогонь або рятувати людей з полум'я, проте найскладніше – чекати лиха і бути наготові, щоб ліквідувати або запобігти його.

Хіба цьому можна навчитися? Можливо ні, проте виробити певні навички поведінки, реагування і субординації покликані спеціальні учбові заклади та окремі кафедри вищих навчальних закладів.

Слайд 26

Вчитель:

Спеціальною підготовкою спеціалістів рятувальної служби в Україні займаються такі навчальні заклади України:

- Волинський обласний ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою
- Університет цивільної оборони України (м. Харків)
- Львівський університет безпеки життєдіяльності
- Академія пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля (м. Черкаси)
- Вінницьке вище професійне училище цивільної оборони
- Інститут державного управління у сфері цивільної оборони (м. Київ)
- Військово-інженерний інститут Подільського Державного аграрно-технічного університету, а також:

Навчання пожежників-рятівників

- Київський факультет Академії цивільної оборони України (факультет №2 перепідготовки та підвищення кваліфікації)
- Військова кафедра Київського національного університету будівництва та архітектури з питань підготовки офіцерів запасу ЦО
- Військова кафедра Севастопольського національного інституту ядерної енергії та промисловості.

Для того, щоб отримати освіту за такою спеціальністю, треба надати сертифікати з української мови та літератури і, залежно від вибраного напрямку підготовки, з математики, або біології, або з історії України. Також треба пройти випробування з оцінки рівня фізичної підготовки.

Слайд 27

Вчитель:

Після закінчення спеціального закладу освіти випускники можуть працювати:

- Кінологом
- Командиром відділення
- Пожежником-рятувальником
- Рятувальником
- Сапером (розмінування)
- Диспетчером пожежного зв'язку
- Парашутистом-рятівником

- Фельдшером
- Черговим
- Начальником караулу
- Інженером
- Капітаном аварійно-рятувального судна тощо.

Слайд 28

Вчитель:

Чи можна професію рятувальника вважати професією відважних?

Слайд 29

Цим відважним людям, які 28 років назад ціною свого життя та здоров'я врятували для нас світ, по всій Україні стоять пам'ятники героям-ліквідаторам ЧАЕС. У нашому місті по вулиці Черняхівського теж стоїть пам'ятник.

Пам'ятаймо про них і робімо усе, щоб ніколи не падала на Землю гірка зірка Полин.

Слайд 30

Уроки, які дав нам Чорнобиль: 1,2,3....

Слайд 31

А на закінчення хочу побажати:

Ростіть і добрі, ростіть щасливі,

Дівчатка будуть нехай вродливі,

А хлопці сильні і могутні,

А ті події незабутні

Хай не тривожать більше нас!

Хай кане зло в безодню, в час!

Презентацію розміщено на диску ООЗО БНВО 2016

Список використаних джерел

1. Балл Г. Психолого-педагогічні засади професійної орієнтації школярів / Г. Балл // Психолог. – 2004. – №8. – С. 2-11.
2. Гаврилюк В.Ю. Профорієнтаційна робота у позашкільних навчальних закладах та її нормативно-правове забезпечення / В. Ю. Гаврилюк // Позашкільний вісник. – 2005. – №5 (9). – С.4.
3. Добровольська Л. П. Здібності як один з головних критеріїв професійного відбору / Л.П. Добровольська, С.В. Яремчук // Педагогіка і психологія. – 2001. – №2. – С.73-78.
4. Жемера Н. Вибір професії: престиж чи усвідомленість? / Н. Жемера // Директор школи (Шкільний світ). – 2001. – №44. – С.10-11; №45. – С.10-11.
5. Кравецький В. Особливості вибору професії школярами в умовах ринку праці / В. Кравецький // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2003. – №3. – С.23-26.
6. Носков В. Від самопізнання до своєї професії / В. Носков // Психолог. – 2005. – №1. – С.15-18.

РОЗДІЛ 4

Організація і зміст професійної орієнтації учнів основної школи

Допрофільна підготовка – система педагогічної, психолого-педагогічної та організаційної діяльності, яка допомагає учням основної школи визначитися щодо вибору профільних напрямів їхнього навчання та сфери майбутньої професійної діяльності (це стосується, зокрема, обрання профілю і конкретного місця навчання в старшій школі або інших шляхів продовження освіти). Завдання допрофільної підготовки: виявлення інтересів, нахилів та здібностей учнів; формування їхнього практичного досвіду в різних сферах пізнавальної та професійної діяльності, орієнтованого на вибір профілю навчання в старшій школі; надання психолого-педагогічної допомоги під час набуття учнями знань про життєві, соціальні цінності, у тому числі, пов'язані з професійним становленням; розвиток широкого спектра пізнавальних та професійних інтересів, освітніх компетенцій, які забезпечать успішність у майбутній професійній діяльності.

Формами реалізації допрофільної підготовки є: активні та інтерактивні уроки (інтелектуально-творчі ігри, діалог, дискусія, екскурсія – залучення учнів до відвідування станцій технічної творчості, юних натуралістів тощо), практикуми, лабораторні роботи курси за вибором, лабораторні заняття, майстерні, творчі проекти, поглиблене вивчення окремих предметів на диференційованій основі, факультативи, предметні гуртки, секції, виставки, конкурси, наукові товариства учнів. Мала академія наук (МАН), науково-практичні конференції, предметні олімпіади, кабінети профорієнтації тощо. Це сприяє прискоренню самовизначення учня, розкриттю його природних здібностей, прояву ініціативи, розвитку творчості, орієнтації на певну сферу професійної діяльності.

Допрофільна підготовка учнів основної школи буде успішною за умови дотримання педагогами таких основних принципів:

- 1) особистісно-орієнтована спрямованість усіх складових підготовки;
- 2) варіативність і свобода вибору учнями курсів за вибором (завдяки цим принципам має відбутися самовизначення учнів, формування їхньої особистої відповідальності за зроблений вибір; учні повинні мати можливість відвідувати курси за вибором з різних профілів навчання);
- 3) поглиблення і розширення змісту освіти;
- 4) забезпечення умов для самореалізації і усвідомлення старшими підлітками своєї індивідуальності;
- 5) індивідуалізація навчально-виховного процесу (нечисленні групи, індивідуальні навчальні плани);
- 6) активність школярів (самовизначення щодо майбутнього профілю навчання відбуватиметься через конкретні проби евристичного характеру);

7) відкритість системи допрофільної підготовки (проведення атестації і комплектування профільних класів незалежними експертами).

На етапі допрофільної підготовки важливо створити умови для випробування учня в навчальній діяльності різних видів. Вона має здійснюватися на діагностичній основі і виявляти не лише професійні орієнтації учнів, схильності в різних галузях знань, а й формувати інтереси, потреби, самомотивоване самостійне навчання як усвідомлену навчальну діяльність. Ці форми мають широко використовуватися у старшій школі.

4.1. Профорієнтаційна гра «Професійний орієнтир» (5-8 клас)

Діхтярук Т.І.

Мета: вироблення у учнів свідомого ставлення до праці, професійне самовизначення в умовах свободи вибору сфери діяльності відповідно до своїх можливостей, здібностей та з урахуванням вимог ринку праці, збільшення словникового запасу учнів, інтелектуальний розвиток, розвиток зв'язного логічного мовлення, розвиток вміння слухати і розуміти оточуючих людей.

Обладнання: класна дошка, картки з предметами праці, картки відомих людей, ручки, листочки.

Хід гри

Проведення гри.

Підготовчий етап.

(перед грою учні повинні бути ознайомлені з правилами та пробним програванням. Клас довільно або вмотивовано ділиться на три, - чотири групи за допомогою розрахунку, карточок-кольорів чи іншим зручним методом).

I тур гри «Поясни, щоб я зрозумів». Обираються представники від команд, які отримують карточки з переліком предметів та понять, пов'язаних з професійною діяльністю людей. В карточці міститься 6 слів, які учень має пояснити своїй команді не називаючи їх чи їхніх частин. Час на пояснення та відгадування слів 2 хвилини, за часом слідує команда-супротивник. За кожне відгадане слово команда отримує 1 бал. Шкала записується на дошці.

Вчитель слідує за перебігом гри, дотриманням правил, без нагальної потреби до гри не вмішується.

Приклади карток

1. НОВИНА	1. ВЕРСТАТ	1. ГУЧНІСТЬ
2. ДИКТОР	2. ПИТАННЯ	2. РЕМІНЬ
3. ТІНЬ	3. ДОДАТОК	3. МУЗИКА
4. СІТКА	4. БОЛТ	4. ФОНТАН
5. ГУЧНІСТЬ	5. ДВИГУН	5. ВЗУТТЯ
6. НОТАТКИ	6. СКЛО	6. ПОДАТОК

1. ГРА	1. ПІДКОВА	1. ПЛАЗМА
2. ВУХО	2. СІДЛО	2. КРИСТАЛ
3. ОСЕЛЯ	3. КНЯЗЬ	3. АЛМАЗ
4. СУМКА	4. ГОЛ	4. ПОРОШОК
5. ЛІТЕРАТУРА	5. СТАТУС	5. ЇЖА
6. КОСМОС	6. СВОБОДА	6. САЛОН

1. ТОРПЕДА	1. МОЛОТОК	1. СПРИТНІСТЬ
2. ЗАЛІЗО	2. САКСОФОН	2. ХМАРА
3. ГУМКА	3. МОВА	3. МОЛЬ
4. ОЛОВО	4. КНОПКА	4. ПУСТЕЛЯ
5. НІГОТЬ	5. ШУРУП	5. ФІЗИКА
6. ПШЕНИЦЯ	6. БЕГЕМОТ	6. ІНТУЇЦІЯ
1. ЛЮК	1. ПОШУК	1. БАЖАННЯ
2. БЛОКНОТ	2. ТРОТУАР	2. ГОТЕЛЬ
3. ГРУДКА	3. СТАДІОН	3. ВАГОН
4. МІСЯЦЬ	4. СУШІ	4. ЛЕЛЕКА
5. ЦИТАТА	5. ОБМЕЖЕННЯ	5. ЖЕЗЛ
6. ШАЙБА	6. ДОШКА	6. ЛІТО
1. ФОТОГРАФІЯ	1. ПІДСТАВКА	1. ПАРФЮМ
2. ГАМАНЕЦЬ	2. ПОЧУТТЯ	2. СТІЛА
3. ЗУСТРІЧ	3. ОБМІН	3. РАДАР
4. МОДЕЛЬ	4. СКОВОРІДКА	4. ТИРЕ
5. ПЕКАР	5. МІСТО	5. СЕРТИФІКАТ
6. ВОВК	6. МАРКЕР	6. ХВІСТ
1. СКЛАД	1. ДЗЕРКАЛО	1. ВУЛИЦЯ
2. ІНСТРУМЕНТ	2. ПЕЙЗАЖ	2. ФУНКЦІЯ
3. ТУРИСТ	3. ЖЕЗЛ	3. СТОЛИЦЯ
4. ПРИЛАД	4. КАРТОН	4. ЖАР
5. ОЛІВЕЦЬ	5. ЕНЦИКЛОПЕДІЯ	5. ПЛАНЕТА
6. ТРАНСФОРМАТОР	6. СОЛІСТ	6. ПАПКА
1. М'ЯЧ	1. БАРСЕТКА	1. СИСТЕМА
2. ПІДВАЛ	2. МАЛИНА	2. САЛАТ
3. МАГАЗИН	3. КОЛЕСО	3. ПОМИЛКА
4. КЛАВІШІ	4. ПАРОЛЬ	4. СПРАВА
5. ЛІХТАРИК	5. КОРДОН	5. ПЛИТА
6. ЗОШИТ	6. ШАРИКОВА РУЧКА	6. ПОРІГ
1. ОГорожа	1. КОЛОНТИТУЛ	1. ДОПИТ
2. ВЕСЛО	2. ДОКУМЕНТ	2. ЯХТА
3. ПРОБНИК	3. СИЛІКОН	3. ТРАВА
4. КЛОН	4. ПЛОЩА	4. КЕКС
5. ЖАЛЮЗІ	5. ЛУЧНИК	5. КЛАВІШІ
6. ВОГНЕМЕТ	6. ІДЕЯ	6. ЗМІШУВАЧ

Картки можна з часом змінювати

Відповідає представник команди, який швидше зрозуміє слово. Якщо команда не знає слова, 30 секунд не може його вгадати, право для відповіді отримує команда-супротивник. Відгадане слово повинне точно збігатися зі словом на картці. Пояснюючий гравець допомагає тим, що відгадують знайти правильну форму слова. Якщо гравець, що пояснює, припускається помилки або називає частину слова, то слово не буде зараховане.

(після виступу всіх команд підраховуються бали)

II тур «Знаменитості». Вибираються нові представники від команд, які отримують картки з іменами відомих людей та персонажів. За 2 хвилини потрібно пояснити своїй команді, називаючи професії людей та персонажів, які вказані на картках, хто це. А команда повинна вгадати. Починає команда, яка в попередньому турі набрала більше балів.

Приклади карток

1. Чарлі Чаплін 2. Олег Блохін 3. Петро Порошенко 4. Микола Гоголь 5. Ріанна 6. Ліндсей Лохан	1. Руслана 2. Неллі Уварова 3. Майкл Джордан 4. Ештон Катчер 5. Карлсон 6. Роббі Уільямс	1. Мерлін Монро 2. Андрій Аршавін 3. Володимир Зеленський 4. Богдан Хмельницький 5. Брюс Уїлліс 6. Вінні Пух
1. Майкл Джексон 2. Мадонна 3. Гарік Харламов 4. Верка Сердючка 5. Роман Абрамович 6. Юлія Тимошенко	1. Анфіса Чехова 2. Тарас Шевченко 3. Ектор Хіменес 4. Оксана Марченко 5. Мерлін Менсон 6. Ніколя Саркозі	1. Скрудж Мак Дак 2. Вітас 3. Селін Діон 4. Сергій Ребров 5. Віталій Клічко 6. Олег Ляшко
1. Чіполіно 2. Анджеліна Джолі 3. Андрій Доманський 4. Надія Матвєєва 5. Віра Брежнєва 6. Арсеній Яценюк	1. Дженіфер Лопес 2. Ренат Ахметов 3. Костянтин Стогній 4. Оля Полякова 5. Емма Уотсон 6. Ольга Фреймут	1. Скубі Ду 2. Надія Мейхер 3. Олександр Пушкін 4. Олег Скрипка 5. Леді Гага 6. Тіна Кароль
1. Святослав Вакарчук 2. Міла Йовович 3. Пеле 4. Юрій Горбунов 5. Ольга Сумська 6. Альоша	1. Коко Шанель 2. Червона Шапочка 3. Влад Яма 4. Ірина Білик 5. Вячеслав Узелков 6. Х'ю Лорі	1. Джекі Чан 2. Катерина Осадча 3. Андрій Шевченко 4. Тімафі 5. Шрек 6. Слава Фролова
1. Шакіра 2. Леся Українка 3. Добрина Микитич 4. Девід Бекхем 5. Міхаель Шумахер 6. Брітні Спірс	1. Білл Гейтс 2. Бетмен 3. Ксенія Собчак 4. Потап 5. Богдан Ступка 6. Барак Обама	1. Кейт Мідлтон 2. Гарік Мартиросян 3. Жанна Д'Арк 4. Русалочка 5. Лоліта 6. Віталька
1. Яна Клочкова 2. Альберт Енштейн 3. Ліонель Мессі 4. Сергій Зверєв 5. Буратіно 6. Сергій Бубка	1. Савік Шустер 2. Орландо Блум 3. Дженіфер Аністон 4. Джастін Тімберлейк 5. Бейонсе 6. Надія Савченко	1. Михайло Грушевський 2. Спанч Боб 3. Іван Дорн 4. Періс Хілтон 5. Ніна Матвієнко 6. Шакіл О'Ніл

За кожен правильно відгадану знаменитість чи персонаж команда отримує 1 бал, який записується на шкалі на дошці. Якщо той, хто пояснює, називає ім'я чи не знає, як пояснити, то слово не зараховується. Якщо команда

не може вгадати знаменитість за 30 секунд, то право відповіді отримує команда-супротивник.

III тур гри «Покажи жестами» Гравець повинен показати жестами професію, загадану іншою командою. Гравець може показувати на частини тіла або показати слово частинами. Для 5-6 класів рекомендовано більш конкретні професії, такі як лікар, вчитель, продавець, будівельник, водій і т.д. А для 7-8 класів можна спробувати показати професії програміста, бухгалтера, менеджера, юриста і т.д. Якщо завдання складне і команда не може відгадати, то дозволяється поставити три питання від команди: «Якого кольору ця професія? Які засоби праці? Які умови праці?». Якщо після цього команда не має варіантів відповіді або вони не правильні, то право відповіді отримує команда-супротивник. Починає команда, яка має більше балів. Загадати можна 4 професії. Кожна відгадана професія приносить команді 2 бали.

IV тур гри «Намалюй професію». Попередньо обирається гравець, який буде пояснювати слова своїй команді. У цьому турі команда – супротивник загадує (попередньо пише на папері) 4 професії, які гравець без слів і жестів повинен намалювати на дошці. Учасники команди повинні якомога швидше відгадати професію. Кожна відгадана професія приносить команді 2 бали. Починає команда у якої найменше балів.

(У кінці підраховується кількість балів, набрана кожною командою і вчитель проговорює з учнями які труднощі виникали при виконанні завдань, який тур був найцікавішим а який найскладнішим і чому. Зазвичай гра проходить у швидкому позитивному темпі і дуже подобається учням).

Список використаних джерел

1. Васюк О. Організаційні етапи педагогічної орієнтації, форми та методи їх ефективного формування / О. Васюк // Вісник книжкової палати. – 2008. – № 6. – С. 25-26.
2. Вербинський В. Трудове виховання – шлях до формування особистості / В. Вербинський // Рідна школа. – 2008. – № 7-8. – С.7-8.
3. Гладкова В. М. Профорієнтація : навч. посіб. / В. М. Гладкова. – Львів : Новий світ, 2007. – 131 с.
4. Краща за професією. Інтелект гра «Поле чудес» // Позакласний час. – 2001. – № 31. – С. 17.
5. Народні промисли та ремесла : Вікторина // Все для вчителя. – 2000. – № 9. – С. 51.
6. Підготовка учнів до професійного навчання і праці (психолого-педагогічні основи) : навч.-метод, посіб. / Г. О. Балла, П. С. Перепелиці, В. В. Рибалки. – Київ : Наукова думка, 2000. – 139 с.

4.2. Профорієнтаційний захід «Професійне розмаїття» (5-7 клас)

Вальченко В.О.

Мета: розширити знання учнів про найпотрібніші професії, трудові дії та знаряддя праці; викликати почуття поваги до трудівників та прагнення сумлінно працювати; сприяти розвитку трудової активності і працьовитості школярів.

Обладнання: медіа-проектор, інтерактивна дошка, ПК, картки із завданням, ручка, аркуші паперу.

Хід заходу

I. Організаційний момент.

II. Основна частина.

III. Оголошення теми і мети.

Слайд №1

Вчитель.

Одним із найважливіших кроків у житті є вибір професії. Адже займатися тим, що тебе цікавить, приносить радість – одна з найважливіших умов відчуття життєвої повноцінності. Вибір навчального закладу, а згодом професії, значною мірою впливає на все наступне життя молоді людини. Тут не можна докладатися на випадковість, квалитися. Необхідне найсерйозніше ставлення до цієї проблеми. Не менш важлива обставина – людина повинна робити те, до чого має хист і здібності. Таку працю вона виконуватиме залюбки і найкраще. Це принесе користь людині і всьому суспільству. Звичайно, свої таланти і нахили можна успішно виявити, застосувати в багатьох професіях, а не тільки в одній, як часом помилково уявляють батьки та діти. Щоб дійти правильного рішення, треба бути добре проінформованими. І хоча в цьому плані школи, підприємства, державні та громадські організації проводять значну роботу, необхідно самим виявити ініціативу і шукати належну інформацію. Багато зла може принести прагнення батьків за всяку ціну «пробитися» до певної школи, до певної спеціальності, якщо дитина не виявляє до цього ані хисту, ані бажання. Багато людей й досі дуже обмежено уявляють собі коло професій, які можна здобути в різноманітних навчальних закладах. Якби суспільство виходило з таких уявлень, то ми б мали повно продавців, кухарів, перукарів, шоферів, юристів, співаків та акторів, а для решти професій, а їх переважна більшість, людей би не вистачило.

Отже, основним завданням і вчителів, і батьків є підготовка дітей до свідомого вибору майбутньої професії.

У нашій країні прийнято користуватися класифікацією професора Е.А. Клімова. Його класифікація ділить всі професії на 5 основних типів:

Слайд №2

1. **Людина-Природа.** Цей тип поєднує професії, представники яких мають справу з об'єктами, явищами й процесами живої й неживої природи

(ветеринар, агроном, гідролог, вівчар, механізатор, тракторист, садівник, біохімік, рибалка). Для них характерний загальний предмет праці – тварини й рослини, ґрунт і повітряне середовище – природа.

Слайд №3

2. **Людина-Техніка.** Це можуть бути пілоти, водії, матроси, електромонтери, слюсарі й т.д., що використовують технічні устрої.

Слайд №4

3. **Людина-Людина.** Отут для фахівця предметом праці є інша людина, а характерною рисою діяльності – необхідність впливу на інших людей. До такого типу професій ставляться вчитель, лікар, журналіст і продавець.

Слайд №5

4. **Людина-Знакова система.** Люди, що вибрали цей тип професійної діяльності, повинні вміти оперувати абстрактними поняттями, мати широкий кругозір. Це бухгалтери, учені, оператори ЕОМ, люди, що працюють у лабораторіях, наукових центрах.

Слайд №6

5. **Людина-Художній образ.** Людей цього типу відрізняє наявність живого образного мислення, художня фантазія, талант. Це дизайнери, малярі, модельєри, ювеліри, фотографи.

Слайд №7-8

Творче завдання «Дари професій».

Це завдання допоможе розкрити зв'язки між працею людей і ставленням до них.

Діти отримують картки з різними словами (це можуть бути предметні малюнки. Наприклад: Будинок, меблі, одяг, взуття, книга, пісня, танець, обручка, іграшка тощо). Кожен учень називає професії, завдяки яким люди можуть користуватися тими або іншими предметами, які зображені на картці. Наприклад: Молоко люди мають завдяки твариннику, ветеринару, доярці, продавцю тощо. Якщо хтось із дітей не може назвати декілька професій, то йому допомагають всі інші.

Слайд №9

Складання прислів'я.

Робота в парах (на парті картки зі словами)

- Мала, працює, а, й, бджола, та. (Бджола мала, а й та працює)
- Праця, безділля, маленька, краща, за, велике. (Маленька праця, краща за велике безділля).
- Труд, все, і, вміння, перетруть. (Вміння і труд все перетруть).
- Не хвались, трудись, силою, краще. (Силою не хвались, краще трудись).
- Праця, важка, їжа, то, як, твоя, твоя, буде, солодка. (Як праця твоя важка, то їжа твоя солодка буде).
- Годує, а, лінь, праця, марнує. (Праця годує, а лінь марнує).
- Діла, гуляй, зробив, сміло. (Зробив діло – гуляй сміло).
- Вернуть, руки, гори, роботящі. (Роботящі руки гори вернуть).

- Труда, без, нема, плода. (Без труда нема плода).
- Роботи, нема, без, охоти. (Без охоти нема роботи)
- Калачі, їсти, не сиди, на печі. (Хочеш їсти калачі, не сиди на печі).
- Роботи, не, відкладай, на, сьогоднішньої, завтра. (Сьогоднішньої роботи не відкладай на завтра).
- Нахилитися, щоб, води, з, криниці, треба, напитися. (Треба нахилитися, щоб з криниці води напитися).
- Конем, часу, згаяного, і, не, доженеш. (Згаяного часу і конем не доженеш).

Слайд №10-12

(розв'язування ребусів)

Слайд №13

Технологія «Асоціація» (в групах)

- Детектив – розслідування, злочин, книга;
- Бібліотекар – читання, книги, сторінки;
- Художник – олівець, малювання, фарби;
- Шофер – автомобіль, вантаж, колеса;
- Хлібороб – поле, пшениця, комбайн;
- Кондуктор – трамвай, білет, зупинка.

Слайд №14

Тест-жарт «Мої здібності»

Вчитель:

А тепер я хочу запропонувати вам самим визначити, до якої діяльності ви схильні. Для цього вам потрібно намалювати чоловічка з геометричних фігурок – трикутника, кола і квадрата. Головне завдання – щоб цих фігурок було не більше 10.

Порахуйте, скільки у вас вийшло трикутників, скільки кіл і квадратів, і запишіть це тризначним числом: кількість трикутників – сотні, кіл – десятки і квадратів – одиниці.

Зараз я зачитуватиму характеристики типів людей, а ви спробуйте знайти серед них свою. Для цього вам і знадобиться ваше тризначне число.

Отже:

1. Перший тип — «керівник».

Числа: 604, 613, 622, 631, 640, 703, 712, 721, 730, 802, 811, 820, 901, 910.

У вас є здібності до керівної діяльності. Ви добре орієнтуєтесь в тому, яка поведінка підходить до тієї чи іншої ситуації, добре розповідаєте, ваше мовлення вільне і розвинуте, ви не соромитесь говорити при великій аудиторії і навіть любите справляти враження своїми розповідями. Не відмовитеся кимось покерувати.

2. Правдивий керівник.

Числа: 505, 514, 523, 532, 541, 550.

Подібний до першого типу, однак такі люди більш схильні вагатися при прийнятті рішень, спиратися на власні вміння, а не на владу, крім того, вони правдиві й чесні.

3. Чуттєво-неспокійний.

Числа: 406, 415, 424, 433, 442, 451, 460.

Людям цього типу тісно в межах однієї професії, вони можуть змінити її на зовсім нову і несподівану, мати також хобі, які, по суті, часто стають другою професією. Фізично вони не витримують безладу і бруду, нерідко сваряться з іншими через це. Virізняються підвищеною вразливістю, схильні сумніватися в собі. Потребують м'якого підбадьорювання.

4. Учений.

Числа: 307, 316, 325, 334, 343, 352, 361, 370.

Легко відволікаються від реальності, будують повітряні замки, на всі випадки життя розробляють власні теорії. їм притаманна душевна рівновага, намагаються чітко продумувати свою поведінку.

5. Інтуїтивний.

Числа: 208, 217, 226, 235, 244, 253, 262, 271, 280.

Ці люди мають дуже чутливу нервову систему, вони легко виснажуються. Тому найбільше їм підходять такі професії, де можна переключатися з одного виду діяльності на інший. Надзвичайно сприйнятливі до всього нового, схильні відстоювати нові ідеї та теорії навіть не власні. Альтруїсти. Здібні до рукоділля і взагалі до ручної творчості. У них є свої норми моралі, вони погано реагують на обмеження свободи ззовні.

6. Винахідник, конструктор, художник.

Числа: 019, 028, 037, 046, 109, 118, 127, 136, 145.

У цього типу багата уява, гарне просторове бачення речей. Мають хороший потенціал для заняття різними видами технічної, художньої чи інтелектуальної творчості. Більше схильні заглиблюватися у себе, ніж активно спілкуватися. У них є власне уявлення про те, що таке добре а що погано, не люблять зовнішнього контролю емоційні. Часто перебувають під владою своїх оригінальних ідей.

7. Чутлива натура.

Числа: 055, 064, 073, 082, 091, 154, 163, 172 181, 190, 253, 262, 271, 280, 352, 361. 370, 451 460, 550.

Надзвичайно співчутливі. «Жорстокі» кадри з фільмів переживають дуже важко, це може надовго позбавити їх душевної рівноваги, як і неочікувані події реального життя. Є ризик настільки перейнятися проблемами інших людей, що вони можуть забути про самих себе, свої інтереси і здібності. Єдиний вихід із такої ситуації – щоб турбота про інших стала їхньою професією, наприклад, лікувати людей чи тварин, захищати ображених. Найкращий тип із погляду майбутнього батьківства.

8. Суворий начальник.

Числа: 109, 208, 307, 406, 505, 604, 703, 802, 901.

Співчуття їм майже невластиве. Не схильні ставитися з розумінням до тих, хто жаліється. Люблять тиснути на інших. Однак якщо вони зайняті улюбленою справою, то здатні надихнути й інших, а коли потрібно – то й

примусити їх робити те, що слід. Деколи бувають черствими, однак це виникає тоді, коли вони змушені замикатись у собі та своїх проблемах.

Ну от, ви тепер знаєте про себе трохи більше.

III. Підсумок.

Вчитель: кожна із заявлених професій цікава і захоплююча, але треба завжди враховувати, що будь-яка професія має свої плюси і мінуси. Водій далекобійник буває у різних містах, виїжджає за кордон, але йому мало часу вдається проводити разом із сім'єю. Співак постійно перебуває у центрі уваги, але має дуже напружений графік роботи.

Отже, при виборі професії важливо враховувати багато факторів: власні здібності, потреби ринку праці, вимоги спеціальності і, звичайно ж, своє здоров'я. А на останок я хочу сказати вам, друзі: неважливо, яку професію ви оберете дорослими, – усі професії потрібні. Головне, щоб вам подобалось бути корисними людям, радувати їх своєю роботою і щоб ви творили тільки добро.

Презентацію розміщено на диску ООЗО БНВО 2016

Список використаних джерел

1. Волобуєва Т. Б. Розвиток творчої компетентності школярів : методичний матеріал / Т. Б. Волобуєва. – Харків : Видавнича група «Основа», 2005. – 112 с.
2. Єрмаков І. Г. Життєтворчі компетенції особистості : практ.-зорієнт. посіб. / І. Г. Єрмаков, Д. О. Пузіков. – Донецьк : Каштан, 2007. – 242 с.
3. Ігротека : практика організації допрофесійного освітнього простору : збірник рольових ігор / ред. кол. Ю. І. Соловйов, О. І. Чернишов та ін. – Донецьк : Витоки, 2010. – 226 с.
4. Степанова О. М. Основи психології і педагогіки / О. М. Степанова, М. М. Фіцула. – Київ : Академія, 2003. – С. 416-421.
5. Туріщева Л. В. Практикум «Різноманіття світу професій» / Л. В. Туріщева // Класному керівникові. – 2009. – № 3. – С. 27-28.
6. Фіцула М. М. Педагогіка / М. М. Фіцула. – Київ : Академія, 2002. – С. 274-284.

4.3. Профорієнтаційний захід «Світ професій» (5-7 клас)

Кисіль С.В.

Мета заходу: Слайд №1

розширити знання дітей про світ професій, ознайомити з типами професій, термінами «професія», «спеціальність»;

розвивати професійні інтереси, логічне мислення, вміння аналізувати, допитливість;

виховувати у дітей повагу до людей праці, бажання вчитися, працювати у колективі.

Обладнання: смайлики, ПК, медіа проектор

Хід заходу

Вчитель:

Добрий день! Сьогодні заняття розпочнемо із притчі.

Голодний ослик опинився на однаковій відстані від двох однакових оберемків сіна. Один ліворуч, другий праворуч, обидва однаково гарні і на однаковій відстані. Ослик ніяк не міг визначитися, до якого оберемка підійти, і так і здох від голоду. Отже, щоб зробити правильний вибір, потрібно діяти. І основна проблема – Ким бути? Дуже важко відразу зробити вибір на все життя. Але у ваші роки ще не обов'язково його робити, а ось замислитися необхідно.

Вчитель:

Процес професіонального самовизначення триває на протязі всієї трудової діяльності людини. Але на початку – навчання. Це перша сходинка, перший крок до вибору професії.

Вчитель:

Діти, як ви думаєте, скільки існує професій у світі?

(Діти відповідають)

Вчитель:

В світі існує більш 40 тис. професій і спеціальностей! Як зорієнтуватися в їх такій кількості? Як вибрати серед них ту, з якої розпочнеться ваш трудовий шлях, а може і залишиться на все життя? Вибір професії має бути свідомим і самостійним.

Для цього слід скористатися системою розділення професій за предметом праці, розробленою академіком Є.Клімовим. Він поділив професії на п'ять типів:

Слайд №2

Учень 1:

I тип: «людина-природа». Головним предметом праці є рослини, тварини або мікроорганізми.

Слайд №3

Учень 2:

II тип: «людина-техніка». Головним предметом праці є технічна система, матеріали, об'єкти.

Слайд №4

Учень 3:

III тип: «людина-людина». Головним предметом праці є люди, групи, колективи, об'єднання людей.

Слайд №5

Учень 4:

IV тип: «людина-знакова система». Головним предметом праці є умовні знаки, цифри, коди, натуральні та штучні мови.

Слайд №6

Учень 5:

У тип: «людина-художній образ». Головним предметом праці стають художні образи, умови їх побудови.

Вчитель:

А зараз давайте поговоримо про світ професій. Якщо подивитися на наш навчальний заклад, то звичайно, список професій, які необхідні для організації навчально-виховного процесу не обмежується трьома.

Давайте подумаємо, представники яких професій працюють у нашому навчальному закладі?

(Учні називають професії людей, які працюють у нашому закладі, вчитель веде бесіду, спираючись на відповіді учнів. Якщо немає необхідних відповідей задає запитання-підказки, наприклад: - Хто видає підручники?)

Слайд №7

Вчитель:

Давайте розглянемо малюнки. Які на них ви бачите професії і спеціальності? *(Відповіді учнів)*

Вчитель:

Послухайте правильну відповідь. Ми бачимо професії лікаря, електрозварювальника, програміста або оператора комп'ютерного набору, вчителя.

Вчитель:

Професія – це вид трудової діяльності, яка потребує певні знання, вміння, навички, які здобуті у результаті спеціальній підготовки (навчання, практика), досвіду роботи.

Наприклад: *вчитель, інженер, слюсар, лікар.*

Дуже часто виникає потреба у визначенні конкретної роботи, яку виконує людина, тобто в спеціалізації.

Слайд №8

Вчитель:

Зверніть увагу на наступну ілюстрацію!

На ній спеціальності, але це все люди однієї професії.

Вчитель:

Спеціальність – це конкретна область професійної діяльності

Наприклад:

- інженер – інженер – електронник, інженер-конструктор
- слюсар – слюсар-сантехнік, автослюсар
- лікар - невролог, хірург, травматолог

Слайд №9

Вчитель:

Зараз давайте пограємо у *гру «Професія-спеціальність»*

(Учні діляться на дві команди)

Вчитель:

Вітаємо команду «Кмітливічки»

Капітан команди:

Ми кмітливчиків команда
В нас активна пропаганда.
Часу марно ми не гаєм
В світ професій поринаєм

Вчитель:

Вітаємо команду «Розумники»

Капітан команди:

Ми розумників команда,
Ми попереду завжди!
На цю гру взяли з собою
Розум, вдачу назавжди!

Вчитель:

Правила гри:

Ви матимете змогу показати свої: знання, уміння, навички, ерудицію, кмітливість. Першою відповідає команда, яка першою підняла руку.

За правильну відповідь команда отримує смайлик.

Слайд №10

Вчитель:

Перший тур. Типи професій

Назвіть тип професій до яких відносяться приклади професій

Слайд №11

1. Вчитель, лікар, офіціант, тренер, перекладач (людина-людина)

Слайд №12

2. Реставратор, скульптор, дизайнер, актор, журналіст (людина-художній образ)

Слайд №13

3. Агроном, садівник, бджоляр, зоотехнік, геолог (людина-природа)

Слайд №14

4. Токар, електрик, металург, ткач, водій (людина-техніка)

Слайд №15

5. Телеграфіст, історик, філософ, бухгалтер, кресляр (людина-знакова система)

Слайд №16

Вчитель:

Другий тур. Професії навколо нас. Відгадай професію.

Слайд №17

1. Працівник бібліотеки, який знає основи бібліотечної справи, бібліографії; основні бібліотечні технологічні процеси; форми і методи індивідуальної та масової роботи з читачами (*Бібліотекар*)

Слайд №18

2. Людина, яка відповідає за виховання, за здоров'я й фізичний розвиток своїх вихованців, провадить з ними ідейно-політичну і культурно-масову роботу (*Вихователь*)

Слайд №19

3. Особа, чиїм заняттям є стрижка волосся будь-якого типу, створення зачісок та бриття чи підстригання борід чоловіків (*Перукар*)

Слайд №20

4. Людина готує супи, другі страви, іншу їжу, знає, як правильно зберігати продукти, готує різні страви за рецептами і вміє оформляти готові страви (*Кухар*)

Слайд №21

5. Особа, яка надає послуги з нарощування нігтів, накладання нігтів, художнього розпису, декоративного оформлення нігтів на пальцях рук (*Манікюрниця*)

Слайд №22

2. Особа, яка керує транспортним засобом (*Водій*)

Слайд №23

3. Постановник танців (у тому числі і танцювальних композицій фігуристів та майстрів художньої гімнастики) та балетних спектаклів (*Хореограф*)

Слайд №24

2. Службовець, що відає листуванням установи, організації або окремої особи (*Секретар*)

Слайд №25

9. Фахівець, який оцінює, діагностує і вивчає поведінку і розумові процеси (*Психолог*)

Слайд №26

10. Керівник операційних робітників, контролер законності і правильності здійснення операцій у банку (*Бухгальтер*)

Слайд №27

Третій тур. Професія-спеціальність.

За поданою групою слів визначте спеціальність професії вчитель

Слайд №28

Вчитель:

1. Терези, термометр, сила, швидкість, тиск (*Вчитель фізики*)

Слайд №29

2. Іменник, література, пунктуація, суфікс, оповідання (*Вчитель української мови та літератури*)

Слайд №30

3. М'яч, сітка, біг, змагання, стадіон (*Вчитель фізкультури*)

Слайд №31

4. Фарба, пензлик, альбом, олівець, палітра (*Вчитель малювання*)

Слайд №32

5. Лінійка, цифра, циркуль, калькулятор, зошит у клітинку (*Вчитель математики*)

Слайд №33

6. Рубанок, швейна машинка, молоток, голка, ножиці (*Вчитель трудового навчання*)

Слайд №34

7. Комп'ютер, принтер, дошка, флешка, інтернет (*Вчитель інформатики*)

Слайд №35

8. Ноти, баян, пісня, скрипічний ключ, композитор (*Вчитель музики*)

Слайд №36

Молодці! Підбиваємо підсумки, рахуємо смайлики. Вітаємо команду

Підсумок заняття

Вчитель:

Сподіваємося, ця гра була для вас корисною і цікавою. Але життя – це не гра. Можливо, що якась із названих сьогодні професій стане вашим вибором. Мені хотілося б, щоб він був вдалим.

Вчитель:

Кажуть, що вибір професії – це друге народження людини. Від того, наскільки вірно Ви оберете свій шлях, залежить, яке місце в суспільстві Ви будете займати. Щастя вам!

Ось уже б'є Годинник Часу,
Час настав прощатися.
Дуже прошу, дорогенькі,
У своїх малих серденьках
Залишити назавжди
Хоч краплину дивини.
До побачення! До нових зустрічей

Презентацію розміщено на диску ООЗО БНВО 2016

Список використаних джерел

1. Науково-методичні засади діяльності психологічної служби : навч.-метод. посіб. у 2 т. / за ред. В. Г. Панка, І. І. Цушка. – Київ : Ніка-Центр, 2005. – Т. 2. – 284 с.
2. Некрасова Л. Вибір професії: як діяти, щоб не помилитися / Л. Некрасова, М. Стрільник. – Київ : Шкільний світ, 2011. – 128 с.
3. Нісімчук А. С. Сучасні педагогічні технології : навч. посіб. / А. С. Нісімчук, О. С. Падалка, О.Т. Шпак. – Київ : Просвіта, 2000. – 368 с.
4. Організація та зміст психологічного супроводу допрофільного і профільного навчання // Вісник психологічної служби Київщини : спецвипуск. – Біла Церква : КОПОПК, 2009. – 241 с.
5. Спілкуємось та діємо : навч.-метод. посіб. / С. Ф. Константинов, Я. М. Квітка, Ж. В. Савич, Н. О. Лешук. – Київ : Наш час, 2007. – 224 с.

4.4. Профорієнтаційне заняття «Моя майбутня професія» (5-9 клас)

Ступенко О.В.

Мета: привернути увагу до проблеми усвідомленого вибору професії з урахуванням потреб; розширювати в учнів знання про світ професій;

розвивати здібності співвідносити зовнішні характеристики людей з їх професіями; факторами, які впливають на вибір професії, сприяти розвитку у школярів ціннісних уявлень і орієнтацій, що відображають специфічні навички та вміння, створення умов для практичної проби сил в наміченій моделі досягнення своєї мети.

Хід заняття

1. Організаційний момент.

Учитель.

Один мудрець сказав: «Щастя – це коли хочеться йти на роботу, а ввечері йти додому». Просто, правда? Але тільки на перший погляд. Ви напевно зустрічали людей, яким вранці не хочеться йти на роботу. І далеко не завжди це ледарі і нероби. Вони чесно роблять те, що від них вимагається. Але це для них Понеділок – найважчий день. Це вони радіють навіть хвороби: можна побути вдома і не ходити на роботу. Це вони ні-ні, та й скажуть, зітхнувши: «Ех, скоріше б на пенсію».

Ви вибираєте професію на все життя, і щоб потім багато років щоранку хотілося йти на роботу, вже зараз потрібно ...

Продовжіть фразу і запишіть на листочку.

2. Ігрова розминка.

«САМА-САМА». Дайте відповіді на питання з елементами гумору.

Назвіть професії:

Найзеленіша (садівник, лісник, квітникар-декоратор ...)

Найсолодша (кондитер, продавець в кондитерському відділі ...)

Сама грошова (банкір, професійні тенісисти, боксери, модель ...)

Сама волохата (перукар ..)

Сама дитяча (вихователь, педіатр, учитель ...)

Сама непристойна (венеролог, асенізатор ...)

Найсмішніша (клоун, пародист ...)

Сама товариська (журналіст, екскурсовод, тренер, вчитель, масовик-вистівник)

Найсерйозніша (сапер, хірург, розвідник, міліціонер, політик, психолог)

3. Ігрова вправа «Професія на букву».

Мета. Розширення в учасників знань про світ професійної праці або актуалізація вже наявних знань про професії.

Основні етапи (Вправа проводиться в колі).

Інструкція. Зараз буде названа якась буква. Ваше завдання - показати, що ви знаєте багато професій, що починаються на цю букву, тобто показати, наскільки ми знаємо світ професій. Кожен по колу буде називати по одній професії на дану букву.

Психолог. Вибір професії. Яким величезним сенсом наповнене, здавалося б, звичне словосполучення, скільки в ньому приховано емоцій, тривог, очікувань. Адже це не просто вдало або невдало прийняте рішення, а часто склалося або розбиті долі. Активна, творче життя або пасивне існування, нарешті, це одне з найважливіших доданків і умова людського щастя. Ким бути? Це питання задавав, задає і буде задавати буквально кожен учень без винятку. Хто я? Чим я відрізняюся від інших людей? Ким мені бути в професійному плані?

4. Вправа «Автопортрет».

Мета вправи – підвищити в учнів здатність співвідносити зовнішні характеристики людей з їх професією.

Завдання. Кожен повинен намалювати на листку самого себе (зробити автопортрет). Малюнок повинен займати весь лист, зображати потрібно тільки обличчя. Бажано намалювати свій портрет швидко, як би на одному диханні. Підписувати не потрібно.

Психолог перемішує листки і каже нове завдання. «Подивіться на зображення, постарайтесь зрозуміти, що це за людина, на що він здатний і із зворотного боку листка напишіть професію, яка підходить на ваш погляд. Потім листок передай сусідові, який теж пише професію. І так поки листки з портретами пройдуть все коло».

Ведучий збирає портрети, перемішує їх і починає підведення підсумків.

5. Вправа «Вибір професії».

Учитель. Хлопці, як ви думаєте, що впливає на вибір професії?

Практика показує, що на вибір професії впливає багато факторів, а які ми з вами зараз спробуємо визначити.

6. Гра «План дій».

Мета. Створення поетапної моделі досягнення своєї мети.

Кожен учень отримує аркуш паперу із зображенням сходів.

Учитель пропонує скласти план дій, тобто модель досягнення мети своєї мрії, а саме отримати бажану професію. Дії запишіть у бланку.

В кінці роботи йде обговорення.

Підведення підсумку заняття.

Закінчите пропозицію. «Моє майбутнє залежить ...».

Список використаних джерел

1. Анненков В. Визначення ціннісної орієнтації учнівської молоді при виборі професії / В. Анненков // Професійно-технічна освіта. – 2002. – №1. – С.38-39.

3. Балл Г. Психолого-педагогічні засади професійної орієнтації школярів / Г. Балл // Психолог. – 2004. – №8. – С.2-11.

4. Варнавських К.М. Проблеми професійного самовизначення молоді на сучасному етапі ринкових перетворень / К. М. Варнавських // Педагогіка і психологія. – 2002. – №4. – С.109-115.

5. Добровольська Л.П. Здібності як один з головних критеріїв професійного відбору / Л.П.Добровольська, С.В.Яремчук // Педагогіка і психологія. – 2001. – №2. – С.73-78.

6. Жемера Н. Вибір професії: престиж чи усвідомленість? / Н. Жемера // Директор школи (Шкільний світ). – 2001. – №44. – С.10-11; №45. – С.10-11.

4.5. Година психолога «У вирі професій» (5-6 клас)

Мельник Н.А.

Мета: актуалізація опорних знань щодо типів професій та підвищення пізнавального інтересу до світу професій, акцентуація уваги на предметах праці людей різних професій.

Обладнання: бланки оціночних аркушів для журі, торбинка з аркушиками чорного та білого кольорів, папір, фломастери, ножиці для учасників, ромашка з типами професій, чорна скринька із написами чи зображеннями професій, картинки «втрачених» предметів.

Хід заняття

Учні об'єднуються у 2 команди – не більше 5-7 осіб, витягнувши з торбинки ведучого папірець відповідного кольору (чорний-білий); решта учнів можуть бути глядачами-вболівальниками. Далі дітям представляють членів журі (2-3 особи) та пояснюються умови та етапи проведення КВК.

Конкурс 1 «Візитка».

Психолог. Друзі, ви щойно об'єдналися у команди і ми можемо починати наш КВК, але щоб стати справжньою командою, вам не вистачає атрибутів: назви, девізу, емблеми та капітана. Отже, займайте місця за столами, де є все необхідне для успішного виконання завдання, а також не забувайте про тему нашого КВК: «У вирі професій»!

Поки команди обирають капітана, вигадують назву, девіз, виготовляють емблему, психолог працює з глядачами, пропонуючи їм вправу «Привітання».

«Привітання»: кожен з учнів вітається з друзями та журі, називаючи своє ім'я, а також професію, назва якої починається на першу літеру імені. Першим вітається ведучий: «Рада бачити всіх вас, моє ім'я Наталія, отже, професія на «Н» – нотаріус». Умова гри – не повторювати названі професії, якщо учень не знає, інші підказують. «Привітання» можна проводити доти, поки в учнів не вичерпається запас названих професій.

Далі команди презентують свої візитки. Журі оцінює: по 2 бали за назву, девіз та емблему – максимум 6 балів за конкурс.

Конкурс 2. Розминка – гра «Ромашка»

Психолог пропонує командам ромашку з 5 пелюсток, зі зворотнього боку яких записано 5 типів професій: людина – природа, людина – техніка, людина – людина, людина – знакова система, людина – художній образ. Кожна з команд по черзі відриває пелюстку. П'ята пелюстка, що залишиться – для вболівальників. Завдання учнів – пояснити, що є об'єктом праці обраного типу професій, а також записати й потім назвати якомога більше професій даного типу. Журі оцінює команди: по 2 бали за пояснення та по 1 балу за 1 правильно названу професію. Поки команди записують професії, глядачі розповідають про об'єкт праці типу професій, що залишився, та в режимі мозкової атаки називають професії цього типу.

Конкурс 3. Гра «Пантоміма» - конкурс капітанів.

Капітани команд з «Чорної скриньки» витягають аркушки із зображенням або записом професії, яку потім невербально презентують команді. Завдання команд – відгадати професію. У 2 бали оцінюється робота капітана, в 1 бал – правильна відповідь команди.

Професії: будівельник, садівник, ветеринар, перукар, офіціант, няня.

Конкурс 4. «Психологічний портрет»

Кожній з команд пропонується по 1 професії (спортсмен, артист). Їх завдання – скласти психологічний портрет людини, яка працює за цим фахом (врахувати риси характеру та вміння, які ця людина повинна мати). Можна писати, малювати, складати схеми. Оцінюється робота максимально 5 балами.

«Хто загубив?» Поки команди працюють, глядачам пропонується відгадати, кому можуть належати речі: лійка, мікрофон, жезл, свисток, каска з ліхтарем, бранспойт, указка, ножиці, крейда, голка, мікроскоп, кельма, дріль, пістолет, мольберт, декоративна косметика, ключ і гайка, тонометр, стетоскоп, фотоапарат тощо. Важливо врахувати, що деякі предмети можуть належати представникам різних професій: крейдою користується учитель і кравчиня, ножицями – перукар і кравець, мікрофоном – артист, журналіст, диктор радіо, телебачення тощо.

Конкурс 5. «Най – най»

Ведучий називає характеристики, а команди по черзі називають професії, що їм відповідають:

- Найзеленіша професія – це...(садівник, лісничий, квіткар, декоратор квітів тощо).
- Найсолодша професія – це...(пекар, кондитер тощо).
- Найволохатіша професія – це...(ветеринар, дресирувальник тощо).
- Найсмішніша професія – це...(клоун, гуморист тощо).
- Найгрошовитіша професія – це...(банк'єр, бізнесмен тощо).
- Найдитячіша професія – це...(вчитель, вихователь, няня, гувернантка, педіатр тощо).
- Найвища професія – це...(льотчик, космонавт, електромонтер, будівельник, кранівник тощо).

➤ Найбалакучіша професія – це...(журналіст, телеведучий, актор, диктор тощо).

Журі оцінює кожне із завдань, що випадають команді, у 2 бали. Максимальна кількість балів за конкурс – 8 балів.

«Професія для казкового героя». Поки журі сумує бали за конкурси і визначає команду-переможця, а також найактивніших глядачів, усім пропонується підібрати професії на майбутнє казковим героям, мотивуючи вибір: Попелюшка (прибиральниця, садівник, модельєр одягу, кухар), Колобок (мандрівник-дослідник, співак), Мальвіна (учителька), дід із казки «Ріпка» (агроном), Наф-Наф (будівельник), гидке каченя (фотомодель), дід із казки «Коза-дереза»(дресирувальник).

Підсумок:

Команда-переможець отримує головний приз, команда-учасник та найактивніші глядачі – заохочувальні призи.

Список використаних джерел

1. Веленко А. Профорієнтація у початковій школі. Авторська розробка ігрових занять / А. Веленко // Психолог. – 2013 – №11 – 12. – С.101.
2. Загребельний С. Профорієнтація старшокласників на виробничі спеціальності / С. Загребельний // Рідна школа. – 2003. – №4. – С.52-54.
3. Кравецький В. Особливості вибору професії школярами в умовах ринку праці / В. Кравецький // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2003. – №3. – С.23-26.
4. Матвеев О. Технологія професійного самовизначення / О. Матвеев, Н. Жемера // Директор школи (Шкільний світ). – 2003. – №43. – С.11-12; №44. – С.14; №45. – С.11-13.
5. Мачуський В.В. Сучасні проблеми професійного самовизначення учнівської молоді / В. В. Мачуський // Позашкільний вісник. – 2005. – №5 (9). – С.1-2.

4.6. Профорієнтаційна гра «Світ професій» (6-7 клас)

Журбас С.О.

Мета: розширити і закріпити знання учнів про різноманітні професії; орієнтувати учнів на свідомий вибір майбутньої професії.

Обладнання: плакат з зображенням кола поділене на сектори, кожний сектор відповідає певній професії; колесо зі стрілкою.

Правила гри.

Коло поділене на сектори, які відповідають певним професіям. За кожним сектором закріплена команда. У кожному секторі по 7 питань. Кожна команда по черзі повертає колесо і відповідає на питання. Питання з сектора команди – 2

бала, з сектора суперника – 1 бал. Перемагає команда з більшою кількістю балів.

Сектори:

Кухар.

1. Професія людини, яка займається приготуванням їжі. *(кухар)*
2. Самі ми не їмо, а людей годуємо. *(ложка)*
3. Наука про харчування? *(кулінарія)*
4. Що таке фритюр? *(суміш жирів)*
5. Важлива складова частина культури будь-якого народу *(їжа)*
6. Ні молоко, ні м'ясо, ні сметана, а смакуємо зрання *(чай)*
7. Били, колотили, на стіл положили *(масло)*

Лікар.

1. Хто лікує зуби? *(стоматолог)*
2. Чим протирають місце для ін'єкції *(спиртовим розчином)*
3. Прилад для вимірювання тиску? *(тонометр)*
4. Чим роблять надрізи та розрізи при операціях? *(скальпель)*
5. Лікар, який лікує проблеми шкіри *(дерматолог)*
6. Прилад за допомогою якого прослуховують частоту дихання та серцебиття *(фанінгоскоп)*
7. Прилад для вимірювання температури тіла *(термометр)*

Швея.

1. Зміна викрійки відповідно до нової моделі *(моделювання)*
2. Куди вставляється голка швейної машини *(у голкотримач)*
3. До якого типу машини належить швейна машина *(технологічного)*
4. Коли вперше з'явилась швейна машина? *(1755 р.)*
5. У швейній машині тканину притискає? *(лапка)*
6. Пристосування для полегшення ручного шиття, призначене для захисту пальців від проколів голки *(наперсток)*
7. Яке волокно має найвищу температуру експлуатації? *(льон)*

Пожежник

1. Ручний пристрій для гасіння пожежі? *(вогнегасник)*
2. Що не можна гасити водою *(електрику, бензин, гас)*
3. Номер для виклику пожежної машини *(101)*
4. Які існують види вогнегасників? *(пінні, вуглекислотні, порошкові)*
5. Пристрій для подачі води? *(шланг)*
6. Людина, яка займається боротьбою з вогнем та рятуванням людей на пожежі *(пожежник, рятувальник)*
7. Яка діжка представляє більшу небезпеку: наповнена бензином чи порожня після нього? *(порожня, в ній може створитися вибухонебезпечна концентрація парів бензину з повітрям)*

Кожна команда готує свою музичну паузу до закріпленої професії.

Список використаних джерел

1. Вірпа Ж. П. Професійна ідентифікація : побудова і валідність тесту кольорових відношень для діагностики усвідомлення професійного образу / Ж. П. Вірпа // Практ. психологія та соціальна робота. – 2003. – № 5. – С. 21-24.
2. Довідник професій / Упорядники Д.О.Закалов, Н.В.Жемера, М.П.Тименко. – Київ : Українська книга, 1999. – 321 с.
3. Дружиніна М. Активізуючі методи у профорієнтаційній роботі / М. Дружиніна // Психолог. – 2003. – № 18. – С. 15-16.
4. Жемера Н. Вибір професії : престиж чи усвідомленість? / Н. Жемера // Директор школи. – 2001. – № 44. – С. 10-11.
5. Матвєєв А. Професійне самовизначення особистості? / А. Матвєєв, Н. Жемера // Директор школи. – 1999. – № 45. – С. 10.

4.7. Профорієнтаційна подорож «Відкриваємо таємниці Всесвіту» (6-7 клас)

Кухтій Л.Л.

Мета: ознайомити учнів з історією святкування Всесвітнього дня авіації і космонавтики, формувати пізнавальний інтерес дітей до професій космонавта, пілота, фізика-науковця, інженера, астронома, планетолога, познайомити з історією їх виникнення та розвитку;

розвивати творчі здібності, мислення, розширити знання учнів про освоєння людьми космосу, фізичні основи польоту,

прививати цікавість до пізнання космічних просторів

Обладнання: виставка тематичних плакатів, малюнки учнів, портрети Ю. Гагаріна, Л. Каденюка, презентація, ракети в техніці оригамі.

Структура заходу

Вступ (космічні професії)

1. Старт! Представлення екіпажів.

2. Космічна розминка

3. Тур 1. Зоряний кросворд.

4. Тур 2. Літаючі машини.

Гра із вболівальниками (№1)

5. Тур 3. Астрономічні задачі.

Гра із вболівальниками (№2)

6. Тур 4. Експурсія до центру галактики.

Гра із вболівальниками (№3)

7. Тур 5. Зоряні війни – бій капітанів (в 3 етапи)

Підведення підсумків, нагородження переможців.

Вступ (космічні професії)

Учитель. 12 квітня все людство відзначає Всесвітній день авіації та космонавтики. Це свято з'явилося на честь першого польоту у космос людини і тим самим воно підкреслює нестримну жагу людського роду до пізнання нових знань. Ера польотів людини спочатку на літаку, а потім і у космічному кораблі відкрила для людства принципово нові можливості у подоланні відстані та швидкості руху. У цей знаменний день варто пам'ятати, що можливості нашого пізнання не обмежені, і за наявності наполегливої праці та терпіння ми можемо здолати будь-які перешкоди.

Виступ учнів

Небо зорями рясніє, таємниче і глибоке,
Всесвіт нам бентежить мрії, спонукаючи до дії.
Оksamитова безодня так притягує до себе!
Пригадаємо сьогодні тих, кому скорилось небо.
Романтичних, геніальних винахідників сміливих,
Завдяки яким реально в кожній хаті маєм диво.
Про супутники космічні ми говоримо буденно.
Допомогою їх звично користуємось щоденно.
Інтернет, зв'язок мобільний, телебачення, прогноз,
Спілкування з світом вільне – змінює життя всерйоз!
Пригадаймо відчайдуха, хлопця першого з Землі,
Всміхнено епоху рухав на космічному кораблі.
Щира шана тим землянам, що на Місяці колись,
Прапори Землі на славу встановити спромоглись!
З космосу – Земля блакитна, І кордони непомітні –
Ніби спільно всі живуть... Мабуть так колись і буде,
Бо як в космос вийшли люди, й на Землі лад наведуть!

КОСМІЧНІ ПРОФЕСІЇ

Із 40 000 професій чи не найважчою є професія космонавта. Вимоги до космонавтів дуже високі: міцне здоров'я, бажання займатися новою й небезпечною справою, бути творчою та освіченою людиною.

Є й інші космічні професії: астрофізик, космолог, планетолог. Астрофізики вивчають рух небесних тіл, космологи намагаються пояснити походження Всесвіту, а планетологи вивчають різні планети.

Космічними вважаються також професії інженера й техника, які розробляють нові космічні апарати.

Космонавт (від грец. κόσμος – Всесвіт та грец. ναυτης – мореплавець) або **Астронавт** (від грец. αστρον – зоря та грец. ναυτης – мореплавець), також **Тайконавт** (від кит. 太空人 про китайських космонавтів) – **спеціально підготована людина, що здійснює політ у космічному просторі.**

В Україні та інших країнах для позначення вітчизняних підкорювачів космосу вживається термін «космонавт». Термін «астронавт» вживають у США та деяких інших країнах.

С Т А Р Т !!! Представлення екіпажів

- назва екіпажу;
- емблема, девіз;
- коротке представлення.

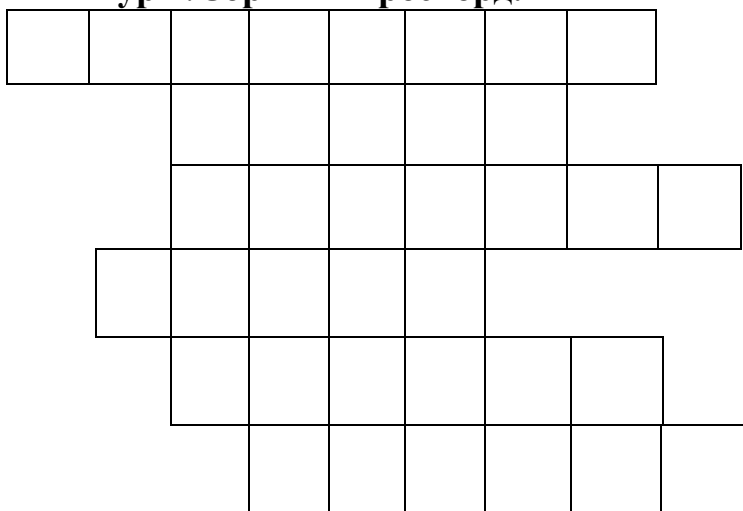
За конкурс: 1-3 бали

Космічна розминка

1. Хто перша жінка - космонавт? (*Валентина Терешкова*)
2. Назвіть першого космонавта незалежної України? (*Леонід Каденюк*)
3. Який ювілей відзначатиме людство 12 квітня 2016 р? (*55 років від часу першого польоту людини в космос*)
4. Назвіть людину, яка першою ступила на Місяць? (*Нейл Армстронг*)
5. Назвіть першу живу істоту, яка побувала в космосі (*собака Лайка, 1957р.*)

За конкурс: 1 – 5 балів

Тур 1. Зоряний кросворд.

1. Найменша планета Сонячної системи (*Меркурій*)
2. Найбільша зірка Сонячної системи (*Сонце*)
3. «Дім» для всіх планет, зірок та галактик (*Всесвіт*)
4. Єдина планета Сонячної системи, на якій є життя (*Земля*)
5. Вогненна куля з довгим хвостом (*Комета*)
6. Яка планета схожа на капелюх? (*Сатурн*)

Ключове слово – 1 бал, хто найшвидше – +1 бал

За конкурс: 0-8 балів

Тур 2. Літаючі машини

1. За допомогою чого кожна людина, і навіть дитина, можуть літати? *(за допомогою фантазії або уві сні)*
 2. Назвіть імена знаменитого давньогрецького майстра і його сина, яким вдалося злетіти за допомогою саморобних крил *(Дедал та Ікар)*
 3. В 1783 році у Франції майстри брати Монгольф'є збудували повітряний пристрій, за допомогою якого люди могли підніматися в повітря і навіть мандрувати. Що це за пристрій? *(повітряна куля, аеростат)*
 4. У 1852 році француз А. Жиффар приладнав на аеростат парову машину та гвинт. Форма повітряної кулі стала подовженою. Вкажіть наукову назву цього «летючого пароплава» *(дирижабль)*
 5. Назвіть якнайбільше казкових героїв, які вміли літати або могли це робити за допомогою фантастичних апаратів чи істот *(баба Яга, Змій Горинич, Карлсон, Пітер Пен, Дюймовочка і Принц Ельфів, Алладін, Джин, Хоттабич, із казки про «Летючий корабель», маленький Мук, барон Мюнхаузен, 11 братів із казки «Дикі лебеді», Івасик-Телесик)*
 6. Цей літальний пристрій злітає без розбігу і може зависати в повітрі. До речі, зависати в повітрі може і крихітна пташка колибрі. Назвіть цей літальний апарат, який ще називають «гвинтокрил» *(вертоліт)*
 7. Як називаються літальні апарати без двигуна? Їх часто використовують льотчики – спортсмени *(планери або дельтоплани)*
 8. Цим літакам не потрібний пропелер, вони можуть літати дуже високо і швидше за звук *(реактивні літаки)*
 9. Цей геніальний італієць залишив багато креслень і малюнків, з яких видно, що він намагався сконструювати крила і випробувати їх. Звичайно безрезультатно *(Леонардо да Вінчі)*
 10. Як називається стан, при якому людина чи предмет у космосі не має ваги і «плаває» у просторі *(невагомість)*
- За кожну правильну відповідь – 1 бал**
За конкурс – 0-10 балів.

Гра з вболівальниками (№ 1)

1. Повітряна оболонка навколо Землі, що складається із суміші газів *(атмосфера)*
2. Різноколірна дуга у повітрі, яка з'являється після дощу *(веселка)*
3. Як по-іншому сказати «безповітряний простір»? *(вакуум)*
4. Велика куля, що випромінює власне світло *(зоря)*
5. Час, протягом якого Земля один раз обертається навколо своєї осі *(доба)*
6. Лінія, якою рухаються планети навколо Сонця, а також космічні кораблі і штучні супутники навколо Землі *(орбіта)*
7. Небесне тіло у формі кулі, що обертається навколо Сонця *(планета)*
8. Уламок твердого тіла, що падає з космосу на Землю *(метеорит)*
9. Найближча до нас зоря *(Сонце)*
10. Час, протягом якого Земля обертається один раз навколо Сонця *(1 рік)*

За кожну правильну відповідь – 1 бал

За конкурс – 0-10 балів

Тур 3. Астрономічні задачі

1. Інопланетяни вперше передали землянам у подарунок 40 комплектів космічного одягу, вдруге – у 7 разів більше, а втретє – стільки. Скільки вдруге. Скільки всього комплектів одягу одержали земляни?

1 – 40 компл.

2 – $40 \times 7 = 280$

3 – 280

Разом: $40 + 280 + 280 = 600$ компл.

2. Космічний корабель летить зі швидкістю 8 км/с. Скільки км він пролетить за 1 хв?

1 хв = 60 с

$8 \times 60 = 480$ км

3. Швидкість звуку дорівнює 330 м/с. Вона у 2 рази менша за швидкість надзвукового літака. Зайдіть швидкість літака.

$330 \times 2 = 660$ м/с

4. Перший літак пролетів 810 км. Другий – у 10 разів менше, ніж перший, а третій – стільки, скільки перший і другий разом. Скільки км пролетів третій літак?

1 – 810 км

2 – $810 : 9 = 90$ км

3 – $810 + 90 = 900$ км

5. На Місяці предмети стають у 6 разів легшими, ніж на Землі. Спортсмен на Землі підняв штангу масою 120 кг. Яку штангу він зміг би підняти на Місяці?

$120 \times 6 = 720$ кг

За кожну задачу – 3 бали

За конкурс: 0-15 балів

Гра з вболівальниками (№ 2)

1. Природний супутник Землі (*Місяць*)

2. Літальний апарат із реактивним двигуном (*ракета*)

3. Найбільша планета Сонячної системи (*Юпітер*)

4. Найвіддаленіша планета Сонячної системи (*Нептун*)

5. Прилад, за допомогою якого можна побачити віддалені космічні тіла (*телескоп*)

6. Яка яскрава зірка знаходиться майже над Північним полюсом Землі? (*Полярна зірка*)

7. Назвіть ім'я стародавньої музи астрономії (*Уранія*)

8. Як ще по-іншому називають космонавтів? (*астронавти*)

9. Як називається відстань, яку промінь світла проходить за один земний рік? (*світловий рік*)

10. Як називають науковців, котрі досліджують космос? (*астрономи*)

За кожну правильну відповідь – 1 бал
За конкурс – 0-10 балів

Тур 4. Екскурсія до центру галактики

1. Скупчення мільйонів зірок, котрих вкупі утримує сила гравітації. Ці скупчення обертаються навколо свого центру. Більшість із них мають спіралеподібну форму (*галактика*)

2. Ця планета дуже гаряча, на ній немає атмосфери, але є безліч кратерів. Її ядро складається з густого металу і займає майже три чверті її об'єму. Планета, яка названа на честь римського бога, покровителя торгівлі та мандрівників (*Меркурій*)

3. Скупчення зірок на нічному небі Землі, що нагадували давнім людям певні предмети. Всього їх нараховують близько 88 (*сузір'я*)

4. Ця планета удвічі менша за Землю, її поверхня вкрита камінням і курявою, на ній є подoba атмосфери з отруйного газу. Планета названа на честь бога війни (*Марс*)

5. Цим словом астрологи позначають схему руху Землі навколо сонця протягом року. З грецької мови воно перекладається як «коло із зображенням тварин». В ньому є 12 знаків (*зодіак*)

6. Гігантська куля з розпеченого газу, що випромінює величезну кількість світла і тепла. На ній можна розмістити мільйон таких планет, як наша Земля. Без нього неможливе життя на нашій планеті (*Сонце*)

7. Ця планета має густу атмосферу із вуглекислого газу. Це найближча до нас планета, котра названа на честь давньогрецької богині кохання Афродіти (*Венера*)

8. Назва галактики, в яку входить наша Сонячна система. Її можна побачити у певну пору року, якщо опинитись вдалині від вогнів великого міста (*Чумацький (Молочний) Шлях*)

9. Це друга за розмірами планета Сонячної системи. Вона дуже легка: якби її можна б було помістити в гігантський басейн, вона б плавала на поверхні. Довкола неї обертається безліч кілець з уламків каміння і льоду (*Сатурн*)

10. Ця планета у понад 4 рази більша за Землю. Ріденький туманний серпанок ховає від погляду її поверхню, утворену густим шаром газу. Вона обертається, лежачи на боці (*Уран*)

11. Ці космічні тіла являють собою великі брили з каміння й металу. Їхнє велике скупчення називають поясом. Деякі з них навіть мають супутники (*астероїди*)

12. На цій планеті бувають найлютіші бурі в Сонячній системі. Вітри, що дмуть зі швидкістю 2000 км/год, женуть навколо планети метанові хмари. Ця планета названа на честь стародавнього бога морів і океанів (*Нептун*)

13. Ці пристрої виконують такі самі завдання, що і штучні супутники, але замість того, щоб обертатися навколо Землі, вони відвідують інші планети (*космічний зонд*)

14. Цю планету відкрили лише в 1930 році, це тверда куля з каміння та льоду. Зі своїм супутником Хароном ця планета могла б поміститися в кордонах США. Деякі астрономи вважають її не планетою, а астероїдом (*Плутон*)

15. Це єдина планета Сонячної системи, на якій побували люди. В телескоп на ній можна побачити багато «морів», котрі насправді є темними полями скам'янілої лави (*Місяць*)

За кожную правильну відповідь – 2 бали

За конкурс – 0-30 балів

Гра із вболівальниками (№ 3)

1. Найяскравіше небесне тіло на нічному небі над Землею (*Місяць*)
2. Розумна істота з іншої планети (*інопланетянин*)
3. Місце, в якому науковці здійснюють експерименти (*лабораторія*)
4. Машина, що вміє виконувати за людину певну роботу, її використовують для дослідження Місяця та інших планет (*робот*)
5. Центральна частина планети, зірки або іншого космічного тіла (*ядро*)
6. У цього птаха, який може піднятися дуже високо, око функціонує, як підзорна труба. Назвіть його(*орел*)
7. Які обставини роблять можливим чергування пір року на нашій планеті? (*рух планети навколо Сонця, нахил земної осі під кутом 23,5 °*)
8. Який знак зодіаку припадає на 21 травня – 22 червня ?(*Близнюки*)
9. Група планет та інших об'єктів, що знаходяться на навколосонячних орбітах (*Сонячна система*)
10. Пристрій, що перетворює сонячне світло на електрику(*сонячна батарея*)

За кожную правильну відповідь – 1 бал

За конкурс – 0-10 балів

Тур 5. Зоряні війни – бій капітанів (в 3 етапи)

Тема: Україна – космічна держава

1. Для випробувань цього космічного апарату в Кримських горах під Сімферополем було створено спеціальний «місяцедром». Коли цей апарат був запущений на Місяць, центр керування ним знаходився теж в Криму в селищі Шкільне. Назвіть цей апарат, який ще називають «місячним трактором»? (*«Луноход – 1»*)

2. Чудовим проявом міжнародного співробітництва в освоєнні Всесвіту, пізнанні його таємниць став політ цього українського космонавта на борту американського корабля «Шаттл», який стартував 19 листопада 1997 року. Політ тривав 16 діб. Під час польоту на борту корабля лунали українські пісні. Членам екіпажу пісні так сподобались, що вони почали вивчати українську мову. Назвіть ім'я та прізвище цього космонавта. До речі, він перший космонавт незалежної України (*Леонід Каденюк*)

3. Це видатний учений і винахідник, автор багатьох важливих відкриттів у аеродинаміці, ракетній техніці й теорії міжпланетних сполучень, основоположник космонавтики. Він народився в 1857 році, його предки походять з Волині із стародавнього козацького роду Наливайків. Назвіть цього видатного творця теорії польотів (*Костянтин Ціолковський*)

4. У 1929 році вийшла у світ книжка під назвою «Завоювання міжпланетних просторів». В цій книзі є все: від даних ракети, формули розрахунку навантаження та типів траєкторій до загальних перспектив освоєння космосу.

Книжку прочитав С.П. Корольов і запросив автора до співпраці в космонавтиці, але той відмовився. Його зупинила та обставина, що він жив під чужим ім'ям. Назвіть цю людину та її справжнє ім'я (*Юрій Кондратюк – Олександр Шаргей*)

5. Розробив багато проектів керованих ракет, ракетопланів, балістичних геофізичних ракет, ракет-носіїв. Найвидатніший конструктор ракетно-космічних систем. Народився у Житомирі 12 січня 1907 р. Його особисті контакти з К.Е.Ціолковським, Ф.А.Цандером сприяли початку фундаментальних наукових досліджень. У 1934 р. вийшла його праця «Ракетний політ у стратосфері» (*Сергій Корольов*)

За кожен правильну відповідь – 3 бали

За конкурс – 0-15 балів

Підведення підсумків, нагородження переможців.

Презентацію розміщено на диску ООЗО БНВО 2016

Список використаних джерел

1. Муранова Н. Технологія допрофесійної підготовки старшокласників / Н. Муранова // Рідна школа. – 2004. – №9. – С.49-52.
2. Носков В. Від самопізнання до своєї професії / В. Носков // Психолог. – 2005. – №1. – С.15-18.
3. Півень Г. До проблеми професійного самовизначення старшокласників у сучасних умовах / Г. Півень // Вересень. – 2002. – №4. – С.80-84.
4. Професійна орієнтація : як зробити вибір // Позакласний час. – 2001. – №28. – С.2-18.
5. Професійний вибір : класифікація професій за типами // Позакласний час. – 2003. – №9. – С.53 (вкладка).
6. Пустова Я.Є. Профорієнтація: проблеми, досвід, перспективи / Я.Є.Пустова // Завуч (Перше вересня). – 2003. – №9. – с.2-3.

4.8. Профорієнтаційна подорож «Правильний вибір професії – важливий крок у житті» (6-7 клас)

Миколаєнко Ж.М.

Мета: поглибити уявлення учнів про різноманітність професій, про важливість і значення кожної з них;
розвивати допитливість, творчу фантазію, винахідливість;
виховувати повагу до людей праці, працелюбність.

Соціальний педагог. Сьогодні у нас захоплююча подорож у світ професій. Вам, напевно, вже зараз деколи спадає на думку – а ким ви будете у майбутньому?

«Ким ви працюєте?» – це чи не найперше запитання, яке ставлять під час знайомства будь-якій дорослій людині. «Ким працюють твої батьки?» – цікавляться навіть діти. І це не випадково, адже професія – одна з найважливіших характеристик людини.

Учням пропонується усно продовжити речення: «Я вчуся для того, щоб...».

І хай ви ще серйозно про це не замислювались, однак уже знаєте, що треба зараз учитися для того, щоб стати грамотною, освіченою людиною, забезпечити собі у майбутньому можливість займатися цікавою, улюбленою справою.

Зараз ви теж працюєте. Але замість зарплатні отримуєте оцінки. І тут – наче на справжній роботі: хто працює гірше – у того нижчі оцінки, а хто старається, виконує все, що каже вчитель, той, крім гарних оцінок, ще й премію отримує – схвалення педагога, гарні слова від нього і повагу від однокласників. Ось так школа не лише предметів навчає, але й уміння трудитися.

Притча «Найголовніша професія»

Як Ви думаєте, яка професія є найбільш творчою, найцікавішою і незвичайною на землі? Ми довго думали над цим і так і не змогли вибрати найкращу професію, поки нас не запросили на свято Великих Майстрів всієї Землі. Там ми зрозуміємо, яка ж професія найголовніша, – зраділи ми.

Першим кого ми побачили на святі, був старенький чоловік з робочими інструментами в руках.

Цей чоловік – Великий Будівельник, – сказав нам на вухо один із гостей. Його будинки витримують урагани і, навіть, землетруси. Вони так добре побудовані, що ніби пустили коріння в землю.

А це, мабуть, Великий швець? – усміхнулися ми, побачивши поряд з будівельником чоловіка з голками і нитками.

Так, – серйозно відповіли нам. – Це, дійсно, Великий швець. Одяг, який він пошив, робить людей красивішими і добрішими.

А ось там Великий Правитель, – і нам вказали на чоловіка, який був схожий більше на вченого, ніж на правителя.

Ви його не знаєте, тому що історики мало про нього писали. Він не вів війн і не засновував Великі імперії. Під час свого правління він розвивав науки, ремесла і торгівлю, будував храми і собори. Багато з його законів діють і по цей день, – знову пояснили нам.

Ми пішли далі, і раптом побачили звичайного Двірника з мітлою. «Невже й двірника вважають тут Великим майстром?» – здивувалися ми і почули відповідь:

Звичайно, коли цей чоловік прибирає свій двір, він дарує людям стільки радості, що навіть похмуре небо починає посміхатися. Звання Великого Майстра належить йому по праву.

Ми так і не змогли визначити найголовнішу серед професій, тому що зрозуміли, що для кожної людини найголовнішою є та професія, яка їй найбільше подобається!

Немає професій непотрібних, немає нецікавих, немає забутих. Ми маємо пам'ятати про те, що кожна з них є неповторною, чуттєвою, романтичною, і для кожної людини вона індивідуальна! Головне обрати її правильно!

Вправа «Знайомство». Кожен учень отримує одне запитання, спочатку називаючи своє ім'я, а потім відповідає на запитання.

1. Яка твоя улюблена справа, захоплення, хобі?
2. Щоб я зробив, якби з неба мені «впали» 10 000 доларів.
3. Твоя рання спогадка про дитинство.
4. Ким ти мріяв стати, коли вчився у 1 класі?
5. Найкращий день у твоєму житті.
6. Як ти думаєш, чи можна прожити без професії?
7. З якою твариною зміг би себе асоціювати?
8. Від чого ти отримуєш найбільше задоволення?
9. Назви свої позитивні і негативні риси.
10. Твоя улюблена страва.
11. Яка професія є найпрестижнішою, на твою думку, в наш час, і чому?

Соціальний педагог. Наша гра – подорож допоможе зрозуміти, наскільки точно ви уявляєте світ професій, а також дасть нагоду перевірити себе у розв'язанні інтелектуальних задач, застосувати свої знання на практиці. Бажаю вам творчих успіхів і задоволення від інтелектуальної роботи. Будьте зібраними, цілеспрямованими, наполегливими й упевненими в собі. (Учні поділені на дві групи: «Кмітливі» та «Винахідливі»).

Вправа «Інтелектуальна розминка»

1. Представник якої професії керує процесами росту, визрівання, збору врожаю? (Агроном)
2. Представник якої професії слідкує за ростом, очисткою, посадкою лісу? (Лісник)
3. Назвіть найначитанішу професію. (Бібліотекар)
4. Назвіть найсолодшу професію. (Кондитер)
5. Представник якої професії займається підбором кадрів для підприємств та організацій (Рекрутер)

6. Хто займається оформленням вітрин і виставок? (*Вітражист*)
7. Фахівець з вивчення процесів, що відбуваються в земній атмосфері (*Метеоролог*)
8. Фахівець з організації транспортування продукції (*Логіст*)
9. Представник якої професії розробляє проекти сайтів (*Веб-майстер*)
10. Увага! Чарівна скриня! В ній знаходиться знаряддя праці і музиканта, і сталеvara, і лікаря. Що це? (*Ложка*:
 - музиканти-ложечники,
 - лікар в домашніх умовах оглядає хворого за допомогою ложки,
 - сталеvari беруть пробу сталі спеціальною ложкою).

Вправа «Групи професій»

Кожна професія унікальна по-своєму.

1. Запитання до учнів

Чим, наприклад, відрізняється професія продавця від професії водія?

(*Продавець працює з людьми, водій – з технікою.*)

А що спільного в того ж продавця та вчителя?

(*Вони працюють із людьми.*)

Залежно від того, з ким (чим) працює людина, професії діляться на п'ять груп:

1) Людина-природа (городник, ветеринар, агроном, зоотехнік);

Предметом їх праці є жива природа: рослинні і тваринні організми.

2) Людина-техніка (електрик, слюсар, водій, професії пов'язані з обслуговуванням електрообладнання (ремонт радіо- і телевізійної апаратури, також з переробкою продуктів сільського господарства (кухар, пекар);

У цьому типі професій головний провідний предмет праці – технічні об'єкти (машини, механізми).

3) Людина-знакові системи (програміст, секретар, кресляр, бухгалтер, контролер-касир, перекладач);

У цьому типі професій головний предмет праці – умовні знаки, цифри, коди. Сучасна людина весь час перебуває в світі знаків – тексти, креслення, схеми, таблиці, формули для цього потрібні й відповідні спеціалісти.

4) Людина-людина (лікар, учитель, продавець, перукар, екскурсовод);

Головний зміст праці в професіях типу «людина-людина» – це взаємодія між людьми. Для успішної роботи треба навчитися встановлювати і підтримувати контакти з людьми, розуміти людей, знати їхні особливості. А працювати з людьми далеко не просто. Ось, наприклад, продавець. Під час роботи йому доводиться щохвилини контактувати з новими людьми. Покупці, звичайно, різні: є серед них прискіпливі, нерішучі у виборі товару, надто балакучі. Для продавця спілкування з покупцями – обов'язок. А тому треба мати своєрідний талант – уміння бути спокійним, ввічливим, тактовним.

5) Людина-художній образ (актор, художник, композитор, редактор художньої літератури, артист театру, естради). Одна з особливостей професій цього типу полягає в тому, що значна частка трудових зусиль працівника залишається невидимою для стороннього спостерігача. Так, за виступом

артиста, що триває всього кілька хвилин, стоїть щоденна багатогодинна праця. Обираючи таку професію, потрібно подумати саме про цю, невидиму працю, яка може виявитись непосильною.

Фізкультхвилинка

Людина-природа: копаємо,

Людина-техніка: пиляємо

Людина-художній образ: аплодуємо,

Людина-знакова система: умовно працюємо пальчиками на клавіатурі.

Людина-людина: треба потиснути руки сусідам.

Екскурсовод (л-л, потиснути руки),

будівельник (л-т, пиляємо),

лісник (л-п, копаємо),

архітектор (л-х, аплодуємо),

секретар (л-з, умовно працюємо пальчиками на клавіатурі),

муляр (л-т, пиляємо),

геолог (л-п, копаємо),

шахтар (л-т, пиляємо),

бухгалтер (л-з, умовно працюємо пальчиками на клавіатурі),

ювелір (л-х, аплодуємо),

офіціант (л-л, потиснути руки).

Вправа «Професія або посада»

Професія – це вид трудової діяльності, що вимагає спеціальної підготовки.

Наприклад, учитель – це професія. А от учитель математики, української мови, фізики – спеціальність. Директор школи, заступник директора – це посади, які займають особи, котрі мають педагогічну освіту. (Дітям роздати картки із назвами професій та посад, яка команда щонайшвидше розкладе у два стовпчики)

Вправа «Назви предмети»

Завдання: Кожна група отримає по три назви професії, до яких потрібно підібрати чотири предмети, які відповідають названій професії.

Художник – *наприклад*: фарби, мольберт, картина, пейзаж, пензлик.

Пілот – літак, небо, аеропорт, вертоліт.

Артист – сцена, кіно, театр, вистава.

Швачка – нитка, тканина, голка, одяг.

Будівельник – цегла, будівля, фарба, кельма.

Економіст – рахівниця, калькулятор, цифри, комп'ютер, гроші;

Письменник – казки, оповідання, вірші, комп'ютер, книжка;

Комбайнер – жнива, колосок, поле, спека, комбайн.

Молодці, орієнтуйтеся якими предметами користуються люди тієї чи іншої професії.

Вправа - Лялька «Бінго-мрія»

Коли ви підроснете, ви зможете правильно визначитися, що вам до вподоби найбільше. Прислухаючись до своїх уподобань ви самі оберете

професію. А поки що, давайте помріємо разом з лялькою, що має незвичайне ім'я – Бінго – мрія. На голові цієї ляльки напишіть, будь ласка, назву професії про яку ви мрієте, на туловищі вкажіть тип даної професії, а на руках і ногах коротко дайте відповіді на поставлені запитання: чому ви хочете обрати цю професію, що ви вже вмієте робити, де плануєте навчатись цієї професії і де працювати.

Підсумок заняття: Український філософ Григорій Сковорода вважав, що якщо людина усвідомлює для чого народжена, працює з приємністю, тоді вона щаслива «Ори землю або носи зброю, займайся купецькою або мистецькою справою – роби те, для чого народжений»

Адже займатись тим, що тебе цікавить, що ти вмієш і тоді праця і професія принесе радість і буде найважливішою умовою відчуття життєвої повноцінності.

Діти, шукайте своє щастя, думайте, вчіться, робіть вибір. І найголовніше – повірте у себе. Дякую вам за активну роботу на занятті, бажаю здійснення ваших мрій.

Презентацію розміщено на диску ООЗО БНВО 2016

Список використаних джерел

1. Романенко Л. Професійне самовизначення учнів / Л. Романенко // Сільська школа України. – 2006. – № 7. – С.14-21.
2. Пустова Є. Профорієнтація : проблеми, досвід, перспективи / Є.Пустова // Завуч. – 2003. – № 9. – С. 2-3.
3. Сарібіатов А.Н. Особистісний план професійного самовизначення учнів / А.Н. Сарібіатов // Управління школою. – 2004. – №8. – С.15-17.
4. Цушко І. І. Планування роботи практичного психолога загальноосвітнього навчального закладу / І. І. Цушко, Л. Г. Царенко // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – № 7. – С. 24-27.
5. Шитова І. Як обрати професію / І. Шитова // Психолог. – 2003. – № 18-19. – С.17-18.
6. Янцур М. Професійна орієнтація учнів основної школи в процесі трудового навчання / М. Янцур // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2002. – № 3. – С. 17-22.

4.9. Профорієнтаційне заняття «Історія виникнення автомобільного транспорту та професії водій. Професіограма водія» (8-9 клас)

Ткачук Д.В.

Мета заняття: ознайомити учнів з історією виникнення автомобілів та професії водій, професіограмою водія, розвивати логічне мислення, виховувати шанобливе ставлення до людей даної професії

Матеріали та обладнання: ПК, медіа проектор, наочні посібники.

Хід заняття

I. Організаційна частина:

- привітання вчителя;
- перевірка присутності учнів;
- перевірка готовності учнів до уроку.

II. Актуалізація опорних знань.

Бесіда:

- Назвіть домінуючі види діяльності водія.
- У чому проявляються особистісні якості водія?

III. Мотивація навчальної діяльності.

IV. Повідомлення теми та мети уроку.

V. Пояснення та вивчення нового матеріалу.

«*Автомобіль*» - складне слово іноземного походження.

Його частина «авто» походить від грецького автос, тобто «сам», а мобілус переводиться з латинського як «що рухається». Таким чином, автомобіль – це саморушна конструкція.

Коли мова йде про професію водія, завжди додають, що вона найпоширеніша стосовно інших. І це не є перебільшенням. Щоб у цьому переконатися достатньо уважно подивитися навколо, згадати, що бачив ранком поспішаючи на роботу або до школи, проходячи вздовж вулиць, згадати скільки автомобілів тобі зустрічалися по дорозі. Вони стали настільки повсякденним явищем, що ми звертаємо на них увагу тільки тоді, коли переходимо вулицю, або користуємося транспортом щоб добратися в потрібне нам місце. Керує автомобілем – водій, представник тієї професії, про яку буде йти мова далі.

(Виступи учнів про історію виникнення професії водій)

Зупинка №1. Розповідь учня.

Першу парову машину у 1769 році створив французький інженер Кюньо. Людину яка керувала машиною і одночасно топила паровий котел, називали шофером. Ця машина розвивала 7 кілометрів на годину.

Зупинка №2. Розповідь учня.

В Росії перший автомобіль з'явився в 1895 році. В наш час водій автотранспорту – масова професія, так як автомобіль став незамінним не лише у всіх сферах людської діяльності, але і в умовах індивідуального бізнесу.

Зупинка №3. Розповідь учня.

Історія створення першого українського автомобіля почалась в Одесі, а саме в механічній майстерні інженера В.Н. Стасюлевича. В 1909 році, на основі закордонної вантажівки, інженером Стасюлевичем був побудований перший на території сучасної України – автобус. Даний автобус мав дуже великий радіатор.

Зупинка №4. Розповідь учня.

Наступним автомобілем стала вантажівка «Україна-4», вона була випущена на початку листопада 1931 року на Харківському автоскладальному

заводі. Всього виготовили дві такі машини. Вони зайняли невелике приміщення цеху так, що довелося зламати стіни, щоб вони змогли виїхати «на люди». Обидві машини було зроблено з вітчизняних матеріалів і не просто зібрані, а саме зроблені. Вантажівка мала потужність 70 кінських сил, максимальну швидкість – 70 км/год. і вантажнопідємність в 4 тонни. 7 листопада 1931 року обидві вантажівки взяли участь в святковій демонстрації трудящих столиці України – міста Харкова. Надалі ці автомобілі показували свої робочі якості в найважчих умовах.

Зупинка №5. Розповідь учня.

Перший електромобіль був виготовлений у Києві в 1935 році авто відділом Головдортрансу. Це був 4-х містний автомобіль, кузов виготовили з алюмінію, а колеса були підвішені на незалежних пневмобалонах. Автомобіль був лише експериментальною моделлю і не увійшов у серійне виробництво.

Ще одну експериментальну модель автомобіля зробила група ентузіастів під керівництвом Л.Д. Ковальова в 1935-1936 роках. Авто розроблялося в Запоріжжі і мав незалежну гідروпневматичну підвіску всіх коліс.

Учитель. Кожна галузь має свої певні особливості в організації праці свого персоналу. На автомобільному транспорті ці особливості пов'язані з водіями – основною категорією робітників на транспорті. Праця водіїв відбувається поза трудовим колективом.

Водій випробує нервово-емоційне перевантаження. Для водія характерне поняття «робоче місце» – автомобіль і «робоча зона» – дорога, АТП, АЗС і т.п. Робоче місце – автомобіль є місцем підвищеної небезпеки. Від роботи водіїв багато в чому залежить виконання плану перевезень. Тому одним з найважливіших завдань є правильна організація праці водіїв.

Існує ряд особливостей в організації праці водіїв:

- основна робота водіїв протікає поза підприємством, тому і її результати в значній мірі залежать від ініціативи водіїв;
- на відміну від промислового підприємства на результати діяльності АТП багато в чому впливають зовнішні чинники (стан доріг, кліматичні умови, інтенсивність руху транспорту на протязі маршруту тощо), з-за яких можливі зміни у видах і обсягах робіт водіїв;
- робота водіїв протікає на відкритому повітрі і пов'язана з впливом на нього метеорологічних факторів, що залежать від кліматичної зони, пори року, умов погоди, підвищується значимість впливу суб'єктивних факторів на результати діяльності водія та безпеку руху;
- тривалість робочої зміни водіїв сягає в багатьох випадках 10-12 год. (при дотриманні місячного балансу робочого часу) без строго регламентованого обідньої перерви (його іноді важко регламентувати);
- з двох видів навантажень, що діють на людину в процесі праці (фізичної і нервово-емоційною), у водія переважає нервово-емоційна.

Ці умови повинні враховуватися в комплексі заходів з організації нормування праці на АТП. Також слід зазначити, що складність праці є однією з головних складових його оплати. Велике значення для підвищення

продуктивності праці, збільшення обсягу перевезень має поліпшення організації нормування заробітної плати. Виконанню цих завдань має сприяти правильне застосування і дотримання чинного законодавства з заробітної плати.

Водій повинен знати: законодавство України про автомобільний транспорт і дорожній рух; Правила дорожнього руху; правила перевезення вантажів (в т.ч. небезпечних, негабаритних), порядок і умови перевезення пасажирів і багажу; призначення, розташування, будову, принцип дії агрегатів, складових одиниць, механізмів і систем автотранспортних засобів категорії В та правила їх технічної експлуатації; будову, правила експлуатації і технічного обслуговування причепів; основи керування автотранспортними засобами; можливі причини дорожньо-транспортних пригод та способи їх попередження; причини виникнення несправностей, способи їх виявлення та усунення; характер впливу природних умов (дощ, туман, ожеледиця та інше) на безпеку руху; порядок проведення технічного обслуговування; правила безпечного ведення робіт, протипожежної безпеки та санітарії під час технічного обслуговування автотранспортного засобу та при роботі на лінії; особливості користування експлуатаційними матеріалами (паливо, оливи, мастила, електроліт, антифриз та інше); правила зберігання автотранспортних засобів на відкритій стоянці і в гаражі; правила надання першої допомоги потерпілим під час дорожньо-транспортних пригод; правові основи і відповідальність за порушення правил дорожнього руху, правил експлуатації транспортного засобу, завдання матеріальної шкоди та шкоди навколишньому середовищу.

Водій повинен уміти: виконувати вимоги правил дорожнього руху, правил перевезень вантажів, пасажирів та багажу. Забезпечувати належний технічний стан транспортного засобу. Перевіряти технічний стан автотранспортного засобу перед виїздом на лінію та після повернення з рейсу. Забезпечувати справність обладнання відповідно до вимог стандартів, що стосуються безпеки дорожнього руху і охорони навколишнього середовища. Виконувати роботи з щоденного технічного обслуговування автотранспортного засобу. Подавати автотранспортний засіб під навантаження та розвантаження або до місця посадки і висадки пасажирів. Контролювати правильність завантаження, розміщення та кріплення вантажів у кузові автотранспортного засобу малої вантажопідйомності, а також порядок розміщення пасажирів у легкових автомобілях. Усувати технічні несправності, які виникають під час роботи автотранспортного засобу на лінії і не потребують розбирання головних механізмів. Виконувати регулювальні роботи. Заправляти автомобільні транспортні засоби паливом та іншими експлуатаційними матеріалами. Оформлювати дорожню документацію. Надавати першу допомогу потерпілим під час дорожньо-транспортних пригод.

Якості водія: дисциплінованість, відповідальність, стриманість, пунктуальність, ввічливість, спостережливість, розвинена просторова уява, добра реакція.

Вимоги до індивідуальних особливостей фахівця: хороша фізична підготовка і витривалість; хороший окомір; хороший слух; хороша реакція на рухомі об'єкти; володіння великим об'ємом уваги; висока здібність до концентрації і розподілу уваги; розвинене наочно-образне мислення; просторова уява; висока емоційна стійкість; самовладання; дисциплінованість; відповідальність.

Робота протипоказана людям із захворюваннями: нервово-психічними; хребта; виразковою хворобою; дальтонізмом; епілепсією; мають монокулярний зір; порушення вестибулярного апарату.

Треба пам'ятати, що людям повільним, розсіяним краще не сідати за кермо.

Вимоги до професійної підготовки: математика, фізика, креслення і географія в межах шкільної програми; правила дорожнього руху; будова автомобіля; порядок і періодичність виконання робіт по техобслуговуванню; володіти достатньо високою технікою водіння автомобіля; проводити роботу по технічному обслуговуванню і ремонту.

Перспективи зайнятості: парки суспільного транспорту обслуговування організацій; використання в приватних цілях.

Для того, щоб повернутися додому потрібна машина часу і, щоб її віднайти ми заповнимо разом таблицю (учні з учителем заповнюють таблицю).

Рік	Завод виробник	Марки автомобілів
1948 рік	Дніпропетровський автомобільний завод	Прототип вантажівки ДАЗ-150 «Українець».
1954 рік	Львівський автобусний завод	Автопоїзд ЛАЗ-150Ф і прицеп-фургон ЛАЗ-730
1955 рік		Автокран ЛАЗ-690
1956-1969 роки		Український серійний автобус ЛАЗ-695
1959-1962 роки	Київський мотоциклетний завод	Перший автомобіль – КМЗ-1, вантажний автомобіль.
1960 рік	Луцький автомобільний завод	Автомобіль ЛуМЗ-827
1971 рік		Серійний автомобіль ЛуАЗ-969
1988-2003 роки		Розроблялась модель ЛуАЗ-1301
1961 рік	Запорізький автомобільний завод	Перший український серійний легковий автомобіль – ЗАЗ-965.

VI. Узагальнення та систематизація знань.

Учитель. Машину часу ми знайшли, а от ключ до неї буде розв'язок кросворду. Яка команда скаже слово-ключ, та і приведе в дію машину часу і відправить нас додому.

Робота в групах

(учні діляться в групи по 4 чоловіки і розгадують кросворд, яка група швидше виконає завдання, тій додається додатковий 1 бал до загальної оцінки отриманої на уроці)

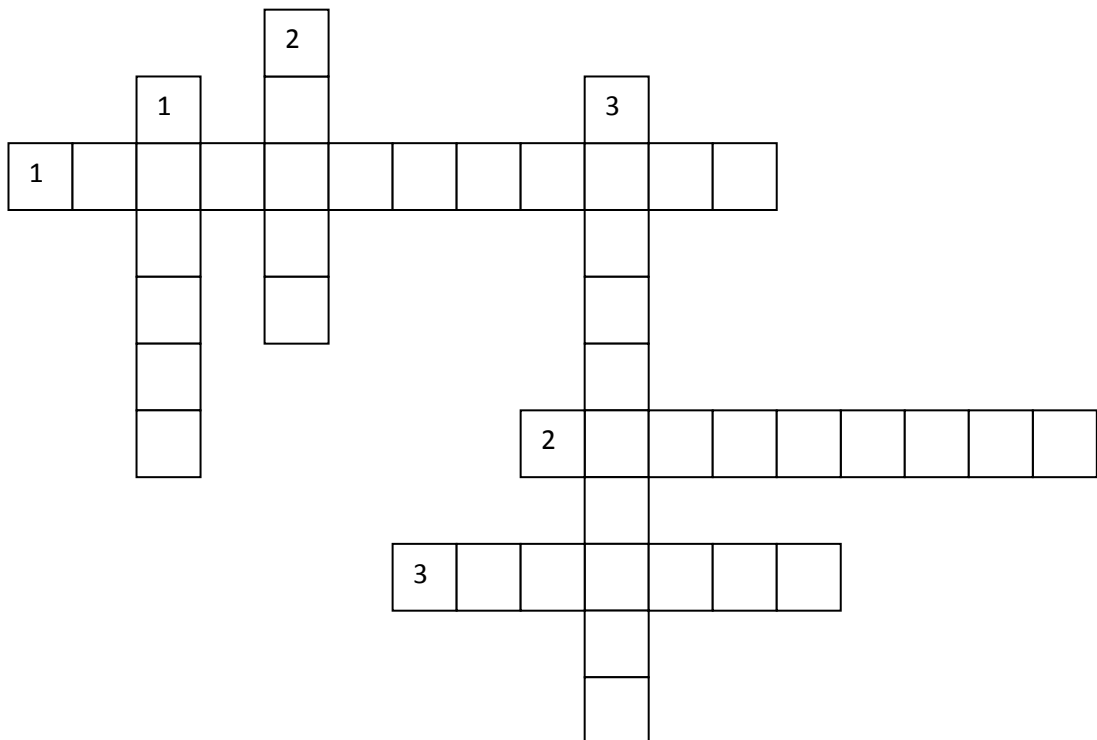
Розв'яжіть кросворд. Споріднені професії:

По горизонталі:

1. Особа, яка керує самохідною землерийною машиною.
2. Водій зернозбирального комбайну.
3. Спеціаліст на залізничному транспорті, яким здійснюється керування локомотивом.

По вертикалі:

1. Робітник, який ремонтує машини та механізми.
2. Особа, яка керує транспортним засобом.
3. Людина, яка керує транспортним засобом, що використовується як тягач.

Зараз переглянемо відеоролики про професії.

(перегляд відеороликів)

VII. Підведення підсумків уроку.

- резюме учнів щодо уроку;
- виставлення оцінок, їх мотивація.

VIII. Домашнє завдання: повторити тему конспекту: «Історія виникнення професії водій. Вимоги до представників даної професії».

Список використаних джерел

1. Клімов Е.А. Как выбирать профессию : Пособие для педагогов и психологов / Е.А. Климов. – Москва : «Контур», 2000. – 159 с.

2. Сиротенко А.Й., Пустовіт Г.П., Мачуський В.В. Соціально-педагогічні основи діяльності позашкільних закладів у сучасних умовах : науково-методичний посібник / А.Й.Сиротенко, Г.П.Пустовіт, В.В.Мачуський. – Київ : Грамота, 2005. – 80 с.

3. Таньшина А. Професійно-педагогічні засади профорієнтаційної роботи (на матеріалах про вітчизняні наукові школи) / А. Таньшина // Рідна школа. – 2003. – №6. – С.14-16.

4. Твоя майбутня професія. Довідник / Упор. Д.О.Закатнов. – Київ : Українська книга, 1999. – 312 с.

4.10. Профорієнтаційний захід «На порозі професійного вибору» (8-9 клас)

Бугаєнко І.М.

Привітання. Повідомлення теми та цілей заходу.

Добрий день! Вітаю всіх присутніх в цій аудиторії на нашому занятті з профорієнтації, яке має тему: «На порозі професійного вибору» Чи всі люди мають працювати? А якщо людина працює, чи має вона це робити до сьомого поту? Чи може кожна людина обрати вид роботи та діяльність на власний смак? Чи слід погоджуватися на роботу, яка не подобається, однак яку добре оплачують? Для чого взагалі люди працюють?

Ще з давніх-давен праця є джерелом існування людини.

Ви поки ще не працюєте, однак ви сподіваєтесь у майбутньому знайти цікаву та добре оплачувану роботу. Хтось, напевно, працював на канікулах, хтось шукає роботу сьогодні.

У житті кожної людини вибір роду трудової діяльності та місця роботи – серйозний та відповідальний крок. Від цього вибору й працевлаштування залежатиме багато – добробут людини та її сім'ї, можливості реалізації її інтересів, перспективи творчого зростання, нові дружні й ділові стосунки.

Що таке професія?

Професія – в перекладі з латинської означає «оголошую свою справу». У тлумачному словнику дається таке визначення: «Професія це рід трудової діяльності, що вимагає відповідної підготовки і є для будь-кого основним джерелом існування».

Однак, не кожна трудова діяльність є професійною. Трудова діяльність людини може вважатися професійною, якщо виконуються при наймі ще дві умови.

1. *Професія* характеризується наявністю певного рівня кваліфікації, майстерності, вміння, професійної підготовки, спеціально здобутих знань і навичок, які часто підтверджуються спеціальними документами про професійну освіту: дипломами, свідоцтвами, атестатами, сертифікатами. Таким чином, якість професійної діяльності вважається більш високою, ніж якість діяльності непрофесіонала, дилетанта чи любителя.

2. *Професія* є свого роду товаром, який людина може продавати на ринку праці. Причому, товаром, який користується попитом, за який інші люди готові платити. Тобто професійна діяльність служить джерелом доходів людини. *Наприклад*, догляд за своїми власними дітьми не є професійною діяльністю, хоча його і можна назвати працею. А ось догляд за дітьми в дитячому садку, який здійснює вихователь, є в повному сенсі цього слова професійним. *Наприклад*, захоплення складанням гороскопів можна вважати просто хобі. Та коли людина має диплом астролога і складає гороскопи для клієнтів, це вже можна назвати професією. *Наприклад*, людина займається спортом заради свого задоволення, то ми вважаємо її просто любителем, а якщо вона заробляє цим собі на життя, то вона професійний спортсмен.

Притча про ціль життя

Одного сонячного дня мудрець вийшов прогулятися по берегу річки в супроводі трьох своїх учнів.

Зупинившись на березі, сказав:

– Подивіться на річку, вона саме життя, то повільно, то бурхливо протікає. Ріка міняється з кожною миттю, ніколи не повторюючись двічі.

Учні довго дивились на ріку, поки мудрець не спитав їх:

– А як ви би йшли до своєї мети?

Перший сказав: – Я би завжди боровся з течією, плив проти неї вперед, до мети, – відважно сказав один.

– Це добре, – сказав вчитель, – та ти ризикуєш одного разу втопитись, так і не подолавши річку. Моя тобі порада: до того, як плисти проти течії, взнай, чи твоя мета знаходиться в тому ж напрямку.

Другий учень сказав: – А я буду плисти за течією, як цей пелюсток, що ковзає хвилюю, і набрався би досвіду по дорозі.

– Це добре лише тоді, якщо течія несе тебе до мети, інакше ти станеш подібним до пелюстки, якому байдуже, куди плисти, так як не важливо, де згнити.

Третій учень відповів:

– А я би плив до мети, постійно міняючи тактику, то пливучи за течією, то би боров її.

– Твоя відповідь добра, та недостатньо розумна, – зауважив вчитель, – розвернувся і пішов додому.

Тоді учні запитали його:

– А твій шлях по ріці життя, вчителю, який?

Він посміхнувся і сказав:

– Я би не пускався в плавання.

– Та хіба твоя мета досягнута? – здивувались учні.

Ні, – сказав мудрець, – бо не до всякої мети можна добратися вплав.

Суть цієї притчі: обери САМ собі СВОЮ ПРОФЕСІЮ, а з нею – СВОЄ МАЙБУТНЄ.

3. 8 проблем, 8 гострих кутів під час вибору професії

Мова піде про конкретні життєві ситуації, в які ти потрапляєш під час вибору майбутньої професії і ці ситуації мають гострі, неприємні кути, «зрізати» які ти маєш сам.

Перший кут. Ти живеш не сам – твої батьки подарували тобі цей прекрасний світ, а світові подарували тебе. Тому вони найперші несуть відповідальність за твоє майбутнє – вони мають право радити тобі, яку професію треба обрати. Вони мають право голосу. Дай їм це право. Батьки можуть підтримувати твій вибір, можуть бути проти – і в даному випадку, найголовніше, обом сторонам не лише висловлювати всі за і проти, а й вміти вислухати – тоді на шляху до обраної професії стане менше на один гострий кутик.

Другий кут. Справжній друг – той хто розуміє. Що криється за цими словами? Давай розглянемо такий випадок – троє друзів гарно грали у волейбол, перемоги їхній команді давались легко. І ось на тобі – прийшов останній дзвінок. Двоє друзів зібрались вступати в один і той самий навчальний заклад – вони знову будуть продовжувати разом грати у волейбол. А третій – зібрався реалізовувати свою мрію аж у столиці! Хіба це справедливо? Команда ж розпадається! Хіба ж це дружба? Ми не будемо коментувати ситуацію – нехай це буде твоїм домашнім завданням. Але ще раз дозвольте повторити – дружба – це коли тебе розуміють.

Третій кут. Вчитель не лише навчає, дає знання, а й бачить нахили, інтереси, уподобання, а можливо й таланти своїх учнів. У когось – нахили до точних наук, у когось – до літератури, а у когось до музики чи фізкультури. Тому думка вчителя є вагомою і до його думки слід прислухатись як учням, так і їх батькам. Ось ми з тобою, шановний випускник, розглянули три кути, з якими ти стикаєшся при виборі професії, і саме ці кути показують, наскільки важливим є вміння однієї людини ПОЧУТИ і ЗРОЗУМІТИ іншу людину.

Четвертий кут. Мати мету Ти – капітан свого корабля під назвою «МОЄ МАЙБУТНЄ». Що потрібно для того щоб твій корабель поплив?

1. Ціль – куди плисти.
2. Що є для того, щоб допливти до цілі.
3. Які тебе чекають перешкоди, і як ти зможеш їх подолати.
4. Запасний варіант (в яку бухту зайдете на перепочинок, а в яку треба зайти під час шторму і перечекати, де взяти води, щоб потім продовжити пливти далі до своєї мети) А можливо, змінити курс в іншу сторону – яка рано чи пізно, але все рівно приведе до омріяної мети.

Висновок «Жоден вітер не буде кораблю попутнім, якщо він сам не знає куди пливе.» (Прислів'я)

П'ятий кут – інтереси та схильності, або «я хочу». Давайте розглянемо план учня випускника – я хочу бути програмістом, тому що добре граю в комп'ютерні ігри. Чи вірно побудований такий план? Не завжди «я хочу» – пов'язане із тим що «я можу».

Шостий кут – «я можу». Завжди потрібно розглядати ще й питання «а що в мене є для того, щоб я зміг бути програмістом?». Ось ми вже розглянули шість кутів на шляху до вибору професії. Якщо інтереси та схильності підтримувати знаннями, які здобуваються працею, то потім гордо можна буде відповісти – я ХОЧУ, бо я МОЖУ!

Сьомий кут «Не знаєш броду – не лізь у воду»! або не все так просто... Говорить майбутня випускниця своїм батькам: «Мені так подобаються моделі на подіумі і я також хочу так. Хіба ж це робота – одяг переодягати, і навіть це робити тобі допомагають за кулісами – я запросто це зможу! Ну якщо не моделлю, то хоча б актрисою: заспівала – і маєш великий матеріальний дохід! ВСЕ Ж ТАК ПРОСТО! ХІБА ДІЙСНО ВСЕ ТАК ПРОСТО? За цими професіями стоїть велика важка праця. І головне для тебе, шановна випускниця, – поінформованість про обрані професії. А точніше кажучи, в перекладі на народну мову – «Не знаєш броду – не лізь у воду»! Це ще один кут, який тобі необхідно подолати. Отже, не суди поверхнево!

Восьмий кут. Ти вимагаєш до себе уваги і поваги – бо ти особистість! І це вірно! Але ти сам також спробуй з увагою і повагою віднестись до інших. Бо кожен із нас – також особистість. Якщо ти не можеш бути капітаном, то хтось повинен бути матросом. Для всіх знайдеться місце на кораблі життя, тільки знайди свою справу. Якщо ти не можеш бути широкою дорогою – то будь вузькою стежкою. Якщо ти не можеш бути сонцем, будь зіркою у небі. Тільки знайди собі справу і старайся БУТИ НАЙКРАЩИМ. ПАМ'ЯТАЙ, незамінних людей не буває але є НЕПОВТОРНІ! БУДЬ І ТИ ТАКИМ!

Формула вибору професії. Вона складається з 3 важливих складових: ХОЧУ – МОЖУ – ТРЕБА. Розглянемо першу складову цієї формули. Вона має назву «ХОЧУ» І. ХОЧУ – це наші інтереси, схильності. Це наше прагнення займатися певною діяльністю Потребу людини в певній діяльності в психології називають схильністю. Про неї кажуть, коли робота подобається людині, захоплює її. Зовнішніми проявами цієї схильності є тривале та постійне прагнення людини до певної діяльності, наприклад, малювання чи креслення, моделювання одягу та шиття, ремонт різноманітної техніки; успіх її виконання; прояв стійкого інтересу до тієї чи іншої області знань; прагнення до постійного їх накопичення. Справжня схильність зазвичай поєднує в собі стійкий інтерес до тих чи інших явищ дійсності та стійке прагнення самому діяти в цьому напрямку. Ознакою схильності до тієї чи іншої професійної діяльності являються інтереси. Значення інтересів для життя людини велике: вони спонукають нас здобувати знання, розширювати свій кругозір, допомагають долати труднощі та перепони. Між інтересами та схильностями багато спільного, але є й різне. Можна, *наприклад*, проявляти інтерес до спорту, не пропускаючи жодного спортивного змагання по телевізору чи на стадіоні, збираючи фотокартки відомих спортсменів, вивчаючи їх біографію, але самому не робити навіть ранкової гімнастики.

Тепер узагальнимо Ваші знання про Ваше власне «ХОЧУ».

Завдання: отже, зараз вам потрібно визначитись, яку професію ви обрали і закінчити речення:

мене звати.....,

я би хотів працювати....., тому що.....

Розглянемо другу складову формули вибору професії. Вона має назву «МОЖУ» МОЖУ – це наші здібності (фізичні – стан здоров'я, розумові – інтелект, пам'ять, увага, психологічні – наші емоції, вольові якості) В основі успішного оволодіння професією лежать здібності. Здібності – це можливість досягти високого рівня майстерності в тій чи іншій справі. Це такі індивідуально-психологічні особливості людини, що допомагають їй досягти успіху в якій-небудь діяльності. Розрізняють загальні та спеціальні здібності.

До загальних здібностей належать такі якості, як працелюбність, увага, *Наприклад*, токарю постійно доводиться мати справу з вимірювальним інструментом, вміти розрізняти форму, величину, колір деталей, визначати «на око» відхилення в роботі верстата, дрібні дефекти на поверхні деталей, тому важливе значення в роботі має зорове сприйняття, слухова чутливість не менш важлива, бо вона допомагає визначити особливості роботи верстата, фіксувати зміну якості різця тощо. Для успішної роботи водія необхідні добре розвинута моторно-зорова координація, швидка реакція і зорове сприймання, високий рівень концентрації, розподілу та переключення уваги. Професія перукаря передбачає високий рівень розвитку зорових, слухових, тактильних відчуттів (розрізнення кольорів, і відтінків, форми, розмірів, визначення за запахом косметичних препаратів). Також обслуговування клієнтів передбачає активне спілкування, встановлення контакту з відвідувачем, вміння правильно організувати свою роботу, тому перукарю має бути притаманний високий рівень розвитку комунікативних здібностей.

Третя складова має назву «ТРЕБА» «ТРЕБА» – потреба ринку праці Вашого регіону в конкретній професії.

Як Ви розумієте словосполучення «ринок праці»? (Обговорення – 3 хв)
Справа в тому, що приступаючи до пошуку роботи, незалежно від того, чи маємо ми професію, чи тільки-но збираємося її здобути, і чи подобається це нам, чи ні, ми опиняємося на ринку, причому в якості продавця. Кожен знає, що ринок складається із попиту (покупців) та пропозиції (продавців). А оскільки це ринок праці, то ми представляємо свою робочу силу, а точніше пропонуємо – свої інтелектуальні та фізичні можливості, професійні знання та вміння. Але, як відомо, досвідчений продавець, перш, ніж викласти свій товар на прилавок, завжди спочатку виявить попит на ринку, визначить його ціну. Звісно, що товар більш високої якості коштує дорожче, ніж низької. Але якщо його багато, то може скластись ситуація, що ціну за цей товар прийдеться або знижувати, або шукати інші ринки збуту в інших місцях. А якщо товару обмаль, навіть і не зовсім відповідної якості, то за нього в період дефіциту можуть давати більш високу ціну, до тих пір, поки ринок не наповниться. Аналогічні процеси відбуваються на ринку праці. Отже нам, вибираючи професію, необхідно вивчити ринок праці, тобто познайомитися із попитом (наявністю вільних

вакансій та вимог до них) так із пропозицією (кількістю наших прямих конкурентів, тобто кількістю фахівців, що мають ту професію, яку ми плануємо здобути). Як же це зробити? Першим джерелом здобуття такої інформації є центри зайнятості. Вони є у кожному місті та районі будь-якої області нашої держави, де можна отримати інформацію про наявність вільних робочих місць, про вимоги роботодавців до претендентів на робочі місця, про заробітну плату, якісно-кваліфікаційний склад громадян, що шукають роботу, тобто про кількість осіб, що мають ту чи іншу професію тощо. Найбільш яскраво відображає ситуацію на ринку праці **БАРОМЕТР ПРОФЕСІЙ**, який дасть вам уявлення про працевлаштування у нашому місті (районі) та його перспективи.

Розгляд Барометру та коментарі учнів. – Якою у вашому розумінні повинна бути престижна професія? Назвіть критерії, за якими ви визначаєте її престижність. – Хто з ваших батьків працює за робітничими професіями?

Міні-дискусія «Престиж робітничої професії». Основний мотив при виборі професії в більшості випадків – її престижність, а наскільки вона має попит – в розрахунок не приймається. Негативну роль відіграє і зниження авторитету робітничих професій. На жаль, робітничі професії асоціюються тільки з тяжкою низькооплачуваною працею. Проблеми в молоді виникають через неправильність, непродуманість вибору професії для навчання в учбових закладах, тому, що комерціалізація навчальних закладів приводить до розповсюдження навчання за престижними, але зовсім не необхідними для нашого регіону професіями (еколог, спеціаліст з зовнішньоекономічної діяльності, оператор ПК, політолог, спеціаліст з міжнародних відносин, тощо). Для формування реального уявлення про потребу в спеціалістах молоді необхідна повна і постійна інформація про запити та пропозиції ринку праці. Відповідну допомогу молоді вже сьогодні надають працівники державної служби зайнятості. Професійна орієнтація спрямована на досягнення збалансованості між професійними інтересами і можливостями людини та потребами суспільства в конкретних видах професійної діяльності. (Тут доцільно навести декілька яскравих прикладів, які б були вагомими для сучасної молоді, наприклад, порівняти заробітну платню спеціаліста престижної професії та зарплатню висококваліфікованого робітника. Результат: люди, які працюють за робітничими професіями, отримують в декілька разів більше, ніж спеціаліст, до якої б структури він не належав).

Вправа «Гра мотивів»

Мета: вибрати найбільш значущий для кожного з вас мотив вибору професії, тобто ту головну причину, за якою ви обираєте собі професію. мотивів. На фліпчаті вішаємо аркуш з переліком мотивів, кожен з учасників підходить і відзначає галочкою «свій мотив». Потім коментуємо результати.

1. Можливість отримати популярність, славу.
2. Можливість продовжувати сімейні традиції.
3. Можливість продовжувати навчання зі своїми товаришами.
4. Можливість служити людям.
5. Заробіток.

6. Значення для економіки країни, суспільне та державне значення професії.

7. Відсутність проблем при вступі у навчальний заклад.

8. Перспективність працевлаштування.

9. Дозволяє проявити свої здібності.

10. Спілкування з людьми.

11. Збагачення знань.

12. Різна за змістом робота.

13. Романтичність, благородство професії.

14. Творчий характер праці, можливість робити відкриття.

15. Важка, складна робота.

16. Чиста, легка, спокійна робота.

Вправа «Вдалий та невдалий вибір професії»

Приклади правильних відповідей:

Вдалий вибір професії

- інтерес та зацікавленість у роботі;
- моральне задоволення професійною діяльністю;
- фізичне та психологічне здоров'я;
- вдосконалення професійних знань;
- кар'єрне зростання;
- висока заробітна плата;
- авторитет.

Невдалий вибір професії

- втрачається інтерес;
- незадоволеність професійною діяльністю;
- перенапруження;
- пасивна адаптація в колективі;
- безробіття;
- витрати коштів на здобуття нової професії;
- стрес;
- депресія;
- занижена самооцінка;
- людина не може себе реалізувати як особистість на ринку праці.

Вправа «Ситуації»

Картки з ситуаціями

1. Марта дуже гарно пише твори, їй подобається українська мова та література. Крім того вона захоплюється вивченням англійської мови, має математичні здібності. Вона не хоче вступати до педагогічного ВНЗ, оскільки в майбутньому планує знайти високооплачувану роботу. Марта дуже комунікабельна і вміє організувати людей. Велика кількість можливостей заважає їй зробити правильний вибір. Що можна порадити Марті?

2. Олексій увесь свій вільний час витрачає на комп'ютерні ігри. Він пройшов найпопулярніші та найновіші стратегії. Шкільні предмети Олексію

подобаться мало, тому час від часу він прогулює їх. Особливо в нього великі проблеми з фізикою та математикою. У майбутньому Олексій хоче вивчитись на програміста, оскільки вважає, що добре розуміється в комп'ютерах. Крім того, тато обіцяв залагодити справи з іспитами. Чи варто Олексію йти вчитись за цією спеціальністю?

3. Андрій з дитинства захоплюється технікою. Він водить машину, ремонтує її, годинами сидить в гаражі. Найближча його ціль – отримати спеціальність інженера-механіка, а якщо не вдасться, тоді піти вчитись у технікум на автослюсаря, хоча в нього є і хороші математичні здібності. Батьки вважають, що ця професія низького рівня і до того ж не престижна. Вони завжди хотіли, щоб їхній син став успішним економістом. Чи варто Андрію відмовитись від «брудної» роботи на користь престижної спеціальності?

4. Марії дуже подобаються уроки хімії та біології, вона любить вирішувати задачі з генетики, аналізувати будову клітини та тіла людини. Одночасно своїм великим захопленням Марічка вважає написання оповідань з літератури. У вільний час вона пише маленькі оповіданнячка, яких в неї вже кілька зошитів. Марічка дуже комунікабельна і завжди бере активну участь у житті школи. Як ви вважаєте, яку спеціальність дівчина обере в майбутньому?

5. У Ксенії є мрія – працювати менеджером в престижній фірмі. Вона знає в чому полягає робота менеджера, яка специфіка його роботи. Ксеня активно цікавиться питаннями економіки, в яких без сумніву повинен орієнтуватись менеджер. Крім того, вона навіть планує піти на курси бухгалтерів-економістів. Спілкування з людьми у неї мінімальне – батьки та кілька друзів, оскільки більшість вільного часу вона проводить в Інтернеті, де їй подобається шукати потрібну інформацію. Чи згодні ви з тим, що Ксеня стане справжнім професіоналом?

6. У Вадима хороші успіхи з предметів науково-природничого циклу. Його батьки – медики. Хлопець також хоче стати лікарем. Але у нього поганий зір. Це серйозна перешкода на шляху до досягнення його цілі. Як ви вважаєте, чи варто хлопцеві зупинитись на шляху до досягнення цілі?

7. Сергій погано вчиться в школі, не проявляє зацікавлення до жодного з шкільних предметів. Вільний час він проводить перед телевізором або в товаристві однолітків. Батьки хочуть, щоб Сергій вступив до ВНЗ. Як ви думаєте, яким буде вибір Сергія?

Усна анкета «Чи знаєш ти свою майбутню професію?»

Ціль вправи: перевірка сформованості особистого професійного плану. Учасникам роздають листки паперу й олівці. Вони повинні написати професію, яку для себе вибрали, якщо вибрали. Якщо не вибрали – професію, яка найбільш подобається. Після цього учнів просять відповісти на питання анкети («так» або «ні»):

1. Чи знаєш ти основний зміст професії?
2. Чи знаєш ти умови праці й оплати, можливості підвищення кваліфікації?
3. Чи знаєш ти, які навчальні заклади готують фахівців даної професії?

4. Чи є в тебе якості, необхідні для оволодіння професією?

5. Чи вважаєш ти рівень своїх знань достатнім для оволодіння вибраною професією?

6. Чи знаєш ти, які шкільні предмети необхідні тобі в більшій мірі для оволодіння професією? Якщо 40-60 % відповідей на питання анкети позитивні, то досягнуті всі поставлені цілі. Всім тим, хто дав негативний результат, радимо звернутися за індивідуальною консультацією до центру зайнятості.

Алгоритм побудови професійної кар'єри.

1. Здійснити вибір професії відповідно до професійних нахилів, інтересів, здібностей.

2. Глибше пізнати вибрану професію, вимоги професії до людини. Розвивати професійно важливі якості.

3. Визначитися з професійним навчальним закладом.

4. Здобути відповідну професійну освіту.

5. Знайти роботу відповідно до здобутої професії.

6. Сформулювати мету.

7. Щорічно ставити перед собою цілі професійного зростання.

8. Підвищувати кваліфікацію, розвивати професійні вміння та навички.

9. Здійснювати аналіз своїх дій та досягнень.

10. Починати з малого та постійно підвищувати планку, тощо. Успішне просування кар'єрними сходами залежить від навичок і професійних якостей, наявність яких підвищує конкурентоспроможність людини на ринку праці. Як правило, ці якості залежать не тільки від природних здібностей людини, а й від індивідуальних інтересів людини і цілей, які вона поставила перед собою. Отже, людина сама, маючи активну життєву позицію, може побудувати професійну кар'єру своєї мрії. Домашнє завдання. Скласти власний професійний план.

Вправа «Мій робочий день через 10 років»

Опишіть 1 день із свого життя, а присутні відгадають, ким ви стали. Ця розповідь повинна бути лише зі слів іменників. Наприклад, розповідь про робочий день вчителя: дзвінок – сніданок – відмінники – запитання – відповідь – трійка – перерва – вчительська – скандал – директор – урок – дзвінок – дім – зошити.

Психологічні рекомендації «Крок до самовизначення або як перетворити мрію на мету, а мету на реальність».

Поговоримо про те, як бути тим, хто вже давно мріє про якусь діяльність, професію, соціальний статус чи кар'єру? Мріє, і не раз вже малював собі картину свого майбутнього, але конкретно не знає, як його досягти? Мріяти корисно і чудово, адже тільки з мрії можна виділити мету в житті і йти до неї. Мрії надихають і стимулюють, змушують дивитися в майбутнє, не прив'язуючись до минулого. Але... самі по собі мрії і бажання цілями не стають. Тільки підкріплені рішучістю, ентузіазмом, пристрасстю, тобто сильними емоціями, вони можуть претендувати на перетворення на мету, а

іноді й на мету всього життя. Щоб казку втілити в життя Перш за все, ви повинні чітко розмежувати поняття «мрія і мета». Мрія, зазвичай, досить абстрактна і узагальнена, мета ж прекрасна тим, що її, як правило, досягають. Мета – це бажання, заряджене емоцією.

Умови перетворення мрії на мету:

1. Мета має бути ваша: Не друзів, не знайомих чи родичів, а ваша! Уявіть кінець мети: неначе вже все відбулося, вдалося і мета досягнута. Якщо радості в кінці немає – значить, мета не ваша, можливо, вам її вселив чи нав'язав хтось інший, а може, ви просто хочете бути на когось схожі і вважаєте чужий шлях своїм власним.

2. Поставте собі точну дату, коли ваша мета буде досягнута. Якщо ви з якоїсь причини не змогли, чи не захотіли це зробити, змушена вас засмутити: ви ніколи не досягнете мети. Це обов'язкова умова. Але пам'ятайте, мета має бути реальна: свій банк чи вілла в Монако, головна роль у голлівудському фільмі чи Всесвітня мережа на зразок Інтернет через два місяці – нереальність.

3. Мета має бути позитивна. Не можна давати собі установки типу: «Не хочу бути бідним». Потрібно формулювати так: «Хочу бути фінансово незалежним». Не розглядаються в даному випадку і такі ситуації, чого слід було б уникнути, або ким не бути, або як не робити. Часто учні старших класів указують в своїх творах, що не житимуть з батьками, не працюватимуть на заводі чи не перебуватимуть у когось у підпорядкуванні. Так от, до мети це має вельми віддалене відношення. Я б назвала це просто побажаннями. Мета має бути завжди конкретна: стати не просто студентом, а студентом, конкретного ВНЗ і факультету, не просто керівником, а організувати і очолити конкретний бізнес чи підприємство.

4. Чим ви готові пожертвувати або заплатити ради досягнення своєї мети? Чи буде ваша мета чесною, досягнутою за ваш рахунок? Адже наївно вважати, що в житті що-небудь безкоштовне. Спробуйте скласти список можливих жертв: час, гроші, здоров'я, добрі відносини з друзями і знайомими, любов, нерви, добре ім'я, відмова від задовольень, дружба, дотримання здорового способу життя та інше. Спробуйте чесно відповісти собі на питання, на що ви готові піти заради досягнення своєї мети, чим пожертвувати, і чи зможете ви потім сміливо і прямо дивитися людям в очі.

5. А зараз складіть список можливих перешкод. Тільки розділіть їх на дві категорії – ті, що довкола нас, і ті, що знаходяться усередині нас. Зазвичай молоді люди погоджуються з тим, що важче долати ті, які знаходяться в нас самих. Кожна людина (і не раз) намагалася втекти від труднощів і перешкод за допомогою відмовок типу: це не спрацює; якби я був старшим (чи молодшим); мені ніхто не допомагає; якби у мене були для цього кошти; дуже рано (чи надто пізно); я поки до цього не готовий; а що скажуть друзі (знайомі, родичі); ніхто не розуміє моїх труднощів; ніхто не оцінить моїх старань; немає на це часу, дуже багато інших справ; нічого не вийде все одно та інше. Потрібно визнати існування цих труднощів і або навчитися їх переформулювати в позитивні, чи перетворити у менші цілі, які доведеться

вирішити дорогою до головної. Наприклад: «Це не спрацює» формулюємо інакше «Але ж у інших працює! Чим я гірше?» Чи «Я поки до цього не готовий» – тут чітко потрібно з'ясувати, в чому саме: «Знань не вистачає? Сили волі? Грошей?» Тоді вперед, за знаннями, працюємо над силою волі, заробляємо гроші. Ось таке виходить дерево цілей. Ну як? Не дуже страшно? Тоді можна стартувати.

6. Мета має бути наочною. Напишіть план з точними термінами, етапами, відзначайте, тобто просто записуйте на папері результати ваших кроків і дій. Визначте і дозвольте собі за особливо успішне виконання намічених ділянок шляху бонуси чи призи, заохочуйте себе і хваліть. Постарайтеся передбачити і форс-мажорні обставини, власне, як ви плануєте поводитися в неординарних ситуаціях, де і наскільки дозволите зробити собі поблажку чи відступитися (або чим поступитися). Було б добре скласти договір із самим собою, як рекомендують деякі фахівці, де будуть вказані всі терміни, угоди про плату (винагороди), і штрафи. Але і дотримуватися його доведеться вам!

7. Напишіть собі нагадування про свою мету скрізь. Перечитуйте план досягнення щодня для того, щоб запрограмувати себе на успіх, зарядити себе упевненістю і не відступати від наміченого шляху під впливом різних обставин, які, безумовно, зустрінуться на вашому шляху, а бути послідовним і цілеспрямованим. Швидше за все поставленої мети доб'ється той, хто зможе постійно підтримувати себе в тонусі, і забезпечувати щоденне (нехай найменше і навіть зовсім крихітне, але саме щоденне) просування до поставленої мети. І не забувайте ніколи: дорогу осилить той, хто йде!

8. Спробуйте поєднати в собі три ролі: мрійника – для створення нових цілей та ідей; реаліста – для надання ідеям конкретної форми, з якою ви зможете будувати своє майбутнє; критика – для фільтрації та очищення ідей для втілення їх у життя. Нехай усі вони перебувають у рівновазі та доповнюють один одного. Якщо хочете чогось досягти, ставте цілі! Хоча багато хто й надає перевагу цього не робити. Іноді просто через лінощі – як вийде, так і вийде. Інші чогось чекають, гадають, що життя почне мінятися саме по собі. А деякі просто бояться привселюдно заявити про свої плани: а раптом засміють? Чи зурочать... Або «не так» зрозуміють... Йти зі всіма за течією, звичайно, набагато простіше, але тоді й результат буде як у всіх – такий, що нічим із загальної маси не виділяється. А якщо ви дійсно хочете побудувати кар'єру, стати господарем свого життя – вчіться мріяти, перетворювати мрію на мету, а мету втілювати в реальність.

Підсумок заняття

Пам'ятка особі, що обирає професію. Коли ви вирішували завдання з математики, то виконували певні дії в певній послідовності. Варто зробити так само й тут. Наука про вибір професії стверджує: щоб дійти до зваженого рішення цієї формули необхідно зробити сім кроків. Сім кроків до зваженого рішення:

1. Складіть список відповідних професій, які подобаються, цікавлять, влаштовують.

2. Складіть перелік вимог до обраної професії.
3. Визначте значущість кожної вимоги.
4. Оцініть свою відповідність вимогам кожної з виділених професій. Адже існують вимоги професії до її обранця, а не лише у того, хто її обирає.
5. Підрахуйте та проаналізуйте результати, яка професія з усього списку більш за всі влаштовує вас за усіма пунктами.
6. Перевірте результати: обговоріть рішення з друзями, батьками, вчителями, психологом та профконсультантом служби зайнятості.
7. Визначте основні практичні кроки до успіху – навчальний заклад, в якому ви можете отримати обрану професію, шляхи розвитку в собі професійно важливих якостей, як отримати практичний досвід, як підвищити свою конкурентоспроможність на ринку праці, наприклад, за легкістю. (За легкістю, з якою актор створює на сцені образ, насправді стоїть напружена буденна праця).
6. Ототожнення шкільного навчального предмета з професією або погане розрізнення цих понять (предмет: іноземна мова; професія, де вона потрібна: перекладач, екскурсовод, вчитель, телефоніст міжнародного зв'язку).
7. Визначте основні практичні кроки до успіху – навчальний заклад, в якому ви можете отримати обрану професію, шляхи розвитку в собі професійно важливих якостей, як отримати практичний досвід, як підвищити свою конкурентоспроможність на ринку праці.

Список використаних джерел

1. Зяблін В. Г. Мій професійний вибір : корекц.-розвив. програма [для учнів 8-9 кл.] / Вадим Георгійович Зяблін // Соціальний працівник. – 2007. – № 15. – С. 23-32.
2. Круглова Ю. В. Виховна година «Мій вибір» : [для учнів 9-го кл.] / Ю. В. Круглова // Виховна робота в школі. – 2008. – № 10. – С. 50-52.
3. Марченко І. Авторська програма «Я обираю професію» : [для учнів 8-9 кл.] / Ірина Марченко // Директор школи. – 2008. – № 39. – С. 27-32.
4. Марченко І. Я обираю професію : прогр. [для учнів 8-9 кл.] / Ірина Марченко // Психолог. – 2008. – № 37. – С. 25-32.
5. Мельник Т. Профорієнтаційна робота зі школярами у гімназії / Тетяна Мельник // Рід. школа. – 2004. – № 10. – С. 16-18.

4.11. Профорієнтаційний захід «Смакові перегони» (8-9 клас)

Ткачук І.О.

Мета: розширення знань учнів про професії кулінарного мистецтва, виробу із тіста;

розвиток пізнавальної активності та самостійності; уваги, спостережливості, критичного, аналітичного та логічного мислень; формування

стійких якостей особистості робітника професіонала (моральних, комунікативних); розвиток волі, наполегливості;

виховання патріотизму, дисциплінованості, сумлінності, відповідальності за результати праці; формування почуття поваги до своїх товаришів.

Хід заходу

Ведуча 1: *Слайд 1*

Добрий день вам, добрі люди,
Хай вам щастя всюди буде,
Вік вам радіти, в щасті рости,
Нивам українським щедро родити.
І вічно цвісти!

Ведуча 2:

А зараз, запрошуємо до зали учасників профі-шоу – «Смакові перегони»!
Гучними оплесками зустрічайте команди **«Шалені вареники»** та **«Рум'яні пиріжки»**.

(Звучить музика, вихід команд)

Щоб це змагання було чесним,
Ми виберем журі почесне.
Поглянемо разом з вами, друзі,
Хто буде в цім почеснім крузі.

Ведуча 1:

Вітайте:

Голова журі –

Члени журі – _____

Ведуча 2:

Ось і настала черга послухати девізи команд.

Ведуча 1:

Слово надаємо команді **«Рум'яні пиріжки»**.

Представлення команд

Пиріжками нас назвали
До конкурсу готували.
Дарма часу не марнуєм –
За суперником слідкуєм.

Ведуча 2:

Послухаємо девіз команди **«Шалені вареники»**.

Ми вареники пухкенькі
Як один усі гарненькі.
Командою все ми зможем –
Суперника переможем.

Ведуча 1:

Дякуємо командам за гарні девізи.

Ведуча 1: *Слайд 2*

Земля і тому ще щедра,
Що в світі кухарі існують,
Прості в них долі і серця,
А руки для людей працюють.

Ведуча 2:

Професія їх повна доброти –
«Людина зла не стане у плити»

Одна з найстаріших професій на землі – кашовар, кухар.

Ведуча 1:

Хочеш бути успішною та визначною людиною – стань першокласним кухарем.

Ведуча 2:

Хочеш стати усіма шанованою людиною – стань шеф-кухарем.

Хочеш, щоб тебе любили всі чоловіки і діти в світі –
стань майстром куховарської справи.

Ведуча 2: Слайд 3

До вашої уваги **Конкурс «Справжній трудівник»**

Ведуча 1:

Умови конкурсу такі: за 1 хвилину необхідно пригадати та записати області застосування професійних знань кухаря. Команда, яка назве більше підприємств чи організацій отримає 5 балів

(підприємства суспільного харчування (ресторани, кафе, їдальні, буфети, чайні, закусочні); медичні установи (лікарні, санаторії, оздоровчі табори); освітні установи (школи, дитячі сади, інститути, коледжі, технікуми, училища);

фабрики-заготовочні, фабрики-кухні, комбінати напівфабрикатів; магазини-кулінарії)

Ведуча 2:

Увага командам розпочинаємо конкурс.

(звучить музика, проходить конкурс)

Ведуча 1:

До слова запрошуємо команду **«Рум'яні пиріжки».**

Ведуча 2:

Відповіді команди **«Шалені вареники».**

Ведуча 1: Слайд 4

Дякуємо командам.

Ведуча 2:

Настала черга наступного конкурсу **«Шукачі тістових скарбів».**

Ведуча 1:

Умови конкурсу такі: кожному символу в таблиці відповідає певна літера. Командам пропонується розв'язати зашифровані назви інгредієнтів тіста.

На конкурс відводиться 2 хвилин.

Для журі нагадуємо, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

(звучить музика, правильні відповіді зачитуються після конкурсу)

Ведуча 2: Слайд 5

Слово надаємо команді «Рум'яні пиріжки» (зліва)

Правильні відповіді:

Маргарин

Олія

Сироватка

Яйце

Ведуча 1: Слайд 6

До слова запрошуємо команду «Шалені вареники» (справа)

Правильні відповіді:

Оцет

Молоко

Борошно

Ванілін

Ведуча 2: Слайд 7

Дякуємо конкурсантам, продовжуємо далі.

Професійного кухаря, що створює кондитерські вироби, десерти, та іншу запечену їжу називають кондитером.

Кондитер займається приготуванням різних видів тіста, начинок, кремів по заданій рецептурі. Випікає і прикрашає продукцію. Це високоякісні, різноманітного виду, смаку та аромату харчові продукти. Більша частина робіт виконується вручну за допомогою спеціальних інструментів, перетворюючи професію кондитера в мистецтво.

Ведуча 1:

Для третього конкурсу запрошуємо капітанів команд.

Ведуча 2: Слайд 8

До вашої уваги **Конкурс капітанів.**

Ведуча 1:

Умови конкурсу такі: капітанам команд пропонується за 1 хвилину згадати, записати і назвати якомога більше знарядь праці та обладнання, якими користуються кондитери. (маслорізка, пекарня, змішувач тіста, ніж, котел, духовка, шафа, кондитерський шприц, ізюмомийка, варочний казан, кремозбивальна машина, отсадочний мішок, наконечники різної форми, терези, столовий посуд, міксер, блендер)

Ведуча 2:

Один, два, три почали.

(проходить конкурс, звучить музика)

Увага! Ваш час вичерпано.

Ведуча 1:

До слова запрошуємо капітана команди «Рум'яні пиріжки».

Ведуча 2:

Дякуємо капітану команди.

Ведуча 1:

Послухаємо капітана команди «Шалені вареники».

Ведуча 2:

Дякуємо капітану.

Ведуча 1:

Для оголошення результатів за три конкурси слово надаємо журі.

Ведуча 2: *Слайд 9*

До уваги команд наступний **Конкурс «БРЕЙКВОРД»**.

Ведуча 1:

У цьому конкурсі командам пропонуємо знайти назви 4-х виробів із тіста, які зашифровані в таблицях. Перша літера кожного слова виділена червоним кольором (ходити можна по горизонталям та вертикалям у будь-якому напрямку).

Ведуча 2:

На виконання завдання вам дається 2 хвилини, поки звучатиме музична пауза ви виконуєте завдання, після її закінчення просимо конкурсантів зачитати свої відповіді.

Ведуча 1:

Для журі нагадуємо за кожну правильну відповідь команда отримує 1 бал.
(командам роздати завдання, музична пауза)

Ведуча 2:

Увага. Ваш час вичерпано. Віддайте, будь-ласка ручки.
(зібрали ручки)

Ведуча 1: *Слайд 10*

Слово надаємо команді **«Шалені вареники»** *(справа)*

Правильні відповіді:

Хліб

Пряник

Ватрушка

Булка

Ведуча 2:

До слова запрошуємо команду **«Рум'яні пиріжки»** *(зліва)*

Правильні відповіді:

Кекс

Рогалик

Бублик

Пиріг *Слайд 11*

Ведуча 1: *Слайд 12*

За давньою народною традицією, хліб в Україні дуже шанували. Без нього наш народ не уявляв свого життя. Народжувалася в родині дитина – до неї йшли з хлібом, щоб дитина росла здоровою і в достатку. Відбувалося весілля – йшли з хлібом, щоб молодята були щасливими і жили свій вік заможного.

Ведуча 2:

Виряджали сина в далеку дорогу, мати загортала у вишиваний рушник свіжу паляницю і разом з рушником вручала її синові, щоб дорога була доброю і щасливою, щоб не голодував син ніколи і завжди повертався до отчого дому.

Ведуча 1:

Справляли люди новосілля, то до них теж приходили з хлібом, щоб жилося у цій хаті щасливо і завжди було що їсти і пити. Це давні традиції нашого народу.

Ведуча 2:

Не за глибокими морями,
Не за дрімучими лісами,
Не в якомусь чужоземному царстві,
А в нашій Україні,
Споконвіку живуть-поживають
І горя не знають
Дуже працювиту українці.
Професіоналів серед них багато.
Вони – майстри своєї справи.
На роботу ідуть, як на свято.
Шанують їх талант і славу.
А про яких професіоналів йде мова, розкажуть наші конкурсанти.

Ведуча 1: Слайд 13

До вашої уваги наступний конкурс «Хлібний шлях».

Ведуча 2:

На виконання завдання вам виділяється 3 хвилини.

Для журі нагадуємо – за одну правильну відповідь команда отримує – 1 бал.

Ведуча 1:

Завдання для команди «Шалені вареники»

Вкажіть перелік робітничих професій, причетних до появи хліба на столі.

Ведуча 2:

Завдання для команди «Рум'яні пиріжки»

Вкажіть перелік інженерно-технічних професій, причетних до появи хліба на столі.

Ведуча 1:

Поки команди працюють вболівальникам пропонується конкурс «Знавець професій та спеціальностей».

Ведуча 2:

Потрібно назвати якомога більше професій та спеціальностей людей ресторанного господарства (*бармен, бухгалтер, пекар, адміністратор, посудомийниця, прибиральниця, офіціант, охоронець, дегустатор, шеф-кухар, кухар, кондитер, сомельє (спеціаліст вина), касир, водій, експедитор, директор ресторану*)

Ведуча 1:

Дякуємо вболівальникам, думаю, що команди виконали завдання?

Ведуча 2:

То ж слово надаємо команді «Рум'яні пиріжки».

Ведуча 1:

Настала черга послухати команду «Шалені вареники».

Ведуча 2:

Дякуємо командам за відповіді.

Ведуча 1:

А зараз ми поговоримо ще про один різновид хліба. Відгадайте про що піде мова? Так – це коровай!

Ведуча 2: *Слайд 10*

З хлібом у нас зустрічають гостей.

Хліб на весіллях цвіте в короваї.

І кращих немає на світі вістей,

Ніж хліб уродився у рідному краї.

Всі слова на світі замалі,

Щоб, як хліб, дзвеніти з краю в край.

Хай щодня на вашому столі,

Наче сонце, сяє коровай.

Ведуча 1:

Коровай – не лише смачна здоба, перш за все, це символ плодючості, продовження роду, з'єднання молодих у сім'ю, щастя, символ спільної долі.

Ведуча 2:

Традиційний український коровай оздоблюють прісним тістом. З тіста роблять пташечок, листочки, калину, колоски пшениці, різні рослинні орнаменти – все те, що було притаманне весільному хлібу на його витоках. Кожна прикраса має своє символічне значення: калина означає красу, молодість, щастя, виноград – добробут, достаток в родині, лебеді – вірне кохання, пташечки – вірність, щастя.

Зараз вчитель покаже Вам як правильно виготовити пташку щастя

(майстер-клас по виготовленню пташки) Слайд 11

Ведуча 1:

Кожна людина на Землі хоче бути успішною та щасливою. Але давайте замислимося: що таке щастя? Для когось щастя – це робота, для когось – сім'я. Хтось хоче бути багатим і знаменитим, хтось – сильним і красивим, хтось – мудрим...

Шановні конкурсанти! Зараз пропоную згадати ту подію в житті, яка зробила Вас щасливою.

Ведуча 2:

Увага! Наступний конкурс «Пташка щастя»

Нехай всі позитивні спогади допоможуть Вам виготовити пташку щастя.

Ведуча 1:

Умови конкурсу такі: із тіста зробити та придумати художній супровід (вірш, пісня, танець). На виконання завдання вам дається 5 хвилини.

Ведуча 2:

Один, два, три почали!

Ведуча 1:

Поки команди працюють вболівальникам пропонується **Кулінарна вікторина**.

(ведучі по черзі зачитують запитання для команд)

Запитання для вболівальників

1. В народі кажуть, що цим продуктом кашу не зіпсуєш. *(Масло)*
2. Марка молока з мультфільму. *(Простоквашино)*
3. Що повинно бути на голові в особи, яка готує їжу? *(Ковпак)*
4. Чорненький а може й зелененький, гаряченький і всі мене люблять.
(Чай)
5. Смачна передача. *(Смак)*
6. Великий кондитерський виріб. *(Торт)*
7. Хто кухар на кораблі? *(Кок)*
8. Перелік страв в кафе. *(Меню)*
9. Південний соковитий плід з кісточкою і волохатий на дотик. *(Персик)*
10. Приготування якої страви ніколи не вдається з першої спроби.
(Налисників)
11. Як називається мистецтво приготування їжі. *(Кулінарія)*
12. Сорт сухого печива. *(Крекер)*
13. Торт французького імператора. *(Наполеон)*
14. Що подають в кінці обіду? *(Десерт)*
15. Солодкий, як мед, білий, як сніг, у пошані у всіх;
до рота попав, там і пропав. *(Цукор)*.
16. Чим треба помішувати страву в ході приготування, щоб вітаміни збереглися краще? *(Дерев'яною ложкою)*.
17. Як у народі називають того,
Хто поле обробляє,
Зерном добірним засіває,
Високі врожаї збирає? *(Хлібороб)*
18. У воді росте, кохається,
Вкинь у воду – злякається. *(Сіль)*
19. Запах, колір – все відмінне,
Посміхнешся неодмінно.
Як серединку кусати,
Скривить так, що й не впізнати. *(Лимон)*
20. Назвіть засіб від вампірів? *(Часник)*
21. Народна казка про успішного овочівника. *(«Ріпка»)*
22. Є і чорна і червона,
А поживна ж бо яка!

Зветься цей продукт чудовий
Не інакше, як *(ікра)*

23. За який час до вживання необхідно готувати страви з овочів? *(за 1-1,5 години)*

24. Вони прийшли до нас з Індії, з країни вічного літа. В античні часи у Греції їх називали «агу рос», тобто «недозрілі». Яка ж їх теперішня назва? *(Огірки)*

Ведуча 2:

Просимо капітанів команд продемонструвати журі пташки щастя.

Ведуча 1:

Запрошуємо капітана команди «Рум'яні пиріжки».

Ведуча 2:

А зараз продемонструє пташки щастя капітан команди «Шалені вареники».

Ведуча 1:

Дякуємо командам.

Ведуча 2:

Журі просимо оцінити старання та творчі здібності команд.

Ведуча 1:

Нагадуємо, максимальна оцінка за конкурс – 5 балів

(Журі оцінює останній конкурс та підраховує бали і визначає переможця)

Ведуча 2: Слайд 12

Кожна людина з великою любов'ю і душевним трепетом згадує те місце, де вона народилася, де промайнуло її дитинство, дитинство з дивосвітном-казкою, з материнською ласкою у затишній батьківській оселі. То родинне вогнище, маленька батьківщина кожної людини. То її велике «Я», з якого починається людина, родина, Батьківщина і вся наша велична й неповторна у світі Україна.

Ведуча 1:

Хто не знає свого минулого, той не вартий майбутнього. Людина, яка не знає своїх традицій, пісень, історії, забуває свою мову, свої витоки. Кожен з нас має пам'ятати своє коріння, основу свого народу

Ведуча 2:

Людське безсмертя з роду і до роду

Увись росте з коріння родоводу.

І тільки той, у кого серце чуле,

Хто знає, береже минуле

І вміє шанувати сучасне, –

Лиш той майбутнє

Вивершить прекрасне!

Ведуча 1:

Представник з професії «Кухар» виконає пісню «Сік землі» (слова Володимира Вихруща, музика Владислава Толмачова).

П'є моє коріння сік землі,
День лежить на білому крилі,
Подих вітру схилює жита,
Пролітають стомлені літа...
З роду в рід кладе життя мости,
Без коріння саду не цвісти,
Без стремління човен не пливе,
Без коріння сохне все живе.
З нами линуць у добрі і у журбі
Материнські очі голубі.
Чарівлива пісня живить нас
І сумління сповідає час.
З роду в рід кладе життя мости,
Без коріння саду не цвісти,
Без стремління човен не пливе,
Без коріння сохне все живе.
Є в моїх садах мале село,
Є криниця, чисте джерело,
А коли вертаюсь я з доріг,
Я цілую батьківський поріг.
З роду в рід кладе життя мости,
Без коріння саду не цвісти,
Без стремління човен не пливе,
Без коріння сохне все живе.

Ведуча 2: *Слайд 13*

Ось і настала хвилююча мить.
Для оголошення оцінок та нагородження переможців запрошуємо голову журі,

(церемонія нагородження, звучить музика)

Ведуча 1:

Ось і добігла кінця наша шоу-програма «Смакові перегони»

Ведуча 2:

Дякуємо всім учасникам за хорошу гру.

Презентацію розміщено на диску ООЗО БНВО 2016

Список використаних джерел

1. Жемера Н. Сутність та особливості процесу професійного самоврядування учнів старших класів / Н. Жемера // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2002. – №4. – С.26-30.
2. Титаренко О. Профільне навчання. Психологічний супровід від 1-го до 11-го класу / О.Титаренко, К.Стояновська // Психолог. – 2013 – №11-12. – С.4.
3. Профорієнтація – твій свідомий вибір [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.profosvita.org.ua/>

4. Українська національна кухня [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.0zd.ru/kulinariya_i_produkty_pitaniya/ukrainska_nacionalna_kuhnya_5

4.12. Профорієнтаційна година «Хочу – можу – треба» (8-9 клас)

Фень Т.В.

Мета: з'ясувати рівень знань учнів про професії; розширити знання учнів про професії;

розвивати вміння працювати самостійно та в групах, планувати та оцінювати свою діяльність; познайомити з поняттями «майстер», «посада»; виховувати шанобливе ставлення до людей різних професій.

Обладнання: дошка, конверти, набір геометричних фігур

Хід заняття

Соціальний педагог: Пройде зовсім небагато часу, і вам доведеться вибрати свій шлях у житті. І шлях цей почнеться з перехрестя, від якого розходяться не 3, як в казці, а 50 тис. доріг – саме стільки зараз існує професій. І дуже важливо не помилитися у виборі шляху. Адже від цього вибору залежить дуже багато: і матеріальний достаток, і коло спілкування, і інтереси, і щастя в житті. Недарма кажуть, що, обираючи професію, людина вибирає свою долю. Що ж таке професія?

(на дошці написані 4 слова, які мають відношення до професійної діяльності людини: професія, спеціальність, кваліфікація, посада.)

Як би ви пояснили відмінність між цими словами?

(учні дають відповіді.)

Підведемо підсумки.

Я дам короткі визначення цих понять, а ви подивіться, наскільки ви виявилися близькі до істини. Отже.

Професія – це трудова діяльність людини, яка дає йому засоби для існування і розвитку.

Спеціальність – вид занять у межах однієї професії.

Кваліфікація – це рівень професійної майстерності.

Посада – це місце, займане людиною в організації.

Як бачимо, багато хто з вас дали правильні тлумачення всіх цих слів. Всі ці слова разом містять професійну характеристику людини.

1. Гра «Хто живе в моєму домі» (робота в групах)

Кожна група отримує конверти, на яких намальовано будинок. У кожному вікні написана назва однієї професії. До конверта вкладені риси характеру людини: добрий, розумний, справедливий, неправдивий, хоробрий, швидкий, злий, чесний, ледачий, веселий

Ви маєте вибрати ті риси характеру, які повинні мати люди вашої професії: лікар, повар, військовий, міліціонер, учитель, льотчик, бухгалтер, будівельник, шахтар, рятувальник, фермер, кравчиня.

2. Проблемна ситуація «Чий це вибір?»

Соціальний педагог: Один вчений, який написав книгу про вибір професії, багато років пропрацював у школі і завжди цікавився подальшою долею своїх учнів. При зустрічі він задавав їм незмінне питання:

«Чи задоволений ти обраною професією?»

І отримував гнітючу відповідь:

Приблизно кожен третій помилився у своєму виборі, і кожен другий зізнавався, що не зовсім задоволений, і якщо б починати спочатку, то, напевно, обрав би інший шлях. Чому ж так багато молодих людей помиляється у своєму виборі? Як ви вважаєте?

Зразки відповіді учнів:

- «Тиснуть» батьки.
- Йдуть за модою.
- Нічого не знають про професію, яку обрали.
- Вибирають «за компанію».
- Не хочуть дізнаватися про негативні сторони професії.
- Не мають здібностей і нахилів до цієї професії.
- Наслідують героїв кіно і телесеріалів.

Соціальний педагог: Ви перерахували найпоширеніші причини помилок у виборі професії. Це тиск батьків, відсутність знань про обрану професію, гонитва за модою, переоцінка власних сил і здібностей. Але як же тоді правильно вибрати професію?

3. Міні-лекція «Формула професії»

Соціальний педагог: Скажіть, будь ласка, що вийде, якщо довжину нашої класної кімнати помножити на ширину? (*Площа класної кімнати.*)

А що вийде, якщо скласти три слова, які винесені в тему сьогоднішньої профорієнтаційної години: «хочу», «можу» і «треба»?

(*Учитель крейдою перекреслює тире між словами в назві теми, виходять плюси. Діти висловлюють припущення.*)

Я відкрию вам секрет: вийде правильний вибір професії.

Фахівці з профорієнтації встановили, що правильним може бути тільки усвідомлений вибір професії.

(*Учитель дописує на дошці після теми*) «Усвідомлений вибір професії».

Як пояснити цю формулу? У ній всього три величини:

- «хочу» – це все, що мені подобається, до чого лежить душа;
- «можу» – це все, що мені по силам, за здібностями;
- «треба» – це все, що потрібно для суспільства, країни.

Разом виходить формула усвідомленого вибору професії. Усвідомлений вибір – це такий вибір, при якому людина враховує і особисті устремління (хочу), і свої можливості (можу), і потреби суспільства в цій професії саме в даний момент (треба).

Демонстрація усвідомленого вибору професії «Це мій вибір!»

Співвідношення між «хочу» і «можу» – у ваших руках. Якщо у людини є мрія і він твердо йде до своєї мети, він обов'язково її досягне. Але для цього потрібно розібратися в собі, дізнатися свої сильні і слабкі сторони, свої здібності і недоліки.

4. Тестування.

Соціальний педагог: Може розібратися в собі вам допоможе жартівливий тест з геометричними фігурами. Використовуючи три геометричні фігури – трикутник, коло, квадрат, намалюйте чоловічка, що складається з 10 елементів. Повинні бути використані всі три види фігур. Якість малюнка не має значення. Якщо намальовані зайві елементи – їх треба закреслити, якщо їх не вистачає – домалювати відсутні. Час виконання – 30 секунд.

(Учні малюють фігурки.)

Тепер підрахуйте кількість трикутників.

(Учні виконують завдання.)

А тепер слухайте ключ до тесту.

Перший тип: 6-8 трикутників – тип керівника, хороші викладачі. Яскраво виражене прагнення до лідерства, добре розбираються в людях, працюють з інформацією.

Другий тип: 5 трикутників. Відповідальний виконавець, хороші організаторські здібності. Професіонал, до дрібниць продумує свою діяльність.

Третій тип: 4 трикутника. Різноманітність інтересів і талантів. Схильність до індивідуальної роботи.

Четвертий тип: 3 трикутника. Тип вченого. Раціональний, об'єктивний, легко переключається з одного виду діяльності на інший.

П'ятий тип: 2 трикутника. Інтерес до мистецтва і людині. Тонко відчуває все нове і незвичайне.

Шостий тип: 1 трикутник. Винахідник, конструктор, художник. Володіє багатою уявою.

Звичайно, цей тест не відображає все різноманіття ваших талантів. Але, він допоможе вам замислитися про себе, про свої можливості і здібності. Допоможе вам у виборі життєвого шляху.

Соціальний педагог: У світі багато професій. Щоб не заплутатися в них, фахівці об'єднують їх у великі класи, групи. Всі професії об'єднують в п'ять великих груп, типів.

(Класифікація професій відповідно предметів і цілей діяльності (за Є.О.Клімовим))

Перший тип: людина-природа. Люди цих професій мають справу з живою і неживою природою (ветеринар, агроном, гідролог, вівчар, механізатор, тракторист). Для них характерний загальний предмет праці – тварини і рослини, ґрунт і повітряне середовище.

Другий тип: людина-техніка. Це можуть бути льотчики, водії, матроси, токарі, слюсарі та інші професії, які використовують технічні пристрої.

Третій тип: людина-людина. Предметом праці у цій професії є інша людина, а характерною рисою діяльності – вплив на інших людей. До такого типу професій належать учитель, лікар, журналіст, продавець.

Четвертий тип: людина-знакова система. Фахівці такого типу використовують в своїй праці різні знаки: усна і письмова мова, цифри, хімічні та фізичні символи, ноти, схеми, карти, графіки, малюнки, дорожні знаки і т. п. Це бухгалтери, учені, люди, що працюють в лабораторіях, наукових центрах.

П'ятий тип: людина – художній образ. Людей цього типу відрізняє наявність живого образного мислення, художня фантазія, талант. Це музиканти, художники, актори, дизайнери та ін.

Щоб не помилитися у виборі професії, потрібно врахувати свої психологічні особливості, здібності, фізичні можливості.

5. Заключне слово.

Соціальний педагог: Вибір професії – це дуже важлива подія в житті кожної людини. Але яку б професію ви не вибрали, вам завжди знадобляться знання, отримані в школі. Тому постарайтеся вже зараз визначити область ваших інтересів, більше читайте, набирайтеся досвіду та знань. Для цього потрібно пробувати себе в самих різних напрямках. Як добре помітив один мудрець: «Щоб не помилятися, потрібно мати досвід. Щоб мати досвід, потрібно помилятися».

6. Підведення підсумків (рефлексія).

Список використаних джерел

1. Програма «Людина і світ професій» (8-й клас) / Ін-т пед. освіти і освіти АПН України, Відділ профорієнтації і психології проф. розвитку // Директор школи. – 2007. – № 38. – С. 8-12.

2. Програма «Особистісна готовність учнів до вибору професій економіко-підприємницької сфери» (9-й клас) / Ін-т пед. освіти і освіти АПН України, Відділ профорієнтації і психології проф. розвитку // Директор школи. – 2007. – № 38. – С. 12-16.

3. Світлична Н. А. Вибір майбутнього професійного шляху в період життєвого самовизначення : [для учнів 9-го кл.] / Н. А. Світлична // Соц. працівник. – 2008. – № 13. – С. 28-30.

4. Світлична Н. Майбутня професія : [для учнів 9-го кл.] / Наталія Світлична // Психолог. – 2008. – № 41/42. – Вкладка : – С. 3-8.

5. Синявський В. Психотехнологія профконсультаційної бесіди. Профорієнтаційна робота психолога / В. Синявський, В. Кобченко. – К. : Шкільний світ, 2007. – 128 с.

4.13. Профорієнтаційний тренінг «Наш вибір – професійна перспектива» (8-9 клас)

Бондар К.С.

Мета тренінгу: профорієнтаційна просвіта.

Завдання:

1. Ознайомлення учнів із загальними поняттями.
2. Усвідомлення особистісної індивідуальності.
3. Розвиток навичок конструктивної взаємодії в колективі.
4. Активізація внутрішніх ресурсів для визначення бажаної перспективи.
5. Формування навички аналізувати.

Форма заняття: тренінг.

Кількість учасників: 15-20 чоловік.

Форми і методи роботи: інтерактивні (мозковий штурм, обговорення, вправи тощо).

Тривалість заняття: 2-2,5 години.

Програма тренінгу

№ з/п	Зміст	Орієнтовний час	Необхідні матеріали
1.	Вправа «Поміняйся місцем»	10 хв.	_____
2.	Прийняття правил.	10 хв.	Папір, формат А3, маркер
3.	Очікування.	10 хв.	стікери
4.	Мозковий штурм	15 хв.	_____
5.	Інформаційний блок №1. Обговорення	20 хв.	_____
6.	Вправа «Оголошення»	20 хв.	Ручки та папір, кожному учаснику
7.	Вправа «Витинанка»	15 хв.	Папір кожному учаснику
8.	Інформаційний блок №2	15 хв.	Фліп чарт, папір, фломастер
9.	Проведення методики Йовайши	10 хв.	Бланки опитувань, ручки
10.	Вправа «Моя професія найкраща»	30 хв.	Ручки та папір, кожному учаснику
11.	Очікування	10 хв.	_____

Зміст заняття

1. Вправа «Поміняйся місцем»

Мета: активізувати увагу учасників, зацікавити до подальшої роботи

Тренер: Доброго дня усім. Наше заняття буде не звичним і тема його «Наш вибір – професійна перспектива» Сьогодні ми з вами поговоримо про щось цікаве, і буде воно в формі тренінгу, але перед тим як розпочати нам варто дізнатися про один одного трошки більше ніж ми знаємо. Для цього нам

потрібно побудуватися в коло. Прошу стати всіх в коло (учасники стають в коло). Я буду називати якісь риси, характеристики людини, той у кого вони є має змінити своє місце, тобто перейти на будь яке інше місце в колі.

Тренер називає будь які характеристики, а також ті, що пов'язані з різними професіями. Наприклад:

- хто любить гуляти в лісі;
- хто колекціонує якісь речі;
- кому подобається доглядати за тваринами;
- кому подобається допомагати татові у ремонті з машиною;
- кому подобається готувати;
- хто любить знайомитися з новими людьми;
- хто обрав собі майбутню професію, тощо.

2. Прийняття правил.

Мета: прийняття правил роботи групи.

Тренер: Як ви вже зрозуміли робота у нас буде цікава та насичена робота тому, щоб ми одне одному не заважали разом приймемо декілька правил, я Вам декілька запропоную а Ви доповните власними.

Правила:

- Поважати думку іншого;
- Дати висловитися кожному, не перебивати;
- «Вільна нога», за нагальної потреби Ви виходите з класу тихо, не відпрошуючись.

3. Обговорення очікувань від занять.

Мета: визначення очікувань від заняття, набуття вмінь аналізувати та формувати мету.

(Тренер пропонує учасникам сказати про свої очікування від даного заняття, краще їх записати, щоб не забути та звірити в кінці заняття чи очікування виправдали себе.)

4. Мозковий штурм

Мета: активізувати учасників тренінгу, долучити до обговорення.

Тренер: скажіть мені будь ласка по черзі, за годинниковою стрілкою, що таке «перспектива»? Так наша тема звучить «Наш вибір – професійна перспектива», як ви гадаєте про що ми з Вами будемо говорити?

(Кожен з дітей робить своє припущення, в колі виникає обговорення).

Тренер: говорити ми з Вами буде про професії. А сьогоднішній день ринок праці дуже великий, тобто дуже багато професій які можна обрати та надалі буде цікаво працювати.

5. Інформаційний блок. Обговорення.

Мета: профорієнтаційне інформування

Тренер: вважається, що всі професії можна умовно поділити на 5 сфер залежно від предмета праці:

- людина-людина, (робота з людьми, вчитель психолог);
- людина-техніка, (робота з технікою, механік);
- людина-знакова система, (робота з цифрами, бухгалтер);

- людина-художній образ, (творчість, мистецтво, креатив; художник поет, аніматор);
 - людина-природа, (робота з природою, ботанік, агроном, ветеринар).
- (Тренер розповідає про професійні сфери, де вони найчастіше зустрічаються. Учасники тренінгу також додають інформацію й називають професії і сферу до якої вона відноситься).*

6. Вправа «Оголошення».

Мета: самоаналіз внутрішніх ресурсів та усвідомлення внутрішніх можливостей.

Тренер: кожен з Вас має багато друзів, але справжніх друзів багато не буває тому ми з Вами зараз напишемо оголошення «Шукаю друга». Оголошення обов'язково має містити інформацію про: Ваші риси характеру, вподобання, чим Ви займаєтесь у вільний час, які у Вас інтереси, улюблені ігри, що Ви ціните в людях. Після того як Ви його написали обміняйтеся «оголошеннями» та зачитайте їх.

(Після того як діти зачитали, тренер запитує чи можуть діти від себе щось додати про особу, «оголошення» якої зачитували. Обговорення, легше говорити про когось чи про себе?).

7. Вправа «Витинанка»

Тренер: кожен з Вас отримав аркуш паперу, з цього аркушу ми будемо робити «Витинанку», але щоб вправа була цікавішою Ви обов'язково маєте виконувати її самостійно. Вам буде дано чітку інструкцію, яку Ви виконаєте без запитань.

Інструкція:

- згорніть аркуш навпіл;
- відірвіть лівий куточок;
- згорніть ще раз навпіл;
- відірвіть правий куточок;
- згорніть ще раз навпіл;
- відірвіть лівий куточок.

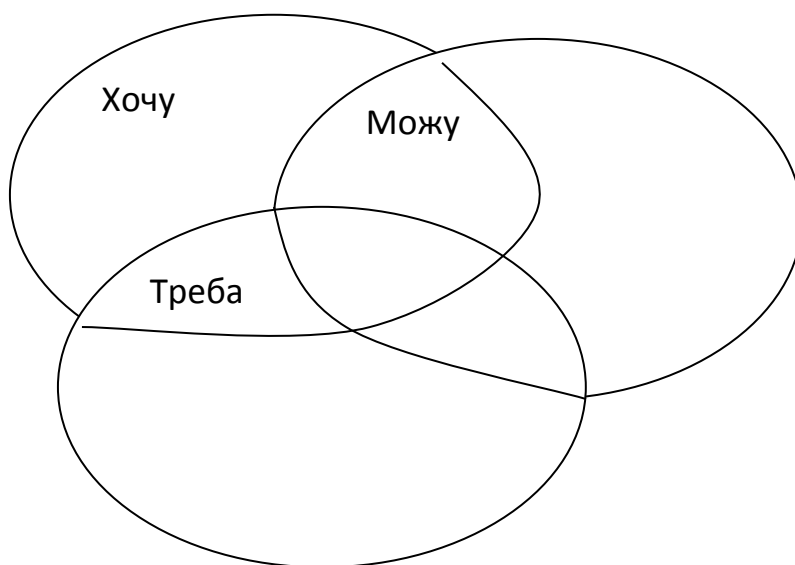
(Після того як діти розгорнули «витинанки» нехай вони ж їх порівняють, чи є однакові, чим вони схожі. Чому всі «витинанки» різні? Чому так відбувається? Зробити акцент на тому, що кожна особа індивідуальна, всі різні, і кожен має свої можливості, бажання, інтереси. Тому обирати професію потрібно тільки враховуючи власні можливості та інтереси).

8. Інформаційний блок

Мета: профорієнтаційне інформування.

Тренер: кожен з нас індивідуальність і кожному з нас притаманні різні риси. Кожен з нас, може, займатися будь якою справою, але досягти успіху, отримувати задоволення буде тільки від того, що йому подобається. Успішні люди визначили формулу професіонала «Хочу+можу+треба». Саме там де пересікаються всі ці характеристики і є успішний результат. Тобто обирати

професію необхідно знаючи свої можливості, співвідносити з власними бажаннями та попиту ринку праці, обирати ті професії, які необхідні.

9. Проведення методики Йовайши.

Мета: визначення професійної спрямованості учнів.

Тренер: а для того, щоб вивчити власні здібності та можливості, я пропоную Вам взяти участь в анкетуванні.

(Проводиться анкетування, учасники тренінгу одразу підраховують результати і тренер нагадує про сфери в яких вони можуть працювати, відповідно учні визначаються з «можливою» професією).

10. Вправа «Моя професія найкраща»

Мета: визначення перспективної професії та її характеристика.

Тренер: зараз у Вас буде унікальна нагода презентувати улюблену професію. Відповідно тієї сфери, що Ви отримали за результатами діагностики, Ви визначасте бажану для Вас професію. Вам необхідно проаналізувати обрану професію, розповісти де вона зустрічається, позитивні сторони професії та основні риси характеру, якими необхідно володіти, щоб досягти успіху в даній професії.

(Після закінчення опису професії діти по черзі презентують свої нароби).

11. Обговорення очікувань

Мета: аналіз діяльності та визначення чи досягли поставленої мети від заняття.

Тренер: а зараз по черзі кожен з нас скаже чи досягли ми тих результатів, що бажали? Що сподобалось і що цікавого для себе Ви дізнались.

Список використаних джерел

1. Вітківська О.І. Психологічні умови професійного самовизначення випускників середніх шкіл у процесі профконсультації: автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Вітківська Оксана Ігорівна. – К., 2002. – 21 с.

2. Вибір професії – відповідальний крок // Служба зайнятості. – 2006. – № 5. – С. 4.

3. Матвеев А. Професійне самовизначення особистості / А.Матвеев, Н.Жемера // Директор школи. – 1999. – № 45. – С. 10.

4. Мерзлякова О. Л. Методики професійного визначення / О. Мерзлякова, Г. Євкокімова. – Київ : Шкільний світ, 2011. – 120 с.

5. Некраш Л. М. Вибір професії : як діяти, щоб не помилитися / Л.Некраш, М. Стрільник. – Київ : Шкільний світ, 2011. – 128 с.

4.14. Інтегрований урок з елементами профорієнтації «Основи здоров'я – біологія» (9 клас)

Вовченко Л. Д.

Мета: ознайомити учнів з впливом шкідливих звичок (алкоголю, тютюнопаління) та захворювань, що передаються статевим шляхом на репродуктивні функції людини та її потомство;

розвивати навички по застосуванню знань з біології та основ здоров'я на практиці;

продовжити формувати усвідомлені поведінкові реакції, що дозволяють успішно розв'язувати завдання самозахисту від ризикової поведінки, розвивати моральні якості гімназистів, виховувати почуття відповідальності за свою майбутню сім'ю та своїх рідних; готувати учнів до осмисленого вибору майбутньої професії, яка матиме тісний зв'язок з науками, що вивчають людину.

Обладнання: таблиці, схеми, комп'ютер, мультимедійний проектор, екран.

Хід заняття

І. Оголошення теми та завдань уроку.

Учитель основ здоров'я: Дорогі друзі! Напевно, ми маємо право звернутися до вас саме так, тому що розмова, яку ми розпочали, потребувала вашого розуміння і участі. Сучасний світ стає все небезпечнішим. Небезпечний він і для молодих. Ще 25 років назад ми не знали про таке явище, як ВІЛ/СНІД, а про наркотики ми знали лише з кінофільмів. Не існувало поняття «підліткова вагітність», «підліткова сім'я». Сьогодні, як не прикро, це реалії нашого життя. Нашій державі, суспільству дуже важливо, щоб ваше покоління було здоровим. Сучасні підлітки багато чого знають з цього питання. Але досить часто їх поведінка пов'язана з ризиками.

Учитель біології: Тема нашого заняття *«Кожна дитина має право народитися здоровою»*

Девізом заняття ми взяли такі слова:

«Якщо не я, то хто зробить моє життя щасливим»

Робота на уроці допоможе нам розв'язати такі завдання:

- узагальнення і систематизація знань про вплив шкідливих звичок (алкоголю, тютюнопаління) та захворювань, що передаються статевим шляхом на репродуктивні функції людини та її потомство;
- розвиток навички працювати в групах та застосовувати знання з біології та основ здоров'я на практиці;
- виховання почуття відповідальності за свою майбутню сім'ю та своїх рідних.

II. Актуалізація опорних знань учнів

Учитель біології: Початок життя – це злиття в єдине ціле материнської і батьківської статевих клітин. З цієї хвилини розпочинається розвиток майбутньої людини. Якою вона буде залежить від того який спосіб життя вели і ведуть батьки.

Учитель основ здоров'я: Наше заняття узагальнює, ми проведемо його у формі презентації проектів, які підготували мікрогрупи, ви зможете систематизувати ті знання, які здобули під час вивчення на уроках біології з теми «Розмноження та розвиток» та на уроках основ здоров'я з теми «Репродуктивне здоров'я».

Учитель біології: Ми думаємо що саме така форма роботи дасть можливість сформувати вашу активну життєву позицію з даного питання.

Учитель основ здоров'я: Мікрогрупи працювали над проектами:

- «Тютюнопаління і здоров'я майбутньої дитини»
- «Вплив алкоголю на розвиток організму дитини»
- «Гіркі ягоди (хвороби, що передаються статевим шляхом)»
- «ВІЛ/СНІД – чума XXI століття???»

Ваші роботи допоможе нам оцінити незалежний експерт. Буде оцінюватися оформлення презентації, її захист та відповіді на додаткові запитання.

Лікар-гінеколог: Як ми вже зазначили життя розпочинається із однієї клітини – зиготи, яка утворюється в результаті злиття гамет. 1-й місяць після зачаття – зародковий період. Спочатку ембріон у вигляді диску, потім трубки а згодом – коми. Із групи клітин швидко утворюються майбутні структури немовляти – голова, серце, примітивний кишечник, перші статеві клітини. Наприкінці першого місяця довжина ембріону – 5 мм.

Лікар-ембріолог: А зараз ми прослідкуємо ембріональний розвиток місяць за місяцем і прослухаємо щоденник дитини, котра ще не народилася **«Як я жив до мого народження»**

Звучить аудіо запис.

2-й місяць після зачаття: *«Сьогодні в мене свято: мені два місяці. Я вже існую! Але, на жаль, святкую Я не один – матуся вже викурила декілька цигарок і випила склянку вина. Від цього мені важко, слабкий я якийсь, голова болить і нудить. У мене є друг, йому також виповнилося 2 місяці. Його мама їла вітаміни і пила молоко. Він веселий і вже великий. Аж завидки беруть!»*

3-й місяць після зачаття: «Я зовсім не підріс. Мама все курить і курить, а мені все гірше і гірше. Мама мого друга багато гуляє на свіжому повітрі, а Я навіть не знаю що таке свіже повітря. Ось народжуся і відразу втечу від неї гуляти. І, взагалі, я втомився...»

4-й місяць після зачаття: «Сьогодні у мами знову якесь свято, вона їла щось дуже солоне, гостре і смажене. І запивала мама все це не молоком, а пивом. У мене тепер першисть в горлечку і болить живіт. Я образився на маму і стукнув ніжкою. Але вона мене навіть не зрозуміла. А мама мого друга постійно дотримується режиму, робить зарядку, їсть фрукти, овочі і молочні продукти. Він вже великий, а Я такий, яким мій друг був у три місяці ».

5-й місяць після зачаття: «Вчора у мами були гості. І мама, звичайно, з ними випила вина. А сьогодні зранку у неї болить голова. Тому вона з'їла якусь пігулку і вже випила кілька чашок кави. Невже вона не знає, що цього не можна робити!?! Мені так погано...»

6-й місяць після зачаття: «Мама з татом сьогодні полаялись. Вони так голосно кричали. Я зрозумів, що я їм зовсім не потрібний. Не буду Я у них народжуватись! Не люблю Я їх! Батьки мого друга ніколи не лаються і весь час з ним розмовляють... Після лайки мама збрала важку валізу і пішла. У неї серце трохи не відмовило від такої ваги... Ви розумієте: Я трохи не помер!»

7-й місяць після зачаття: «Мені вже 7 місяців, але я виглядаю як шестимісячний. Моя мама полаялася сьогодні із мамою мого друга, тому що та їй говорила, що в гарячу баню ходити не можна, але мама все одно туди пішла.

Спочатку мені було добре. А потім стало якось дуже тісно – і маму кудись дуже швидко повезли. І ось я побачив яскраве світло. Я злякався і закричав. Мене відразу обплутали якимись трубочками і провідками. Розмістили під скляний ковпак... Я вже народився. А мій друг народився через два місяці – здоровий і веселий.

А головний дядечко в білому халаті сказав «Який маленький, слабкий, і пальчиків у нього шість». А я подумав – хіба так не повинно бути?»

Лікар-педіатр: В медичній карті новонародженого такий запис: «Хлопчик. Вага при народження 2300 г, зріст 45 см. Пологи передчасні – на 34 тижні вагітності, вагітність проходила з токсикозом в 1-й і 2-й половині. Мають місце ознаки незрілості, дитина неактивна, крик слабкий, шкірні покриви бліді. З боку внутрішніх органів мають місце зміни. Чітко прослуховується систолічний шум у серці, необхідне кардіологічне обстеження. Діагноз: недоношеність першої степені, вроджений порок серця

Обтяжуючий анамнез: мати протягом всієї вагітності палила, вживала алкоголь.

Коли народився друг цього хлопчика, про якого він згадував у своєму щоденнику, то в його медичній карті був зроблений наступний запис: «Хлопчик. Вага при народження 3500г, зріст 50 см. Пологи на 40 тижні вагітності. Дитина активна, крик голосний. Шкіра і слизові чисті, рожеві. З боку органів патології немає. Діагноз: здоровий новонароджений.»

Учитель біології. Два новонароджені... Але вони так відрізняються один від одного. У чому ж різниця? Яка причина такої різниці? (*вживання алкогольних напоїв матір'ю під час вагітності, тютюнопаління матері, недотримання правильного режиму дня, неправильне харчування вагітної, нездорова психічна обстановка в сім'ї*)

III. Узагальнення та систематизація знань учнів (захист проектів)

Вчитель біології: А зараз запрошуємо мікрогрупи для захисту проектів

Група І. «Тютюнопаління і здоров'я майбутньої дитини»

1. **Вступне слово вчителя біології.** Розпочати захист презентації І групи ми хочемо такими віршем:

Вчитель біології:

У роті – полум'я.

Клубочить дим із носа,

Я Змій-Горинич, що прибіг на зустріч

Так зарання...

Напівпорожня пачка сигарет.

Сиджу й чекаю запитання.

Сиджу й гадаю: – Любить а чи ні?

Від літери найпершої і до останньої

Разів зі сто зумів я прочитати

Вчитель основ здоров'я:

«МОЗ попереджає:

Куріння небезпечно для здоров'я!

Ви пийте краще молоко з корови

Ніж дим пускає – це знає кожний!

Від краплі диму гине навіть кінь _

Чи то кобила, чи вже сивий мерин!»

Вчитель біології:

А ось вона – вже перейшла майдан,

В губах, помадою так розмальованих – вогонь.

Через тоненький ніс пускає гори диму.

- Привіт, Змія-Горинична!

Вчитель основ здоров'я:

- Привіт... Спасибі, що назвав не підкольною!

- Як вам сподобалася ця молода пара? Що вас в ній вразило?

2. Захист презентації

3. Запитання експерта, однокласників та вчителів

Орієнтовний перелік запитань:

1) Намалюйте словесний портрет жінки, яка палить

2) Згідно з Законом України «Про заходи щодо попередження й зменшення вживання тютюнових виробів та їх шкідливого впливу на здоров'я населення» заборонено тютюнопаління в певних місцях. А в яких саме?

3) На вашу думку, які заходи потрібно застосовувати, щоб зменшилася кількість підлітків, які палять?

Учитель біології:

- Якщо до 18-20 років підліток не курить, то і в майбутньому від рідко стає курцем. За даними останнього дослідження опублікованого Держкомстатом, в Україні у 2009 році кількість курців порівняно з даними за 2008 рік зменшилась на 2,1 %. Серед жінок куріння найбільш поширене в активному дітородному віці. Проте частка цієї категорії за минулий рік зменшилась на 3%.

Група II. «Вплив алкоголю на розвиток організму дитини»

1. Вчитель основ здоров'я: Що за однією китайською мудрістю приносить одну радість і багато горя? *(Звичайно алкоголь)*

2. Захист презентації

3. Запитання експерта, однокласників, вчителів

Орієнтовний перелік запитань:

1) Чому спиртне особливо небезпечне для жінок?

2) Чому лікарі досить часто говорять майбутньому молодому батьку, що його дитина буде мати багато шансів народитись і вирости здоровою, якщо він протягом 2-3 місяців до зачаття буде дотримуватись «сухого закону»?

3) Звідкіля серед лікарів з'явився вислів «діти вихідного дня» або «святкові діти»?

Група III. «Гіркі ягоди» (захворювання, що передаються статевим шляхом)

1. Вчитель біології: «Від маленької іскорки може згоріти цілий лан»*(китайська прислів'я)*

2. Захист презентації

3. Запитання експерта, однокласників, вчителів

Орієнтовний перелік запитань:

1) Чому для попередження венеричних хвороб необхідним є постійний облік хворих у венеричних диспансерах?

2) На вашу думку, чому захворювання, що передаються статевим шляхом, «помолодшали»?

3) Як ви можете прокоментувати прислів'я «Від маленької іскорки може згоріти цілий лан»?

Група IV. «ВІЛ/СНІД – чума ХХІ століття ???»

1. Вчитель основ здоров'я «Кобра кусає, навіть якщо і ввічливо розмовляти з нею» (індійська приказка)

2. Захист презентації.

3. Запитання експерта, однокласників, вчителів.

Орієнтовний перелік запитань:

1) Що є символом боротьби із ВІЛ /СНІД?

2) Чи може ВІЛ-інфікована мама народити здорову дитину?

3) Які клітини крові вражає вірус імунодефіциту людини?

Лікар-вірусолог:

- Чи знаєте ви, що *(запитання з підказками учнів)*:

- Тестування на ВІЛ, згідно із Законодавством України, ... *добровільне й безкоштовне*. Інформація про результати обстеження ... *конфіденційна*.
- 1 грудня відзначається як Всесвітній день боротьби із ... *ВІЛ/СНІД*.
- Головні вихователі ... – *батьки*, головний засіб виховання ... – *їх особистий приклад*.
- ВІЛ/СНІД не передається через ... *дружбу*.
- Всеукраїнська безкоштовна ... «*гаряча лінія*» з питань ВІЛ/СНІД- **0-800-500-45-10**

IV. Висновок. Виступ експерта

V. Підбиття підсумків роботи. Оцінювання.

Психолог: Уявіть, вам 30 років. Ви спілкуєтесь із вчителькою своєї доньки або сина. Вчителька так характеризує вашу дитину:

- постійно вередує;
- непосидюча, неуважна на уроках;
- погано читає, пише, рахує;
- не має друзів у класі;
- дуже часто хворіє.

А може бути й інша характеристика:

- «схоплює на льоту»;
- раніше за всіх вирішує задачі, добре читає;
- дитина дружелюбна, легко спілкується з однокласниками;
- Батьками якої дитини ви хотіли б бути?

- А де ж батьки непосидючих, вередливих дітей із слабким здоров'ям?

Всі батьки бажають і надіються на те, що діти успадкують лише найкращі їхні риси, а не недоліки. Ніхто не хотів би залишити своїм дітям проблеми, що ведуть до неповноцінного життя.

Психолог: Ми вважаємо, що з наших занять ви засвоїли головне – уважне, серйозне ставлення до свого здоров'я зараз означає турботливе ставлення до здоров'я своєї майбутньої дитини.

Інтерактивна гра «Який у вас шанс?»: Ви бачите, що у класі розвішені картки з цифрами від 1 до 7. Вам потрібно вибрати одну цифру, яка має гарантувати вам безпеку, і стати біля неї. Вибір числа – особиста справа кожного учня. Зараз я підкину кубик і повідомлю вам яке число випало. Число 3. Всі хто вибрав це число заразились... вірусом співчуття, розуміння. Я підкину кубик ще сім разів, а ви можете залишатися там де стоїте або змінити число. Головне, нікому не кажіть, чому ви змінюєте число.

Вчитель основ здоров'я. Аналіз гри. Кубик має шість граней. Як можна назвати тих, хто вибрав числа від 1 до 6? Що з ними ставалося? Як можна назвати тих, хто вибрав цифру 7? Оскільки цифри сім на кубику нема, то це число і не могло випасти, скільки б разів не підкидати кубик. У нашій грі цифра 7 символізує утримання. Ті, хто вибрав її, були захищені від біди.

Вчитель біології: Те, що ви сьогодні засвоїли, повинно слугувати для вас вказівкою у всіх діях та вчинках в майбутньому.

А зараз дайте відповідь на такі запитання :

- Як ви розумієте вислів «Кожна дитина має право народитися здоровою»?

- Яке ваше ставлення до реклами пива?

- Що краще на вашу думку пити: вино, горілку, пиво?

- Яке ваше ставлення до дівчат, які палять?

Вчитель основ здоров'я: Ми творимо нових людей. Створюємо їх. До речі створюємо їх подібними собі. Ми повторюємо себе в дітях. Ви майбутні батьки. Від своїх батьків ви отримали все найкраще. Не розгубіть ці якості у своєму житті. Передайте їх своїм майбутнім дітям.

Вчитель біології: Кожний з нас – це найменша частинка Всесвіту, частинка нашої планети – планети під назвою Земля. Але кожен з нас володіє найвищим даром природи – РОЗУМОМ. І це відрізняє ЛЮДИНУ від іншого світу природи. І саме нам з вами потрібно зробити цей світ ще прекраснішим. Кожна дитина має право народитися здоровою. А обов'язок кожного з батьків – народити її здоровою. *(слова учителів супроводжується показом слайдів з фотографіями учнів класу)*

Список використаних джерел

1. Баріхашвілі І. І. Психологічні основи профорієнтації і професійного самовизначення / І. І. Баріхашвілі, М. П. Ворона, І. М. Старіков. – Миколаїв : Атол, 2006. – 224 с.

2. Бех І.Д. Виховання особистості : у 2 кн. / І. Д. Бех. – К. : «Либідь», 2003. – Кн. 1.: Особистісно орієнтований підхід : теоретико-технологічні засади – 280 с.; Кн. 2.: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади. – 344 с.

3. Крюкова О.В. Соціальна зрілість особистості у сучасних психологічних дослідженнях / О. В. Крюкова // Проблеми сучасної психології: зб. наук. праць К-ПНУ ім. І. Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костенка АПН України. – Вип. 10. – Київ, 2010. – С. 345-354.

4. Литвинова Н. І. Профорієнтаційний супровід професійного самовизначення учнів / Н.І.Литвинова // Проблеми сучасної психології : зб. наук. праць К-ПНУ ім. І. Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костенка АПН України. – Вип. 8. – Київ, 2010. – С. 620-630.

5. Пліс М. А. Визначення рівня самооцінки в юнацькому віці / М.А.Пліс // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології : зб. наук. праць Херсонського національного технічного університету. – №1(2). – Херсон, 2010. – С. 251-253.

4.15. Година психолога «Знайти своє покликання – джерело щастя» (9 клас)

Берлюта О.В.

Мета: привернути увагу підлітків до питання вибору професії та її значення, звернути увагу на фактори, що обумовлюють вибір людиною тієї або іншої спеціальності, поговорити про помилки, які допускаються при обранні професії, наголосити на важливості прийняття правильного вибору фаху для подальшого щасливого життя, сприяти саморозвитку особистості старшокласника, розвитку вмінь та навичок, необхідних для забезпечення належного рівня формування професійних планів на майбутнє згідно стану ринку праці регіону.

Обладнання: конверти із завданнями, пам'ятки для учнів, плакати-вислови:

1. *«Річ не в шляху, який ми обираємо, – обрати шлях змушує те, що всередині» (О.Генрі)*
2. *«Якщо ви вдало оберете роботу, вкладете в неї свою душу, то щастя саме знайде вас» (К. Ушинський)*
3. *«У кожного з нас є заповітна мрія. Щоб вона стала реальністю, потрібен план, процес, персонал, наполегливість, терпіння і бажання».* (Джеффри Гітомер)

Хід заняття

I. Вступне слово соціального педагога.

Кожна людина неодноразово в своєму житті зустрічається з проблемою вибору. Вона не є новою й для вас.

- Піти на дискотеку чи залишитися вдома?
- Робити уроки чи спочатку відпочити?
- Що сьогодні одягнути?

Це типові ситуації вибору, з якими ви стикаєтесь мало не щодня, і які вирішити не так і складно.

Але є проблеми, над вирішенням яких ми працюємо досить довго і серйозно. Скоро вам доведеться приймати рішення щодо свого майбутнього. Адже можна піти у ВНЗ та здобути корисні знання й розширити свій кругозір, піти до професійно-технічних училищ, чи продовжити навчання в старших класах?

Але ж як все таки вирішити до якої сфери діяльності ви схильні, щоб не помилитися у своєму виборі?

Сьогодні ми будемо дізнаватися, проте, що потрібно для того, щоб професія в майбутньому приносила радість і задоволення.

II. Вправа «Знайомство»

«Коли я був(-ла) маленьким(-ою), то мріяв(-ла) бути...»

III. Вправа «Мої мрії»

Згадайте моменти у вашому житті, коли ви задумувались над вибором «справи до душі» і напишіть на листку всі «омріяні» професії
(Наприклад: 1 клас – космонавт, 3 – лікар, 8 клас – столяр...).

Проаналізуйте, чому змінювався ваш вибір (чи ні).

IV. Гра «Хто живе в моєму домі?» (робота в групах)

Кожна група отримує конверти, на яких намальовано будинок. У кожному вікні написана назва однієї професії. До конверта вкладені риси характеру людини: добрий, розумний, справедливий, неправдивий, хоробрий, швидкий, злий, чесний, ледачий, веселий ...

Ви маєте вибрати ті риси характеру, які повинні мати люди вашої професії: лікар, повар, військовий, міліціонер, учитель, льотчик, бухгалтер, будівельник, шахтар, рятувальник, фермер, кравчиня.

V. Проблемна ситуація «Чий це вибір?»

Один вчений, який написав книгу про вибір професії, багато років пропрацював у школі і завжди цікавився подальшою долею своїх учнів. При зустрічі він задавав їм незмінне питання: «Чи задоволені ви обраною професією?» І отримував гнітючу відповідь: (!) Приблизно кожен третій помилився у своєму виборі, і кожен другий зізнавався, що не зовсім задоволений, і якщо б починати спочатку, то, напевно, пішов би по іншій дорозі.

Чому ж так багато молодих людей помиляється у своєму виборі?

Як ви вважаєте?

Зразкові відповіді дітей:

- «Тиснуть» батьки.
- Йдуть за модою.
- Нічого не знають про професії, яку обрали.
- Вибирають «за компанію».
- Не хочуть дізнаватися про негативні сторони професії.
- Не мають здібностей і нахилів до цієї професії.
- Наслідують героїв кіно і телесеріалів.

Ви перерахували найпоширеніші причини помилок у виборі професії. Це тиск батьків, відсутність знань про обрану професію, гонитва за модою, переоцінка власних сил і здібностей. Але як же тоді правильно вибрати професію?

VI. Вправа «Формула вибору професії»

Спеціалісти рекомендують: обираючи професію, потрібно скористатися формулою «Хочу+Можу+Треба»

«Хочу» – це те, що приваблює в професії.

Тут головний принцип: спочатку ознайомитися з інформацією про світ професій, а потім уже визначати сферу діяльності, яка цікава.

«Можу» – здібності, можливості, стан здоров'я.

Принципи:

- вивчіть самого себе, складіть уявлення про свої знання, здібності, психологічні особливості;

- з'ясуйте чи немає у вас медичних протипоказань до обраної професії;
- довідайтесь у якому навчальному закладі можна одержати відповідну спеціальність.

«Треба» – попит на обрану професію на ринку праці.

- з'ясуйте чи користується обрана вами професія попитом на ринку праці, а також проаналізуйте прогнози її рейтингу в майбутньому.

У випадку коли ці три складові навіть не перетинаються – це означає, що ви хочете робити те, чого робити не можете, в ситуації, коли це нікому не треба. Збіг бажань людини, професійно важливих якостей та вимог ринку – єдиний варіант, що дає можливість одержати гідну винагороду за роботу, що приносить задоволення.

VII. Підведення підсумків заняття

1. *Закінчіть речення «Моє майбутнє залежить від...»*

2. *Рекомендації соціального педагога щодо вибору майбутньої професії:*

Обираючи свою майбутню професію, запам'ятай:

1. Вибір професії – важливий крок в житті кожної людини, тому роби його свідомо, враховуючи свої нахили і здібності.

2. Не розподіляй професії на хороші і погані, цікаві і нецікаві, важкі і легкі.

3. Все залежить не від професії, а від твого ставлення до неї.

4. Не вибирай професію «за компанію» разом із своїми друзями.

Пам'ятай: те, що підходить твоєму другу, може не підійти тобі.

5. Радься із батьками, друзями, вчителями, але, приймаючи кінцеве рішення, прислухайся до своїх бажань та потреб.

6. Пам'ятай, що світ професій значно більший за кількість навчальних предметів у школі.

7. Не вибирай професію на основі свого улюбленого предмету в школі або відношення до вчителя.

8. Збирай якомога більше інформації про різні професії.

9. Вивчай самого себе, май чітке уявлення про свої інтереси та нахили.

10. З'ясувай, чи є на ринку праці попит на обрану тобою професію.

11. Знайди можливість поспілкуватися з представниками обраної тобою професії.

12. Якщо ти невдало вибрав професію, то пам'ятай, що її можна змінити в будь-якому віці. Для цього треба мати лише бажання

Список використаних джерел

1. Довідник класного керівника. 9-11 класи / Л.В.Цибульова, В.В.Билдіна, Л. І. Єрмова – Харків : Веста: Видавництво «Ранок», 2008. – 144 с.

2. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. – Харків : Вид. група «Основа», 2010. – 176 с.

3. Методики професійної психодіагностики / Євгенія Руденко. – Київ : Шк. світ, 2011. – 128 с.

4. Професійне самовизначення старшокласників : методичний посібник / Упорядник Л. Шелестова. – Київ : Вид. дім «Шкільний світ», 2006. – 128 с.

5. Проектна діяльність у школі / Упоряд. М. Голубенко. – Київ : Вид. дім «Шкільний світ», 2007. – 128с.

4.16. Година психолога «На порозі вибору» (9 клас)

Мельник Н.А.

Мета: формування готовності до самовизначення та потреби самопізнання, розвиток умінь планування та самоаналізу.

Обладнання та матеріали: аркуші форматом А4, набори фломастерів, ручки, бланки опитувальників, «Пам'ятки по вибору професії».

Хід заняття

Вправа «Привітання»

Психолог пропонує учням привітатися, продовжуючи речення: «У майбутньому я себе бачу...»

Вправа «Дерево професійних схильностей».

Учням роздають аркуші і фломастери, запропонувавши намалювати власне дерево професійних схильностей, зобразивши 3 деревця: найменше – ваша дитяча мрія про професію, трохи вище – сьогоднішнє ваше бачення своєї професії, і найвище – ваша професія через 10 років. Далі дітям пропонується проаналізувати, які фактори впливали, «підживлювали» дерева їх професійного вибору у дитинстві і зараз. Після закінчення роботи над малюнками-схемами проводиться обговорення, враховуючи усі названі учнями фактори: цікавість, захоплення професією оточуючих значимих людей, престижність, високу оплату, поради батьків тощо.

Інформаційне повідомлення. Ознайомлення з пам'яткою вибору професії, обговорення схеми оптимального вибору.

Пам'ятка по вибору професії

ЮНИЙ ДРУЖЕ!

Перед тобою постало нелегке завдання вибору професії по душі, визначення життєвого шляху. Тебе, природно, турбують питання: *«Ким бути, як знайти головну справу свого життя, щоб принести найбільшу користь людям, відчувати себе потрібним, повноцінним громадянином, задоволеним своєю долею?»*

Вибирати професію слід обдуманно, виважено, з урахуванням своїх внутрішніх устремлінь, реальних можливостей, особистих і суспільних інтересів. Необхідно пам'ятати, що кожна професія, якщо тільки вона освітлена любов'ю та знанням справи, має в собі невичерпні можливості для творчості. Щоб правильно вибрати професію для душі і по силах, одних лише знань та

поміркованості не досить. Потрібно свідомо і самостійно стати на позицію рівної поваги до різних видів праці.

Вибір професії – це друге народження людини. Пам'ятай, що *«якщо ти вдало вибереш роботу і вкладеш в неї свою душу, то щастя само тебе відшукає»*. Це слова великого педагога і знавця людських душ К.Д. Ушинського.

Як же уникнути прикрих помилок при виборі професії? Універсальних рецептів немає, але певну схему самоаналізу, пошуку своєї професії ми тобі дамо. Для цього радимо оглянути схему та виконати послідовні дії:

Збери якомога більше інформації про світ професій, їх зміст і визнач певну групу професій, яким ти надаєш перевагу. Джерелом інформації можуть бути і розповіді вчителів, і зустрічі з представниками різних професій, і екскурсії на підприємства, і довідники про професії, і книги, журнали тощо.

Вивчи самого себе, склади загальний опис своїх індивідуальних психологічних та особистих якостей. Постарайтесь відповісти на питання:

- Які в мене фізичні можливості, стан здоров'я?
- Що я хочу? (твої інтереси, нахили, переваги).
- Що я можу? (твої здібності, рівень розвитку пам'яті, уваги, мислення, уяви, точність координації рухів)
- Який я? (твій характер і особливості поведінки в ситуаціях, темперамент).

Умови оптимального вибору професії можна сформулювати так:

“**ХОЧУ**” – бажання, інтереси, нахили особистості;

“**МОЖУ**” – знання, здібності, стан здоров'я;

“**ТРЕБА**” – потреби ринку праці в кадрах

У пізнанні самого себе тобі допоможуть книги:

- Айзенк Г. «Проверь свои способности»;
- Я. Коломинський «Пізнай самого себе»;
- Г. Воробйов «Ищи свой талант»;
- К. Платонов «Психологический практикум»;
- В. Пекелис «Как найти себя» тощо.

Поцікався, в яких професіях особлива потреба в місті, в якому ти живеш.

Порозмовляй з представниками вибраної професії. Виясни, в чому полягає їх робота, предмет праці, операції, дії, організації, вузлові моменти трудової діяльності. Постарайтеся побувати на робочому місці цих фахівців, ознайомся з умовами праці. Уясни для себе, які якості особистості потрібні для успішної роботи по цій професії.

Постарайся спробувати себе у вибраній професії (чи подібній їй). Зрівняй свої сильні якості і можливості з вимогами професії. Якщо вони співпадають, то професія, вибрана тобою вірна. Якщо ж частково ні, розберись – в чому саме.

Перед тим, як остаточно визначитись у виборі професії, необхідно **порадитись з класним керівником, вчителями, батьками і лікарями.** Пам'ятай, що радитись необхідно, але **остаточне рішення залишається за тобою.**

Ми висловлюємо надію, що ця пам'ятка стане тобі в пригоді в пошуках свого покликання. Хочеться побажати тобі успіхів у цій важливій справі. Вір у власні сили і можливості, впевненості у правильності вибору!

Далі психолог повідомляє, що одним із кроків є визначення подальшого профілю навчання, незалежно від того, чи буде це профільний клас, чи навчальний заклад(коледж, технікум, училище).

Діагностика. Визначити власне ставлення до різноманітних напрямів діяльності, а також співвіднести ці дані зі своїм типом мислення нам допоможуть анкети (методика «Профіль» та опитувальник «Тип мислення»). Учня зачитуються твердження у досить швидкому темпі, вони ставлять позначки на бланках відповідей. Потім діти самостійно підраховують бали, психолог повідомляє результати обох методик, вони обговорюються. Психолог акцентує увагу на тому, що простіше змінити уподобання, ніж тип мислення. Варто зазначити, що мислення теж можна розвивати, потрібно лише бажання працювати над собою (хоча не факт, що вдасться досягти бажаного результату).

Домашнє завдання. Роботу над вивченням власних можливостей та схильностей ми продовжимо на наступному занятті, а вдома я вам пропоную розглянути свій професійний вибір за схемою: хочу – можу – треба, використавши інформацію з Інтернету про найбільш затребувані професії сучасного ринку праці.

Рефлексія. Учні по черзі дають відповідь на питання: «Чи отримав я користь із сьогоднішнього заняття? Яку саме?»

Останнім висловлюється психолог, дякуючи учням за увагу та активність та вручає у подарунок пам'ятки по вибору професії.

Список використаних джерел

1. Балл Г. Психолого-педагогічні засади професійної орієнтації школярів / Г. Балл // Психолог. – 2004. – № 8 (лютий). – С. 2-11.
2. Волкова Є. Особистісно орієнтована профорієнтаційна робота в школі / Є Волкова // Директор школи. – 2003. – № 4. – С. 9-10.
3. Дружиніна М. Активізуючі методики у профорієнтаційній роботі / М. Дружиніна // Психолог. – 2003. – №18-19. – С. 15-46.
4. Корнієнко І. О. Професійні орієнтації в системі життєвих стратегій старшокласника / І. О. Корнієнко // Практична психологія і соціальна робота. – 2000. – №5. – С. 35-38.
5. Коробка Л. Особливості психолого-педагогічної підтримки професійного самовизначення старшокласників / Л. Коробка // Завуч. – 2000. – №16 (червень). – С. 74-76.

4.17. Профорієнтаційне заняття «Ціннісне ставлення до праці» (9 клас)

Пастушенко О.І.

Мета: дати учням уявлення про основи професійного самовизначення; познайомити з сучасними професіями, формувати в учнів свідоме ставлення до вибору майбутньої професії, навчати аргументовано відстоювати власну думку; розвивати мислення;

виховувати в учнів упевненість, культуру спілкування, повагу до думки співрозмовника.

Матеріали: Липкий папір для заміток, вислови відомих людей, зразкові правила, «дерево» очікуваних результатів, табличка «Класифікація професій» (додаток 1), скринька, малюнки учасників тренінгу, малюнки для налаштування на позитивні емоції.

Хід заняття

I. Вступ (діти сидять в колі за столами)

Цитати на дошці:

- «Оберіть собі роботу до душі, і Вам не доведеться працювати жодного дня у своєму житті». *Конфуцій*
- «Життя – це ряд зусиль. Ми бачимо мету, але не завжди бачимо дорогу». *В. Шкловський*

Вчитель:

Доброго дня, діти. Сьогодні у нас зустріч за круглим столом. Тема нашого заняття **«Ціннісне ставлення до праці»**. Тема, на нашу думку, дуже актуальна.

Серед десятків, сотень, тисяч рішень, які приймає людина, мабуть, жодне не можна порівняти за своїм значенням, роллю, впливом на її долю з таким рішенням, як ким стати. Тобто, якою дорогою піти, на якій ниві служити людям?

Вибір професії не тільки в наш час, а й у майбутньому, насамперед, обмежується індивідуальними здібностями особистості. Дані соціологічних досліджень показують, що вибір 50 % старшокласників зумовлений вибором батьків або інших близьких людей.

Батьківська тривога за вибір дочки або сина природна. Одні хочуть, щоб дочка чи син продовжували справу батька, матері, діда, справу, в якій вони були такі щасливі. Інші наполягають, щоб діти неодмінно здобули вищу освіту. Байдуже яку, подобається вона дитині чи ні. Допомогти юнакові чи дівчині точно визначити свої можливості – це головний батьківський обов'язок.

Зараз ви здійснюєте найвеличніше своє відкриття – відкриття самих себе. Кожен із вас може розкрити свої таланти, досі неznані можливості. Щоб виявити, використати їх, щоб знайти себе, треба пізнати себе, тобто вивчити і зуміти оцінити. А це і дасть можливість будувати, творити своє життя.

Напевно, кожному з вас хочеться жити щасливо, мати хорошу професію. Як тут не пригадати слова М.Т.Рильського:

*Ми працю любимо, що в творчість перейшла,
І музику палку, що ніжно серце тисне...*

Пошук змісту життя – проблема складна. Знайти своє покликання – означає виявити себе у праці, яка найкраще відповідала б складу душі, нахилам, здібностям. Правильно обрана професія – це твоє покликання, твоє щастя.

II. Вправа «Не хочу хвалитися, але я...»

Вчитель:

Усі ми по черзі називаємо своє ім'я і говоримо фразу, яка починається зі слів: «Не хочеться хвалитися, але я дуже люблю ... і тому мрію стати великим » (У вправі повинні бути задіяні всі учасники).

III. Очікувані результати

Учасникам заходу пропонується закінчити речення: «Від сьогоднішнього заняття я очікую...». Висловлюватися потрібно коротко і чітко (використання методу «Незакінчене речення»). Відповіді пишуться на липкому папері у вигляді «листочків» і фіксуються на «дереві» очікуваних результатів.

IV. Мозковий штурм «Типи професій»

Вчитель:

Залежно від предмета праці усі професії поділяються на п'ять типів: *людина-природа, людина-техніка, людина-людина, людина-знакова система, людина-художній образ.*

У кожного на столі є табличка з класифікацією професій.

Обговорення:

- Що є предметом праці спеціалістів типу професій *людина-природа*? Які професії можна віднести до цього типу?
- Що повинен проявляти спеціаліст у вирішенні конкретних трудових завдань типу професій *людина-техніка*? Які професії можна віднести до цього типу?
- Що вимагає від особи професія типу *людина-людина*? Які професії можна віднести до цього типу?
- Що є предметом праці у професії типу *людина-знакова система*? Які професії можна віднести до цього типу?
- Як ви гадаєте, які здібності мають бути притаманні особі, що хоче обрати професію типу *людина-художній образ*? Наведіть приклади нових професій цього типу, які з'явилися зовсім нещодавно (з розвитком нових комп'ютерних технологій).

V. Вправа «Моделювання сценаріїв професійного життя»

Вчитель:

(Перед виконанням цього завданням треба розділити дітей на п'ять груп) Намалюйте прогноз бажаних професійних досягнень у картинках, зміст яких наповнений сценаріями професійного життя. Малюнки ми повісимо в імпровізованій галереї і вкажемо, до якого типу професій вони належать.

Обговорення.

VI. Обговорення очікувань.

Відповіді пишуться на липкому папері у вигляді «фруктів» і фіксуються на «дереві» очікуваних результатів (поряд з листочками).

VII. Узагальнення. «Лист собі».

Вчитель:

Напишіть самому собі листа із побажаннями професійного зростання (Листи збираються вчителем у скриньку, де і зберігаються. Можна використати на інших заняттях у старших класах або на вечорі-зустрічі випускників).

Вчитель:

Мені хочеться нагадати всім вам – яку професію Ви б не обрали, який фах Ви б не освоїли, фахівці і професіонали у своїй справі завжди потрібні, не залежно від моди на професію чи затребуваність на ринку. Тому сміливо можете йти і до педагогічного, і до юридичного ВНЗ, головне, щоб Ви відповідально ставилися до обраного шляху, адже Ваш правильний вибір – запорука Вашого майбутнього добробуту і впевненості. А закінчити наше заняття хочеться словами поета Василя Симоненка:

«Є тисячі доріг, мільйон стежинок. Є тисячі ланів, але один лиш мій».
Я бажаю вам знайти свою стежинку у цьому багатогранному світі!

Список використаних джерел

1. Вибір професії – крок у доросле життя : [матеріали до бесід з учнями] // Позакласний час. – 2010. – № 3. – С. 133-148.

2. Животівська Г. Усі професії хороші – обирай до смаку : програма корекційно-розвивальних занять / Г.Животівська // Психолог. – 2010. – № 5. – С. 18-26.
3. Закатнов Д. Професійна орієнтація молоді. Стан і проблеми професійної орієнтації / Д.Закатнов // Все для вчителя. – 2009. № – 7. – С. 3-8.
4. Зінорук Т. Твій майбутній вибір : [профорієнтація] / Т.Зінорук // Шк. б-ка. – 2009. – № 1. – С. 87-92.
5. Інтерактивні методики у профорієнтаційній роботі // Шк. світ. – 2009. – № 41. – С. 10-11.
6. Кращі виховні заходи. Сценарії / Упоряд. О. В. Гноїнська. – Харків : Веста, 2009. – 320с.
7. Плотнікова О. Професійне самовизначення учнів / О. Плотнікова // Психолог. – 2004. – №42 (листопад). – С. 21-23.
8. Професійне самовизначення старшокласників : методичний посібник / Упорядник Л. Шелестова. – Київ : Вид. дім «Шкільний світ», 2006. – 128с.

Відомості про авторів

Берлюта Оксана Вікторівна, соціальний педагог Миронівської загальноосвітньої школи I-III ступенів ЗОШ I-III ст. №3 Миронівського району.

Бугаєнко Ірина Миколаївна, практичний психолог Погребська загальноосвітньої школи I-III ступенів Броварського району.

Бондар Катерина Сергіївна, практичний психолог Броварського навчально-виховного об'єднання Броварської міської ради.

Вальченко Валентина Олексіївна, методист дошкільної освіти Броварського навчально-виховного об'єднання Броварської міської ради.

Вовченко Людмила Дмитрівна, заступник директора з науково-методичної роботи Димерської гімназії Вишгородського району.

Діхтярук Тетяна Іванівна, соціальний педагог Шевченківської загальноосвітньої школи I-III ступенів Броварського району.

Журбас Світлана Олександрівна, педагог-організатор Літківської загальноосвітньої школи I-III ступенів Броварського району.

Кисіль Світлана Володимирівна, методист з профорієнтаційної роботи Броварського навчально-виховного об'єднання Броварської міської ради.

Кухтій Любов Любомирівна, заступник директора з навчально-виховної роботи Гоголівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Броварського району.

Матвєєва Лілія Вікторівна, методист з позашкільної освіти Броварського навчально-виховного об'єднання Броварської міської ради.

Мельник Наталія Анатоліївна, практичний психолог Зеленьківської загальноосвітньої школи I-III ступенів Миронівського району.

Миколаєнко Жанна Миколаївна, соціальний педагог Яготинського навчально-виховного комплексу «СШ – ЗОШ I-III ст. №2» Яготинської районної ради.

Пастушенко Оксана Іллівна, заступник директора з навчально-виховної роботи Броварської гімназії ім. С. Олійника.

Поплавська Вікторія Василівна, завідувач організаційно-масовим відділом Броварського навчально-виховного об'єднання Броварської міської ради.

Сокольвак Анжела Володимирівна, заступник директора з виховної роботи Дитячого естетико-натуралістичного центру «Камелія» м. Бровари.

Ступенко Оксана Володимирівна, практичний психолог Броварського навчально-виховного комплексу.

Ткачук Дмитро Віталійович, вчитель технології Броварського навчально-виховного об'єднання Броварської міської ради.

Ткачук Ірина Олександрівна, кандидат філософських наук, директор Броварського навчально-виховного об'єднання Броварської міської ради.

Фень Тетяна Василівна, соціальний педагог КЗ «Броварської районної вечірньої загальноосвітньої школи II-III ступенів із заочною формою навчання Броварського району Київської області».

Чернецька Наталія Віталіївна, завідувач художньо-естетичного відділу Броварського навчально-виховного об'єднання Броварської міської ради.

Шульга Оксана Борисівна, заступник директора з навчально-виховної роботи Войківського навчально-виховного комплексу «загальноосвітньої школи I-III ступенів – дитячий садок» Згурівської райдержадміністрації.